

ECHO

LEŚNIAKÓW

SN

PSN

PLP

LP

Echo Leśniaków

Czasopismo Absolwentów Leśniańskiej Szkoły Pedagogicznej

**Opracowanie i redakcja
Tomasz Demidowicz**

Echo Leśniaków

Spis treści

Słowo Wstępne

Część pierwsza

„Zapisani w Naszej Pamięci”

Profesorowie leśniańskiej szkoły pedagogicznej.

Część druga

W służbie oświaty, kultury i państwa (prezentacja sylwetek „Leśniaków”)

Część trzecia

Wspomnienia i Listy

Część czwarta

Sprawozdania i Informacje

Część piąta

In Memoriam

Część szósta

Kronika z lat 2014 - 2017

Słowo Wstępne

Rocznik "Echo Leśniaków" 2017. posiada charakter biograficzny. Zawiera w zdecydowanej większości noty biograficzne absolwentów leśniańskiej szkoły pedagogicznej, którzy pozostawili trwały ślad w nauce, kulturze i technice polskiej. Przede wszystkim realizując się twórczo w sposób widoczny wpłynęli na funkcjonowanie szkoły polskiej w okresie międzywojennym i powojennym nie tylko na Południowym Podlasiu, ale na obszarze całej Polski.

Czasopismo absolwentów leśniańskiej szkoły pedagogicznej Nr 21, Rocznik 2017 składa się z sześciu części merytorycznych poprzedzonych Słowem Wstępnym, a zamkniętą częścią Kronika z lat 2014 - 2017.

Część pierwsza, otwierająca właściwą zawartość Rocznika Nr 21 „Echa Leśniaków” nosi tytuł: „*Zapisani w Naszej pamięci Profesorowie leśniańskiej szkoły pedagogicznej*”. Przypominamy kilka sylwetek profesorów i nauczycieli szkoły ćwiczeń leśniańskiej szkoły pedagogicznej, w tym profesorkę Aleksandrę Wiernicką i Zofię Jędrych - Jajus. Redakcja zgodnie z przesłaniem czasopisma będzie starała się kontynuować prezentację sylwetek wybitnych pedagogów, którzy w różnych okresach zaznaczyli swoją obecność w dziejach leśniańskiej szkoły pedagogicznej.

Część drugą przeznaczamy zgodnie z przyjętą wcześniej koncepcją na przypomnienie dużej grupy sylwetek "Leśniaków" zmarłych, którzy swoją pracą zasłużyli się oświacie i kulturze polskiej, wnieśli wiele w dzieło walki o wolną i niepodległą Polskę, autorstwa Tomasza Demidowicza i Sławomira Hordejuka. Losy "Leśniaków" mimo formalnego przygotowania pedagogicznego niekiedy były niesamowite. Czasami zostawali sędziami, wojskowymi, lekarzami, bibliotekarzami, artystami, projektantami, konstruktorami i wynalazcami. W tym numerze "Echa Leśniaków" m.in. wydobywamy z zapomnienia dr Edwarda Chełstowskiego (1913 - 2001) bibliotekarza dyplomowanego, dyrektora Biblioteki Głównej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie i dr Janusza Marianiuka (1936 - 2012) geofizyka światowej miary, projektanta, konstruktora i wynalazcę. Upominamy się o pamięć mgr Antoniego Serednickiego (1916 - 2012) pisarza, poetę, tłumacza, redaktora, literaturoznawcy, wielkiego humanisty polskiego, badacza i krzewiciela pobratymstwa polsko - ukraińskiego, autora ponad 1,5 tys. prac.

Mimo pewnych trudności jeśli chodzi o materiały wspomnieniowe trzecią część czasopisma rezerwujemy na dział: *Wspomnienia i Listy*.

Publikujemy wspomnienia w odniesieniu do Leśnej Podlaskiej i leśniańskiej szkoły pedagogicznej koleżanek Jubileuszowego Rocznika 1967 kol. Barbary Gasiewicz po mężu Poszalska i kol. Hanki Klementyny Raźnikiewicz po mężu Kurzak.

Tradycyjnie zachowujemy dział: *Sprawozdania i Informacje* w części czwartej czasopisma. Zainteresowany czytelnik, historyk oświaty, wreszcie każdy "Leśniak" będzie miał możliwość zapoznać się z historią spotkań - zjazdów - pielgrzymek Leśniaków. W tej części w odrębnej informacji dostarczamy trochę informacji o dzisiejszej twórczości absolwentów leśniańskiej szkoły pedagogicznej w tym twórczość poety Henryka Józefa Kozaka, poetki, autorki bajek dla dzieci Marianny Kołodziuk.

W Roczniku 2017 "Echa Leśniaków" część piątą stanowi *In Memoriam*. Redakcja podjęła trud odnotowania sylwetek Leśniaków, którzy ostatnio zmarli tj. w okresie 2016 - 2017. Kierując się nadrzędną przesłanką utrwalenia pamięci o wszystkich absolwentach leśniańskiej szkoły pedagogicznej zamieściła siedem not pośmiertnych o kolegach, którzy odeszli. Wśród nich znaleźli się prof. zw. UMCS Edward Olszewski (1942 - 2016) współtwórca lubelskiej szkoły nauk politycznych i dr Anatol Jan Omelaniuk (1932 - 2017) wybitny polski regionalista, przewodniczący Rady Krajowej Regionalnych Towarzystw Kultury w latach 1981 - 2001.

Całość Rocznika 2017 "Echa Leśniaków" zamknięta została *Kroniką* z lat 2014 - 2017. Redakcja w tej części czasopisma starała się odnotować różne wydarzenia związane z życiem i twórczością absolwentów leśniańskiej szkoły pedagogicznej. Na pewno nie udało się odnotować wszystkiego.

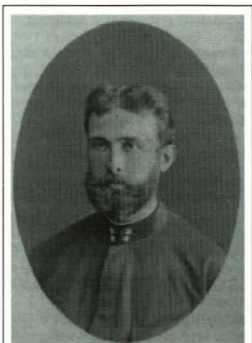
Licząc na współpracę w imieniu redakcji czasopisma, inicjator, wydawca i współautor prac wyraża nadzieję, że Rocznik 2017 "Echa Leśniaków" spotka się z dobrym przyjęciem.

Tomasz Demidowicz

Część pierwsza

„Zapisani w Naszej Pamięci” Profesorowie leśniańskiej szkoły pedagogicznej.

Marian Franciszek Janelli (1873 - 1945) dr prawa, pedagog, organizator, historyk, publicysta, redaktor, szaradzysta. Profesor Państwowego Liceum Pedagogicznego w Leśnej Podlaskiej 1944 – 1945.

Janelli M.

Urodził się 23 I 1873 r. w Roźniatowie pow. Dolina w Galicji Wschodniej w rodzinie Piotra i Marii z d. Prettl. Po odebraniu starannego wychowania domowego naukę na poziomie szkoły średniej kontynuował w gimnazjum rządowym w Stanisławowie. W okresie nauki gimnazjalnej należał do kółka literackiego i zespołu teatralnego. Po zdaniu egzaminu dojrzałości w maju 1893 r. podjął studia prawnicze i filozoficzne na Uniwersytecie Lwowskim. Uczestniczył w działalności teatru akademickiego i pracach koła młodzieży narodowodemokratycznej, uprawiał poezję. W 1902 r. obronił pracę doktorską uzyskując tytuł doktora praw. Dwa lata później po ukończeniu 2 letniego studium przy tym uniwersytecie zdobył dyplom nauczyciela szkół średnich w zakresie nauczania historii i geografii. Pracował początkowo jako nauczyciel w gimnazjum w Nowym Sączu. Następnie w latach 1905 - 1915 uczył historii i geografii. Sprawował opiekę nad kółkiem literackim i geograficznym w jednym z gimnazjów we Lwowie. W latach 1915 - 1918 uczył z dużym powodzeniem w gimnazjum w Sanoku. Brał aktywny udział w ruchu zawodowym polskiego nauczycielstwa szkół średnich Galicji jako wiceprezes Związku Galicyjskich Towarzystw Urzędników i Nauczycieli i prezes Związku Państwowego Austriackich Towarzystw Nauczycieli Szkół Średnich. Był członkiem Zarządu Głównego oraz dyrektorem biura Towarzystwa Nauczycieli Szkół Średnich i Wyższych. Zaliczany był też do prężnych członków Towarzystwa Szkoły Ludowej. Po powstaniu Polski Odrodzonej został zaproszony do prac organizacyjno-programowych przy powstaniu Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w Warszawie, gdzie przebywał do jesieni 1920 r. Po powrocie do Lwowa

na krótko został wizytatorem, a od wiosny 1921 r. Naczelnikiem Wydziału Szkolnictwa Średniego we lwowskim kuratorium. Po zamachu majowym 1926 r. przeciwstawił się koncepcji gloryfikowania Marszałka Józefa Piłsudskiego w programach szkolnych i został spensjonowany. W latach 1927 - 1930 był dyrektorem gimnazjum prywatnego w Borszczowie na Podolu. Następnie do lata 1934 r. uczył w gimnazjum w powiatowym mieście Ropczyce w Galicji Wschodniej.

Po powrocie od 1 IX 1934 r. do pracy w jednym z liceów lwowskich włączył się w pracę samokształceniową nauczycieli i pracę samorządową. Od 1934 r. z ramienia listy endecji został wybrany radnym m. Lwowa i dostąpił zaszczytu reprezentacji Rady Miasta Lwowa w składzie Komitetu Nagrody Historycznej im. Szajnochy. Wszedł do składu Zarządu m. Lwowa i został członkiem komisji teatralnej. Pracował z dużym powodzeniem w szkolnictwie lwowskim i samorządzie m. Lwowa do wybuchu II wojny światowej. Po napaści Niemiec hitlerowskich na ZSRR zdecydował się przenieść do Leśnej Podlaskiej na Południowe Podlasie, gdzie mieszkała jego córka Maria. Zapisał się na Południowym Podlasiu jako organizator tajnego nauczania. Od połowy 1942 r. przewodniczył dwóm Komisjom egzaminacyjnym Tajnej Organizacji Nauczycielskiej, jakie zostały uruchomione z kadry pedagogicznej Państwowego Liceum Pedagogicznego w Leśnej Podlaskiej pow. Biała Podlaska.

Po przejściu frontu w lipcu 1944 r. był jednym z głównych organizatorów ponownego uruchomienia zakładu kształcenia nauczycieli w Leśnej Podlaskiej. Był organizatorem pierwszego powojennego 6 miesięcznego Wstępnego Kursu Pedagogicznego dla osób nie posiadających wykształcenia licealnego i pedagogicznego. W roku szkolnym 1944/45 pracował jako profesor Państwowego Liceum Pedagogicznego w Leśnej Podlaskiej.

Przez cały okres młodości i dojrzałego życia obok wielce zajmującej pracy organizatorsko - wychowawczej i pedagogicznej publikował i redagował. Jeszcze w 1915 r. był wydawcą pisma "Szkoła Polska w Wiedniu". Współredagował przez okres 43 lat czasopismo "Muzeum". Był autorem i redaktorem pracy pt. *Stan szkolnictwa średniego prywatnego w kraju* "Muzeum" R. 1913 oraz *Zbioru ustaw i rozporządzeń odnoszących się do szkół średnich w Galicji t. I Lwów 1914 - 1918, t. II Lwów 1917.*

Wspólnie z A. Szelańskim był współautorem dzieła pt. *Dzieje powszechne. cz. I - II*, Lwów 1915 - 1918, współautor wraz z J. Kisielewską podręcznika szkolnego dla klasy I gimnazjum pt. *Z dziejów ojczystych* Wyd. I 1915. Natomiast z S. Pawłowskim *Polska współczesna. Podręcznik dla kl. VII szkół*

powszechnych Kraków 1928. Był autorem *Katechizmu obywatelskiego* Kraków 1927.

Jako znany szaradzysta publikował pod ps. "John Ly" oraz "żongler" szeregu oryginalnych prac z tej dziedziny.

Pozostawił z lat młodzieńczych sprawne próby poetyckie w tomikach wierszy z lat 1892 - 1895 pt. "Pierwsze grzechy. Poezyje".

Zmarł 19 IX 1945 r. w Leśnej Podlaskiej. Pochowany został początkowo na miejscowym cmentarzu. Następnie zwłoki jego przeniesione zostały na Cmentarz Świętej Rodziny we Wrocławiu.

Żonaty ze Stefanią Drozd miał córkę Marię (po mężu Lergetporer) i syna Ludomira.

Uhonorowany był wieloma dyplomami.

Bibliografia:

Addenda do dziejów oświaty. Z badań nad prasą XIX i początków XX wieku. Red. naukowa I. Michalska i G. Michalski, Wyd. Uniw. Łódzkiego, Łódź 2013, s. 112; Sroka J., *Leśniacy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916 - 1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno - Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 69, 72, 322 - 323; Stachowicz J. *Gimnazjum Męskie w latach 1880 - 1958* [W:] *Księga Pamiątkowa Gimnazjum Męskiego w Sanoku 1888 - 1958*, Wyd. PWN, Kraków 1958, s. 56 - 57; Zieliński J., *Janelli Marian* (1873 - 1945), *Polski Słownik Biograficzny* t. X. Wyd. PAN, Wrocław - Warszawa - Kraków 1962 - 1964 s. 502 - 503.

Tomasz Demidowicz

Maria Lergetporer z d. Janelli (1906-1977) pedagog, animatorka życia oświatowego, popularyzatorka czytelnictwa. Nauczycielka Szkoły Ćwiczeń PLP w Leśnej Podlaskiej 1945-1951.

M. Lergetporer

Urodziła się 6.XI.1906 r. we Lwowie, w rodzinie Mariana Janellego i Walerii. Po ukończeniu Publicznej Szkoły Powszechnej naukę kontynuowała na poziomie średnim w jednym z państwowych gimnazjów w rodzinnym mieście. W czasie nauki w gimnazjum należała do kółka dramatycznego i chóru szkolnego. Zdecydowała się na wybór zawodu nauczycielki, kończąc roczny kurs pedagogiczny w ostatniej klasie gimnazjum. Pierwszą pracę podjęła od 1.IX.1926 r. jako nauczycielka kontraktowa w Prywatnej Szkole

Powszechnej Olgi Filippi-Zychwiczowej we Lwowie. Założyła i prowadziła kółko artystyczne i kółko miłośników książki. Miłośniczką literatury polskiej, była nieustraszoną popularyzatorką jej piękna. Po kilku latach i zdaniu egzaminu praktycznego przeszła na posadę nauczycielki tymczasowej do jednej ze szkół powszechnych w rodzinnym mieście. Wiedzę aktualizowała i uzupełniała kończąc kilka kursów wakacyjnych dla nauczycieli. Pracowała jako nauczycielka szkoły powszechnej, także pod okupacją radziecką, w rodzinnym Lwowie. Po napaści Niemiec hitlerowskich na Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (ZSRR), zajęciu Lwowa, zdecydowała się wraz z rodzicami na przyjazd na Południowe Podlasie. Od 1.IX.1942 r. objęła posadę nauczycielki w Rocznej Szkole Spółdzielczej w Leśnej Podlaskiej. Wspólnie z rodzicami włączyła się w tajne nauczanie. Prowadziła dwa komplety młodzieży młodszej w Leśnej Podlaskiej. Wspierała ojca, przedwojennego naczelnika wydziału szkolnictwa średniego w Kuratorium Okręgu Szkolnego Lwowskiego, w sprawowaniu kierownictwa nad leśniańskim Ośrodkiem Tajnej Organizacji Nauczycielskiej (TON). Po przejściu frontu w lipcu 1944 r. w nowo uruchomionej Szkole Ćwiczeń przy Państwowym Liceum Pedagogicznym w Leśnej Podlaskiej została etatową nauczycielką. Prowadziła bibliotekę szkolną, którą od nowa zorganizowała, kompletując księgozbiór. Od 1.IX.1949 r. została mianowana kierowniczką internatu żeńskiego (PLP). Zorganizowała życie artystyczne i popularyzowała czytelnictwo.

W trudnym okresie, nie tylko dla oświaty, latem 1951 r. została zmuszona do opuszczenia Południowego Podlasia i do wyjazdu na Dolny Śląsk. W latach 1951-1954 pracowała jako kierowniczka stołówki w Państwowym Ośrodku Szkolenia Handlowego we Wrocławiu. Następnie przeszła do pracy do Zakładu Narodowego im. Ossolińskich w mieście nad Odrą. Pracowała jako radca, a po uzupełnieniu kwalifikacji była inspektorem i zastępcą głównej księgowej. Po przejściu w stan spoczynku z dniem 31.VIII.1968 r. pracowała przez kilka lat na pół etatu w dziale finansowym wspomnianego Zakładu.

Zmarła 2.II.1977 r. we Wrocławiu. Pochowana została na cmentarzu Sępolno k. Wrocławia.

Zamężna z płk. dypl. Wojska Polskiego Henrykiem Edwardem Lergetporerem, pozostawiła syna Andrzeja (ur. 1927), córkę Annę (ur. 1930), Irenę (ur. 1935) i Marię (ur. 1940).

Odznaczona była m.in. Srebrnym Krzyżem Zasługi.

Bibliografia:

Madejska T., *Sylwetki pracowników Zakładu Narodowego im. Ossolińskich zmarłych w latach 1972-1982* "Zeszyt" Nr 40 z 1984 r.; Sroka J., *Leśniacy*.

Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916-1970, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 366.

Informacja córki Marii po mężu Zubskiej z IV 2017 r.

Tomasz Demidowicz

Zofia Teresa Jędrych - Jajus (1927 - 2013) mgr filologii polskiej, pedagog, animatorka życia kulturalno-oświatowego i kultury. Profesor Państwowego Liceum Pedagogicznego im. Stanisława Staszica w Leśnej Podlaskiej w latach 1951 - 1962.

Z. Jędrych - Jajus

Urodziła się 14 X 1927 r. w Lublinie w rodzinie Pawła Jajusa i Marianny z d. Mróz. We wczesnym wieku zmarli jej rodzice, była pod opieką babci, a następnie wychowywała się w jednym z sierocińców. Po ukończeniu szkoły powszechnej kontynuowała naukę na poziomie szkoły średniej. Po przejściu frontu zdecydowała się na wybór zawodu nauczyciela, zdała egzamin wstępny i podjęła naukę w Państwowym Liceum Pedagogicznym w Radomiu. W okresie nauki w tym zakładzie kształcenia nauczycieli należała do szkolnego koła literackiego i chóru szkolnego. Po zdaniu egzaminu dojrzałości i zdobyciu dyplomu nauczyciela szkolnictwa podstawowego 20 IV 1948 r. podjęła pierwszą pracę w jednej ze szkół ogólnokształcących stopnia podstawowego na wsi podlubelskiej. Po trzech latach pracy i zdaniu egzaminu kwalifikacyjnego skorzystała z nowej oferty pracy i przeszła od 1 IX 1951 r. na posadę nauczycielki do Państwowego Liceum Pedagogicznego im. Stanisława Staszica w Leśnej Podlaskiej pow. Biała Podlaska. W tym zakładzie kształcenia nauczycieli na Południowym Podlasiu uczyła z wielkim zaangażowaniem i powodzeniem języka polskiego. Sprawowała opiekę nad szkolnym kółkiem polonistycznym. Brała udział w pracach szkolnego teatru. W 1960 r. pod jej kierunkiem i w jej reżyserii wystawiona została przez teatr szkolny sztuka pt. *Droga do świtu*.

Zapisała się w historii leśniańskiej szkoły pedagogicznej jako autorka słów Leśniańskiego Walca - hymnu absolwentów leśniańskiej szkoły pedagogicznej.

Od 1 IX 1962 r. przeszła do pracy na posadę nauczyciela języka polskiego do Państwowego Liceum Ogólnokształcącego Żeńskiego im. Emilii Plater w Białej Podlaskiej. Związała się zawodowo z tą szkołą na okres niemal 30 lat owocnej pracy zawodowej.

Uczyła z wielkim zapałem języka polskiego i prowadziła kółko polonistyczne.

Podnosząc formalne kwalifikacje zawodowe w systemie zaocznym ukończyła filologię polską na Wydziale Humanistycznym Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie w czerwcu 1967 r. uzyskując stopień magistra. Pracowała w pełnym wymiarze godzin do sierpnia 1984 r. sprawując wychowawstwo nad poszczególnymi rocznikami słuchaczy szkoły. W roku szkolnym 1966/67 była też nauczycielką języka polskiego w Liceum Ogólnokształcącym im. Józefa Ignacego Kraszewskiego w Białej Podlaskiej. Po przejściu na emeryturę nie chcąc zrywać kontaktu z młodzieżą i zawodem, który bardzo kochała uczyła od 1 IX 1984 r. do sierpnia 1991 r. w niepełnym wymiarze godzin nie tylko języka polskiego, ale też nauczania muzycznego w powstałym od 1992 r. IV Liceum Ogólnokształcącego im. Stanisława Staszica w Białej Podlaskiej. W wolnym czasie oddawała się lekturze dobrej książki, grze na pianinie lub piosence. Uwielbiała śpiew i była koneserką dobrej muzyki.

W życiu kierowała się uczciwością i prawdą, i w tym duchu wychowywała młodzież. Cechowała ją pogodą ducha i ciekawość świata.

Zmarła 10 V 2013 r. w Białej Podlaskiej. Pochowana została w grobie rodzinnym na Cmentarzu Komunalnym na Białce k. Białej Podlaskiej.

Zamężna ze Zbigniewem Jędrychem od 1 XI 1955 r., miała córkę Ewę (1956 - 2010) i syna Marka (ur. 1957).

Odnaczona była Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej. Medalem 40 lecia Polski Ludowej. Uhonorowana była Złotą Odznaką ZNP, Odznaką Za Zasługi dla województwa białkopodlaskiego.

Bibliografia:

Sroka J. *Leśniacy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916 - 1970*. Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 326, 331 - 332, 401; Archiwum IV Liceum Ogólnokształcącego w Białej Podlaskiej sygn. 24 Akta osobowe Jędrych Zofia; informacje syna Marka Jędrycha z 15 III 2017 r.

Tomasz Demidowicz

Zdzisław Kowalczyk (1943 - 2011) mgr pedagogiki, podharc mistrz, nowator pedagogiczny, organizator, instruktor harcerski. Wizytator metodyk Kuratorium Oświaty i Wychowania w Białej Podlaskiej 1978 - 1985. Nauczyciel Szkoły Ćwiczeń LP w Leśnej Podlaskiej w latach 1965-1969

Kowalczyk Z.

Urodził się 14 I 1943 r. w m. Borki pow. Mińsk Mazowiecki w rodzinie chłopskiej Kacpra i Heleny z d. Kielbasa. Po ukończeniu Szkoły Podstawowej w Lipinach, zdecydował się na wybór zawodu nauczyciela, zdał egzaminy wstępne i podjął naukę w Państwowym Liceum Pedagogicznym im. H. i K. Gnoińskich w Siennicy k. Mińska Mazowieckiego. W okresie nauki w tym zakładzie kształcenia nauczycieli na Mazowszu należał do szkolnej drużyny harcerskiej, szkolnego koła przyrodniczego i orkiestry szkolnej. Po zdaniu egzaminu dojrzałości i zdobyciu uprawnień pedagogicznych do nauczania w szkolnictwie

podstawowym w czerwcu 1962 r. pierwszą pracę w zawodzie rozpoczął od 1 IX 1962 r. w Szkole Podstawowej w Okuniewie pow. Wołomin. Po okresie 2 letniej pracy przeniósł się od 1 X 1964 r. do pracy w Szkole Podstawowej w m. Nosów Kolonia gm. Leśna Podlaska pow. Biała Podlaska. Z upoważnieniem zwierzchnich władz szkolnych pełnił funkcję kierownika tej jednoklasowej placówki oświatowej. Następnie od 1 IX 1965 r. przeszedł do pracy w Szkole Podstawowej w Leśnej Podlaskiej, która była szkołą ćwiczeń Liceum Pedagogicznego im. Stanisława Staszica funkcjonującego w tej miejscowości na Południowym Podlasiu. W okresie pracy w tej wymagającej placówce oświatowej dał się poznać jako znakomity organizator opiekun praktyk pedagogicznych słuchaczy liceum pedagogicznego, nowator pedagogiczny i animator życia kulturalno-oświatowego. Podnosząc kwalifikacje zawodowe w systemie zaocznym ukończył 24 VII 1966 r. Studium Nauczycielskie w Siedlcach na kierunku chemia z biologią. W dniu 16 VI 1967 r. zdał państwowy egzamin kwalifikacyjny i został nauczycielem kontraktowym. Decyzją władz zwierzchnich oświatowych od 1 IX 1969 r. został przeniesiony i mianowany dyrektorem Szkoły Podstawowej w Chotyłowiu gm. Piszczac pow. Biała Podlaska. Sprawując przez okres kilku lat kierownictwo nad tą placówką oświatową przeprowadził modernizację obiektów szkolnych, założył zespół artystyczny, stworzył dobre warunki i ożywił działalność miejscowej organizacji harcerskiej. Włączył Szkołę Podstawową, którą kierował do udziału w ówczesnym eksperymencie

pedagogicznym. Osobiście włączył się aktywnie w działalność Hufca Związku Harcerstwa Polskiego (ZHP) w Białej Podlaskiej. Decyzją Kuratora Okręgu Lubelskiego od 1 II 1973 r. został mianowany Gminnym Dyrektorem Szkół w Piszczacu pow. Biała Podlaska. Funkcję nadzoru nad 12 placówkami oświatowymi łączył ze sprawowaniem bezpośredniego kierownictwa nad Szkołą Podstawową w Piszczacu. Dał się poznać jako znakomity organizator i nowator pedagogiczny. Oddelegowany do pracy poza oświatą w okresie od 1 IX 1976 - 31 X 1978 r. był Inspektorem Wydziału Pracy Ideowo - Wychowawczej Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Białej Podlaskiej. Po powrocie do pracy w szkolnictwie na własną prośbę od 1 XI 1978 r. objął posadę wizytatora - metodyka do spraw terapii pedagogicznej i opieki nad dziećmi i młodzieżą w Kuratorium Oświaty i Wychowania (KOiW) w Białej Podlaskiej. Równolegle, zgodnie z ówczesnymi przepisami był nauczycielem praktykującym w Szkole Podstawowej Nr 2 w Białej Podlaskiej. Od 1 IX 1983 r. decyzją zwierzchnich władz oświatowych był wizytatorem metodykiem do spraw internatów, świetlic szkolnych w KOiW na obszar woj. białkopodlaskiego. Odpowiadając za pracę oświatowo - wychowawczą we wszystkich tego rodzaju placówkach, znajdował czas na pracę organizacyjno-wychowawczą w macierzystej Szkole Podstawowej Nr 2 w Białej Podlaskiej. Był przez kilka lat członkiem zespołu kierowniczego w tej szkole, członkiem Zarządu Ogniska Związku Nauczycielstwa Polskiego. Prowadził zespół wyrównawczy. Udzielał się też społecznie w pracach Chorągwi Białkopodlaskiej Związku Harcerstwa Polskiego, Zarządu Wojewódzkiego Towarzystwa Wiedzy Powszechnej m.in. w akcji odczytowej. Podnosząc nadal formalne kwalifikacje zawodowe w systemie zaocznym 23 VI 1980 r. obronił pracę magisterską z tematu: *Kryteria i funkcje kontroli i oceny pracy nauczycieli nauczania początkowego*. napisaną pod kierunkiem doc. dr Krystyny Kuligowskiej na Wydziale Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Decyzją kolejną władz oświatowych od 1 X 1984 r. został wizytatorem metodykiem w KOiW w Białej Podlaskiej odpowiedzialnym za oświatę poza szkolną i dorosłych. Charakteryzowany jako pedagog o "dużych zdolnościach organizacyjnych" trudną i odpowiedzialną funkcję sprawował do 31 VIII 1985 r. Na własną prośbę za zgodą władz zwierzchnich oświatowych od 1 IX 1985 r. przeszedł na posadę etatowego nauczyciela Zespołu Szkół Nr 3 w Białej Podlaskiej. Objął w tej placówce oświatowej trudną funkcję nauczyciela metodyka i kierownika praktyk pedagogicznych Zaocznego Studium Nauczycielskiego

funkcjonującego przy wspomnianym Zespole Szkół Nr 3 w Białej Podlaskiej. Po rozwiązaniu Zespołu Szkół Nr 3 od 1 IX 1986 r. został etatowym nauczycielem Studium Nauczycielskiego im. Stanisława Staszica i wicedyrektorem.

Charakteryzowany innym razem jako "sumienny, konsekwentny, obiektywny i wymagający wiele od siebie i nauczycieli" z dużym powodzeniem realizował się jako pedagog do 31 VIII 1993 r. tj. do czasu przejścia na emeryturę. Szczególnie wyróżnił się w tworzeniu systemu wychowawczego związanego z postacią Stanisława Staszica patrona Studium Nauczycielskiego w Białej Podlaskiej. Nadmienić należy, że w latach 1988 - 1989 ukończył Studia Podyplomowe Organizacji i Zarządzania Oświatą dla Kierowniczej Kadry Oświatowej w Centrum Doskonalenia Nauczycieli im. Władysława Spasowskiego w Warszawie.

W okresie pracy zawodowej dał się poznać jako znakomity pedagog, instruktor harcerski, pedagog "otwarty na zmiany", miłośnik turystyki i obozownictwa.

Zmarł 1 VI 2011 r. w Białej Podlaskiej. Pochowany został na miejscowym cmentarzu parafialnym przy ul. Janowskiej w Białej Podlaskiej przy Alei Głównej.

Żonaty z Barbarą Woszczek od 8 II 1964 r. miał synów: Marka (1966 - 1983) i Tomasza (1968).

Odnaczony był Złotym i Brązowym Krzyżem Zasługi.

Uhonorowany Odznaką Za Zasługi dla Województwa Białkopodlaskiego i Odznaką Zasłużony Działacz Kultury. Był Laureatem m.in. Nagrody Kuratorium Oświaty i Wychowania (1973), Nagrody Min. Oświaty i Wychowania II stopnia XII 1976 r.

Bibliografia:

Archiwum IV Liceum Ogólnokształcącego im. Stanisława Staszica w Białej Podlaskiej, Zdzisław Kowalczyk Akta osobowe sygn. 30; informacje żony Barbary Kowalczyk z 15 III 2017 r.

Tomasz Demidowicz

Edmund Ksawery Romahn (1900 - 1943) dr filozofii, pedagog, organizator. Profesor Państwowego Seminarium Nauczycielskiego im. Mieczysława Brzezińskiego w Leśnej Podlaskiej w latach 1924 - 1925.

Romahn E.
(foto ze zbiorów red. PSB)

Urodził się 12 I 1900 r. w Chełmnie n/Wisłą w rodzinie Gustawa i Heleny z d. Rembielińska. Po ukończeniu szkoły wstępnej, dalszą naukę na poziomie szkoły średniej kontynuował w gimnazjum w rodzinnym mieście, gdzie 4 III 1918 r. zdał egzamin dojrzałości. Zdecydował się na studia filozoficzne. Studiował początkowo na Uniwersytecie w Greifswaldzie, następnie na Uniwersytecie w Berlinie, by ponownie "spotykać się z filozofią" na Uniwersytecie w Greifswaldzie. Następnie krótko studiował na Uniwersytecie Poznańskim, by ponownie kontynuować studia na uniwersytetach niemieckich we Frankfurcie n/Menem 1920 - 1921 i Marburgu 1921 - 1923. Słuchał wykładów filozofów niemieckich takiej miary jak J. Rehmke, E. Troeltsch, P. Natorp, N. Hartmann czy H. Cornelius. Po sfinalizowaniu studiów obroną pracy doktorskiej z tematu: *Kultur und Religion im Weltbild Henri de Saint-Simons* napisanej pod kierunkiem prof. Burckhardta na Uniwersytecie we Frankfurcie. Skorzystał z oferty pracy zaproponowanej przez dyrektora Państwowego Seminarium Nauczycielskiego (PSW) Męskiego w Leśnej Podlaskiej pow. Biała Podlaska Teofila Adama Koziarę. Uczył w tym zakładzie kształcenia nauczycieli na Południowym Podlasiu krótko, bo w okresie 1 II 1924 - 31 VIII 1925 r. Prowadził zajęcia z psychologii i pedagogiki. Sprawował opiekę nad szkolnym kołem Chwili Bieżącej, uczestniczył w dyskusji na konferencjach metodyczno-pedagogicznych organizowanych przez wspomnianego dyr T.A. Koziarę. Wchodził w skład Zarządu Internatów PSN w Leśnej Podlaskiej. Decyzją Rady Pedagogicznej PSN był oddelegowany wraz z innym profesorem Konstantym Chomiczukiem w maju 1925 r. do przeprowadzenia egzaminów końcowych w Państwowej Preparandzie Nauczycielskiej w Jabłecznej n/Bugiem, nad którą dyrekcja leśniańskiej szkoły pedagogicznej sprawowała nadzór. Od 1 IX 1925 r. skorzystał z oferty nowej pracy w Państwowym Seminarium Nauczycielskim w Wągrowcu. W tym zakładzie kształcenia nauczycieli pracował przez okres 5 lat uzyskując 15 IV 1929 r. dyplom nauczyciela szkół średnich w zakresie germanistyki i filozofii w Poznaniu. W latach 1930 - 1932 pracował jako nauczyciel języka

niemieckiego i filozofii w Państwowym Seminarium Nauczycielskim w Zaleszczykach. W okresie od 1 XI 1932 r. do 31 VIII 1933 r. był dyrektorem Państwowego Seminarium Nauczycielskiego Męskiego w Czortkowie. Później uczył w XI Państwowym Gimnazjum im. Śniadeckich we Lwowie. Jako znany pedagog i filozof od 1 IX 1937 r. przeniósł się do Państwowego Pedagogium we Lwowie, gdzie pracował do napaści Niemiec na Polskę we wrześniu 1939 r. Równoległe przez cały okres lat 30 XX w. prowadził szerokie badania naukowe z dziedziny psychologii, filozofii cywilizacji i historii polskiej myśli społecznej i politycznej. Prace publikował w czasopismach niemieckich i polskich. Charakteryzowany przez Romana Ingardena jako "umysłowość bardzo żywa, niejednokrotnie namiętna w dociekaniach" bardzo interesujące i stojące na bardzo wysokim poziomie prace zamieszczał m.in. na łamach "Przeglądu Filozoficznego", "Kwartalnika Pedagogicznego", czasopisma "Kultura i Wychowanie". Wygłaszał odczyty w Polskim Radiu w języku polskim i języku niemieckim. Uczestniczył w pracach lwowskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Filozoficznego. Brał m.in. udział w III Polskim Zjeździe Filozoficznym w Krakowie w 1936 r., gdzie w Sekcji psychologii tego zjazdu wygłosił referat pt. Samopoczucie i samowiedza, opublikowany w skrócie na łamach R. 1936 "Przeglądu Filozoficznego".

Pracował od II połowy lat 30 XX w. nad dużą rozprawą interdyscyplinarną z dziedziny filozofii kultury. Prowadził systematyczne dzienniki. Niestety nie udało mu się tych zamierzonych przedsięwzięć sfinalizować wydawniczo.

Po klęsce wrześniowej 1939 r. pozostał we Lwowie. Utrzymywał się z korepetycji nauki języka niemieckiego i tłumaczeń. Pracował naukowo nad wspomnianą rozprawą z filozofii kultury.

Aresztowany 29 V 1943 r. wraz z żoną przez gestapo w wyniku denuncjacji we Lwowie. Więziony i przesłuchiwany, zdecydowanie odrzucił propozycję przyjęcia narodowości niemieckiej. W końcu sierpnia 1943 r. wywieziony został z grupą współwięźniów do obozu koncentracyjnego na Majdanku k. Lublina.

Zmarł 15 IX 1943 r. po krótkiej chorobie i z wycieńczenia.

Żonaty od 19 VII 1934 r. z prof. Seweryną Łuszczewską nie pozostawił potomstwa.

Członek Polskiego Towarzystwa Filozoficznego.

Bibliografia:

"Przegląd Filozoficzny" t. 42, 1945, Batóg T., Romhn Edmund Ksawery

(1900 - 1943), Polski Słownik Biograficzny t.XXXI, z 131, wyd. PAN, Wrocław - Warszawa - Kraków - Gdańsk - Łódź 1989, s.574 - 575; Gromska D., *Philosophes polonais morts entre 1938 et 1945*, "Studia Philosophica" vol. III (1939 - 1946) Kraków - Poznań 1948, s. 68; Sroka J., *Leśniacy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916 - 1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno- Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 61, 315, 403; Archiwum Państwowe Lubelskie (APL) Oddział w Radzynie Podlaskim Zespół Seminarium Nauczycielskiego w Leśnej Podlaskiej sygn. 38 k. 32 - 33, 58, 65 - 66 i sygn. 52 k. 104 - 107; Archiwum Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu sygn. 103 a/R/85 Teczka osobowa E.K. Romahn, Komisja Egzaminacyjna na Nauczycieli Szkół Średnich 1929 r.

Sławomir Hordejuk

Aleksandra Wiernicka z d. Mazurek (1930-1989) pedagog, dydaktyk-nowator, animatorka życia kulturalno-oświatowego. Kierownik Ogniska Metodycznego Wychowania Obywatelskiego w Powiatowym Ośrodku Metodycznym w Radzeniu Podlaskim w latach 1969-1976. Nauczycielka Szkoły Ćwiczeń przy LP w Leśnej Podlaskiej w latach 1951 - 1961.

Wiernicka A.

Urodziła się 6.II.1930 r. w m. Kąkolewnica, w rodzinie Feliksa Mazurka i Leokadii z d. Paluszkiewicz. Lata szkolne przypadły w dużej części na czas wojny i okupacji. Po ukończeniu Szkoły Powszechnej w czerwcu 1945 r. rok później rozpoczęła naukę w Gimnazjum Koedukacyjnym w Międzyrzeczu Podlaskim. Od 1.IX.1948 r. przeniosła się do Państwowego Liceum Pedagogicznego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci dla Dorosłych w Lublinie. W czasie nauki w tym zakładzie kształcenia nauczycieli należała do szkolnego koła Polskiego Czerwonego Krzyża (PCK), szkolnego koła Związku Młodzieży

Polskiej, chóru szkolnego. Po zdaniu egzaminu dojrzałości 25.I.1951 r. i zdobyciu uprawnień do nauczania w szkolnictwie podstawowym, pierwszą pracę podjęła jako nauczycielka kontraktowa w Szkole Ogólnokształcącej Stopnia Podstawowego w Świdniku k. Lublina. Od 1.IX.1951 r., korzystając z oferty nowej pracy, przeniosła się na etat nauczycielki kontraktowej do Szkoły Ćwiczeń przy Państwowym Liceum Pedagogicznym im. Stanisława Staszica w Leśnej Podlaskiej pow. bialski. Utalentowana artystycznie, prowadziła zajęcia z rysunku i zajęć praktyczno-technicznych. Uczyła też

historii, języka polskiego i geografii. Założyła i prowadziła kółko historyczne. Od 1.IX.1961 r., ze względów rodzinnych, przeniosła się do pracy do Szkole Podstawowej Nr 1 w Międzyrzecu Podlaskim. Pracowała tam jako nauczycielka stała ucząc historii, geografii, polskiego i wychowania obywatelskiego.

Charakteryzowana jako "obowiązkowa, systematyczna, życzliwa, posiadająca poważny stosunek do pracy". Sprawowała opiekę nad szkolnym kółkiem historycznym, kołem PCK. Uczestniczyła w pedagogizacji rodziców i samokształceniowym zespole nauczycieli historii i wychowania obywatelskiego. Podnosząc kwalifikacje w systemie zaocznym ukończyła 28.VII.1967 r. II Studium Nauczycielskie w Lublinie na kierunku historia z wychowaniem obywatelskim. Dydaktyk - nowator, prowadziła lekcje pokazowe i zachęcała do organizacji pracowni przedmiotowych historii oraz organizowania gabinetów pamiątek historycznych. Od 25.IX.1969 r., przez kilka lat, pełniła obowiązki kierownika Ogniska Metodycznego wychowania obywatelskiego w Powiatowym Ośrodku Metodycznym w Radzynie Podlaskim. Była zwolenniczką rozwoju samorządności uczniów. Przez kilka lat sprawowała opiekę nad samorządem szkolnym. Nadal, podnosząc kwalifikacje w systemie zaocznym, zdała 30.VI.1977 r. egzaminy końcowe uzyskując wyższe wykształcenie zawodowe w zakresie historii w Instytucie Kształcenia Nauczycieli i Badań Oświatowych w Lublinie. Utożsamiając się z ideą Związku Nauczycielstwa Polskiego (ZNP) należała do czynnych członkiń Ogniska ZNP.

W stan spoczynku przeszła z dniem 31.VIII.1985 r., po 34 latach pracy. Nie chcąc zrywać kontaktu ze szkołą i młodzieżą pracowała przez następne kilka lat na pół etatu ucząc historii i wychowania obywatelskiego. Zmarła 18.IV.1989 r. w Międzyrzecu Podlaskim. Pochowana została na miejscowym cmentarzu rzymskokatolickim przy ul. Brzeskiej.

Zamężna z Leonem Franciszkiem Wiernickim, miała dwie córki: Grażynę (ur. 1954) i Joannę (ur. 1956) oraz syna Andrzeja (ur. 1956). Odznaczona była Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1986), Złotym Krzyżem Zasługi i Medalem Komisji Edukacji Narodowej.

Była laureatką Nagrody Kuratora Okręgu Szkolnego Lubelskiego w 1973 r. i Inspektora Oświaty i Wychowania w 1984 r. Wyróżniona Listem Pochwalnym Kuratora Oświaty i Wychowania z 3.VI. 1977 r.

Bibliografia:

Archiwum Gimnazjum Publicznego Nr 1 w Międzyrzecu Podlaskim. Teki akt osobowych - Wiernicka Aleksandra bp.; Informacje Ryszarda Kornackiego z IV 2010 r.

Tomasz Demidowicz

Leon Franciszek Wiernicki (1925-2003) pedagog, organizator, animator życia społecznego i kulturalnego. Kierownik, następnie dyrektor Szkoły Podstawowej Nr 1 w Międzyrzeczu Podlaskim w latach 1970-1980. Kierownik internatu PLP w Leśnej Podlaskiej w latach 1955-1961.

Wiernicki L.

Urodził się 4.X.1925 r. w m. Ossowa gm. Komarówka Podlaska, w rodzinie Stanisława i Pauliny z d. Wereszczuk. Po ukończeniu Publicznej Szkoły Powszechnej w Ossowie, a następnie w Komarówce Podlaskiej w czerwcu 1939 r. zamierzał kontynuować naukę na poziomie średnim. Napaść Niemiec hitlerowskich na Polskę we wrześniu 1939 r. przekreśliła te plany. W czasie wojny i okupacji pomagał rodzicom w gospodarstwie rolnym. Dopiero od 1.IX.1977 r., dzięki pomocy rodziny, udało Mu się podjąć naukę w Liceum Pedagogicznym Towarzystwa Przyjaciół

Dzieci w Lublinie. W czasie nauki w tym zakładzie kształcenia nauczycieli w Oddziale dla Dorosłych należał do koła Związku Młodzieży Wiejskiej "Wici", następnie koła szkolnego Związku Młodzieży Polskiej. Po zdaniu egzaminu dojrzałości 30.V.1951 r. i zdobyciu uprawnień do nauczania w szkolnictwie podstawowym, pierwszą pracę podjął zgodnie ze skierowaniem, jako nauczyciel kontraktowy w Szkole Ćwiczeń przy Państwowym Liceum Pedagogicznym (PLP) im. Stanisława Staszica w Leśnej Podlaskiej. Warto dodać, że w czasie nauki w liceum pobrał stypendium na łączną kwotę 2.460 zł, został z tego tytułu zobowiązany do trzyletniej służby nauczycielskiej w szkole, wyznaczonej poprzez kuratorium. Po zdaniu egzaminu kwalifikacyjnego z dniem 1.I.1955 r. został nauczycielem mianowanym. Niemal równocześnie został powołany na stanowisko pełniącego obowiązki kierownika etatowego internatu przy PLP w Leśnej Podlaskiej, na podstawie Zarządzenia Ministra Oświaty z 19.VIII.1955 r. o wprowadzeniu stanowisk etatowych kierowników internatów przy liceach pedagogicznych i liceach dla wychowawczyń przedszkoli. Został zobowiązany do przepracowania 42 godzin tygodniowo, w tym 20 godzin własnych zajęć wychowawczych, 10 godzin hospitalizacji zajęć wychowanków i 12 godzin przy pracach organizacyjno-administracyjnych. Na stanowisku kierownika internatu w Leśnej Podlaskiej pracował do 31.I.1961 r. Po rozliczeniu się z poprzednim pracodawcą i przeniesieniu się z rodziną do Międzyrzecza Podlaskiego od 1.II.1961 r. został mianowany przez władze zwierzchnie oświatowe pełniącym obowiązki kierownika Szkoły

Podstawowej Nr 1 w Międzyrzecu Podlaskim. Związał się zawodowo z tą szkołą na prawie 30 lat. Charakteryzowany jako "dobry organizator pracy dydaktyczno-wychowawczej i administracyjno-biurowej, rzeczowy i konsekwentny w dążeniu do osiągnięcia podstawowych celów". Zainicjował i doprowadził w latach 60., do rozbudowy szkoły, i modernizacji starego gmachu szkoły poprzez założenie centralnego ogrzewania, kanalizacji. Od 20.XI.1970 r. został mianowany kierownikiem macierzystej Szkoły Podstawowej Nr 1 w Międzyrzecu Podlaskim. Funkcję tę łączył dodatkowo z funkcją pełniącego obowiązki kierownika Szkoły Przysposobienia Rolniczego w Międzyrzecu Podlaskim, od 1.XI.1963 r., do której powstania wydatnie się przysłużył. Uczył matematyki, fizyki i chemii w Szkole Podstawowej oraz matematyki i biologii w Szkole Przysposobienia Rolniczego. Sprawował opiekę nad pracownią fizyki i matematyki. Brał udział w pracach zespołu samokształceniowego nauczycieli matematyki. W czasie wakacji organizował i był przez kilka lat kierownikiem półkolonii na terenie macierzystej szkoły. Udzielał się w Polskim Towarzystwie Schronisk Młodzieżowych jako kierownik schroniska istniejącego przy szkole. Mianowany dyrektorem Szkoły Podstawowej Nr 1 od 1.IX.1975 r., funkcję tę łączył przez jakiś czas z funkcją pełniącego obowiązki dyrektora Zespołu Szkół Rolniczych w Międzyrzecu Podlaskim. Pracował dodatkowo w Podstawowym Studium Zawodowym prowadząc zajęcia z wychowania obywatelskiego. Z dniem 31.VIII.1980 r. został odwołany z funkcji dyrektora szkoły Podstawowej Nr 1. Przeniósł się na stanowisko pełniącego obowiązki kierownika internatu w Zespole Szkół Zawodowych. Był wychowawcą i opiekunem grupy specjalnej do 31.XII.1981 r., tj. do czasu przejścia w stan spoczynku. Nie chcąc zrywać kontaktu z młodzieżą pracował przez następne 8 lat na pół etatu w ZSZ Nr 1 w Międzyrzecu Podlaskim. Podnosząc wykształcenie pedagogiczne studiował z przerwami na Wydziale Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Warszawskiego, ale nie zdołał ukończyć tych studiów napisaniem pracy magisterskiej w 1970 r. Utożsamiając się z ideą Związku Nauczycielstwa Polskiego (ZNP) należał do czynnych członków, zasiadając przez lata w zarządzie Ogniska ZNP. Politycznie przynależał do Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej od 1952 r. Był entuzjastą kultury i utrwalania tradycji rodzinnych. Jednym z najprężniejszych członków Komitetu Społecznego, który doprowadził do wzniesienia budynku Domu Kultury w Międzyrzecu Podlaskim.

W wolnym czasie lubił wycieczki i spotkania w gronie przyjaciół. Zmarł w 9.III.2003 r. w Warszawie. Pochowany został w grobie rodzinnym

na cmentarzu rzymskokatolickim w Międzyrzecu Podlaskim przy ul. Brzeskiej.

Żonaty z Aleksandrą Mazurek, miał dwie córki: Grażynę (ur. 1954) i Joannę (ur. 1956) oraz syna Andrzeja (ur. 1956).

Odnaczony był Złotym Krzyżem Zasługi (1975). Uhonorowany Złotą Odznaką ZNP. Był Laureatem Nagrody Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Radzynie Podlaskiej w 1964 r., Nagrody Kuratora Okręgu Szkolnego Lubelskiego w 1972 r.

Bibliografia:

Sroka J., *Leśniacy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916-1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 326, 403; Archiwum Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Międzyrzecu Podlaskim. Teka akt osobowych - Wiernicki Leon bp.; Informacje Ryszarda Kornackiego z IV 2010 r.

Tomasz Demidowicz

Jan Żarnowiecki - Papaj (1886 - 1970) pedagog - polonista, organizator, animator życia kulturalno-oświatowego.

Profesor Państwowego Seminarium Nauczycielskiego Męskiego im. Mieczysława Brzezińskiego w Leśnej Podlaskiej w latach 1921 - 1928.

J.Ż-P.

Urodził się 13 XII 1886 r. w m. Żarnowiec pow. Olkusz w rodzinie Jana i Jadwigi z d. Papaj. Po ukończeniu Szkoły Początkowej w Kielcach zdecydował się na wybór zawodu nauczyciela. Zdał egzamin wstępny i podjął naukę w Prywatnym Seminarium dla Nauczycieli w Warszawie. W okresie nauki w tym zakładzie kształcenia nauczycieli należał do szkolnego koła literackiego i chóru. Podjął pierwsze próby w uprawianiu poezji i ujawnił duże zdolności muzyczne. Po zdaniu egzaminu dojrzałości i zdobyciu uprawnień do nauczania w szkolnictwie początkowym w maju

1909 r. podnosił nadal swoje kwalifikacje zawodowe kończąc roczny Wyższy Kurs Nauczycielski w Warszawie. Pierwszą pracę w zawodzie podjął od sierpnia 1910 r. w dwuklasowej Prywatnej Szkole Józefa Wójcickiego w Chęcinach k. Kielc. Po dwóch latach pracy w tej szkole przeniósł się do Prywatnej Szkoły Ordynacji Zamojskiej w Zwierzyńcu. Pracował w tej szkole

jako kierownik i nauczyciel wychowawca do 1 X 1918 r. Równolegle w latach 1916 - 1918 prowadził zajęcia w Prywatnym Progimnazjum w Szczepieszynie. W okresie 1 X 1918 - 31 VIII 1921 r. był nauczycielem w 7 klasowej Publicznej Szkole Powszechnej w Chmielniku w Ziemi Kieleckiej. Odpowiadając na apel nowo mianowanego dyrektora Państwowego Seminarium Nauczycielskiego Męskiego w Leśnej Podlaskiej, pow. Biała Podlaska woj. lubelskie, przeniósł się do pracy w tym zakładzie kształcenia nauczycieli. Uczył od roku szkolnego 1921/22 języka polskiego na trzech kursach seminaryjnych, a ponadto śpiewu i muzyki oraz był opiekunem I-ego. Od roku szkolnego 1923/24 z upoważnienia dyrektora tego seminarium Teofila Adama Koziary sprawował funkcję kierownika biblioteki seminaryjnej. Powołał do życia szkolne koło literackie i był duszą powstałego 3 I 1923 r. w seminarium Koła Języka Polskiego Profesorów Seminarium. Był kierownikiem chóru szkolnego w tym zakładzie kształcenia nauczycieli na Południowym Podlasiu, współscenarzystą wielu akademii i wieczornic. Wchodził od roku szkolnego 1924/25 w skład Zarządu Internatu i komisji egzaminacyjnych. Był jednym z głównych współorganizatorów powołanego w tym seminarium Muzeum, współscenarzystą działu tego muzeum - Język Ludowy. W dziejach tej szkoły pedagogicznej "zapisał się" jako przewodniczący - opiekun komitetu redakcyjnego jednodziówki słuchaczy PSN w Leśnej Podlaskiej "Leśniak", która ukazała się z okazji II Zjazdu koleżeńskieg0 absolwentów tego seminarium, jako nauczyciel języka polskiego. Natomiast jako kierownik chóru w historii tej szkoły pedagogicznej zapamiętany został jako autor słów i muzyki hymnu I Kursu Seminarium im. Tomasza Zana pt. "Zbożny trud" i wykonawca tego hymnu z chórem i orkiestrą w czerwcu 1922 r. Na jego wniosek Rada Pedagogiczna PSN 29 VI 1925 r. zadecydowała, aby przed egzaminem wstępnym do tego seminarium każdy z kandydatów do obowiązującej dokumentacji dołączał spis przeczytanych prac literackich. W okresie pracy w leśniańskiej szkole pedagogicznej podnosił równolegle swoje kwalifikacje formalne. W listopadzie 1927 r. ukończył Studium Polonistyczne na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie, a w 1928 r. Kurs Polonistyczny dla Kwalifikowanych Polonistów. Od 1 IX 1928 r. przeniósł się wraz z żoną do pracy w Państwowym Seminarium Nauczycielskim w Jędrzejowie, gdzie pracował do sierpnia 1931 r. Korzystając z nowej oferty pracy wraz z rodziną od 1 IX 1931 r. przeniósł się do pracy w Państwowym Gimnazjum w Wilnie. Z wielkim powodzeniem, ciesząc się szacunkiem młodzieży tej szkoły uczył do napaści Niemiec hitlerowskich na Polskę we wrześniu 1939 r.

W okresie wojny i okupacji pozostał na Wileńszczyźnie. Pracował jako robotnik w Wilnie i Świranach. Po przejściu frontu w początkach 1945 r. jako repatriant wraz z rodziną zamieszkał w woj. białostockim. W roku szkolnym 1945/46 uczył jako nauczyciel języka polskiego w Gimnazjum Społecznym i Uniwersytecie Ludowym w Krasnem k. Zabłudowa. Od 1 IX 1946 r. objął posadę nauczyciela w Państwowym Liceum Pedagogicznym w Białymstoku. Uczył języka polskiego i prowadził chór w tym zakładzie nauczycielskim na Podlasiu do 31 VIII 1948 r. Zdecydował się następnie na kolejne przenosiny. Od 1 IX 1948 r. z rodziną przeniósł się do Puław w woj. lubelskim, gdzie pracował krótko jako nauczyciel języka polskiego w Państwowym Liceum i Gimnazjum. Od 1 IX 1949 r. został nauczycielem - bibliotekarzem w Państwowym Liceum w Tomaszowie Lubelskim. W okresie 1 VIII 1950 - 30 IV 1952 r. był organizatorem i kierownikiem Powiatowego Archiwum Państwowego w Tomaszowie Lubelskim. W latach następnych uczył w niepełnym wymiarze godzin po przejściu na emeryturę.

Zmarł 30 X 1970 r. w Tomaszowie Lubelskim. Pochowany został na miejscowym cmentarzu.

Żonaty z Zofią Ostrowską pozostawił potomstwo.

Wyróżniony był wieloma dyplomami.

Bibliografia:

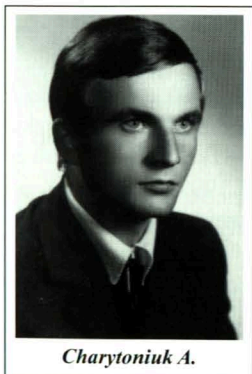
Sroka J., Leśniacy. *Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916 - 1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 59, 182, 185, 192, 313, 316, 402.

Sawomir Hordejuk

Część druga

W służbie oświaty, kultury i państwa (prezentacja sylwetek)

Charytoniuk Antoni Zygmunt (1948-1992) mgr matematyki, pedagog, "Leśniak", animator życia kulturalno-oświatowego i sportowego, instruktor harcerski. Dyrektor Szkoły Podstawowej w miejscowości Błonie w latach 1972-1976.

Urodził się 14.IX.1948 r. w m. Zalesie pow. zlotowski, w rodzinie Antoniego i Janiny. W 1954 r. wraz z rodzicami zamieszkał w m. Berezówka gm. Malowa Góra pow. bialski. Po ukończeniu szkoły podstawowej w Berezówce w czerwcu 1962 r. zdał egzamin wstępny i został przyjęty do Państwowego Liceum Pedagogicznego im. Stanisława Staszica. Należał do koła matematycznego, grał na skrzypcach w orkiestrze szkolnej. Znany był z dużych osiągnięć w grze w szachy. Po zdaniu egzaminu dojrzałości w czerwcu 1967 r. i zdobyciem uprawnień nauczyciela szkół podstawowych, pierwszą pracę podjął jako nauczyciel kontraktowy w Szkole Podstawowej w Zabłociu. Po dwóch latach pracy od 1.IX.1969 r. przeniósł się do pracy w Szkole Podstawowej w Nowosiólkach gdzie wkrótce został kierownikiem tej placówki. Wzięty do odbycia służby wojskowej służył w okresie kwiecień 1970 - kwiecień 1972 w jednostce wojskowej w Górze Kalwarii. W okresie kwiecień - sierpień 1972 r. był kierownikiem Szkoły Podstawowej w Mokranach Starych. Podnosząc formalne kwalifikacje ukończył w I połowie lat 70. Studium Nauczycielskie w Zamościu na kierunku matematyka z fizyką. Od 1.IX.1972 r. został mianowany dyrektorem Szkoły Podstawowej w m. Błonie k. Janowa Podlaskiego. Pracując w tej szkole do 31.VIII.1976 r. zainicjował powstanie kółka matematycznego. Założył dziecięcy zespół artystyczny - muzyczno-taneczny i przez okres kilku lat go prowadził. Uzdolniony muzycznie i plastycznie od 1.IX.1976 r. objął funkcję dyrektora Gminnego Ośrodka Kultury w Janowie Podlaskim. Sprawując tę funkcję do 15.VIII.1979 r. zainicjował wieczory czytelnice. Zorganizował zespół

muzyczny i prowadził kółko plastyczne. Współpracował ze szkołami janowskimi, w tym z hufcem Związku Harcerstwa Polskiego w Janowie Podlaskim. Od 15.VIII.1979 r. ponownie powrócił do pracy w szkolnictwie obejmując funkcję kierownika Szkoły Podstawowej w Werhliu k. Janowa Podlaskiego. Pracując w tej szkole do 31.X.1981 r. uczył matematyki i sprawował opiekę nad drużyną zuchową. Od 1.IX.1981 r. został kierownikiem Szkoły Podstawowej w m. Bubel Łukowiska. Prowadził w sposób ciekawy drużynę zuchową i prowadził kronikę szkoły. Równocześnie chcąc nadal podnosić kwalifikacje zawodowe podjął studia matematyczne w systemie zaocznym. Od 1.IX.1983 r. po wielu staraniach objął posadę nauczyciela matematyki w Zbiorczej Szkole Gminnej w Janowie Podlaskim. Założył klaso-pracownię matematyki i fizyki. Charakteryzowany jako "obowiązkowy, koleżeński i zdyscyplinowany", przystąpił do organizacji rajdów rowerowych, biwaków. Zainicjował i prowadził przez kilka lat kółko filmowe, oraz drużynę harcerską. Czynny był w Związku Nauczycielstwa Polskiego pracując zawodowo w Szkole Podstawowej im. Czesława Tańskiego w Janowie Podlaskim do 20.XI.1992 r.

W wolnym czasie oddawał się turystyce pieszej i rowerowej, lubił fotografię.

Zmarł w 12.XI.1992 r. w Janowie Podlaskim. Pochowany został na miejscowym cmentarzu parafialnym.

Żonaty z Alicją Stasiak, miał dwóch synów; Rafała (ur. 1976) i Pawła (ur. 1978).

Odnaczony był Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi, Uhonorowany Złotą Odznaką ZNP, Odznaką ZHP.

Był laureatem Nagrody Inspektora Oświaty i Wychowania w 1986 r., Nagrody Dyrektora Szkoły Podstawowej w 1982 i 1990 r.

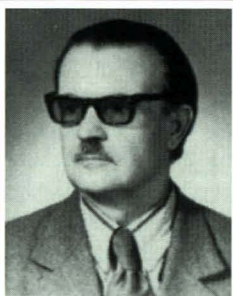
Bibliografia:

Sroka J., *Leśniacy Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916-1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 429-430; Archiwum Szkoły Podstawowej im. Czesława Tańskiego w Janowie Podlaskim. Akta osobowe sygn. 187. Charytoniuk Antoni Zygmunt; informacja brata Henryka Charytoniuka z IV 2006 r.

Tomasz Demidowicz

Chelstowski Edward (1913 - 2001) dr n. humanistycznych, pedagog "Leśniak", organizator, bibliotekarz dyplomowany.

Dyrektor Biblioteki Głównej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie 1964 - 1978.

Chelstowski E.

Urodził się 22 IX 1913 r. w Janowie Podlaskim w rodzinie Władysława i Marii. Po ukończeniu Publicznej Szkoły Powszechnej w rodzinnym mieście zdecydował się na zawód nauczyciela, zdał egzamin wstępny i podjął naukę w Państwowym Seminarium Nauczycielskim Męskim im. Mieczysława Brzezińskiego w Leśnej Podlaskiej pow. Biała Podlaska. W okresie nauki w tym zakładzie kształcenia nauczycieli na Południowym Podlasiu należał do szkolnego koła literackiego, chóru i szkolnego hufca Przysposobienia Wojskowego i Wychowania

Fizycznego. Po zdaniu egzaminu dojrzałości i zdobyciu uprawnień do nauczania w prywatnym i publicznym szkolnictwie powszechnym w czerwcu 1934 r. (XI Komplet Kurs im. Józefa Poniatowskiego) wkrótce powołany został do odbycia czynnej służby wojskowej, skierowany ukończył Szkołę Podchorążych Rezerwy Piechoty w Brześciu n/Bugiem. Od 1 IX 1936 r. podjął pracę jako nauczyciel kontraktowy w jednoklasowej Publicznej Szkole Powszechnej w Rudnie na Polesiu. Po dwóch latach pracy przeniesiony został do 7 klasowej Publicznej Szkoły Powszechnej w Piskach Starych na Polesiu. Z dużym powodzeniem i zaangażowaniem pracował w tej szkole do napaści Niemiec hitlerowskich na Polskę we wrześniu 1939 r. m.in. prowadząc kółko miłośników książki i szkolny zespół artystyczny.

W okresie wojny i okupacji 1939 - 1945 pracował jako robotnik, zastępca kierownika sklepu w Chrzanowie w rodzinnych stronach żony. Zmobilizowany w szeregi Wojska Polskiego 1945 - 1946 krótko służył w jednej z jednostek na Śląsku. Po powrocie do pracy w szkolnictwie od 1 IX 1946 r. pracował w jednej ze szkół powszechnych. Od lata 1948 r. korzystając z nowej propozycji pracy objął stanowisko kierownika Powiatowej Biblioteki Publicznej w Chrzanowie. Po okresie jednego roku jako sprawdzony organizator otrzymał ofertę objęcia kierownictwa nad nowo zorganizowaną Wojewódzką Biblioteką Publiczną w Krakowie. Pracował na tym stanowisku z dużym pożytkiem dla społeczeństwa miasta Chrzanowa do sierpnia 1952 r. Podnosząc kwalifikacje zawodowe w systemie zaocznym

ukończył studia pedagogiczne na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie broniąc pracę magisterską napisaną pod kierunkiem prof. Zygmunta Mysłakowskiego.

Od stycznia 1953 r. przeszedł do pracy na stanowisko kierownika Oddziału Magazynów i Konserwacji Zbiorów Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie. Po kilku latach został kierownikiem Oddziału Dokumentów Życia Społecznego BJ. Prowadząc prace badawcze w 1962 r. obronił pracę doktorską z tematu: *Dokumenty życia społecznego w bibliotekach*, którą napisał pod kierunkiem prof. Heleny Więckowskiej na Uniwersytecie Łódzkim. Rok później zdał egzamin państwowy na tytuł bibliotekarza dyplomowanego uprawniający do pracy dydaktyczno - naukowej w szkolnictwie wyższym. Jako znany specjalista z dziedziny bibliotekarstwa i organizator od 1 IX 1964 r. objął odpowiedzialne stanowisko dyrektora Biblioteki Głównej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie. Zorganizował i sprawnie przeprowadził przeniesienie wielotysięcznego księgozbioru do nowej siedziby biblioteki, nad której budową z wielką troską "czuwał". Zadbał o rozwój organizacyjno-strukturalny i kadrowy biblioteki przyczyniając się do nadania jej charakteru biblioteki naukowej. Zainicjował wydawanie Informatora Biblioteki Głównej WSP. Był redaktorem trzech tomów Bibliografii Publikacji Pracowników WSP. za lata 1946 - 1975. Doprowadził do wydania Katalogu odnotowującego rozprawy doktorskie w zbiorach Biblioteki Głównej WSP. za lata 1946 - 1973. Był współautorem przewodnika metodycznego pt. *Bibliotekoznawstwo i bibliotekarstwo. Kraków 1975*.

Działalność koncepcyjno-organizatorską jako kierownik działu, a później dyrektor Biblioteki Głównej WSP w Krakowie łączył z pracą dydaktyczną. Był długoletnim wykładowcą przedmiotów kierunkowych w Liceum Bibliotekarskim, a następnie wykładowcą w Państwowym Ośrodku Korespondencyjnego Kształcenia Bibliotekarzy w Krakowie.

W WSP w Krakowie prowadził wykłady z bibliotekoznawstwa dla studentów filologii, a w Katedrze Bibliotekoznawstwa WSP miał wykłady z bibliografii, nauki o książce i bibliotekarstwa. Udzielał się społecznie w pracach Związku Nauczycielstwa Polskiego i Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Przez dwie kadencje był ławnikiem w Sądzie Powiatowym dla m. Krakowa i Sądzie Wojewódzkim. Po przejściu na emeryturę we wrześniu 1978 r. pracował w niepełnym wymiarze godzin jako wykładowca w Katedrze Bibliotekoznawstwa WSP. Prowadził wykład monograficzny: *Dokumenty życia społecznego i inne zbiory specjalne w bibliotekach polskich oraz zajęcia*

z historii książki. Pozostawił część swoich wspomnień pt. *W służbie szkoły i biblioteki. Wspomnienia bibliotekarza*. "Rocznik Naukowo - Dydaktyczny WSP" z. 194. Prace Bibliotekoznawcze t. X, 1998.

Zmarł 29 XII 2001 r. w Krakowie. Pochowany został na Cmentarzu Bronowieckim w Krakowie.

Żonaty z Elżbietą pozostawił potomstwo.

Odnaczony był m.in. Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi, Medalem Zwycięstwa i Wolności 1945. Uhonorowany był m.in. Złotą Odznaką ZNP.

Bibliografia:

Sroka J., *Leśniacy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916 - 1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 407.

Sławomir Hordejuk

Chwesiuk Jerzy Ksawery (1932-1992) pedagog, "Leśniak", animator życia społeczno-kulturalnego, oświatowego i sportu, instruktor harcerski.

Chwesiuk J.

Urodził się 8.I.1932 r. w m. Polinów pow. bialski, w rodzinie Hipolita i Ludwiki z d. Kondraszuk. Lata wczesne szkolne przypadły na okres wojny i okupacji. Po szkole podstawowej wstąpił do Prywatnego Gimnazjum Gminnej Rady Narodowej w Janowie Podlaskim. Po roku czasu nauki przeniósł się do Państwowego Gimnazjum Ogólnokształcącego w Leśnej Podlaskiej, które z dniem 1.IX.1947 r. przekształcone zostało w Państwowe Liceum Pedagogiczne (PLP). W okresie nauki w szkole średniej należał do szkolnej drużyny harcerskiej, szkolnego koła

Związku Młodzieży Polskiej i koła Polskiego Czerwonego Krzyża. Po ukończeniu PLP, zdaniu egzaminu dojrzałości i zdobyciu uprawnień nauczyciela szkół podstawowych 22.V.1950 r. (XX Matura) zgodnie z nakazem pracy, podjął pracę w Szkole Podstawowej w Amelinie w Ziemi Parczewskiej. Po roku czasu został kierownikiem tej placówki oświatowej. Zapisał się jako organizator drużyny harcerskiej i koła Polskiego Czerwonego Krzyża (PCK). Od 1.IX.1953 r. przeniesiony został na stanowisko kierownika

Szkoły Podstawowej w Drelowie. Z placówką tą związał się zawodowo i społecznie na okres bez mała 20 lat. Założył w tej szkole drużynę harcerską, którą przez wiele lat prowadził. W 1958 r. zainicjował powołanie społecznego Komitetu Budowy Szkoły w Drelowie. Pełniąc funkcję sekretarza, doprowadził do wzniesienia nowego budynku szkoły w ramach akcji ogólnopolskiej 1000 szkół na 1000-lecie Państwa Polskiego. W 1963 r. był organizatorem, następnie dyrektorem Szkoły Przysposobienia Rolniczego w Drelowie. Włączył się w działalność Ochotniczej Straży Pożarnej. Doprowadził do powstania kółka teatralnego i orkiestry strażackiej. Był jednym z pomysłodawców wybudowania w Drelowie nowej remizy strażackiej. W latach 1968-1972 był prezesem Ochotniczej Straży Pożarnej w Drelowie. Należał też do prężnych działaczy Związku Nauczycielstwa Polskiego (ZNP), do którego wstąpił wraz z rozpoczęciem pracy pedagogicznej w 1950 r. Był członkiem Zarządu Ogniska ZNP w Żarocinie, w latach 1958-1968 jego prezesem. Inicjował spotkania samokształceniowe i towarzyskie nauczycieli. W latach 1968-1972 był przewodniczącym konferencji rejonowej ZNP.

Podnosząc kwalifikacje zawodowe w lutym 1967 r. ukończył I Studium Nauczycielskie im. Andrzeja Struga w Lublinie na kierunku fizyka z matematyką, w trybie zaocznym. Od 1.IX.1972 r. przeszedł do pracy w Szkole Podstawowej w Komarówce Podlaskiej. W rok później został profesorem przysposobienia obronnego w Państwowym Liceum Ogólnokształcącym (PLO) w Komarówce Podlaskiej, będąc podoficerem rezerwy WP. Uzupełniając nadal wykształcenie w dniu 22.VI.1978 r. złożył egzamin przed Państwową Komisją Egzaminacyjno-Kwalifikacyjną dla Nauczycieli przy Centrum Doskonalenia Nauczyciela w Raciborzu, uzyskując kwalifikacje do prowadzenia zajęć z zakresu przysposobienia obronnego.

Uczył w Komarówce Podlaskiej do przejścia na emeryturę (31.VIII.1984 r.) przysposobienia obronnego, wychowania fizycznego i prowadził Szkolne Koło Sportowe. Był podharc mistrzem Związku Harcerstwa Polskiego i opiekunem drużyny harcerskiej. Sprawował przez długie lata opiekę nad szkolnym kołem PCK i kołem Ligi Obrony Kraju. Był też przez wiele lat komendantem szkolnym Ochotniczych Hufców Pracy. Organizował kursy i obozy dla młodzieży szkolnej z Komarówki Podlaskiej i okolic. Osiągał znakomite rezultaty ze swoim szczerem harcerskim w Manewrach Techniczno-Obronnych na szczeblu województwa białkopodlaskiego. Miał też duże osiągnięcia w pracy z młodzieżą na polu sportu szkolnego. Był

opiekunem i trenerem młodzieży, która zdobyła III m. w Wojewódzkim Turnieju Tenisa Stołowego w 1981 r., opiekunem sekcji szachowej, która plasowała się w II połowie lat 70. i I poł. lat 80. w pierwszej trójce w woj. białskopodlaskim.

Należał do znanych animatorów życia kulturalno-oświatowego wśród nauczycieli. Sprawował przez długie lata na przełomie lat 70. i 80. funkcję Prezesa Ogniska ZNP przy PLO w Komarówce Podlaskiej. Był w latach 1973-1979 Społecznym Inspektorem Pracy.

W wolnym czasie oddawał się turystyce pieszej i rowerowej.

Zmarł 13.I.1992 r. w Komarówce Podlaskiej. Pochowany został na miejscowym cmentarzu rzymskokatolickim.

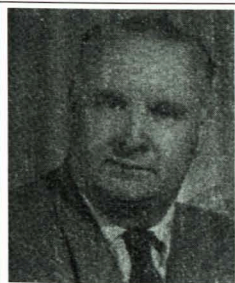
Żonaty z Heleną z d. Łucko, miał trzech synów; Romana (1954), Zbigniewa (1956), Leszeka (1958).

Odnaczony był Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi; Srebrnym Medalem Za Zasługi dla Obrony Kraju. Uhonorowany był Złotą Odznaką ZNP, Złotą Odznaką OHP, Odznaką Srebrną LZS. Był dwukrotnym laureatem Nagród Kuratora Oświaty i Wychowania, trzykrotnym laureatem Nagród Dyrektora PLO. Otrzymał Podziękowanie pisemne w 1971 r. za pracę z młodzieżą od Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego.

Bibliografia:

Sroka J., *Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916-1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 411-412; Archiwum Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Komarówce Podlaskiej, Akta osobowe - Chwesiuk Jerzy.

Tomasz Demidowicz

Czech W.

Czech Wacław (1914-1977) starszy kustosz, pedagog, "Leśniak", bibliotekarz, animator życia oświatowo-kulturalnego. Dyrektor Muzeum Biograficznego Józefa Ignacego Kraszewskiego w Romanowie w latach 1962-1977.

Urodził się 1.VIII.1914 r. w m. Zima na Syberii (Rosja), w rodzinie Eliasza i Józefy Oniszczyk. Po powrocie z rodziną do Odrodzonej Polski w końcu 1918 r. wstąpił do Publicznej Szkoły Powszechnej w Wohyniu. Jako uczeń tej szkoły

należał do miejscowej drużyny harcerskiej. Po ukończeniu w czerwcu 1931 r. wspomnianej szkoły powszechnej, zgodnie z zainteresowaniami został nauczycielem. Zdał egzaminy wstępne i został słuchaczem Państwowego Seminarium Nauczycielskiego Męskiego im. Mieczysława Brzezińskiego w Leśnej Podlaskiej. Należał do wyróżniających się słuchaczy tego zakładu kształcenia nauczycieli na Południowym Podlasiu. Był członkiem Szkolnego Hufca Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego, koła polonistycznego, spółdzielni uczniowskiej i chóru szkolnego. Uczestniczył w życiu kulturalno-oświatowym seminarium m.in. był autorem dwóch przemów przedlekcyjnych w 1935 r. Po uzyskaniu matury w czerwcu 1935 r. (XII Komplet, kurs im. Jana Kochanowskiego) i zdobyciu uprawnień nauczycieli publicznych i prywatnych szkół powszechnych, pierwszą pracę rozpoczął jako nauczyciel kontraktowy w Publicznej Szkole Powszechnej w Wiskach gm. Brzozowy Kąt. Pracując w tej szkole do napaści Niemiec hitlerowskich na Polskę we wrześniu 1939 r. jako nauczyciel tymczasowy, a później stały prowadził zespół artystyczny. Brał udział w pracach miejscowego koła Związku Młodzieży Wiejskiej "Wici". W okresie wojny i okupacji prowadził początkowo tajne nauczanie w Wiskach. Jako żołnierz konspiracji "Chłostry", a następnie Batalionów Chłopskich i ps. "Czesław" od lata 1940 r. prowadził tajne nauczanie w Dańcach k. Sławatycz. Aresztowany w połowie 1941 r. przez okupanta, po przesłuchaniach w Wiskach i Białej Podlaskiej, został po kilku miesiącach zwolniony. Wrócił do tajnego nauczania i kontynuował je do czerwca 1944 r. Po przejściu frontu w lipcu 1944 r. włączył się w odbudowę szkolnictwa w południowej części pow. włodawskiego. Od 1.IX.1944 r. został kierownikiem Szkoły Powszechnej w Romanowie. Urlopowany w 1947 r. ukończył Państwowy Wyższy Kurs Nauczycielski w Katowicach, zdobywając stosowne kwalifikacje. Decyzją władz zwierzchnich od 1.IX.1947 r. został mianowany podinspektorem szkolnym w pow. włodawskim i funkcję tę sprawował do połowy 1951 r. Na własną prośbę, od 1.VII.1951 r., przeszedł na stanowisko instruktora Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Lublinie, gdzie pracował do 1953 r. W trudnym okresie pierwszej połowy lat 50. pracował w Domu Harcerza we Włodawie jako instruktor oświatowo-kulturalny, następnie kierownik. Stanowisko kierownika Powiatowego Domu Kultury we Włodawie sprawował do połowy 1962 r., podejmując ciekawe inicjatywy kulturalne i oświatowe. Miłośnik literatury polskiej od połowy lat 50. podjął inicjatywę odbudowy zniszczonego dworu Kraszewskich w Romanowie, z przeznaczeniem na muzeum biograficzne Józefa Ignacego Kraszewskiego.

Skompletował przez lata szereg rzeczowych pamiątek, w tym po tym powieściopisarzu. Zorganizował okazałą bibliotekę, ze szczególnym uwzględnieniem dorobku J. I. Kraszewskiego. Dzięki różnorodnym zabiegom doprowadził w 1962 r. do powstania jedynego Muzeum Biograficznego Józefa Ignacego Kraszewskiego w Romanowie i został jego pierwszym dyrektorem. Pełniąc tą funkcję przez 15 lat nadal prowadził kwerendy na obszarze Polski i starał się o pozyskanie pamiątek po powieściopisarzu. Popularyzował postać i dorobek J. I. Kraszewskiego przez organizowanie prelekcji, odczyty po szkołach, konferencji i sesji popularnonaukowych o ulubionym powieściopisarzu. Szacuje się, że zorganizował 24 wystaw czasowych popularnonaukowych J. I. Kraszewskiego i wygłosił aż 267 odczytów otwartych. Studiował historię sztuki w systemie zaocznym na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim ale nie sfinalizował tych studiów dyplomem. Politycznie przynależał do Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego.

Zmarł 1.I.1977 r. w Parczewie. Pochowany został na cmentarzu rzymskokatolickim we Włodawie.

Żonaty od 1947 r. z Ludwiką Łobacz, miał trzech synów – Bogusława (ur. 1948), Wacława (ur. 1950), Gustawa (ur. 1955).

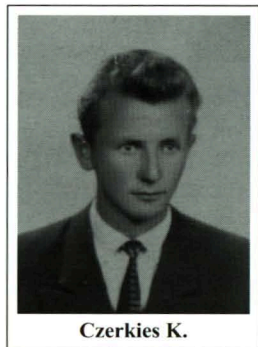
Odnaczony był Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Srebrnym Krzyżem Zasługi. Uhonorowany został Złotą Odznaką Zasłużony Działacz Kultury. Był członkiem Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Międzyrzecu Podlaskim. W 2012 r. imię jego zostało upamiętnione tablicą w budynku Muzeum Biograficznego J.I. Kraszewskiego w Romanowie.

Bibliografia:

"Słowo Podlasia" Nr 48 z 1987 r., s. 7; "Sztandar Ludu" Nr 271 z 1978 r., s. 1-2; Kamiński J., *Czech w świecie Kraszewskich*, "Kamena" Nr 22 z 1974 r., s. 10; Kowalski B., *Wacław Czech - dyrektor Muzeum J.I. Kraszewskiego* "Rocznik Międzyrzecki", t. IX, 1977, s. 285-286; *Muzeum Józefa Ignacego Kraszewskiego w Romanowie*, Praca pod red. Tadeusza Chabrosa, Lublin 1975, s. 5-15; Machnicki M., *W raju utraconym*, "Zwierciadło" Nr 34 z 22.VIII.1974 r., s. 4; Sobiech E., *Wacław Czech 1914-1977*, "Rocznik Międzyrzecki" t. IX, 1977, s. 185-186 (foto); Sroka J., *Wacław Czech, Podlaski Słownik Biograficzny* "Słowo Podlasia" Nr 48 z 28.XI.1985 r., s. 7; tenże, *Leśniacy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916-1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 407. Informacje synowej Teresy Czech ze 14.I.2013 r.

Tomasz Demidowicz

Czerkies Kazimierz Jan (1939-2003) pedagog, "Leśniak", animator życia kulturalno-sportowego i społecznego. Kierownik Szkoły Podstawowej w Mostowie w latach 1963-1990.

Czerkies K.

Urodził się 31.I.1939 r. w m. Jagodnica gm. Witulin, w rodzinie Stanisława i Feliny z d. Poliszuk. Po ukończeniu Szkoły Podstawowej w Witulinie zgodnie z zainteresowaniami zdał egzamin wstępny i został słuchaczem Państwowego Liceum Pedagogicznego im. Stanisława Staszica w Leśnej Podlaskiej. Podczas nauki w tym Zakładzie Kształcenia Nauczycieli na Południowym Podlasiu należał do orkiestry szkolnej i koła sportowego. Po zdaniu egzaminu dojrzałości 14.VI.1958 r. (Matura XXVIII) i zdobyciu kwalifikacji pedagogicznych, pierwszą

pracę zawodową rozpoczął jako nauczyciel kontraktowy w Szkole Podstawowej w Serpelicach. Po roku pracy, wzięty został do odbycia służby wojskowej. Po wyjściu do cywila 30.VI.1961 r., pracę w charakterze nauczyciela podjął w Szkole Podstawowej w Mostowie. Wkrótce potem władze oświatowe powierzyły mu funkcję pełniącego obowiązki kierownika tej placówki oświatowej, a następnie mianowany został jej kierownikiem. Pracą zawodową związał się z tą szkołą na długie lata. Zainicjował budowę z prawdziwego zdarzenia budynku szkolnego w Mostowie. Został członkiem sekretarzem Komitetu Społecznego Budowy Szkoły. Dzięki dużej determinacji i pomocy miejscowej ludności, doprowadził szczęśliwie do wybudowania obiektu szkolnego posiadającego kilka sal lekcyjnych z sanitariatem, mieszkaniem dla nauczyciela i boiskiem szkolnym. Postarał się następnie o urządzenie i wyposażenie szkoły w niezbędny sprzęt. Pełniąc funkcję kierownika szkoły nauczał biologii, geografii i wychowania plastycznego. Sprawował przez wiele lat opiekę nad szkolnym kołem Ligi Ochrony Przyrody. Jako wielki miłośnik sportu zainicjował organizację turniejów sportowych lekkoatletycznych, grę w piłkę nożną. Wspierał działalność koła Związku Młodzieży Wiejskiej i koła Ludowych Zespołów Sportowych. Brał czynny udział w działalności Ochotniczej Straży Pożarnej w Mostowie i Zarządzie Ogniska Związku Nauczycielstwa Polskiego. Zasiadał przez kilka lat w Radzie Sołeckiej m. Mostów.

Podnosząc kwalifikacje zawodowe ukończył kilka kursów specjalistycznych, w tym śródroczny kurs kierowników Szkół Podstawowych w Grodzisku

Mazowieckim w październiku 1970 r., Kurs Nauczycieli Przysposobienia Obronnego w 1973 r. W dniu 25.VII.1967 r. w systemie zaocznym obronił pracę dyplomową w Studium Nauczycielskim w Siedlcach na kierunku zajęcia praktyczno-techniczne z wychowaniem plastycznym.

W stan spoczynku przeszedł po 32 latach pracy zawodowej z dniem 31.VIII.1990 r. Pracował przez kilka następnych lat w niepełnym wymiarze godzin.

W wolnych chwilach cenił sobie spotkania towarzyskie, wieczory brydżowe w gronie przyjaciół. Jego pasją było myślistwo i łowiectwo oraz ochrona przyrody. Chętnie uczestniczył w polowaniach i należał do zarządu koła myśliwskiego. Politycznie związany z Polską Zjednoczoną Partią Robotniczą. Pełnił krótko funkcję Sekretarza Komitetu Gminnego PZPR w Huszlewie w latach 1982-1983.

Zmarł 20.X.2003 r. w Łosicach. Pochowany został na cmentarzu rzymskokatolickim w Mostowie.

Żonaty od 1964 r. z Ireną Bobryk, miał synów; Dariusza (ur. 1965) i Tomasza (ur. 1969).

Odznaczony był Złotym Krzyżem Zasługi (1979). Uhonorowany był Odznaką Za Zasługi dla Województwa Białkopodlaskiego (1980). Był laureatem Nagrody Kuratora Oświaty i Wychowania II stopnia w 1980 r., Nagrody Inspektora Oświaty i Wychowania w 1985 r., Nagrody Dyrektora Gminnego Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego w 1990 r.

Bibliografia:

Sroka J., *Leśniacy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916-1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 422; Archiwum Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Huszlewie. Teka akt osobowych Kazimierz Czerkies; Informacja dyrektora Szkoły Podstawowej w Huszlewie mgr Eugeniusza Kazimieruka z 23.I.2007 r.

Tomasz Demidowicz

Czopiński Zygmunt (1910-1989) pedagog, "Leśniak", organizator, animator życia kulturalno-oświatowego, popularyzator czytelnictwa.

Czopiński Z.

Urodził się 1.V.1910 r. w Międzyrzecu Podlaskim, w rodzinie Stanisława i Brygidy z d. Dziobek. Po ukończeniu Publicznej Szkoły Powszechnej w rodzinnym mieście zgodnie z zainteresowaniami zdecydował się na wybór zawodu nauczyciela. Zdał egzaminy wstępne i podjął naukę w Państwowym Seminarium Nauczycielskim Męskim im. Mieczysława Brzezińskiego w Leśnej Podlaskiej. W czasie nauki w tym zakładzie kształcenia nauczycieli na Południowym Podlasiu należał do drużyny harcerskiej i Hufca Wychowania Fizycznego i Przystosowania wojskowego. Był też członkiem chóru szkolnego i zespołu teatralnego. Po zdaniu egzaminu dojrzałości w czerwcu 1932 r. podjął pierwszą pracę w Publicznej Szkole Powszechnej w Kamieńcu Litewskim. Następnie pracował w Publicznej Szkole Powszechnej w Pożezynie, do 7.III.1933 r. Kilka miesięcy pracował w Publicznej Szkole Powszechnej w Hryniaczach, Sławatyczach i Skokach k. Brześcia Litewskiego. Od 16.V.1933 r. do 30.VI.1935 r. był nauczycielem w Publicznej Szkole Powszechnej w Domaszewie nad Bugiem. W szkole tej założył zespół artystyczny i prowadził go z dużym powodzeniem. O 1.X.1935 r. do 8.III.1936 r. pracował w Publicznej Szkole Powszechnej w Staniewiczach. Przejściowo, przez dwa miesiące, pracował w jednej ze szkół powszechnych w Białej Podlaskiej, a później w Publicznej Szkole Powszechnej w Grabowcu pow. radzyński. Od 1.IX.1936 r., jako nauczyciel tymczasowy, otrzymał posadę w Publicznej Szkole Powszechnej w Zaniówce i pracował w tej placówce oświatowej do 20.III.1939 r. Zmobilizowany w marcu 1939 r. służył jako kapral podchorąży w 84 Pułku Piechoty. Wraz ze swoim pułkiem jako dowódca plutonu wziął udział w Wojnie Obronnej Polski we wrześniu 1939 r. Wziął udział w wielu potyczkach i walkach tego pułku. Po szczęśliwym powrocie z wojny od 20.XI.1939 r. podjął oficjalnie pracę w Szkole Powszechnej w Zahajkach, gdzie pracował do 20.IV.1940 r. Od 21.IV.1940 r. do 30.VI.1940 r. pracował oficjalnie jako nauczyciel w Szkole Powszechnej w Drelowie. Od 1.IX.1940 r. do 30.VI.1941 r. był nauczycielem w Szkole Powszechnej w Rzeczy. Od 1.IX.1941 r., po długich staraniach, objął posadę nauczyciela w Szkole Powszechnej Nr 1 w Międzyrzecu Podlaskim

i pracował w tej placówce oświatowej do 3.VI.1944 r. Równolegle od 11.I.1941 r. włączył się w tajne nauczanie ucząc na tajnych kompletach języka polskiego i historii. Był też zaprzysiężonym oficerem placówki Armii Krajowej ps. "Stach." Po przejściu frontu w lipcu 1944 r. uczył oficjalnie języka polskiego i historii w Szkole Powszechnej Nr 1 w Międzyrzecu Podlaskim. Podnosząc wykształcenie w 1947 r. ukończył Państwowy Wyższy Kurs Nauczycielski w Poznaniu na kierunku język polski z historią. Korzystając z oferty nowej pracy przeszedł od 1.IX.1947 r. na posadę nauczyciela języka polskiego do Państwowego Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącego w Międzyrzecu Podlaskim. Aresztowany, przebywał w łagrach na Syberii. Po powrocie pracował jako nauczyciel języka polskiego i historii od 1.IX.1949 r. w Publicznej Szkole Ogólnokształcącej Stopnia Podstawowego Nr 2 w rodzinnym mieście.

W połowie 1953 r., podnosząc nadal formalnie wykształcenie zdał egzamin uproszczony przed Państwową Komisją Egzaminacyjną przy Państwowej Wyższej Szkole Pedagogicznej w Warszawie, uzyskując kwalifikacje do nauczania języka polskiego w szkołach średnich ogólnokształcących i zakładach kształcenia nauczycieli. Charakteryzowany jako "bezpośredni, szczery i taktowny". Uczył języka polskiego dodatkowo w Liceum Ogólnokształcącym dla Pracujących i Technikum Ekonomicznym w rodzinnym mieście. Przez wiele lat prowadził bibliotekę szkolną, gdzie okazał się dobrym popularyzatorem czytelnictwa wśród młodzieży.

W stan spoczynku przeszedł z dniem 31.VIII.1972 r. po 44 latach pracy. Pracował przez następne kilka lat w niepełnym wymiarze godzin, nie chcąc zrywać kontaktu z młodzieżą i ze szkołą.

Utożsamiając się przez cały okres pracy zawodowej z ideą Związku Nauczycielstwa Polskiego (ZNP) należał do czynnych działaczy. Zasiadał przez wiele lat w zarządzie Ogniska ZNP Nr 2 w Międzyrzecu Podlaskim. Pełnił funkcję prezesa i był delegatem na jeden ze zjazdów wojewódzkich ZNP. Był społecznym Kuratorem ds. Nieletnich przy sądzie Powiatowym w Radzynie Podlaskim. Politycznie przynależał do Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (PZPR). Znalazł się w gronie członków założycieli Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Międzyrzecu Podlaskim i członków Komitetu Organizacyjnego TPN wyłonionego 2.XI.1968 r.

W wolnym czasie interesował się polityką. Lubił lekturę dobrej książki.

Zmarł 3.XII. 1989 r. w Międzyrzecu Podlaskim. Pochowany został na miejscowym cmentarzu rzymskokatolickim.

Żonaty z Marią Choćko, miał syna Sławomira (ur. 1951 r.) i córkę Barbarę (ur.1954)

Odnaczony był Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1978), Złotym Krzyżem Zasługi (1975), Srebrnym Krzyżem Zasługi (1970). Uonorowany Złotą Odznaką ZNP (1965). Wyróżniony został Listem Pochwalnym (1964) i Listem Uznania Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w 1966, 1968, 1969 r.

Bibliografia:

Rocznik Międzyrzecki, t. II, 1970, s.195-200; Borowik S., *Ze wspomnień i historii Gimnazjum Ogólnokształcącego w Międzyrzeczu Podlaskim 1944-1991*, Międzyrzec Podlaski 2003, s. 15, 18, 111; Geresz J., *Z dziejów Liceum Ogólnokształcącego w Międzyrzeczu Podlaskim 1944-2001*, Międzyrzec Podlaski 2002, s. 7-8, 33-36; *Szkoła Podstawowa nr 2 w Międzyrzeczu Podlaskim. Historia - dzień dzisiejszy*. Oprac. M. Pietruszuk, T. Turska, Międzyrzec Podlaski 2003, s. 11-12; Archiwum Liceum Ogólnokształcącego im. gen. Władysława Sikorskiego w Międzyrzeczu Podlaskim; Teka akt osobowych - Czopiński Zygmunt - nauczyciel bp; Informacje żony Marii z VII. 2008 r.

Tomasz Demidowicz

Czyżyk Bronisław (1912-1997) pedagog, "Leśniak", harcmistrz, instruktor i działacz harcerski, animator życia kulturalno-oświatowego, kierownik Szkoły Podstawowej w Gnojnie nad Bugiem w latach 1946-1975.

Czyżyk B.

Urodził się 1.I. 1912 r. w m. Serpelice nad Bugiem w ówczesnym pow. konstantynowskim, w rodzinie Józefa i Marii z d. Żuk. Po ukończeniu czteroklasowej Publicznej Szkoły Powszechnej w rodzinnej wsi, naukę kontynuował w siedmioklasowej Publicznej Szkole Powszechnej w Konstantynowie. Zdał następnie egzamin wstępny i podjął naukę w Państwowym Seminarium Nauczycielskim Męskim im. Mieczysława Brzezińskiego w Leśnej Podlaskiej. W okresie nauki w tym zakładzie kształcenia nauczycieli na Południowym Podlasiu należał do drużyny

harcerskiej, pełniąc funkcję zastępowego. Był członkiem orkiestry i chóru szkolnego. Po zdaniu egzaminu dojrzałości w czerwcu 1933 r. (X Komplet, Kurs im. Adama Mickiewicza) i uzyskaniu uprawnień nauczyciela publicznych i prywatnych szkół powszechnych podjął pierwszą pracę

w jednej ze szkół w pow. hrubieszowskim. Wkrótce wzięty został do odbycia czynnej służby wojskowej. Ukończył Szkołę Podchorążych Piechoty. Po roku służby objął posadę nauczyciela kontraktowego Publicznej Szkoły Powszechnej w Łysowie w Ziemi Łosickiej. Od 1.IX.1937 r. przeszedł na rok czasu do pracy w Publicznej szkole Powszechnej III stopnia Nr 1 im. ks. Stanisława Brzóska w Białej Podlaskiej. Podczas pracy w tej szkole był opiekunem męskiej drużyny harcerskiej. Od 1.IX.1938 r. po wielu latach starań otrzymał posadę nauczyciela tymczasowego w Publicznej Szkole Powszechnej III stopnia w Konstantynowie. Pracował w tej szkole do napaści Niemiec hitlerowskich. Zainicjował organizację obozów harcerskich Hufca ZHP w Serpelicach nad Bugiem. Przejął i prowadził szkolną drużynę harcerską, podejmując szereg nowych form pracy skautowej. Podjął inicjatywę powołania kolejnych drużyn harcerskich na obszarze nadbużańskim. Zorganizował i prowadził w Konstantynowie Uniwersytet Powszechny, zyskując miano nauczyciela ludowego. Zmobilizowany w marcu 1939 r. wziął udział w Wojnie Obronnej Polski, jako podporucznik Wojska Polskiego w szeregach 78 Pułku Piechoty "Kobryń". Po szczęśliwym powrocie z wojny włączył się w tajne nauczanie i działalność konspiracyjną. Kierował drużyną Szarych Szeregów w Konstantynowie. Przy jej pomocy w porozumieniu z harcerzami z innych drużyn zorganizował sprawną siatkę rozprowadzania prasy konspiracyjnej. Aresztowany był i przesłuchiwany przez żandarmerię niemiecką za organizację spotkań w szkole i nauczanie wiersza pt. "Ojczyzna". Po przejściu frontu w lipcu 1944 r. włączył się w odbudowę szkolnictwa i harcerstwa na Południowym Podlasiu. Od 1.IX.1944 r. oficjalnie objął posadę nauczyciela w Szkole Powszechnej we wsi rodzinnej Serpelicie. Zorganizował i prowadził drużynę harcerską oraz zespół artystyczny. Był pomysłodawcą organizowania dla miejscowej społeczności tzw. komedylek. Równolegle uczestniczył jako radny w pracach Gminnej Rady Narodowej w Hołowczycach. Przez okres dwóch niemal lat był przewodniczącym Komisji Oświaty i Kultury Dorosłych w tej radzie. Od 1.IX.1946 r. na własną prośbę przeszedł do pracy w Szkole Podstawowej w Gnojnie nad Bugiem. Jako nauczyciel i kierownik tej placówki oświatowej zorganizował i prowadził drużynę harcerską. Powołał do życia koło teatralne. Charakteryzowany jako pedagog "pełen zapału, ofiarności i głębokiej wiedzy zuchowej i harcerskiej", ponownie stał się animatorem ruchu skautowego na Południowym Podlasiu. W latach 50. i 60. XX w., wielokrotnie pełnił obowiązki komendanta obozów harcerskich Hufca ZHP Biała Podlaska, organizowanych w takich miejscowościach, jak: Gnojno, Serpelicie,

Konstantynów. Uczestniczył w wielu kwalifikacyjnych kursach dla nauczycieli, w tym Kursie nauczycieli języka rosyjskiego w Parczewie w 1951 r. Brał systematyczny udział w odprawach Chorągwi Lubelskiej ZHP. Po przejściu w stan spoczynku z końcem sierpnia 1975 r. nadal działał aktywnie na rzecz rozwoju harcerstwa i podtrzymywania idei skautingu na Południowym Podlasiu. Zasiadał przez lata w Komendzie Hufca ZHP Biała Podlaska. Po 1975 r. zaś był członkiem prezydium Chorągwieńskiej Komisji Historycznej w Białej Podlaskiej. Inspirował i opiekował się Izbami Pamięci Narodowej. Pozostawił ciekawe wspomnienia pt. *Praca pedagoga – moje powołanie*, "Podlaski Kwartalnik Kulturalny" Nr 1 z 1997 r., s. 48-55.

Zmarł latem 1997 r. w Serpelicach. Pochowany został na miejscowym cmentarzu rzymskokatolickim.

Żonaty z Jadwigą Beń, nie pozostawił potomstwa.

Odznaczony był Krzyżem Kawalerskim OOP, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem 40-lecia Polski Ludowej, Krzyżem Za Zasługi dla ZHP i Krzyżem Za Zasługi dla ZHP z rozetą. Uhonorowany był Złotą Odznaką ZNP, Odznaką Ofensywy Zuchowej ZHP. Wyróżniony był Listem Pochwalnym Komendanta Lubelskiego Chorągwi ZHP im. Wiesława Sawy w 1996 r. posiadał tytuł honorowy Instruktor-Senior ZHP.

Bibliografia:

Nauczyciele tajnego nauczania w Lubelskiem w latach 1939-1944. Praca zbiorowa, Wyd. Zarząd Okręgu Związku Nauczycielstwa Polskiego, Lublin 1995, s. 26; Sroka J., *Leśniacy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916-1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 406-407; Zimmer B., *Harcerstwo Lubelszczyzny 1911-1950, Zarys historyczny*, Wyd. Lubelska Komenda Chorągwi ZHP, Lublin 1987, s. 235, Archiwum Hufca Związku Harcerstwa Polskiego w Białej Podlaskiej; Wykazy instruktorów ZHP, brak sygnatury bp.; Informacje Witolda Dydyca z II. 2006 r.; Kronika 7-klasowej Powszechnej Szkoły Publicznej ks. Stanisława Brzóska w Białej Podlaskiej; Archiwum Delegatury Kuratorium Oświaty w Białej Podlaskiej, Akta osobowe - Czyżyk Bronisław sygn. 135 bp.

Tomasz Demidowicz

Dacewicz Henryk Jan (1931-2003) mgr fizyki, pedagog "Leśniak", metodyk, długoletni kierownik sekcji fizyki w Okręgowym Ośrodku Metodycznym w Lublinie.

Dacewicz H.

Urodził się 27.XII.1931 r. w m. Pawłów Stary k. Janowa Podlaskiego, w rodzinie Stanisława i Heleny z d. Jawtoszuk. Pierwsze lata szkolne przypadły na okres wojny i okupacji. Po ukończeniu szkoły powszechnej w rodzinnej wsi, w 1945 r., wstąpił do nowo powołanej Rady Narodowej w Janowie Podlaskim. Dalszą naukę, na poziomie średnim, kontynuował w Państwowym Liceum Pedagogicznym im. Stanisław Staszica w Leśnej Podlaskiej. W okresie nauki w tej znanej szkole pedagogicznej, należał do koła sportowego, koła Ligi Ochrony Przyrody i Spółdzielni Uczniowskiej.

Po zdaniu egzaminu dojrzałości, w czerwcu 1950 r. (XX Matura) i zdobyciu kwalifikacji nauczyciela szkół powszechnych, pierwszą pracę w zawodzie podjął w Państwowej Szkole Średniej Stopnia Licealnego w Opolu Lubelskim. Od 1.IX.1952 r., przeniesiony, pracował jako nauczyciel przedmiotów przyrodniczych w Państwowej Szkole Stopnia Podstawowego w Zdziłowicach. W związku z podjęciem studiów w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Warszawie był urlopowany. Po ukończeniu studiów I stopnia w WSP, od 1.IX.1955 r. został skierowany do pracy w Państwowym Liceum Ogólnokształcącym im. Stanisława Staszica w Lublinie jako nauczyciel fizyki. Zorganizował w tej szkole średniej na wysokim poziomie pracownię fizyczną i powołał do życia koło młodych fizyków. Doświadczeniami ze swojej pracy pedagogicznej zaczął się dzielić w formie artykułów zamieszczanych w czasopiśmie "Fizyka w szkole". Studiując w systemie zaocznym, obronił, w 1969 r. pracę magisterską z fizyki na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Od 1.IX.1970 r. został powołany na stanowisko kierownika sekcji fizyki w Okręgowym Ośrodku Metodycznym w Lublinie. Równolegle, przeniósł się na posadę nauczyciela fizyki i astronomii do II Liceum Ogólnokształcącego im. Hetmana Jana Zamoyskiego w Lublinie. Uczył z wielkim powodzeniem fizyki i sprawował opiekę nad kółkiem fizycznym. Jako metodyk zainicjował, wspólnie z kilkoma nauczycielami szkół lubelskich, opracował i wydał: *Zbiór sprawdzianów obejmujących pełny materiał nauczania w szkole średniej*. Zainicjował i zorganizował

Studium Podyplomowe dla nauczycieli fizyki w latach 1971-1973. Przyczynił się do podniesienia poziomu eliminacji wojewódzkich do Ogólnopolskiej Olimpiady Fizycznej i Astronomicznej, przygotowując grupę uczniów. Był delegatem z ramienia Kuratorium Okręgu Szkolnego w składzie Komitetu Okręgowego Olimpiady Fizycznej w 1972 r. w Lublinie. W 1979 r., nadal pogłębiając wiedzę, ukończył Studium Podyplomowe dla Wizytatorów Metodyków Fizyki w Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Nowym Sączu. W okresie 16.II.1983-16.IV.1984 r., decyzją władz zwierzchnich oświatowych został powołany na dyrektora IX Liceum Ogólnokształcącego w Lublinie. Pełnienie tej funkcji łączył z pracą metodyka i kierownika sekcji fizyki z zajęciami dydaktycznymi w III Liceum Ogólnokształcącym im. Jana Zamoyskiego.

W stan spoczynku przeszedł z końcem sierpnia 1996 r.

Zmarł 4.I.2003 r. w Lublinie. Pochowany został na cmentarzu przy ul. Lipowej.

Żonaty od 1957 r. z Heleną Zgórką. Pozostawił dwoje dzieci: córkę Jolantę i syna Daniela.

Odznaczony był m.in. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Brązowym i Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej.

Był laureatem Nagrody I Stopnia Polskiego Towarzystwa Fizycznego w 1985 r.

Bibliografia:

Sroka J., *Leśniacy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916-1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalne Biała Podlaska 1990, s. 347, 411-412; Klimaszewski S., *Wspomnienie (1931-2003) Henryk Jan Dacewicz* "Gazeta Wyborcza" Lublin Nr 89 z 16-17.IV.2011 r., s. 9.

Tomasz Demidowicz

Danieluk Stefan (1932-2007) pedagog, "Leśniak", organizator, animator życia społecznego. Kierownik Szkoły Podstawowej w Samowiczach n. Bugiem w latach 1955-1958

Danieluk S.

Urodził się 2.I.1932 r. w m. Samowicze n. Bugiem w rodzinie Augustyna i Agaty z d. Lubeńczyk. Uczęszczał początkowo do Publicznej Szkoły Powszechnej w rodzinnej wsi, następnie do Szkoły Powszechnej w Łobaczewie, którą ukończył w czerwcu 1945 r. Dalszą naukę kontynuował w nowo założonym w Terespolu n. Bugiem Prywatnym Gimnazjum Miejskiej Rady Narodowej. W okresie nauki w gimnazjum, należał do chóru szkolnego i drużyny harcerskiej. Po zdobyciu tzw. małej matury 6.III.1948 r. ze względów materialnych, zdecydował się podjąć pracę w szkolnictwie. Od 1.IX.1948 r. został nauczycielem kontraktowym niewykwalifikowanym w Szkole Powszechnej w Koroszczynie. Równolegle podnosząc wykształcenie w systemie zaocznym, uczęszczał do szkoły Ogólnokształcącej Stopnia Licealnego w Terespolu n. Bugiem, gdzie 30.V.1951 r. zdał egzamin dojrzałości. Wzięty do odbycia obowiązkowej służby wojskowej 24.IX.1952 - 21.X.1954 r. ukończył Szkołę Podoficerów Artylerii. Po wyjściu do cywila od 16.XI.1954 r. podjął pracę, jako nauczyciel kontraktowy w Szkole Ogólnokształcącej Stopnia Podstawowego w Kobylanach k. Terespolu, gdzie pracował do 31.VII.1955 r. W dniu 30.VII.1955 r. kształcąc się w systemie kursowym zdał stosowne egzaminy przed Państwową Komisją Egzaminacyjną przy Państwowym Liceum Pedagogicznym w Leśnej Podlaskiej i uzyskał dyplom z uprawnieniami do nauczania w szkolnictwie podstawowym (XXV Matura). Od 1.VIII.1955 r. na własną prośbę przeniesiony został na posadę nauczyciela i pełniącego obowiązki kierownika Szkoły Podstawowej w Samowiczach. Po roku czasu został kierownikiem tej placówki oświatowej. Uczył z zamiłowaniem przedmiotów takich, jak: fizyka, chemia, matematyka. Założył i sprawował opiekę nad pracownią fizyczno-chemiczną. Entuzjasta rozwoju spółdzielczości był opiekunem Spółdzielni Uczniowskiej i Szkolnej Kasy Oszczędności. Wykształcenie uzupełniał i aktualizował wiedzę na kursach dla nauczycieli w ramach samokształcenia. W okresie wakacji prowadził punkt skupu owoców i warzyw. Oskarżony bezpodstawnie o nadużycia, był aresztowany i skazany na 3 i ½ roku więzienia. Zwolniony

z pracy w szkolnictwie z dniem 31.V.1958 r. po apelacji od wyroku został zwolniony. Od 1.I.1962 r. pracował jako referent do spraw skupu przy prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Terespolu. Chcąc mieć kwalifikacje w nowym miejscu pracy z wyróżnieniem ukończył kurs wojewódzkich referentów w maju 1962 r. Brał udział w pracach Gminnej Spółdzielni Samopomoc Chłopska w Terespolu. Prowadził jako sekretarz Konserwatorską Spółkę Wodną w Błotkowie, obejmującą 19 wsi do lipca 1966 r. Zasiadał w zarządzie jako przewodniczący Komisji Rewizyjnej Kółka Rolniczego w Samowiczach. Po wielu staraniach, by uczyć w szkole i po uzyskaniu przychylnej decyzji Ministra Sprawiedliwości 18.II.1970 r. powrócił do pracy pedagogicznej. Od 1.IX.1970 r. do 31.VII.1972 r. pracował jako nauczyciel fizyki, chemii w szkole podstawowej w Koroszczynie. Od 15.V.1972 r. został przeniesiony na własną prośbę na posadę nauczyciela do Szkoły Podstawowej w Samowiczach. Ponownie uczył w rodzinnej wsi fizyki, matematyki, chemii, biologii. Sprawował opiekę nad Spółdzielnią Uczniowską. Z uwagi na rozwiązanie placówki oświatowej w dotychczasowej postaci w rodzinnej wsi, przeniósł się do Terespolu n. Bugiem. Korzystając z nowej oferty pracy został wiceprzewodniczącym Gminnej Spółdzielni SCH w Terespolu do spraw rolnych i członkiem zarządu. Nie chcąc zrywać z pracą pedagoga uczył przedmiotów ścisłych w niepełnym wymiarze w Szkole Podstawowej Nr 1 w Terespolu. W latach 80. uczył też indywidualnie. Nauczyciel "społecznik" był jednym z głównych inicjatorów rozbudowy kościoła parafialnego rzymskokatolickiego w Terespolu. Zasiadał jako radny w Gminnej i Miejskiej Radzie narodowej. W pierwszych wolnych wyborach samorządowych 27.V.1990 r. ponownie został radnym w ramach Komitetu Obywatelskiego "Solidarność". Wybrany 15.VI.1990 r. przewodniczącym rady Miasta i Gminy Terespol, funkcję tę sprawował do stycznia 1992 r. Przeciwnik rozdziału miasta i gminy Terespol zrezygnował z funkcji. Politycznie związany był ze Zjednoczonym Stronnictwem Ludowym, a następnie Polskim Stronnictwem Ludowym. Był przez następne lata członkiem Zarządu Komitetu Gminnego ZSL w Terespolu.

W wolnym czasie interesował się nowinkami technicznymi i naukowymi, sadownictwem i ogrodnictwem.

Zmarł 18.XII.2007 r. w Terespolu. Pochowany został na miejscowym cmentarzu rzymskokatolickim.

Żonaty z Janiną Mularuk od 1956 r., miał córkę Annę i syna Roberta. Odznaczony był Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi. Uhonorowany Odznaką Zasłużony Działacz Spółdzielczy.

Bibliografia:

Sroka J., *Leśniacy Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916-1970*, wyd. Podlaskie Towarzystwo Społeczno-kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 419-420; Tarasiuk J., *Stefan Danieluk - nauczyciel społecznik*, "Goniec Terespolski", Nr 75 (1) z 2008 r., s. 35 (foto); Archiwum Zespołu Szkół w Terespolu - Stefan Danieluk - akta personalne bp.

Tomasz Demidowicz

Demeszko z d. Zienkiewicz Janina (1935-2005) mgr pedagogiki, pedagog, "Leśnianka", metodyk-nowator wizytator, sędzia sportowy, instruktor harcerski, animator nowoczesnego nauczania.

Demeszko J.

Urodziła się 28.VII.1935 r. w m. Wólka Nosowska w rodzinie Stanisława Zienkiewicza i Stanisławy z d. Tymicka. Po szkole podstawowej, którą ukończyła w rodzinnej wsi uczęszczała do Państwowego Liceum Pedagogicznego im. Stanisława Staszica w Leśnej Podlaskiej. W czasie nauki w tym zakładzie kształcenia nauczycieli na Południowym Podlasiu uczestniczyła w działalności koła sportowego, brała udział z dużym powodzeniem w szkolnych i międzyszkolnych zawodach powiatowych w konkurencjach biegowych i w skokach. Należała do drużyny harcerskiej i chóru szkolnego. Po zdaniu

egzaminu dojrzałości 28.V.1953 r. (XXIII Matura) i zdobyciu uprawnień do nauczania w szkołach podstawowych pierwszą pracę zawodową podjęła w Szkole Podstawowej w Marcinowie. Od 1.IX.1954 r. przeniosła się, na własną prośbę, do Szkoły Podstawowej Nr 4 w Białej Podlaskiej, z którą związała się na cały swój okres ówczesnej ponad 30 letniej pracy pedagogicznej. Uczyla w klasach najmłodszych, prowadziła drużynę zuchową i harcerską. Zaczęła uczestniczyć w sposób bardzo aktywny w Spotkaniach Samokształceniowych metodyków-nauczycieli pow. Biała Podlaska. W 1969 r. włączyła się w Kompleksowy Eksperyment Pedagogiczny podjęty przez dr Kazimierza Czajkowskiego z Wyższego Studium Nauczycielskiego w Białej Podlaskiej. Stała się jedną z głównych osób uczestniczących w tej ciekawej próbie usprawnienia procesu dydaktycznego w szkole, w zespole tzw. zespołowego nauczania.

Od września 1970 r. została mianowana instruktorem metodykiem i koordynatorem pracy zespołu metodyków w Powiatowym Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli w Białej Podlaskiej. Charakteryzowana jako osoba "pracowita, obowiązkowa, zdyscyplinowana i pełna twórczej inicjatywy". Była jedną z głównych "dusz" wspomnianego eksperymentu pedagogicznego, który trwał do 1973 r. Podnosząc kwalifikacje zawodowe ukończyła w czerwcu 1973 r. nauczanie początkowe w Wyższym Studium Nauczycielskim w Siedlcach. Dwa lata później 26.V.1975 r. sfinalizowała z dużym powodzeniem studia magisterskie z zakresu pedagogiki na Wydziale Pedagogiki i Psychologii Uniwersytet Marii Curie Skłodowskiej (UMCS) w Lublinie. Po utworzeniu województwa białkopodlaskiego od czerwca 1975 r. została starszym wizytatorem metodykiem Kuratorium Oświaty i Wychowania, sekretarzem Wojewódzkiej Rady Postępu Pedagogicznego. Na pełnym etacie pracowała pełniąc funkcje nauczyciela metodyka-koordynatora zespołu nauczycieli i wizytatorów do 31.VIII.1982 r. Następnie pracowała w niepełnym wymiarze jako doradca metodyczny do spraw nauczania początkowego Wojewódzkiego Ośrodka Metodycznego w Białej Podlaskiej do 30.VIII.1991 r. Refleksje z doświadczeń pedagogicznych publikowała m.in. na łamach "Głosu Nauczycielskiego" i "Życia Szkoły". Jej praca oceniana była przez przełożonych jako "szczególnie wyróżniająca". W 1979 r., nadal podnosząc kwalifikacje, ukończyła Pedagogiczne Studium Pedagogiczne dla Wizytatorów Metodyków Nauczania Początkowego przy Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Przemyśle. W 1984 r. uzyskała II stopień specjalizacji zawodowej. Nie zrywała łączności z pracą w szkole przez cały okres pełnienia różnych funkcji metodycznych. Uczyła w swojej macierzystej Szkole Podstawowej Nr 4 w Białej Podlaskiej, prowadziła pokazowe lekcje w latach 1975-1976 pracowała też w Studium Wychowania Przedszkolnego w Białej Podlaskiej.

W wolnym czasie lubiła dobrą literaturę fachową, pracę na działce. Była aktywnym członkiem Pracowniczych Ogródków Działkowych. Uczestniczyła jako instruktor harcerski w pracach Hufca, a następnie Chorągwi Białkopodlaskiej Związku Harcerstwa Polskiego (ZHP). Zasiadała w Radzie Nadzorczej Powszechnej Spółdzielni Spożywców "Społem" w Białej Podlaskiej. Interesowała się sportem. Od 1959 r. posiadała uprawnienia sędziego sportowego lekkoatletyki.

Zmarła śmiercią tragiczną 25.VII.2005 r. w Białej Podlaskiej. Pochowana została na cmentarzu rzymskokatolickim przy ul. Janowskiej.

Zamężna od 30.VI.1955 r. ze Stanisławem Tadeuszem Demeszko, miała córkę Barbarę (ur. 1956) i syna Leszka (ur. 1959).

Odnaczona była Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1995), Złotym Krzyżem Zasługi (1975), Brązowym Krzyżem Za Zasługi (1972), Medalem Komisji Edukacji Narodowej (1981), Medalem 40-lecia Polski Ludowej (1984). Uehonorowana Złotą Odznaką ZNP, Odznaką Za Zasługi dla Województwa Bialskopodlaskiego, Odznaką Przyjaciela Dziecka. Była 2-krotną Laureatką Nagrody I stopnia Ministra Oświaty i Wychowania (1972 i 1977), 2-krotną Kuratora Oświaty i Wychowania (1987 i 1917). Uzyskała I Nagrodę w konkursie na Odczyt Pedagogiczny w 1987 r.

Bibliografia:

"Sztandar Ludu" Nr 287 z października 1974 r., s. 4; Sroka J., *Leśniacy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916-1970*, Wyd. Podlaskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 415; Demeszeko J., *Moja klasa II a* [w:] *Kompleksowy Eksperyment Pedagogiczny w Szkole Podstawowej Nr 4 w Białej Podlaskiej*. Materiały z Sesji Naukowej odbytej 9.XI.1970 r. "Zeszyty Naukowe Metodyczne", Biała Podlaska Nr 17, s. 48-52. Archiwum Szkoły Podstawowej Nr 4 w Białej Podlaskiej. Teka akt osobowych - Janina Demeszeko bp; Informacje syna Leszka Demeszeko ze stycznia 2006 r.

Tomasz Demidowicz

Dębowski Jan (1914 - 1995) pedagog "Leśniak", kleeberczyk, organizator.

D.J.

Urodził się 7 III 1914 r. w m. Dębowica w rodzinie Jana i Wiktorii z d. Grochowska. Po ukończeniu Publicznej Szkoły Powszechnej w rodzinnej wsi dalszą naukę na poziomie elementarnym kontynuował w Publicznej Szkole Powszechnej w podwarszawskim Rembertowie. Zdecydował się następnie zdobyć zawód rzemieślnika i podjął naukę w Państwowej Szkole Rzemieślniczo - Przemysłowej we wspomnianym Rembertowie. Po ukończeniu z wyróżnieniem w czerwcu 1932 r. wspomnianej szkoły zawodowej powrócił w rodzinne strony by podjąć pracę na posadzie kancelisty w Urzędzie Gminy Celiny z siedzibą w Nurzynie. Powołany do odbycia czynnej służby wojskowej, po okresie unitarnym skierowany ukończył Szkołę Podoficerów Rezerwy w dziedzinie łączności, a następnie służył w 30 kompanii telegraficznej przy dowództwie Korpusu

Okręgu nr 9 w Brześciu n/Bugiem. Po wyjściu do cywila pracował jako urzędnik samorządowy. Zmobilizowany w przededniu wojny wziął udział w Wojnie Obronnej Polski 1939 r. w składzie macierzystej jednostki wojskowej. Po 17 IX 1939 r. wszedł wraz ze swoją jednostką w skład Samodzielnej Grupy Operacyjnej "Polesie" gen. Franciszka Kleeberga. Był uczestnikiem ostatniej bitwy tego ugrupowania 02 - 06 X 1939 r. pod Kockiem, Serokomlą i Wolą Gułowską. Po kapitulacji polskiego ugrupowania z powodu braku amunicji i środków opatrunkowych uniknął niewoli i wrócił w rodzinne strony. Włączył się w działania konspiracyjne w szeregach Związku Walki Zbrojnej (ZWZ), a następnie Armii Krajowej (AK). Występując pod pseudonimem "Adam" był organizatorem placówek AK na Mazowszu. Pełnił funkcję zastępcy dowódcy, a następnie był dowódcą plutonu AK. Aresztowany wiosną 1943 r. przez gestapo w wyniku denuncjacji, więziony i przesłuchiwany w siedzibie gestapo w Radzynie Podlaskim. Następnie więziony był i przesłuchiwany na Zamku Lubelskim. Wywieziony do obozu koncentracyjnego na Majdanku k. Lublina szczęśliwie, dzięki różnym zabiegom rodziny został zwolniony w marcu 1944 r. Po powrocie do prac konspiracyjnych znalazł się w składzie kadry oddziału kpt. Rejmaka - "Ostoji". W listopadzie 1944 r. aresztowany przez funkcjonariuszy NKWD, zesłany został do łagru Borowicze k. Riazania. Ponownie szczęśliwie ocalony powrócił w rodzinne strony wiosną 1946 r. Podjął pracę jako referent do spraw wojskowości i ewidencji ludności w Gromadzkiej Radzie Narodowej w Nurzynie, a następnie od 1949 r. był nauczycielem w miejscowej Szkole Podstawowej. Równolegle pod wpływem żony podjął w systemie kursowym naukę w Państwowym Liceum Pedagogicznym im. Stanisława Staszica w Leśnej Podlaskiej pow. Biała Podlaska. Od 1951 r. został kierownikiem Szkoły Podstawowej w Dębownicy. Szkołę uczynił "otwartą" na rzecz społeczeństwa miejscowego. Zorganizował Uniwersytet Powszechny i kursy dla dorosłych. Po ukończeniu zakładu kształcenia nauczycieli na Południowym Podlasiu w czerwcu 1952 r. (XXII Matura) podnosząc nadal formalne wykształcenie ukończył w 1965 r. w systemie zaocznym Studium Nauczycielskie (SN) w Lublinie. Po ustąpieniu ze stanowiska kierownika w sierpniu 1966 r. przeniósł się do Ostrowii Mazowieckiej. Pracował jako nauczyciel historii w Szkołach Podstawowych w Rudzie, Dybkach i Glinie.

W stan spoczynku przeszedł w sierpniu 1974 r. Zamieszkał w Dębownicy.

Zmarł 20 I 1995 r. w Dębownicy gm. Celiny na Mazowszu. Pochowany został na miejscowym cmentarzu.

Żonaty od 1947 r. z Janiną Kiślewską pozostawił potomstwo.

Odnaczony został Krzyżem Armii Krajowej, Krzyżem Oświęcimskim, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Za Udział w Wojnie Obronnej 1939 r. Uhonorowany został Złotą Odznaką ZNP.

Bibliografia:

Sroka J., *Leśniacy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej* 1916 - 1970, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 414 - 415. <http://spdebowica.szkolnastrona.pl/>

Tomasz Demidowicz

Domański Albin (1907-1994) pedagog, "Leśniak", organizator, dydaktyk - nowator, miłośnik przyrody. Kierownik Szkoły Powszechnej w Hadynowie w latach 1944-1945.

Domański A.

Urodził się 1.III.1907 r. w m. Krzymoskie pow. bialski, w rodzinie Władysława i Apolonii Domańskich. Po ukończeniu prywatnej szkoły powszechnej w rodzinnej wsi zdecydował się na wybór zawodu nauczyciela. Zdał egzamin wstępny i rozpoczął naukę w Państwowym Seminarium Nauczycielskim Męskim im. Mieczysława Brzezińskiego w Leśnej Podlaskiej. W czasie nauki w tym zakładzie kształcenia nauczycieli na Południowym Podlasiu należał do koła plastycznego, koła miłośników przyrody, koła matematycznego i spółdzielni uczniowskiej. Po

zdaniu egzaminu dojrzałości w czerwcu 1928 r. (V Komplet, kurs im. Tadeusza Kościuszki) zdobył uprawnienia nauczyciela publicznych i prywatnych szkół powszechnych. Nie mogąc otrzymać posady pracował jako nauczyciel praktykant w Publicznej Szkole Powszechnej w Drohiczyźnie nad Bugiem. Po dwóch latach otrzymał, na krótko, posadę nauczyciela kontraktowego w Publicznej Szkole Powszechnej w Romaszkach gm. Rossosz. Następnie przeszedł do pracy w charakterze nauczyciela kontraktowego do Publicznej Szkoły Powszechnej w Terespolu nad Bugiem. Po zdaniu egzaminu praktycznego i mianowaniu nauczycielem tymczasowym przeniósł się od 1.IX.1935 r. do Publicznej Szkoły Powszechnej w Makarówce. Ze szczególnym upodobaniem uczył

przedmiotów przyrodniczych, matematyki i rysunku. Brał udział w pracach miejscowego koła Związku Młodzieży Wiejskiej "Wici" i zespołu teatralnego. Po przejściu, od 1.IX.1938 r. do Publicznej Szkoły Powszechnej w Rudziku k. Międzyrzecza Podlaskiego uczył ze szczególną pasją matematyki i rysunku. Interesował się przyrodą, światem roślin i zwierząt. W wolnych chwilach rysował i malował. Sprawował opiekę nad kółkiem plastycznym i kołem Ligi Ochrony Przyrody. Po napaści Niemiec hitlerowskich na Polskę we wrześniu 1939 r. powrócił do Hadynowa i pomagał rodzicom w prowadzeniu gospodarstwa rolnego. Brał udział w tajnym nauczaniu na poziomie szkoły powszechnej i średniej m.in. z profesorem Sergiuszem Hensenem światowej sławy pedagogiem kultury. Po przejściu frontu w lipcu 1944 r. włączył się w uruchomienie szkolnictwa w Ziemi Łosickiej. Od 1.IX.1944 r., na krótko, został kierownikiem Publicznej Szkoły Powszechnej w Hadynowie. Aresztowany przez służby bezpieczeństwa pod zarzutem nieuzasadnionym przynależności do Armii Krajowej był bity i przesłuchiwany przez kilka miesięcy w więzieniu w Siedlcach. Zwolniony wyjechał na Wybrzeże i zamieszkał w Gdyni-Orłowie. Od 1.IX.1945 r. otrzymał pracę nauczyciela w Szkole Powszechnej Nr 11 w Gdyni-Orłowie. Uczył ze szczególnym upodobaniem matematyki, wychowania plastycznego i wychowania muzycznego. Za zgodą władz oświatowych uczył dodatkowo matematyki w Szkole Doksztalczącej dla oficerów lotnictwa Babie-Doły. Podnosząc wykształcenie, skierowany, ukończył z oceną bardzo dobrą Państwowy Wyższy Kurs Pedagogiczny w Katowicach na kierunku matematyka. Jako znany pedagog -matematik udzielał korepetycji. W szkole, w której uczył sprawował opiekę nad kółkiem matematycznym. Po 20 latach pobytu na Wybrzeżu wrócił na Południowe Podlasie i został od 1.IX.1966 r. nauczycielem w Szkole Podstawowej w Hadynowie. Przez następne ponad 10 lat uczył matematyki, fizyki i chemii. Prowadził kółko matematyczne. W stan spoczynku przeszedł z dniem 31.VIII.1973 r. Pracował przez następne kilka lat na pół etatu w macierzystej szkole. Udzielał korepetycji.

W wolnym czasie prowadził od 1966 r. dziennik. Dużo czasu poświęcał obcowaniu z przyrodą. Prowadził sad, interesował się zmianami klimatu. Prowadził korespondencję ze swoim kolegą z lat szkolnych Pawłem Wilbikiem przez ponad 30 lat. W ostatnim okresie próbował malować.

Utożsamiał się z ideą Związku Nauczycielstwa Polskiego (ZNP).

Politycznie przynależał do Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego (ZSL).

Zmarł 25.XII.1994 r. w Hadynowie. Pochowany został na miejscowym cmentarzu rzymskokatolickim.

Żonaty od 1933 r. z Eugenią Jaszcuk, miał córkę Izabelę (ur. 1933) i dwóch synów; Krzysztofa (ur. 1936) i Grzegorza (ur. 1946).

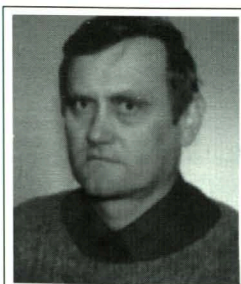
Odnaczony był Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1982), Złotym Krzyżem Zasługi (1973), Medalem Komisji Edukacji Narodowej (1980). Uhonorowany Złotą Odznaką ZNP.

Bibliografia:

Sroka J., *Leśniacy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916-1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 349, 405; Mirońska D., *Historia Szkoły Podstawowej w Hadynowie* [w:] *Ocalić od zapomnienia oświatę i jej twórców. Zarys dziejów oświaty w gminach powiatu łosickiego*. Praca zbiorowa pod red. E. Wawryniuka, S. Sobieszczuka, Wyd. Sekcja Emerytów i Rencistów Oddziału ZNP w Łosicach, Łosice 2006, s. 210-211; Informacje córki Izabeli z IV.2008 r.

Tomasz Demidowicz

Duszyk Józef Sławomir (1949-2002) mgr historii, pedagog, "Leśniak", animator turystyki i krajoznawstwa. Zastępca dyrektora Centrum Kształcenia Ustawicznego w Białej Podlaskiej w latach 1979-1982.

Duszyk S.

Urodził się 22.V.1949 r. w Międzyrzecu Podlaskim, w rodzinie Aleksandra i Stanisławy z d. Migal. Po ukończeniu Szkoły Podstawowej w Lipniakach k. Międzyrzeca Podlaskiego zdał egzamin i został przyjęty do Państwowego Liceum Pedagogicznego im. Stanisława Staszica w Leśnej Podlaskiej. W czasie nauki w liceum grał w orkiestrze szkolnej i należał do koła sportowego. Po zdaniu egzaminu dojrzałości i zdobyciu zawodu nauczyciela szkół podstawowych w czerwcu 1968 r. (Matura XLIV) zdał egzamin wstępny na Wydział Humanistyczny Uniwersytetu Marii Curie Skłodowskiej (UMCS) w Lublinie, rozpoczynając studia historyczne. W czasie studiów uczestniczył w działalności Zrzeszenia Studentów Polskich i Akademickiego Związku Sportowego. Po obronie pracy magisterskiej

w czerwcu 1973 r., zdobyciu stopnia magistra historii pierwszą pracę podjął w Liceum Ogólnokształcącym dla Pracujących w Radzynie Podlaskim. Uczył historii, wiadomości o Polsce i świecie współczesnym. Oddelegowany do pracy w organizacjach młodzieżowych od 1.VIII do 1.XII.1975 r. był kierownikiem Wydziału Organizacyjnego Zarządu Wojewódzkiego Związku Socjalistycznej Młodzieży Polskiej (ZSMP) w Białej Podlaskiej. Ponownie wrócił do pracy pedagogicznej zostając od 12.IX.1975 r. nauczycielem historii w Zbiorczej Szkole Gminnej w Komarówce Podlaskiej. Pracował w tej szkole do kwietnia 1979 r. Korzystając z oferty nowej pracy i możliwości przeniesienia się do Białej Podlaskiej objął funkcję zastępcy dyrektora Centrum Kształcenia Ustawicznego i nauczyciela historii w tej placówce oświatowej. Pracował w niej do 31.VIII.1982 r., tj. do czasu jej likwidacji. Od 1.IX.1982 r. przeszedł do pracy w Zespole Szkół Zawodowych Nr 2 przy ul. Brzeskiej. Związał się z tym zespołem szkolnym na okres niemal 20 lat pracy zawodowej. Uczył historii i wychowania obywatelskiego. Sprawował opiekę nad pracownią historyczną. Był wychowawcą klasy, organizatorem wycieczek. Charakteryzowany był jako "bardzo dobrze przygotowany merytorycznie do nauczania historii i przedmiotów pokrewnych". Przez wiele lat był opiekunem szkolnym, komendantem Ochotniczych Hufców Pracy. Podnosząc wykształcenie ukończył 18.VI.1986 r. Podyplomowe Studium Nauk Społecznych przy Wyższej Szkole Rolniczo-Pedagogicznej w Siedlcach. Zdobyl II stopień specjalizacji zawodowej w zakresie nauczania wiedzy o społeczeństwie. W dniu 1.X.2000 r. uzyskał stopień nauczyciela mianowanego zgodnie z nowymi wymogami. Pracował zawodowo do stycznia 2002 r. Politycznie należał do Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (PZPR).

W wolnym czasie interesował się polityką. Należał do Związku Młodzieży Wiejskiej (ZMW) i zasiadał w Zarządzie Wojewódzkim tej organizacji. Miał uprawnienia instruktora nauki jazdy. Pracował jako instruktor jazdy Ligi Obrony Kraju.

Zmarł 7.I.2002 r. w Białej Podlaskiej. Pochowany został na miejscowym cmentarzu rzymskokatolickim przy ul. Janowskiej.

Żonaty dwukrotnie: pierwszy raz z Elżbietą Kuniewicz, miał córkę Edytę (ur. 1977), drugi raz z Janiną Sacharczuk, miał syna Michała (ur. 1986) i córkę Joannę (ur. 1989).

Odnaczony był Srebrnym Krzyżem Zasługi. Uhonorowany Odznaką OHP. Był Laureatem Nagrody Dyrektora Zespołu Szkół Zawodowych (ZSZ) Nr 2 w 2000 i 2001 r.

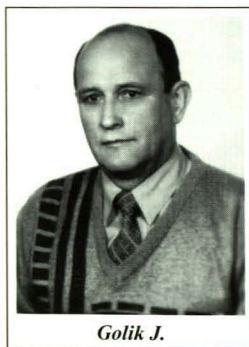
Bibliografia:

"Słowo Podlasia" Nr 3 z 15-21.I.2202 r., s. 8; Sroka J. Leśniacy, *Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej w latach 1916-1970*. Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalne. Biała Podlaska 1990, s. 430-431; Archiwum Zespołu Szkół Zawodowych Nr 2; F. Żwirki i S. Wigury w Białej Podlaskiej. Teczka osobowa - Duszyk Józef sygn. 27 bp. Informacje Elżbiety Duszyk z II. 2006 r.

Tomasz Demidowicz

Golik Julian Józef (1946-2005) pedagog, "Leśniak", dydaktyk - nowator. Dyrektor Szkoły Podstawowej w Dubowie w latach 1975-1983.

Urodził się 3.II.1946 r. w m. Naklik gm. Górny Potok pow.

Golik J.

biłgorajski, w rodzinie Piotra i Marii z d. Tutka. Po ukończeniu Szkoły Podstawowej w rodzinnej wsi zdecydował się na wybór zawodu nauczycielskiego. Zdał egzamin wstępny w czerwcu 1959 r. i został przyjęty do Państwowego Liceum Pedagogicznego w Biłgoraju. Po przerwie w nauce wywołanej chorobą przeniósł się do Państwowego Liceum Pedagogicznego im. Stanisława Staszica w Leśnej Podlaskiej. W czasie nauki we wspomnianych zakładach kształcenia nauczycieli należał do drużyny harcerskiej. Był członkiem orkiestry szkolnej i szkolnego koła Związku Młodzieży

Socjalistycznej. Po zdaniu egzaminu dojrzałości w czerwcu 1965 r. (Matura XXXIX) i zdobyciu uprawnień do nauczania w szkolnictwie podstawowym pierwszą pracę podjął jako nauczyciel kontraktowy w Szkole Podstawowej w Burwinie gm. Dubów. Wzięty wkrótce do odbycia czynnej służby wojskowej ukończył szkołę podoficerów otrzymując awans do stopnia kaprała. Po wyjściu do cywila wiosną 1968 r., na krótko, został nauczycielem w Szkole Podstawowej w Michałach gm. Rokitno. Zgodnie z przepisami powrócił od 1.IX.1968 r. do pracy w Szkole Podstawowej w Burwinie. Uczył z dużym zamiłowaniem takich przedmiotów, jak fizyka i matematyka. W grudniu 1968 r. zdał egzamin praktyczny. Podnosząc formalne kwalifikacje w latach 1969-1971 w systemie zaocznym ukończył I Studium Nauczycielskie im. Andrzeja Struga w Lublinie na kierunku fizyka z matematyką. Następnie, uzupełniając nadal wykształcenie, 27.II.1974 r. ukończył Wydział Matematyki, Fizyki i Chemii Uniwersytet

Marii Curie Skłodowskiej (UMCS) w Lublinie na kierunku matematyka, zdobywając dyplom wyższych studiów zawodowych. Osiągając coraz to lepsze wyniki w nauczaniu decyzyją władz zwierzchnich od 1.IV.1975 r. został mianowany dyrektorem Szkoły Podstawowej w Dubowie. Sprawując to stanowisko realizował się jako nauczyciel matematyki i fizyki. Założył i prowadził koło szkolne Ligi Obrony Kraju (LOK). Brał udział w samokształceniu nauczycieli o specjalności matematyka. Na własną prośbę, z przyczyn rodzinnych, przeniósł się od 1.IX.1983 r. na posadę nauczyciela do Szkoły Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki w Łomazach. Związał się z tą placówką oświatową na niemal 20 lat owocnej pracy pedagogicznej. Uczył ulubionej przez siebie matematyki. Sprawował przez lata obowiązki wychowawcy klasowego. Charakteryzowany jako "autorytet w zakresie nauczania matematyki" prowadził otwarte lekcje pokazowe z tego przedmiotu. Pedagog - nowator znany był z przygotowywanych we własnym zakresie ciekawych form sprawdzania wiedzy uczniów. Prowadził przez lata zespoły wyrównawcze z zakresu matematyki. Przygotowywał z dużym powodzeniem uczniów do olimpiady matematycznej na szczeblu wojewódzkim. Jego praca oceniana była przez organy kontrolne jako "szczególnie wyróżniająca". Pasją jego, obok matematyki, było strzelectwo sportowe. Jako opiekun szkolnego koła LOK z powodzeniem przygotowywał młodzież szkolną do rywalizacji w strzelectwie sportowym. Organizował lub współorganizował zawody strzeleckie. We współpracy z Wydziałem Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej w Białej Podlaskiej organizował prelekcje, konkursy na temat bezpieczeństwa na drodze oraz kursy na kartę rowerową.

Na przełomie lat 80. i 90., jako znany pedagog - matematyk sprawował opiekę nad kółkiem matematycznym, pracownią przedmiotową. Tą ostatnią wyposażył i urządził wg własnego pomysłu. Dobrze sobie też radził jako nauczyciel przysposobienia obronnego. Na bieżąco uzupełniał wiedzę na kursach organizowanych przez Wojewódzki Ośrodek Metodyczny w Białej Podlaskiej. Ukończył m.in. kurs pt. Aktywizujące metody nauczania w matematyce w roku szkolnym 1998/99. Z dniem 4.X.2000 r. został nauczycielem mianowanym, a od kwietnia 2001 r. uzyskał certyfikat egzaminatora Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej. Utożsamiał się z ideą Związku Nauczycielstwa Polskiego (ZNP), należał przez lata do zarządu Ogniska ZNP w Łomazach. Politycznie związany był z Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (PZPR).

W stan spoczynku przeszedł z dniem 15.II.2005 r., po 40-latach owocnej, pełnej zaangażowania pracy pedagogiczno-wychowawczej.

Zmarł 14.V.2005 r. w Białej Podlaskiej. Pochowany został na miejscowym cmentarzu rzymskokatolickim w Łomazach.

Żonaty z Krystyną Nożyk, miał córkę Dorotę (ur. 1971) po mężu Nazarewicz i syna Andrzeja (ur. 1974).

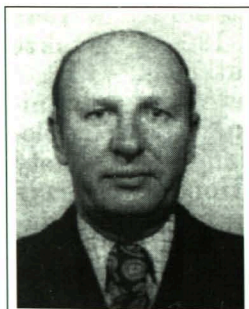
Odnaczony był Złotym Krzyżem Zasługi (1988). Uhonorowany Złotą (1978) i Brązową Odznaką Zasłużony Działacz LOK (1976), Srebrną i Brązową Odznaką Ludowego Zrzeszenia Sportowego (1976 i 1978). Był trzykrotnie laureatem Nagrody Dyrektora Zespołu Szkół w 2000, 2003, 2005 r. i Nagrody Dyrektora Szkoły Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki w 1989 r.

Bibliografia:

Sroka J., *Leśniacy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916-1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s.427-428; Archiwum Zespołu Szkół w Łomazach. Akta osobowe - Golik Julian bp.

Tomasz Demidowicz

Grochowski Tadeusz (1926 - 2012) pedagog "Leśniak", organizator, animator życia kulturalnego i społecznego.

Grochowski T.

Urodził się 10 XII 1926 r. w m. Próchenki w Ziemi Łosickiej w rodzinie Tadeusza i Marii. Po ukończeniu Publicznej Szkoły Powszechnej w rodzinnej wsi naukę na poziomie szkoły elementarnej kontynuował w Publicznej Szkole Powszechnej w Krzesku. Po ukończeniu tej ostatniej szkoły w czerwcu 1941 r. uczył się w 2 letniej Szkole Mechanicznej w Siedlcach, którą ukończył zdobywając zawód mechanika. Dodatkowo na tajnych kompletach ukończył kurs liceum technicznego w Siedlcach. Pragnął zostać nauczycielem. By zrealizować swoje plany

w 1947 r. ukończył 6 miesięczny Kurs pedagogiczny w Leśnej Podlaskiej przy miejscowym Państwowym Liceum Pedagogicznym. Od 1 IX 1948 r. został zatrudniony jako nauczyciel niekwalifikowany w Szkole Powszechnej w Suchożebach. Założył i prowadził niewielki zespół muzyczny. Brał udział w organizacji kursów dokształcających dla dorosłych. Od 1 IX 1950 r. przeniesiony, uczył w Szkole Ogólnokształcącej Stopnia Podstawowego w Krzesku. Sprawował funkcję opiekuna świetlicy w Krzesku Starym,

a następnie w Radzikowie i Hadynowie w Ziemi Łosickiej. Jako znany popularyzator i organizator sportu na wsi pełnił funkcję przewodniczącego Ludowych Zespołów Sportowych na gm. Krzesk. Kształcąc się w zawodzie w systemie kursowym w lipcu 1952 r. zdał egzamin dojrzałości i zdobył uprawnienia do nauczania w szkolnictwie podstawowym w Państwowym Liceum Pedagogicznym im. Stanisława Staszica w Leśnej Podlaskiej (XXV Matura). Przeniesiony od 1 IX 1953 r. objął funkcję kierownika Szkoły Podstawowej w Szydłowie. Zainicjował rozbudowę szkoły, stając na czele komitetu społecznego. Doprowadził do powstania zespołu artystycznego. W 1956 r. przeszedł do pracy w administracji oświatowej obejmując funkcję kierownika Referatu Kadr w Wydziale Oświaty Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Łosicach. Od 1 IX 1959 r. powrócił na stanowisko kierownika Szkoły Podstawowej w Patkowie. Zorganizował wyposażenie nowo wzniesionej szkoły w niezbędny sprzęt. Zadbął o księgozbiór biblioteki szkolnej. Z pomocą społecznej rady szkoły zagospodarował otoczenie szkoły. Założył i prowadził z powodzeniem zespół muzyczny mandolinistów. Powołał do życia Uniwersytet Powszechny na rzecz społeczności lokalnej. Podnosząc kwalifikacje zawodowe w 1965 r. ukończył w systemie zaocznym Studium Nauczycielskie w Warszawie na kierunku wychowanie muzyczne. Od 1 IX 1968 r. na okres bez mała 20 lat został kierownikiem Szkoły Podstawowej w Mężeninie. Założył i prowadził zespół muzyczny mandolinistów w Mężeninie. Zorganizował kursy kształcące dla dorosłych. Podobnie jak w poprzednich placówkach oświatowych zagospodarował otoczenie budynku szkolnego. Zainicjował wpisanie parku do rejestru zabytków przyrody. Był organizatorem i kierownikiem kolonii letnich w okresie wakacji dla dzieci i młodzieży z Polski. W Zbiorczej Szkole Gminnej w Platerowie prowadził z dużym powodzeniem chór szkolny. Był też opiekunem szkolnego koła Polskiego Czerwonego Krzyża. W stan spoczynku przeszedł z końcem sierpnia 1987 r.

Nadmienić należy, że w 1977 r. podnosząc ciągle kwalifikacje ukończył w systemie zaocznym wyższe Studia Zawodowe w kierunku matematyka przy Instytucie Kształcenia i Badań Naukowych w Lublinie. W 1980 r. dodatkowo ukończył Studium Przedmiotowo – Metodyczne w Lublinie.

Po przejściu na emeryturę oddawał się nadal pracy społecznej. Był długoletnim ławnikiem przy Sądzie Powiatowym w Łosicach i kuratorem dla nieletnich przy Sądzie Rejonowym w Siedlcach.

Wierny idei Związku Nauczycielstwa Polskiego (ZNP) pełnił różne funkcje w zarządach ognisk ZNP w Ziemi Łosickiej.

Zmarł 2 VI 2012 r. w Platerowie. Pochowany został na miejscowym cmentarzu.

Żonaty, pozostawił potomstwo.

Odnaczony był Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem XXX-lecia Polski Ludowej.

Uhonorowany był Odznaką 1000-lecia Państwa Polskiego, Honorową Odznaką PCK.

Bibliografia:

Grochowski Tadeusz „*Echo Leśniaków*” R. 1997 Nr 6, s 19-20, foto, Sroka J. *Leśniacy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916 - 1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s.414-415.

Tomasz Demidowicz

Hordejuk z d. Łukasiewicz Halina (1945-2006) mgr filologii rosyjskiej, pedagog, "Leśnianka", animatorka życia kulturalno-oświatowego. Starszy wizytator w Kuratorium Oświaty i Wychowania 1975-1976. Zastępca dyrektora Szkoły Podstawowej Nr 3 im. Marii Konopnickiej w Białej Podlaskiej 1984-1989.

Hordejuk H.

Urodziła się 8.II.1945 r. w m. Ranie k. Kamieńca Litewskiego, w rodzinie Michała Łukasiewicza i Emilii z d. Piasecka. W kwietniu 1945 r. wraz z rodzicami zamieszkała w m. Okczyn w pow. białskim. Po ukończeniu Szkoły Podstawowej w Kostomłotach zdała egzamin wstępny i została przyjęta do Państwowego Liceum Pedagogicznego im. Stanisława Staszica w Leśnej Podlaskiej. W czasie nauki w tym zakładzie kształcenia nauczycieli należała do chóru szkolnego i drużyny harcerskiej. Po zdaniu egzaminu dojrzałości 25.VI.1964 r. (Matura XXXVIII) pierwszą pracę zawodową podjęła w Szkole Podstawowej w Kopytowie gm. Kodeń. Po roku pracy w tej placówce szkolnej przeniosła się do Szkoły Podstawowej w Wólce Plebańskiej k. Białej Podlaskiej. Prowadziła w tej szkole drużynę zuchową i sprawowała opiekę nad kółkiem przyrodniczym. Od 1.IX.1967 r. została, na własną prośbę, nauczycielką w Szkole Podstawowej Nr 3 im. Marii Konopnickiej

w Białej Podlaskiej, wiążąc się z tą szkołą na następne 30 lat owocnej pracy pedagogicznej. Początkowo uczyła w klasach początkowych, prowadziła społecznie chór szkolny, który w przeglądach chórów pow. bialskiego zajmował pierwsze miejsca. Podnosząc formalne kwalifikacje zawodowe 29.VII.1968 r. ukończyła w systemie zaocznym II Studium Nauczycielskie w Lublinie. W latach 70. podjęła się nauczania języka rosyjskiego i szybko zaczęła osiągać sukcesy z uczniami w przedmiotowych konkursach powiatowych i wojewódzkich z tego języka. W drodze wyróżnienia, jako stypendystka w latach 1974-1975, ukończyła Roczne Studium Języka Rosyjskiego w m. Orzeł (ZSRR). Następnie uzupełniła studia na Wyższej Szkole Pedagogicznej w Rzeszowie. Kontynuując dalsze studia filologiczne w dniu 6.VI.1978 r. obroniła pracę magisterską na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie. Oddelegowana ze szkoły w okresie 1.VIII.1975-31.VIII.1976, była wizytatorem, a następnie starszym wizytatorem języka rosyjskiego w Kuratorium Oświaty i Wychowania w Białej Podlaskiej. Z dniem 14.X.1979 r. została nauczycielem dyplomowanym. W macierzystej Szkole Podstawowej Nr 3 im. Marii Konopnickiej sprawowała opiekę nad klasopracownią języka rosyjskiego. Prowadziła kółko przedmiotowe języka rosyjskiego. Charakteryzowana jako pedagog "niezwykle sumienny i obowiązkowy" organizowała konkursy recytatorskie i wieczorki poezji rosyjskiej. Brała czynny udział w zespole samokształceniowym. Prowadziła lekcje pokazowe z języka rosyjskiego. Zasiadała przez długie lata w składzie Komisji Olimpiad Języka Rosyjskiego Szkół Podstawowych.

W drodze wyróżnienia od 1.IX.1984 r. została mianowana zastępcą dyrektora Szkoły Podstawowej Nr 3 i sprawowała tę funkcję 31.VIII.1989 r. Czuwała nad stroną dydaktyczną pracy szkoły. Sprawowała bezpośrednią opiekę nad grupą wiekową "Żacy" oraz nad punktami filialnymi szkoły przy ul. Chłodnej i ul. Nałkowskiej. Równolegle sprawowała przez wiele lat obowiązki sekretarza Zarządu Miejskiego Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej (TPRR). Była członkiem Komisji Młodzieżowo - Pedagogicznej Zarządu Wojewódzkiego TPRR. W stan spoczynku przeszła z dniem 31.XII.1997 r. W wolnym czasie interesowała się poezją.

Zmarła 18.VI.2006 r. w Białej Podlaskiej. Pochowana została na miejscowym cmentarzu rzymskokatolickim przy ul. Janowskiej.

Zamężna od 1964 r. z Eugeniuszem Hordejukiem, miała syna Marka (ur. 1967) i córkę Anetę (ur. 1977).

Odnaczona była Złotym Krzyżem Zasługi (1985), Medalem 40-lecia Polski Ludowej (1989). Była laureatką Nagrody Ministra Oświaty i Wychowania III stopnia w 1974 r., Nagrody Kuratora Oświaty i Wychowania w 1978 r., Kuratora Okręgu Szkolnego Lubelskiego (1974), dwukrotnie Nagrody Inspektora Oświaty i Wychowania w 1986 r. i 1989 r., była czterokrotną laureatką Nagrody Dyrektora Szkoły w 1990, 1993, 1995, 1997 r.

Bibliografia:

Sroka J., *Leśniacy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916-1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 427; Archiwum Szkoły Podstawowej Nr 3 im. Marii Konopnickiej. Akta osobowe - Hordejuk Halina bp.

Tomasz Demidowicz

Iwaniuk Zygmunt Jan (1931-1997) pedagog, "Leśniak" instruktor harcerski, animator życia społeczno-kulturalnego.

Iwaniuk Z.

Urodził się 26.VII.1931 r. w m. Huszlew w Ziemi Łosickiej, w rodzinie Bronisławy i Janiny z d. Szwed. Lata szkolne przypadły na czas wojny i okupacji. Uczył się początkowo w Szkole Powszechnej w Huszlewie. Po zakończeniu działań wojennych, ostatnie dwie klasy ukończył w Szkole Powszechnej w Leśnej Podlaskiej. Ucząc się w klasach starszych należał do drużyny harcerskiej. Zgodnie z zainteresowaniami podjął od 1.IX.1948 r. naukę w Państwowym Liceum Pedagogicznym im. Stanisława Staszica w Leśnej Podlaskiej. Podczas nauki w tym zakładzie kształcenia nauczycieli na Południowym Podlasiu należał do

drużyny harcerskiej, chóru szkolnego i koła sportowego. Po zdaniu egzaminu dojrzałości 30.V.1952 r. (XXII Matura) i zdobyciu uprawnień pedagogicznych pierwszą pracę w zawodzie podjął w Szkole Ogólnokształcącej Stopnia Podstawowego w Łobaczewie k. Terespoła nad Bugiem. Wzięty w listopadzie 1952 r. do odbycia służby wojskowej do zawodu powrócił 16.XI.1954 r., obejmując posadę nauczyciela w Szkole Ogólnokształcącej Stopnia Podstawowego w Starej Kornicy. Pracując w tej szkole do 31.VIII.1954 r. prowadził drużynę harcerską. Zainicjował biwaki i obozy dla młodzieży szkolnej. Od 1.IX.1956 r. na własną prośbę został przeniesiony do Szkoły

Podstawowej w Krasnej, gdzie władze powierzyły Mu kierownictwo nad tą placówką. Charakteryzowany jako pedagog "obowiązkowy i pracowity" przyczynił się do modernizacji budynku szkolnego. Założył i prowadził drużynę harcerską i włączył się w pracę społeczną, obejmując opiekę nad miejscowym kołem Związku Młodzieży Wiejskiej. Ponownie przeniesiony, na własną prośbę, od 1.IX.1965 r. podjął pracę w Szkole Podstawowej w Makarówce, a po reorganizacji szkoły pełnił funkcje kierownika Punktu Filialnego. W szkole tej zadbał o wygląd zewnętrzny przeprowadzając niezbędny remont. Uczył przyrody, geografii i matematyki. Sprawował opiekę nad kołem Ligi Ochrony Przyrody, drużyną harcerską. Podnosząc formalne wykształcenie 1.IX.1975 r. ukończył w systemie zaocznym Studium Nauczycielskie w Siedlcach na kierunku zajęcia praktyczno-techniczne z wychowaniem muzycznym. Ponadto ukończył kilka kursów specjalistycznych, w tym Wakacyjny Kurs dla nauczycieli i kierowników szkół podstawowych w Żyrardowie czerwiec - lipiec 1971 r. Od 1.IX.1975 r., korzystając z nowej oferty pracy w związku z likwidacją swojej placówki szkolnej, przeszedł na stanowisko kierownika świetlicy szkolnej Zbiorczej Szkoły Gminnej w Huszlewie. Na tym stanowisku pracował z dużym powodzeniem do 31.VIII.1979 r., tj. do czasu przejścia w stan spoczynku. Nie chcąc zrywać łączności z młodzieżą przez kilka lat pracował w niepełnym wymiarze godzin. Od początku pracy zawodowej należał do Związku Nauczycielstwa Polskiego (ZNP). Zasiadał przez lata w Zarządzie Ogniska ZNP. Politycznie związany z Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (PZPR).

W wolnym czasie lubił turystykę pieszą i rowerową. Interesował się podróżami.

Zmarł 13.II.1997 r. w Łosicach. Pochowany został na cmentarzu parafialnym w Łosicach.

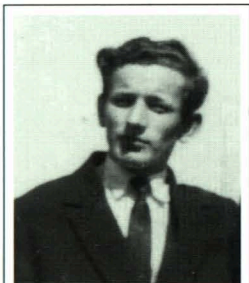
Żonaty ze Stefanią Artychowicz, miał synów; Włodzimierza (ur. 1962) i Pawła (ur. 1963) i córkę Joannę (ur. 1972). Odznaczony był Srebrnym Krzyżem Zasługi. Uhonorowany Odznaką Ligi Ochrony Przyrody. Był laureatem Nagrody Inspektora Oświaty i Wychowania.

Bibliografia:

Sroka J., *Leśniacy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916-1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 414; Archiwum Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Huszlewie. Teka akt osobowych - Zygmunt Iwaniuk. Informacje żony Stefanii z VIII 2009 r.

Tomasz Demidowicz

Jaltuszewski Henryk Franciszek (1949-2004) pedagog, "Leśniak", organizator, animator życia kulturalnego i sportowego, Inspektor Oświaty i Wychowania w Huszlewie w latach 1985-1986.

Jaltuszewski H.

Urodził się 21.IV.1949 r. w m. Jagodnica gm. Leśna Podlaska, w rodzinie Franciszka i Anny z d. Sokołowska. Do Szkoły Podstawowej uczęszczał początkowo w Jagodnicy, następnie w Leśnej Podlaskiej. Po zdaniu egzaminu wstępnego wstąpił do Państwowego Liceum Pedagogicznego im. Stanisława Staszica w Leśnej Podlaskiej. Podczas nauki w tym zakładzie kształcenia nauczycieli na Południowym Podlasiu należał do orkiestry szkolnej i koła sportowego. Interesował się kulturystyką, z dużą pasją skakał o tyczce ustanawiając kilka rekordów szkoły w tej dyscyplinie. Grał bardzo dobrze na skrzypcach. Po zdaniu egzaminu dojrzałości 31.V.1969 r. (Matura XLVII) i zdobyciu kwalifikacji nauczyciela szkoły podstawowej zgodnie z zainteresowaniami podjął studia w Wyższej Szkole Nauczycielskiej w Kielcach na kierunku nauczanie początkowe z wychowaniem muzycznym. "Łatwość" studiowania w tej szkole jako absolwenta liceum pedagogicznego zdecydowała, że zaliczył jedynie trzy semestry. Od 8.XI.1971 r. podjął pracę jako nauczyciel w Szkole Podstawowej w Huszlewie, gdzie pracował jedynie do 31.XII.1971 r. Następnie przeniósł się do pracy do Szkoły Podstawowej w Czuchowie. Prowadził zajęcia w klasach I-III i uczył śpiewu. Wzięty w maju 1972 r. do odbycia służby wojskowej, po jej odbyciu powrócił do pracy pedagogicznej od 1.V.1974 r., obejmując posadę nauczyciela w Szkole Podstawowej w Litewnikach Nowych. Pracował tam jedynie do 31.VIII.1974 r. Od 1.IX.1974 r. przeniesiony został do pracy w Szkole Podstawowej w Krasnej w Ziemi Łosickiej, gdzie pracował do 31.VIII.1977 r. Założył zespół muzyczno-wokalny dziecięcy, który prowadził. Sprawował opiekę nad kółkiem Ligi Ochrony Przyrody i Szkolną Kasą Oszczędności. Z dużą pasją prowadził zajęcia Szkolnego Klubu Sportowego. Podnosząc kwalifikacje ukończył studium Nauczania Początkowego NURT (Nauczycielski Uniwersytet Radiowo-Telewizyjny) w latach 1975-1977. Od 1.IX.1977 r. przeniósł się na własną prośbę do pracy w Szkole Podstawowej w Makarówce. Z placówką tą związał się na kolejne 15 lat owocnej pracy dydaktyczno-wychowawczej. Założył i prowadził szkolny zespół artystyczny. Sprawował opiekę nad kołem, sportowym i drużyną harcerską.

Uczestniczył z młodzieżą w wielu wycieczkach, biwakach i obozach. Uczył matematyki, geografii, wychowania plastycznego. Podnosił kwalifikacje. Ukończył w czerwcu 1982 r. Studium Przedmiotowo-Metodyczne przy Instytucie Kształcenia Nauczycieli i Badań Oświatowych w Lublinie na kierunku nauczanie początkowe. Ciesząc się zaufaniem środowiska miejscowego w okresie 19.XII.1985 r. - 31.I.1986 r. pełnił funkcję Inspektora Oświaty i Wychowania w Huszlewie. Wydatnie pracował na rzecz środowiska wsi Makarówka do 31.VIII.2000 r., tj. do momentu zamknięcia szkoły. Od 1.IX.2000 r. przeszedł do pracy w Szkole Podstawowej w Huszlewie i pracował w tej placówce oświatowej do 30.XI.2001 r., tj. do czasu przejścia w stan spoczynku. Przez cały czas aktywnej pracy zawodowej należał do Związku Nauczycielstwa Polskiego (ZNP). Zasiadał przez długie lata w Zarządzie Ogniska ZNP. Przez jedną kadencję pełnił funkcję prezesa Oddziału ZNP. Przez długie lata był radnym Gminnej Rady Narodowej w Huszlewie i wiceprzewodniczącym Komisji Oświaty i Kultury.

W wolnym czasie oddawał się swojej pasji - wędkarstwu.

Zmarł 8.IV.2004 r. po ciężkiej chorobie w Łosicach. Pochowany został na cmentarzu parafialnym rzymskokatolickim w Makarówce.

Żonaty z Teresą Frańczuk, miał syna Marcina (ur. 1975) i trzy córki Iwonę (ur. 1976), Jowitę (ur. 1979) i Annę (ur. 1969).

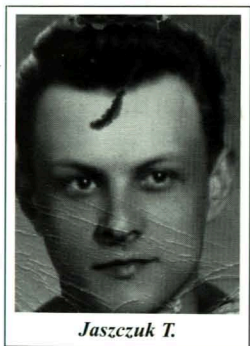
Odnaczony był Srebrnym Krzyżem Zasługi. Uhonorowany Złotą Odznaką ZNP. Był laureatem Nagrody Inspektora Oświaty i Wychowania w 1988 r. i Dyrektora Szkoły Podstawowej w Huszlewie w 2001 r.

Bibliografia:

Sroka J., *Leśniacy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916-1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s.432; Archiwum Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Huszlewie. Teki akt osobowych - Henryk Franciszek Jałtuszewski bp.; Informacje dyrektora Szkoły Podstawowej w Huszlewie mgr Eugeniusza Kazimieruka z I.2007 r.

Tomasz Demidowicz

Jaszczyk Tadeusz (1936-1999) mgr pedagogiki, pedagog, "Leśniak", animator życia kulturalno-oświatowego, sportowego. Dyrektor Państwowego Domu Dziecka w Horoszkach Małych w latach 1974 - 1979.

Jaszczyk T.

Urodził się 25.X.1936 r. w m. Kobylany gm. Stara Kornica w Ziemi Łosickiej w rodzinie Franciszka i Sabiny z d. Smieciuk. Lata wczesnego dzieciństwa przypadły na czas wojny i okupacji 1939-1944. Po Szkole Podstawowej, którą ukończył w rodzinnej wsi w 1950 r. zdał egzamin wstępny i został przyjęty do Państwowego Liceum Pedagogicznego im. Stanisława Staszica w Leśnej Podlaskiej. W czasie nauki w tym zakładzie kształcenia nauczycieli na Południowym Podlasiu należał do koła Związku Młodzieży Polskiej i szkolnego koła sportowego. Po zdaniu egzaminu dojrzałości w 28.VI.1954 r. (XXIV Matura) i zdobyciu uprawnień nauczyciela szkół podstawowych, pierwszą pracę zawodową rozpoczął jako nauczyciel kontraktowy w Szkole Ogólnokształcącej Stopnia Podstawowego w m. Ostrówek k. Lubartowa. Wzięty do odbycia służby wojskowej w okresie 1956-1958 służył w jednej z jednostek wojskowych na Pomorzu jako kapral po ukończeniu szkoły elewów. Po wyjściu do cywila pracę otrzymał w Szkole Podstawowej w m. Januszówka w pow. lubartowskim, gdzie uczył do 31.VIII.1959 r. Na własną prośbę od 1.IX.1959 r. otrzymał pracę w rodzinnych stronach, obejmując kierownictwo nad Szkołą Podstawową w Koszelówce pow. łosicki. Zainicjował i doprowadził z dużą pomocą społeczności lokalnej do wzniesienia z prawdziwego zdarzenia piętrowego budynku szkolnego. Utworzył i wyposażał klasopracownie, zorganizował boisko szkolne, prowadził koło Ludowych Zespołów Sportowych. Podnosząc formalne kwalifikacje ukończył w 1967 r., w systemie zaocznym Studium Nauczycielskie w Siedlcach na kierunku zajęcia praktyczno-techniczne. Od 1.IX.1972 r. objął posadę pełniącego obowiązki dyrektora Szkoły Podstawowej w Horoszkach Małych. Jako zamiłowany turysta sprawował opiekę nad kółkiem turystycznym i kółkiem Ligi Ochrony Przyrody. Po obniżeniu stopnia organizacyjnego tej placówki szkolnej przeniósł się do Szkoły Podstawowej w Hołowczycach. Był następnie organizatorem i dyrektorem Państwowego Domu Dziecka w byłym budynku szkolnym w Horoszkach Małych w latach 1974-1976. Ukończył kurs w zakresie organizacji i kierowania placówkami opiekuńczo-wychowawczymi

w Ruszkowie. Po zamknięciu wspomnianego Domu Dziecka powrócił do pracy w szkole Podstawowej w Hołowczycach. Charakteryzowany jako pedagog "sumienny i zdyscyplinowany" kierował tą placówką oświatową do 31.VIII.1979 r. Podnosząc nadal formalne kwalifikacje w systemie zaocznym studiował pedagogikę na Wydziale Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Warszawskiego. Studia sfinalizował obroną 19.X.1978 r. pracy magisterskiej. Od 1.IX.1979 r. objął posadę pedagoga w Szkole Podstawowej Nr 3 im. Marii Konopnickiej w Białej Podlaskiej. Ze szkołą tą, uchodzącą za najstarszą w mieście nad Krzną, związał się na ponad 10 lat pracy pedagogicznej. Zainicjował, jako pedagog, systematyczne spotkania z rodzicami. Nawiązał kontakt z rodzinami dzieci opuszczonych i biednych. Otoczył opieką dzieci osierocone i zorganizował im niezbędną pomoc, m.in. przy pomocy Towarzystwa Przyjaciół Dzieci (TPD). Podjął się też nauczania indywidualnego dzieci, realizując program szkoły podstawowej specjalnej. Ukończył Studium Podyplomowe dla nauczycieli z dziedzin resocjalizacji przy Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Jeleniej Górze.

Po przejściu z dniem 31.VIII.1984 r. w stan spoczynku po 30. latach owocnej pracy pedagogicznej nie przerwał kontaktu ze szkołą i dziećmi. Prowadził bibliotekę szkolną w niepełnym wymiarze godzin, organizował konkursy, spotkania czytelnicze. Służył radą i pomocą kolegom i koleżankom z młodszym stażem pedagogicznym. Przez wiele lat pracował społecznie jako sekretarz w Zarządzie Miejskim TPD. Należał do Zarządu Oddziału Związku Nauczycielstwa Polskiego (ZNP) w Białej Podlaskiej. Był wieloletnim członkiem Rady Zakładowej ZNP i jej wiceprezesem. Członek Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (PZPR) od 1960 r.

Zmarł 11.XII.1999 r. w Białej Podlaskiej. Pochowany został na miejscowym cmentarzu rzymskokatolickim przy ul. Janowskiej.

Żonaty z Marianną, miał dwóch synów; Marka (ur. 1963) i Roberta (ur. 1968).

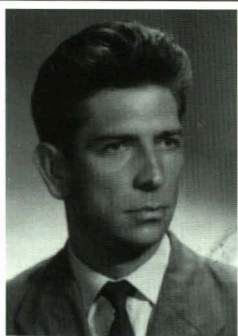
Odznaczony był Złotym Krzyżem Zasługi (1977). Uhonorowany Złotą Odznaką Ludowych Zespołów Sportowych (1972), Złotą Odznaką ZNP (1980), Złotą Odznaką Ligi Obrony Kraju (1972), Odznaką Przyjaciół Dziecka (1976). Wyróżniony Dyplomem Za Zasługi dla sportu wiejskiego w 1970 r. Był laureatem Nagrody Kuratora Oświaty i Wychowania w 1978 r.

Bibliografia:

Sroka J., *Leśniacy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916-1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s.415-416; Archiwum Szkoły Podstawowej Nr 3 im. Marii Konopnickiej w Białej Podlaskiej. Teka osobowa - Jaszczyk Tadeusz bp. Informacje mgr Mariana Stańczuka ze I 2007 r.

Tomasz Demidowicz

Klimkowicz Jan (1923-1984) mgr pedagogiki, pedagog, "Leśniak", organizator, nowator dydaktyczny. Zastępca dyrektora Zespołu Szkół Nr 3 w Białej Podlaskiej w latach 1980-1984.

Klimkowicz J.

Urodził się 2.XI.1923 r. w m. Horodyszcze gm. Wisznice, w rodzinie Franciszka i Marianny z d. Żukowska. Po ukończeniu Publicznej Szkoły Powszechnej w Wisznicach w czerwcu 1938 r. zdał egzamin i podjął naukę w Państwowym Gimnazjum Męskim im. Józefa Ignacego Kraszewskiego w Białej Podlaskiej. Ukończył jedynie pierwszą klasę. Na przeszkodzie w dalszej nauce stanęła napaść Niemiec hitlerowskich na Polskę we wrześniu 1939 r. W czasie wojny i okupacji pomagał rodzicom w prowadzeniu gospodarstwa. Działal w konspiracji w szeregach Związku Młodzieży Wiejskiej "Wici". Od 1942 r. został żołnierzem Batalionów Chłopskich. Wziął udział w wielu akcjach bojowych operując z oddziałami m.in. w rejonie Lasów Parczewskich. Po przejściu frontu w lipcu 1944 r. zdecydował się na wybór zawodu nauczyciela. Rozpoczął 1.X.1946 r. 7-miesięczny Wstępny Kurs Pedagogiczny we Włodawie, który ukończył pomyślnie 30.IV.1947 r. Od 1.V.1947 r. otrzymał posadę nauczyciela kontraktowego niewykwalifikowanego w Szkole Powszechnej w Rowinach k. Wisznice. Od 1.IX.1951 r. przeszedł do pracy do Szkoły Ogólnokształcącej Stopnia Podstawowego w Parczewie. Związał się z tą placówką oświatową na ponad 10 lat. Uczył różnych przedmiotów, w tym wychowania fizycznego i matematyki. Podnosząc kwalifikacje pedagogiczne w systemie wakacyjnych kursów zdał egzamin dojrzałości 23.VII.1952 r. (XXII Matura) w Państwowym Liceum Pedagogicznym im. Stanisława Staszica w Leśnej Podlaskiej, zdobywając pełne kwalifikacje do nauczania w szkolnictwie

podstawowym. W niespełna trzy lata ukończył Państwowy Kurs Pedagogiczno-Społeczny w Warszawie. Nadal, kształcąc się w dniu 14.IV.1960 r., ukończył w systemie zaocznym pedagogikę na Wydziale Pedagogicznym Uniwersytetu Warszawskiego broniąc pracę magisterską z tematu: *Droga nieletniego od momentu aresztowania za dokonane przestępstwo do wyroku sądowego* napisaną pod kierunkiem prof. Stanisława Jedlewskiego. Korzystając z oferty ciekawej pracy przeniósł się od 1.IX.1962 r. na posadę pedagoga w Studium Nauczycielskim w Krośnie nad Wisłokiem. Po dwóch latach pracy, niepokodzony do końca z systemem kształcenia nauczycieli przeniósł się do pracy w Szkole Podstawowej Nr 3 w tym mieście. Uczył matematyki, fizyki i chemii. Był wychowawcą klasowym. Szybko zdobył zaufanie uczniów i rodziców. Mimo prośb rodziców i uczniów zdecydował się na powrót na Południowe Podlasie, obejmując od 1.X.1966 r. stanowisko kierownika Szkoły Podstawowej w Kostomłotach gromada Dobratycze. Po trzech latach, od 1.X.1969 r. przeszedł na stanowisko pełniącego obowiązki kierownika Szkoły Podstawowej w Sajówce. Charakteryzowany przez uczniów jako "niezastąpiony nauczyciel i najlepszy". Po dwóch latach pracy w tej placówce oświatowej przeniósł się na stanowisko kierownika Szkoły Podstawowej w Choroszczyńce. W latach 1.IX.1972-31.VIII.1975 r. pełnił obowiązki kierownika Szkoły Podstawowej w Bokince Królewskiej, będącej filią Szkoły Podstawowej w Tuczej. Po wielu prośbach, z dniem 1.IX.1975 r., decyzją władz zwierzchnich oświatowych został przeniesiony na stanowisko pedagoga szkolnego w Szkole Podstawowej Nr 5 w Białej Podlaskiej. Wiedzę pedagogiczną aktualizował kończąc kursy specjalistyczne, w tym Kurs nt. systemów wychowania zorganizowany przez Instytut Kształcenia i Badań Oświatowych w Lublinie w okresie 8-13.XII.1975 r. i 5-10.IV.1976 r. w Puławach. Na własną prośbę, po dwóch latach, został przeniesiony na stanowisko nauczyciela - pedagoga do Zespołu Szkół Nr 3 w Białej Podlaskiej. Wcześniej w tym zespole szkół prowadził zajęcia w niepełnym wymiarze godzin przez rok. Pracował jako nauczyciel przedmiotów pedagogicznych w Studium Wychowania Przedszkolnego. Decyzją władz oświatowych, 14.X.1972 r. został mianowany na profesora szkoły średniej. Nazywany przez słuchaczy studium "komandorem" z racji na sposób wydawania poleceń i gestykulacje. Szybko zdobył renomę wybitnego fachowca. Decyzją władz zwierzchnich oświatowych, od 1.IX.1980 r. został mianowany zastępcą dyrektora wspomnianego Zespołu Szkół Nr 3. Funkcje tę sprawował do 31.VIII.1984 r., tj. do czasu przejścia w stan spoczynku.

Nadzorował, koordynował praktyki pedagogiczne słuchaczy Studium Wychowania Przedszkolnego w szkołach i innych placówkach oświatowych na obszarze pow. bialskiego. W wolnych chwilach oddawał się pracy społecznej. Utożsamiając się z ideą Związku Nauczycielstwa Polskiego (ZNP) należał do jego czynnych działaczy. Zasiadał przez lata w zarządzie Ogniska ZNP, był m.in. jego prezesem. Udzielał się w pracach Frontu Jedności Narodu. Politycznie przynależał do Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego (ZSL). Miłośnik przyrody, lubił wędrówki po lesie, grzybobranie. Współpracował z redakcją Polskiego Atlasu Etnograficznego. "Dusza romantyka", uprawiał poezję. Pozostawił ponad 40 wierszy w rękopisie.

Zmarł 28.XI.1984 r. w Białej Podlaskiej. Pochowany został na miejscowym cmentarzu rzymskokatolickim przy ul. Janowskiej.

Żonaty dwukrotnie: pierwszy raz z Anną Stepowicz, miał trzy córki; Reginę, Marię, Danutę i syna Zbigniewa; drugi raz z Wandą Teresą Zajko, nie pozostawił potomstwa.

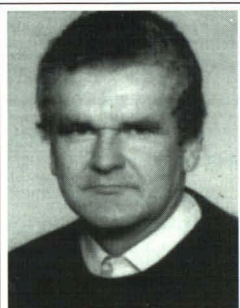
Odnaczony został Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1983), Brązowym (1969) i Złotym Krzyżem Zasługi (1972), Medalem KEN (1982). Uhonorowany był Złotą Odznaką ZNP (1975). Wyróżniony Listem Pochwalnym "Za pracę społeczną i zawodową" w X Rocznice powstania Polski Rzeczypospolitej Ludowej w 1954 r. Był laureatem Nagrody Ministra Oświaty i Wychowania I stopnia w 1977 r.

Bibliografia:

Kwiatkowski H., *II Liceum Ogólnokształcące im. E. Plater w Białej Podlaskiej. Szkoła i jej dzieje - od początków do chwili obecnej*. Biała Podlaska 2008, s. 398; Sroka J., *Leśniacy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916-1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 414-415; Archiwum II Liceum Ogólnokształcącego im. Emilii Plater w Białej Podlaskiej; Teczka osobowa - Klimkowicz Jan bp.; Informacje żony Wandy Teresy Klimkowicz z 7.X.2007 r.; Informacje Julii Klimkowicz z 7.X.2007 r.

Tomasz Demidowicz

Knigawka Jan (1948-2006) mgr techniki, pedagog, "Leśniak, organizator oświaty, instruktor i działacz harcerski. Gminny Dyrektor Szkół w Kodniu n. Bugiem w latach 1975-1977.

Knigawka J.

Urodził się 26.I.1948 r. w m. Krzyczew nad Bugiem, w rodzinie Aleksandra i Janiny z d. Gryniewicz. Uczęszczał początkowo do Szkoły Podstawowej w rodzinnej wsi. Następnie w klasach starszych kontynuował naukę w Szkole Podstawowej w Bohukałach. W czerwcu 1962 r. zdał egzamin wstępny i zgodnie z obranym zawodem podjął naukę w Państwowym Liceum Pedagogicznym im. Stanisława Staszica w Leśnej Podlaskiej. Podczas pobytu w tym zakładzie kształcenia nauczycieli na Południowym Podlasiu należał do zespołu teatralnego i szkolnej orkiestry.

Wyróżniał się wynikami w nauce. Po zdaniu egzaminu dojrzałości 8.V.1967 r. (XLIII Matura) i zdobyciu uprawnień do nauczania w szkolnictwie podstawowym pierwszą pracę rozpoczął jako nauczyciel kontraktowy w Szkole Podstawowej w Połoskach. Po roku, wiosną 1968 r. został wzięty do odbycia czynnej służby wojskowej. Po okresie unitarnym ukończył podoficerską szkołę, uzyskując stopień kaprała. Po wyjściu do cywila od 1.IX.1970 r. został nauczycielem kontraktowym w Szkole Podstawowej w Olszankach. Ucząc, w tej szkole przez trzy lata, uczył różnych przedmiotów; w tym śpiewu, zajęć praktyczno-technicznych, wychowania fizycznego, matematyki. Prowadził drużynę harcerską i sprawował opiekę nad kółkiem Polskiego Czerwonego Krzyża. W dniu 23.III.1971 r. zdał egzamin kwalifikacyjny praktyczny i został nauczycielem mianowanym. Na własną prośbę od 1.IX.1973 r. przeniósł się do Szkoły Podstawowej w Kodniu nad Bugiem. Uczył zajęć praktyczno-technicznych, fizyki, chemii i matematyki. Prowadził drużynę harcerską. Organizował capstrzyki harcerskie, biwaki i rajdy. Podnosząc wykształcenie w systemie zaocznym ukończył 27.VI.1975 r. studia na kierunku zajęcia praktyczno-techniczne na Wydziale Matematyki, Fizyki, Chemii Uniwersytetu Gdańskiego z oceną bardzo dobrą, uzyskując dyplom wyższych studiów zawodowych. Decyzją władz zwierzchnich oświatowych został mianowany od 31.VIII.1975 r. zastępcą dyrektora ds. wychowawczych w Zbiorczej Szkole Gminnej w Kodniu. Dwa lata później, od 1.IX.1975 r. został Gminnym Dyrektorem Szkół w Kodniu. Charakteryzowany jako pedagog "energiczny

i zdyscyplinowany", znakomity organizator pracy dydaktyczno-wychowawczej. Zainicjował doposażenie szkół w sprzęt audiowizualny, m.in. przy pomocy Straży Granicznej i Urzędu Celnego w Terespolu nad Bugiem. Od 1.IX.1977 r. złożył rezygnację i został nauczycielem w Szkole Podstawowej w Kodniu. Podnosząc nadal kwalifikacje ukończył studia uzupełniające w zakresie wychowania technicznego na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym Filii Uniwersytetu Warszawskiego w Białymstoku broniąc pracy magisterskiej 20.VI.1978 r. z wynikiem bardzo dobrym. W dniu 14.IV.1981 r. ukończył dodatkowo Studium Podyplomowe Organizacji i Zarządzania Oświatą dla Wojewódzkiego Kierownictwa Kadry Oświatowej w Centrum Kształcenia Nauczycieli w Kaliszu. Po zmianach w organizacji szkolnictwa w nowej rzeczywistości politycznej od 1.X.1990 r. został mianowany Dyrektorem Gminnego Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego Szkół w Kodniu. Po rozwiązaniu tej placówki, od grudnia 1995 r. pracował na pół etatu jako kierownik Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego Szkół w Kodniu. Na drugim półroczu pracował jako nauczyciel w Szkole Podstawowej w Kodniu. Uczestniczył w samokształceniu nauczycieli. Równolegle przez cały okres pracy zaangażowany był w pracy harcerskiej jako instruktor podharczmistrz Związku Harcerstwa Polskiego (ZHP). Organizował ruch zachowy na terenie gminy Kodeń. Zasiadał w Komendzie Hufca ZHP w Kodniu. Utożsamiał się z ideą Związku Nauczycielstwa Polskiego (ZNP). Był długoletnim prezesem Ogniska ZNP w Kodniu.

Zasiadał przez długie lata jako radny w Gminnej Radzie Narodowej (GRN). Był przez dwie kadencje przewodniczącym Komisji Kultury i Oświaty GRN w Kodniu.

W wolnym czasie lubił grę w pokera i prace w gospodarstwie rolnogrodniczym. Interesował się polityką i cenił sobie przyjaźnie. Po przejściu w stan spoczynku zamieszkał we wsi Kostomłoty.

Zmarł 10.II.2006 r. w Kostomłotach. Pochowany został na miejscowym cmentarzu rzymskokatolickim.

Żonaty z Haliną, miał córkę Katarzynę (ur. 1970) i syna Jakuba (ur. 1973).

Odnaczony był Złotym Krzyżem Zasługi i Srebrnym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej. Uhonorowany Złotą Odznaką ZNP. Był dwukrotnym laureatem Nagrody Kuratora Oświaty i Wychowania "Za osiągnięcia w pracy dydaktyczno-wychowawczej" w 1979 i 1992 r., Nagrody Inspektora Oświaty i Wychowania w 1987 r.,

Wyróżniony Dyplomem Uznania Kuratora Oświaty z 4.VI.1997 r. "Za przygotowanie laureatów konkursu przedmiotowego z techniki" w roku szkolnym 1996/97.

Bibliografia:

Sroka J., *Leśniacy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916-1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalnego Biała Podlaska 1990, s. 429-430; Archiwum Zespołu Placówek Oświatowych w Kodniu. Teki akt osobowych - Jan Knigawka bp.; Archiwum Hufca Związku Harcerstwa Polskiego w Białej Podlaskiej. Akta Hufca Kodeń bp.

Tomasz Demidowicz

Kotliński Marian (1909 - 1940) por. piechoty rezerwy WP., pedagog "Leśniak", organizator, animator życia społeczno- kulturalnego.

Urodził się 14 XII 1909 r. w m. Piaski w woj. lubelskim w rodzinie Antoniego i Julii z d. Iwanicka. Po ukończeniu Publicznej Szkoły Powszechnej w rodzinnej miejscowości zdecydował się na wybór zawodu nauczyciela. Zdał egzamin wstępny i podjął naukę w Państwowym Seminarium Nauczycielskim Męskim im. Mieczysława Brzezińskiego w Leśnej Podlaskiej pow. Biała Podlaska. Podczas nauki w tym zakładzie kształcenia nauczycieli na Południowym Podlasiu należał do kółka sportowego i chóru szkolnego. Po zdaniu egzaminu dojrzałości i zdobyciu dyplomu nauczyciela szkół

powszechnych w czerwcu 1930 r. (VII Komplet, Kurs im. Henryka Sienkiewicza) wkrótce został powołany do odbycia czynnej służby wojskowej. Po kursie unitarnym skierowany został do Szkoły Podchorążych Rezerwy Piechoty. Po jej ukończeniu otrzymał promocję na plutonowego podchorążego Wojska Polskiego. Doszkalany systematycznie wojskowo w latach następnych został awansowany na stopień podporucznika rezerwy piechoty WP.

W cywilu pracował jako nauczyciel kontraktowy, a od 1 IX 1936 r. po zdaniu egzaminów praktycznych zawodowych jako nauczyciel stały w jednej z publicznych szkół powszechnych w Bychawie. Podnosząc kwalifikacje od 1 X 1938 r. podjął studia historyczne na Wydziale Nauk Humanistycznych

Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego (KUL). W wolnym czasie udzielał się społecznie. Był prezesem koła Związku Rezerwistów, czynnym członkiem Oddziału miejscowego Związku Strzeleckiego "Strzelec" w Bychawie. Utożsamiając się z ideą Związku Nauczycielstwa Polskiego był też czynnym członkiem Ogniska miejscowego ZNP.

Charakteryzowany jako dobry organizator decyzją zwierzchnich władz szkolnych 26 VII 1939 r. przeniesiony został na stanowisko kierownika publicznej szkoły powszechnej w m. Łysołaje gm. Jaszczów.

Zmobilizowany w przededniu wybuchu II wojny światowej 14 VIII 1939 r. otrzymał przydział do 15 Pułku Piechoty w Dęblinie. Wziął udział w Wojnie Obronnej Polski we wrześniu 1939 r. jako dowódca plutonu karabinów maszynowych. Ranny podczas jednej z potyczek dostał się do niewoli sowieckiej.

Przebywał w obozie w Starobielsku.

Zginął w kwietniu 1940 r. zamordowany przez funkcjonariuszy NKWD w okolicach Charkowa. Pochowany został w mogile zbiorowej na cmentarzu w Piatichatkach.

Żonaty z Sabiną Konopką pozostawił dwóch synów w tym Jerzego (ur. 1934).

Uhonorowany był wieloma dyplomami. Decyzją Prezydenta RP awansowany został pośmiertnie na porucznika piechoty WP.

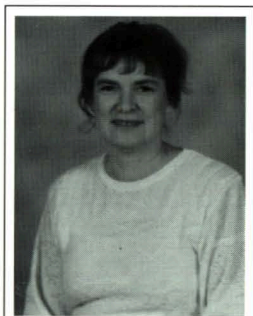
Upamiętnia jego imię Dąb Pamięci posadzony przy Gimnazjum Nr 1 w Bychawie.

Bibliografia:

Ludzie przeszłości związani z Bychawą. Oprac. zbiorowe, Bychawa 2009 - 2010; Sroka J., *Leśniacy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916 - 1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno - Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 250, 405 - 406; Tucholski J. *Mord w Katyniu*. Kozielsk, Ostaszów, Starobielsk. Lista ofiar, Warszawa 1991, s.; Centralne Archiwum Wojskowe (CAW) Akta Personalne sygn. 1310.

Sławomir Hordejuk

Kozak z d. Tomasiewicz Maria (1947-2007) mgr pedagogiki, pedagog, "Leśnianka", nowatorka, animatorka życia sportowego. Zastępca dyrektora Szkoły Podstawowej w Lublinie w latach 1990-1996.

Kozak M.

Urodziła się 20.II.1947 r. w Radzynie Podlaskim, w rodzinie Henryka Tomasiewicza i Zofii. Po ukończeniu Szkoły Podstawowej w rodzinnym mieście zdecydowała się na wybór zawodu nauczyciela. Po zdaniu egzaminów wstępnych w czerwcu 1960 r. podjęła naukę w Państwowym Liceum Pedagogicznym im. Stanisława Staszica w Leśnej Podlaskiej. Podczas nauki w tym zakładzie kształcenia nauczycieli na Południowym Podlasiu należała do drużyny harcerskiej, kółka dramatycznego i chóru szkolnego. Po zdaniu egzaminu dojrzałości w czerwcu 1965 r. (XXXIX Matura) i zdobyciu uprawnień do nauczania w szkolnictwie podstawowym pierwszą pracę podjęła od 1.IX.1966 r. jako nauczyciel kontraktowy w Szkole Podstawowej Nr 1 we Włodawie. Prowadziła drużynę harcerską i zespół artystyczny taneczno-muzyczny. Sprawowała opiekę nad szkolnym kołem Polskiego Czerwonego Krzyża. Uczyła z dużym zaangażowaniem wychowania fizycznego i wychowania muzycznego. Utożsamiając się z ideą Związku Nauczycielstwa Polskiego (ZNP) włączyła się w prace miejscowego Ogniska ZNP. Od 1.IX.1972 r., ze względów rodzinnych przeniósła się do pracy do Szkoły Podstawowej Nr 9 w Lublinie. Związała się z tą placówką oświatową na ponad 15 lat pracy dydaktyczno-wychowawczej. Uczyła obok języka polskiego w klasach młodszych także wychowania fizycznego i wychowania muzycznego. Prowadziła szkolny klub sportowy, osiągając z nim duże sukcesy. Podnosząc kwalifikacje zawodowe w systemie zaocznym ukończyła w 1985 r. studia na Wydziale Pedagogiki i Psychologii Uniwersytecie Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie, w specjalności nauczanie początkowe, obroniła pracę magisterską. Pedagog – nowator w zakresie nauczania początkowego prowadziła lekcje początkowe. Brała udział w wielu konkursach i konferencjach metodycznych. Uważana była za znakomitego metodyka. Od 1990 r. została zastępcą dyrektora Szkoły Podstawowej Nr 9 ds. praktyk studenckich. Pracowała na tym stanowisku z dużym powodzeniem do 31.VIII.1996 r., tj. do czasu przejścia w stan spoczynku. Nie chcąc zrywać kontaktu z dziećmi i środowiskiem szkolnym pracowała przez następne dwa lata na pół etatu.

W wolnym czasie lubiła lekturę dobrej książki, prace domowe.

Zmarła 14.I.2007 r. w Lublinie. Pochowana została na miejscowym cmentarzu rzymskokatolickim.

Zamężna od I.VII.1967 r. z Henrykiem Kozakiem, miała dwóch synów; Roberta (ur. 1969) i Arkadiusza (ur. 1971).

Odnaczona była Złotym Krzyżem Zasługi (1987), Medalem Za Zasługi w Rozwoju Sportu Szkolnego (1992). Uhonorowana Złotą Odznaką ZNP. Była dwukrotną laureatką Nagrody Kuratora Oświaty i Wychowania w 1987 r. i 1993 r., Nagrody Komendanta Wojewódzkiego Milicji Obywatelskiej w 1980 r. i Nagrody Dyrektora Szkoły w 1996 r.

Mąż pedagog i poeta dedykował jej wiersz.

Bibliografia:

"Echo Leśniaków" nr 6 z 1997 r., s. 41 (informacje nieściśle); Sroka J., *Leśniacy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916-1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 427-428. Informacje męża Henryka Kozaka z VIII 2007 r.

Tomasz Demidowicz

Kulik z d. Świętochowska Walentyna Mirosława (1932-2001) pedagog, "Leśnianka", nowatorka i popularyzatorska oświaty. Kierownik Szkoły Podstawowej w Dębowie w latach 1955-1958.

Kulik W.

Urodziła się 20.III.1932 r. w m. Dębów gm. Romanów pow. włodawski, w rodzinie Ludwika Świętochowskiego i Bronisławy z d. Świętochowska. Przed wybuchem II wojny światowej zdążyła jedynie ukończyć I klasę. W czasie wojny i okupacji na tajnych kompletach ukończyła klasę II i III w rodzinnej miejscowości. Do klasy IV-VI uczęszczała w Szkole Powszechnej w Wisznicach. Po przejściu frontu w lipcu 1945 r. wstąpiła do klasy VII. Po ukończeniu szkoły podstawowej kontynuowała dalszą naukę w 9-klasowej Państwowej Szkole Ogólnokształcącej Stopnia Licealnego we Włodawie. W czasie nauki w tej szkole średniej należała do zespołu teatralnego i koła sportowego. Po zdaniu tzw. małej matury w sierpniu 1949 r., zgodnie z zainteresowaniami, jak pisała "zamiłowaniem do zawodu nauczycielskiego" podjęła od października 1950 r.

pracę w Szkole Ogólnokształcącej Stopnia Podstawowego w Horodyszczu. Po ukończeniu pięciomiesięcznego Wstępnego Kursu Nauczycielskiego w Leśnej Podlaskiej pracę w charakterze nauczycielki kontynuowała w macierzystej szkole w Horodyszczu gm. Wisznice. Uczyla w tej szkole do czerwca 1955 r. kończąc m.in. wakacyjny Kurs dla nauczycieli. Następnie na własną prośbę przeniosła się od 1.IX.1955 r. do Szkoły Podstawowej w rodzinnej wsi Dębów obejmując kierownictwo nad tą placówką oświatową. Równolegle, podnosząc kwalifikacje w systemie kursowym, 24.VII.1957 r., zdała egzamin dojrzałości przed Państwową Komisją Egzaminacyjną przy Państwowym Liceum Pedagogicznym im. Stanisława Staszica w Leśnej Podlaskiej (XXVII Matura) i zdobyła pełne kwalifikacje pedagogiczne do nauczania w szkolnictwie podstawowym. Od 1.IX.1958 r., ponownie, na własną prośbę, została przeniesiona do pracy w Szkole Podstawowej w Horodyszczu. Związała się z tą szkołą na ponad 20 lat pracy zawodowej. Charakteryzowana jako pedagog "dobry, wnikliwy, rzetelny, pracowity i zdyscyplinowany". Uczyla języka rosyjskiego, wychowania muzycznego w klasach V-VII. Założyła i prowadziła zespół taneczno-wokalny. Lekcje prowadziła w ciekawy sposób, wykorzystując pomoce audiowizualne. Podnosząc kwalifikacje 25.X.1975 r. ukończyła Studium Nauczania Początkowego Matematyki w ramach Nauczycielskiego Uniwersytetu Radiowo-Telewizyjnego z wyróżnieniem.

W stan spoczynku przeszła z dniem 31.XII.1981 r. po ponad 30 latach pracy. Nie chcąc zrywać łączności z dziećmi i ze szkołą uczyla przez następne kilka lat w niepełnym wymiarze godzin, prowadząc m.in. zajęcia z orientacji zawodowej.

Zmarła 18.XI.2001 r. w Horodyszczu. Pochowana została na miejscowym cmentarzu rzymskokatolickim.

Zamężna od września 1952 r. z Czesławem Franciszkiem Kulikiem, miała córkę Krystynę (ur. 1950), syna Witolda (ur. 1955) i córkę Jolantę (ur. 1959).

Odnaczona była m.in. Złotym Krzyżem Zasługi (1975).

Bibliografia:

Sroka J., *Leśniacy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916-1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalnego Biała Podlaska 1990, s. 421; Archiwum Urzędu Gminy w Wisznicach. Teka akt osobowych - Kulik Walentyna bp.; Urząd Stanu Cywilnego w Wisznicach, Akta zgonu nr 32/2001.

Tomasz Demidowicz

Makaruk Edward (1923-1996) ps. "Strzała", pedagog, "Leśniak", organizator, dowódca partyzancki, animator życia społeczno-oświatowego, kapitan rezerwy Wojska Polskiego.

Makaruk E.

Urodził się 11.IX.1923 r. w m. Tłuszcze w pow. radzyński, w rodzinie Jana i Stanisławy z d. Parafiniuk. Po ukończeniu 6-klasowej Publicznej Szkoły Powszechnej w rodzinnej wsi, zdał egzamin wstępny i rozpoczął naukę w Prywatnym Koedukacyjnym Gimnazjum Kupieckim w Międzyrzecu Podlaskim. W czasie nauki w tej szkole "zdradzał" predyspozycje artystyczne do muzyki i rysunków. Należał do szkolnego zespołu teatralnego. W czerwcu 1939 r. otrzymał promocję do czwartej klasy tego gimnazjum, z bardzo dobrymi ocenami. Napaść

Niemiec hitlerowskich na Polskę we wrześniu 1939 r. stanęła na przeszkodzie dalszej nauki. W czasie wojny i okupacji, jedynie podczas letnich ferii 1939/40 zdołał odbyć 2-miesięczną praktykę kupiecką w firmie handlowej "L. Packiewicz" w Brześciu nad Bugiem. Od marca 1941 r. zaczął pracować w charakterze samodzielnego sklepowego w Okręgowej Spółdzielni Spożywczo-Rolnej "Społem" w Międzyrzecu Podlaskim, w jego filii w Tłuszcze do października 1943 r. Równolegle włączył się od wiosny 1940 r. w działalność konspiracyjną w szeregach Straży Chłopskiej, następnie Batalionów Chłopskich (BCh). Zorganizował grupę partyzancką, która przekształcona została w Oddział Specjalny (OS) BCh. Występując pod pseudonimem "Strzała" po ukończeniu konspiracyjnej szkoły podchorążych, jako podporucznik, następnie porucznik, potem kapitan BCh dowodził wieloma akcjami bojowymi. Był m.in. dowódcą napadu w listopadzie 1943 r. na Urząd Gminy w Kąkolewnicy, ataku 6.IV.1944 r. ze swoim oddziałem na grupę żandarmerii niemieckiej na szosie Międzyrzec Podlaski - Kąkolewnica, czy akcji bojowej na majątek zarządzany przez Niemców w Kopinie. Po przejściu frontu, od września 1944 r., będąc prezesem koła Związku Młodzieży Wiejskiej "Wici", pracował jako sekretarz posterunku Milicji Obywatelskiej w rodzinnej wsi. Od 30.VIII.1945 r. objął posadę nauczyciela kontraktowego w Publicznej Szkole w Sworach. Niemal równolegle zaczął uczęszczać na Wstępny Kurs Nauczycielski przy Państwowym Liceum Pedagogicznym (PLP) w Leśnej Podlaskiej. W lipcu 1947 r. zdał tzw. małą maturę. Kontynuując dalszą naukę jako ekstern sposobem wakacyjnych

kursów dla niewykwalifikowanych nauczycieli zdał w czerwcu 1950 r. (XX Matura III Tok), z wyróżnieniem, egzamin dojrzałości w PLP w Leśnej Podlaskiej, zdobywając uprawnienia do nauczania w szkolnictwie podstawowym. Charakteryzowany jako nauczyciel "systematyczny, zdyscyplinowany i obowiązkowy podnosił kwalifikacje, kończąc w Bydgoszczy w 1952 r. m.in. 5-tygodniowy kurs dla kierowników szkół we wsiach spółdzielczych. Rok później, w czerwcu 1952 r., ukończył z oceną bardzo dobrą Wyższy Kurs Nauczycielski w Katowicach na kierunku fizyka z chemią. Skorzystał z oferty nowej pracy i z dniem 1.IX.1951 r. przeniósł się do pracy w Publicznej Szkole Ogólnokształcącej Stopnia Podstawowego Nr 1 w Radzynie Podlaskim. Charakteryzowany innym razem jako "przedsiębiorczy, zaradny, energiczny" uczył z dużym powodzeniem przez kilka lat fizyki i chemii. Sprawował opiekę nad pracownią chemiczno-fizyczną i kółkiem szkolnym. Od 1.IX.1955 r. ponownie, korzystając z oferty, przeniósł się do pracy w Liceum Ogólnokształcącym (LO) w Międzyrzecu Podlaskim. Z dużym powodzeniem i sukcesami uczył w tej szkole przez 20 lat fizyki i chemii. Podnosząc nadal wykształcenie, w systemie zaocznym ukończył 12.XI.1957 r. studia na kierunku fizyka na Uniwersytecie Łódzkim. Przez wiele lat sprawował opiekę nad pracownią fizyczną w LO w Międzyrzecu Podlaskim i szkolnym kółkiem fizyków. Oprócz tego uczył fizyki, astronomii, wychowania technicznego w LO dla Pracujących w latach 1974-1978. W stan spoczynku przeszedł po 33 lata z dniem 31.VIII.1979 r. Przez wiele lat uczestniczył w pracach Związku Nauczycielstwa Polskiego (ZNP), zasiadając w zarządach Ognisk przy szkołach, w których uczył. Od 1971 r. włączył się w działalność Towarzystwa Przyjaciół Nauki (TPN), istniejącego w tym mieście n. Krzną. Zainicjował i doprowadził do powołania Koła Ogólnopolskiego Związku Żołnierzy BCh. W pracach tej organizacji brał udział do ostatnich dni życia.

Zmarł 15.X.1996 r. w Międzyrzecu Podlaskim. Pochowany został na miejscowym cmentarzu rzymskokatolickim.

Żonaty od 21.IV. 1945 r. z Janiną Narojek, miał syna Bogdana Stanisława (ur.1949).

Odnaczony był Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1973), Krzyżem Walecznych (1945), Krzyżem Katyńskim (1993), Krzyżem Partyzanckim (1968), Srebrnym Krzyżem Zasługi z Mieczami (1992), Medalem Zwycięstwa i Wolności (1944), Medalem 40-lecia Polski Ludowej (1984). Uhonorowany Odznaką Grunwaldzką (1945), Odznaką Pamiątkową BCh (1989). Był laureatem Nagrody Ministra Oświaty i Wychowania

II stopnia w 1976 r., Nagrody Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w 1953 r.

Bibliografia:

Ferysiuk S., *Edward Makaruk (1923-1996)* "Rocznik Międzyrzeczki" t. XXVII-XXVIII, 1997, s.183-184, (foto); Geresz J., *Z dziejów Liceum Ogólnokształcącego w Międzyrzeczu Podlaskim 1944-2001*, Międzyrzecz Podlaski 2002, s. 33-36; Jarmuś S., *Ciąg dalszy cyklu poświęconego wybitnym postaciom Radzyna Obwodu Batalionów Chłopskich "Grot" Radzyński* Magazyn Społeczno-Kulturalny, Nr 3 z III.2003 r., s. 15, 30; *Słownik Biograficzny Żołnierzy Batalionów Chłopskich IV Okręg Lublin*. Opracowane i redakcja Marian Wojtas, Wyd. Stowarzyszenie byłych żołnierzy Batalionów Chłopskich, Lublin 1998, s. 352; Sroka J., *Leśniacy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916-1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 259, 412; Archiwum Delegatury Kuratorium Oświaty i Wychowania w Białej Podlaskiej. Akta osobowe Makaruk Edward sygn. 623 bp.; Archiwum Liceum Ogólnokształcącego w Międzyrzeczu Podlaskim, Akta osobowe - Makaruk Edward bp.

Tomasz Demidowicz

Makaruk Jan (1904-1985) pedagog, "Leśniak", organizator, animator życia społecznego i oświatowy, Inspektor oświaty poza szkolnej, a następnie podinspektor szkolny w Białej Podlaskiej w latach 1937-1945.

Makaruk J.

Urodził się 27.XII.1904 r. w m. Tłuszczyce k. Międzyrzecza Podlaskiego, w rodzinie Piotra i Franciszki z d. Łaziuk. Po ukończeniu Publicznej Szkoły Powszechnej zdecydował się na wybór zawodu nauczyciela i wstąpił do Państwowego Seminarium Nauczycielskiego Męskiego im. Mieczysława Brzezińskiego w Leśnej Podlaskiej. W okresie nauki w tym zakładzie kształcenia na Południowym Podlasiu należał do drużyny harcerskiej, koła plastycznego i chóru szkolnego. Po zdaniu egzaminu dojrzałości (II Komplet Kurs im. Bolesława Teodora Trentowskiego) i uzyskaniu uprawnień nauczyciela publicznych i prywatnych szkół powszechnych, pierwszą pracę jako nauczyciel kontraktowy podjął w Publicznej Szkole Powszechnej

w Sarnakach. Po ukończeniu Państwowego Wyższego Kursu Nauczycielskiego w Wilnie w 1929 r. przeniósł się do Publicznej Szkoły Powszechnej w Janowie Podlaskim. W latach 1931-1933 był kierownikiem Publicznej Szkoły Powszechnej w Komarnie, od 1933 r. w Publicznej Szkole Powszechnej Nr 5 w Białej Podlaskiej. W 1937 r. za wyróżniającą się pracę organizacyjną i pedagogiczną mianowany został inspektorem oświaty pozaszkolnej w Inspektoracie Szkolnym w Białej Podlaskiej. Pracę kierownika szkoły, a później inspektora łączył z działalnością w Związku Nauczycielstwa Polskiego (ZNP). Był wiceprezesem Zarządu ZNP 1930-1931 w pow. konstantynowskim, prezesem ZNP w Białej Podlaskiej 1934-1935, wreszcie członkiem Zarządu Okręgu ZNP w Lublinie w latach 1936-1939. W latach 1937-1939 prowadził ponadto Powiatową Centralę Bibliotek Publicznych w Białej Podlaskiej i pełnił obowiązki redaktora naczelnego dwutygodnika "Głos Społeczny". Na łamach takich gazet i czasopism, jak "Głos Społeczny", "Podlasiak" i "Gazeta Radzyńska" popularyzował problematykę regionalną.

W okresie wojny i okupacji 1939-1944 oficjalnie pełniąc funkcję podinspektora szkolnego kierował tajnym nauczaniem na terenie pow. bialskiego. Był inicjatorem i organizatorem 2-letniej Publicznej Szkoły Handlowej w Białej Podlaskiej i 2-letniej Szkoły Spółdzielczej w Leśnej Podlaskiej. W latach 1943-1944 z ramienia konspiracji Stronnictwa Ludowego był Delegatem Rządu Emigracyjnego na pow. bialski. Po przejściu frontu w lipcu 1944 r. organizował szkolnictwo na obszarze pow. bialskiego. Z początkiem 1945 r. wyjechał z Białej Podlaskiej by objąć funkcję naczelnika Wydziału Szkół Podstawowych i Przedszkoli w Kuratorium Pomorskiego Okręgu Szkolnego w Toruniu, a następnie w Bydgoszczy. W latach 50. pracował w Towarzystwie Uniwersytetów Ludowych, później Zarządzie Głównym Związku Samopomocy Chłopskiej. W latach 60. był dyrektorem, wydziału w Ministerstwie Kultury i Sztuki w Warszawie. Po przejściu na emeryturę z dniem 30.VI.1970 r. pracował społecznie m.in. w Towarzystwie Kultury Turystycznej przy Związku Literatów Polskich, w Towarzystwie Przyjaciół Nauk w Międzyrzecu Podlaskim i zarządzie Zamiejscowego Koła Białczan w Warszawie.

W dorobku publicystycznym pozostawił kilkaset publikacji, w tym ponad 250 artykułów. Był też autorem pracy pt. *Związek Nauczycielstwa Polskiego w Międzyrzecu Podlaskim i w Białej Podlaskiej*. Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Białej Podlaskiej ofiarował zbiór ok. 200 starych fotografii z Południowego Podlasia oraz szereg materiałów wspomnieniowych.

Zmarł 15.IV.1985 r. w Warszawie. Pochowany został na cmentarzu komunalnym na Powązkach w Warszawie.

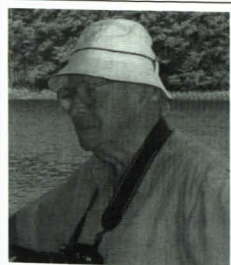
Żonaty z Marianną z d. Bauer, miał dwóch synów Krzysztofa (prof. UW) i Sławomira (pilot doświadczalny).

Odznaczony był Krzyżem Oficerskim i Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Partyzanckim, Medalem Edukacji Narodowej, Medalem 50-lecia Polskiego Lotnictwa Sportowego, Medalem 10-lecia Polski Ludowej. Uhonorowany Złotą Odznaką ZNP, tytułem i Odznaką Zasłużony Nauczyciel Polski Ludowej, Złotą Odznaką Działacza Kultury, Odznaką Zasłużony dla woj. Białkopodlaskiego. Był członkiem honorowym Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Międzyrzeczu Podlaskim.

Bibliografia:

Doroszewski J., *Zasłużeni działacze nauczycielskiego ruchu związkowego na Lubelszczyźnie*, Lublin 1994, s. 251; Huczko J., *Jan Makaruk 1904-1985* "Podlaski Kwartalnik Kulturalny" Nr 1 z 1997 r., s. 56-59; Kornacki R., *Międzyrzec w życiorysy wpisany*, [w:] Słownik Biograficzny, wyd. II uzupełnione i poszerzone, Międzyrzec Podlaski 2003, s. 163-164; Kowalski M., *Jan Makaruk (1904-1985)* "Rocznik Międzyrzecki" t. XVIII, s. 232-237; Sroka J., *Leśniacy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916-1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 370-373, 404 (foto); tenże., *Jan Makaruk (1904-1985)*, Podlaski Słownik Biograficzny "Słowo Podlasia" Nr 7 z 18.II.1988 r., s. 7. *Słownik Biograficzny Żołnierzy Batalionów Chłopskich IV Okręg Lublin*. Opracowane i red. M. Wojtas, Wyd. Stowarzyszenie byłych żołnierzy Batalionów Chłopskich, Lublin 1998, s. 352; Kronika Państwowego Seminarium Nauczycielskiego w Leśnej Podlaskiej, R. 1927 bp.

Tomasz Demidowicz

Marianiuk J.

Marianiuk Janusz (1936 - 2012) dr uczony geofizyk światowej miary, projektant, konstruktor wynalazca, pedagog "Leśniak", organizator.

Urodził się 31 V 1936 r. w m. Zawady Duże pow. Brześć n/Bugiem w rodzinie Jana. Po zmianie granic Polski wraz z rodzicami zamieszkał w Konstantynowie na Południowym Podlasiu. W tej miejscowości ukończył w czerwcu 1949 r. szkołę powszechną z bardzo wysokimi ocenami. Zdecydował się na wybór zawodu nauczyciela zdał

egzamin wstępny i podjął naukę w Państwowym Liceum Pedagogicznym im. Stanisława Staszica w Leśnej Podlaskiej pow. Biała Podlaska. W okresie nauki w tym zakładzie kształcenia nauczycieli na Południowym Podlasiu należał do kółka przyrodniczego i fotograficznego. Był członkiem chóru szkolnego i udzielał się w pracach samorządu szkolnego. Po zdaniu egzaminu dojrzałości i uzyskaniu uprawnień do nauczania w szkolnictwie podstawowym w czerwcu 1953 r. (XXIII Matura) jako prymus otrzymał prawo do podjęcia studiów wyższych. Skierowany na studia w Moskwie z oferty nie skorzystał. Od października 1953 r. rozpoczął studia na Wydziale Matematyczno-Fizycznym Uniwersytetu Warszawskiego (UW). W okresie studiów należał do wyróżniających się członków koła naukowego. Po obronie pracy magisterskiej w maju 1957 r. jako jeden z najwybitniejszych absolwentów rocznika otrzymał ofertę pracy jako asystent w Zakładzie Geofizyki UW. Przez kilka lat prowadził prace naukowo - badawcze w polskim obserwatorium magnetycznym w Świdrze k. Warszawy. Ciekawą pracę naukowo - badawczą nad różnymi zjawiskami magnetyzmu ziemskiego łączył z pracą nauczyciela przedmiotów przyrodniczych w Państwowym Liceum Ogólnokształcącym w Falenicy. W 1965 r. jako pracownik naukowo - badawczy przeniósł się do nowego obserwatorium pomiaru i rejestracji ziemskiego pola magnetycznego w Bielsku późniejszym Centralnym Obserwatorium Geofizycznym. W tej placówce w pełni rozwinął swój talent badacza, konstruktora, wynalazcy, kierownika i organizatora Laboratorium Magnetycznego, a w latach 2000 - 2006 jako dyrektor. Był głównym autorem i projektantem zorganizowania sieci stacji rutynowych obserwacji. Podjął udane prace projektowo - konstrukcyjne nad powstaniem oryginalnej aparatury pomiarowej. Zaprojektował, a następnie kierował procesem powstania pierwszej polskiej stacji magnetycznej przenośnej PSM z czynnikiem Bobrowa, która uznana została w latach 60 XX w. za najlepszą stację tego typu na świecie. Zaprojektował i był głównym konstruktorem szeregu przyrządów do pomiarów i rejestracji ziemskiego pola magnetycznego w tym wektorowego magnetometru protonowego, magnetometru do rejestracji zjawiska rezonansu Schumanna, kilku rodzajów wzmacniaczy prądów tellurycznych. Kierował pracami nad powstaniem kilku rodzajów stacji rejestrujących pulsacje magnetyczne z sondami indukcyjnymi, nad wieloma rodzajami cyfrowych rejestratorów przebiegów wolnozmiennych. Szereg przyrządów skonstruowanych przez niego chronionych było patentami. Przyczynił się do podniesienia prestiżu Polski na arenie badań geofizycznych. Stacje i przyrządy polskie znalazły zastosowanie

w wielu placówkach naukowo - badawczych na świecie. Stworzyły nowe możliwości badawcze w polskich badaniach polarnych.

Podnosząc kwalifikacje formalne w 1988 r. obronił pracę doktorską z problematyki cyfrowej rejestracji zmian pola magnetycznego w obserwatoriach.

Jako uczony badacz i ekspert był uczestnikiem wielu wypraw badawczych polskich i międzynarodowych. Uczestniczył w wyprawach badawczych na Spitsbergen i do Wietnamu. Brał udział w badaniach sondażowych magnetotellurycznych i geomagnetycznych w Szkocji, Finlandii i Słowacji. Prowadził oryginalne badania nad elektromagnetycznymi prekursorami trzęsień ziemi i jednorodnych zmian pola wokół obserwatoriów pola we Włoszech, Grecji i Finlandii.

Rezultaty badań publikował w polskich czasopismach specjalistycznych m.in. w "Polskim Przeglądzie Geofizycznym" i szeregu czasopism zagranicznych.

W wolnym czasie kochał wędkować. Fascynował się od najmłodszych lat fotografią.

Zmarł 14 I 2012 r. w wieku 76 lat w Warszawie. Pochowany został na cmentarzu w Grabowie k. Warszawy.

Żonaty z Barbarą, pozostawił córkę Grażynę i syna Krzysztofa.

Odnaczony był szeregiem odznaczeń państwowych w tym Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi.

Bibliografia:

„Gazeta Wyborcza Stołeczna” z 19 I 2012 r.; Jankowski J., Reda J., *Wspomnienia pośmiertne Janusza Marianiuka (1936 - 2012)*, "Przegląd Geofizyczny" R 2012, z 3 -4, s. 431 - 433.

Sławomir Hordejuk

M.W.

Mazurkiewicz Wojciech (1938 - 1987) dr nauk humanistycznych, pedagog nowator "Leśniak", organizator, animator życia kulturalno-oświatowego i społecznego.

Urodził się 11 VII 1938 r. w m. Skierbieszów na Zamojszczyźnie w rodzinie Bronisława i Anny z d. Boniecka. Po ukończeniu Szkoły Ogólnokształcącej Stopnia Podstawowego w Leśnej Podlaskiej w czerwcu 1951 r. zdecydował się na wybór zawodu nauczyciela, zdał egzamin

wstępny i podjął naukę w Państwowym Liceum Pedagogicznym im. Stanisława Staszica w Leśnej Podlaskiej pow. Biała Podlaska. W okresie nauki w tym zakładzie kształcenia nauczycieli na Południowym Podlasiu należał do szkolnego koła plastycznego i chóru szkolnego. Po zdaniu egzaminu dojrzałości i zdobyciu dyplomu nauczyciela szkolnictwa podstawowego w czerwcu 1956 r. (XXVI Matura) pierwszą pracę w zawodzie podjął w Szkole Podstawowej we wsi Białowody w pow. hrubieszowskim. W szkole tej był opiekunem kółka plastycznego i wychowawcą klasy. Udzielał się w pracach środowiskowego koła Związku Młodzieży Wiejskiej. Od 1 IX 1959 r. przeniesiony został do pracy w Szkole Podstawowej w Grabowcu. Pracował w tej szkole z dużym powodzeniem prowadząc kółko plastyczne, organizując konkursy na gazetkę szkolną. Zauważony przez władze zwierzchnie oświatowe jako szczególnie zdolny plastyk od 1963 r. objął funkcję instruktora powiatowego ogniska metodycznego i kierownika sekcji zajęć technicznych i wychowania plastycznego w Hrubieszowie. Od 1 IX 1964 r. jako szczególnie wyróżniający się pedagog został nauczycielem rysunku technicznego i zajęć praktyczno - technicznych w miejscowym Liceum Ogólnokształcącym w Grabowcu. Podnosząc formalne kwalifikacje w systemie zaocznym ukończył Studium Nauczycielskie w Zamościu na kierunku: Zajęcia praktyczno-techniczne i wychowanie plastyczne w 1963 r. Jako instruktor metodyk przeprowadził szereg otwartych lekcji pokazowych. Pracę instruktora metodyka od 1 IX 1967 r. łączył z funkcją kierownika Szkoły Podstawowej w Grabowcu i zajęciami w Zaocznym SN w Chełmie. Nadal podnosząc kwalifikacje w systemie zaocznym ukończył studia broniąc pracę magisterską z tematu: *Autorytet nauczyciela w środowisku wiejskim w oczach uczniów, nauczycieli i rodziców* na Wydziale Pedagogiki i Psychologii UMCS w Lublinie w 1969 r. Decyzją władz zwierzchnich oświatowych od 1 XI 1969 r. został na okres kilku lat mianowany kierownikiem Zasadniczej Szkoły Rolniczej w Grabowcu. Od 15 IX 1970 r. został zaś dyrektorem LO w Grabowcu. Funkcję tę wielce odpowiedzialną i angażującą czasowo sprawował do sierpnia 1975 r. W tym czasie mimo wielu zajęć w systemie zaocznym ukończył studium podyplomowe wychowania obywatelskiego na UMCS w Lublinie.

Korzystając z nowej propozycji pracy od 1 IX 1975 r. przeszedł do pracy na stanowisko wykładowcy UMCS w Lublinie. Prowadził przez lata zajęcia ze studentami na Wydziale Pedagogiki i Psychologii, specjalizując się w andragogice i pedeutologii. Równolegle kontynuował prace badawcze

finalizując je przedstawieniem w 1984 r. do obrony pracę doktorską z tematu: *Funkcje inteligencji wiejskiej w rozwijaniu życia kulturalnego w gminie na tle polityki kulturalnej PRL*.

Od 1 X 1984 r. ze stopniem doktora nauk humanistycznych pracował jako starszy wykładowca w Zakładzie Andragogiki i Pedeutologii Instytutu Pedagogiki i Psychologii UMCS w Lublinie ogłaszając szereg prac drukiem w czasopiśmie naukowych.

Zmarł 7 VIII 1987 r. w Grabowcu. Pochowany został na miejscowym cmentarzu.

Żonaty z Ireną Pal pozostawił potomstwo.

Odnaczony był Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym i Brązowym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej. Uhonorowany był Odznaką Tysiąclecia Państwa Polskiego, Odznaką Za Zasługi dla Województwa Chełmskiego, Srebrną Odznaką Towarzystwa Wolnej Wszechnicy Polskiej, Odznaką Zasłużony Hrubieszowszczyźnie.

Był laureatem wielu nagród w tym Laureatem Nagrody Ministra Oświaty i Wychowania III stopnia i Nagrody Rektora UMCS III stopnia.

Bibliografia:

Kulik R. Kulik H., *Mazurkiewicz Wojciech* [W:] *Grabowiecki Słownik Biograficzny t. II*; Sroka J., *Leśniacy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916 - 1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 420.

Sławomir Hordejuk

Michalczuk A.

Michalczuk Aleksander (1904-1977) pedagog, "Leśniak", organizator, animator życia społecznego, kapitan rezerwy Wojska Polskiego. Kierownik Publicznej Szkoły Powszechnej w Rossoszu w latach 1943-1948.

Urodził się 15.III.1904 r. w m. Wólka Korczowska gm. Burwin pow. bialski, w rodzinie Leona i Praksedy. Po ukończeniu Publicznej Szkoły Powszechnej w Burwinie wstąpił do Państwowej Propagandy Nauczycielskiej w Leśnej Podlaskiej, gdzie uczył się w latach 1920-1921. Naukę

w zawodzie nauczycielskim kontynuował w Państwowym Seminarium Nauczycielskim Męskim im. Mieczysława Brzezińskiego w Leśnej Podlaskiej. W czasie nauki w tym zakładzie kształcenia nauczycieli na Południowym Podlasiu należał do drużyny harcerskiej, koła sportowego i chóru szkolnego. Zaliczał się do najlepszych lekkoatletów, specjalizując się w konkurencjach rzutowych. Reprezentował szkołę na wielu zawodach międzyszkolnych, powiatowych i wojewódzkich. Po zdaniu egzaminu dojrzałości, jako prymus 23.VI.1925 r. (II Komplet, kurs im. Bolesława Teodora Trentowskiego) i zdobyciu uprawnień nauczyciela publicznych i prywatnych szkół powszechnych podjął pierwszą pracę w zawodzie, obejmując posadę nauczyciela kontraktowego w Publicznej Szkole Powszechnej w Peliszczach, pow. Brześć n. Bugiem. Założył i prowadził w tej szkole drużynę harcerską i koło sportowe. W dniu 20.III.1930 r. złożył praktyczny egzamin dla czynnych nauczycieli przed Państwową Komisją Egzaminacyjną przy Państwowym Zakładzie Kształcenia Nauczycieli w Brześciu. Podnosząc kwalifikacje, w dniu 14.XII.1934 r. ukończył Collegium Pedagogiczne na Wydziale Pedagogicznym Wolnej Wszechnicy Polskiej w Warszawie. Korzystał przy tym z 20-miesięcznego urlopu bezpłatnego i 18-miesięcznego urlopu płatnego. Wzięty do odbycia czynnej służby wojskowej ukończył Szkołę Podchorążych Piechoty. Odbывał następnie okresowe ćwiczenia. Od 31.VII.1937 r. został przeniesiony, na własną prośbę, do Warszawy. Pracował jako nauczyciel w jednej z warszawskich szkół, do napaści Niemiec hitlerowskich we wrześniu 1939 r. Zmobilizowany wziął udział w Wojnie Obronnej Polski jako podporucznik rezerwy piechoty Wojska Polskiego. Od listopada 1939 r. przeniósł się z Warszawy na Południowe Podlasie. Podjął pracę w Szkole Powszechnej w Dobryniu Dużym, później w Serpelicach, następnie w Styrzyńcu, a od 1.IX.1943 r. w Rossoszu objął posadę kierownika placówki oświatowej. Równocześnie włączył się w organizację tajnego nauczania walki zbrojnej. Od 1.X.1943 r. został przewodniczącym Gminnej Komisji Oświatowej i Kultury w Rossoszu. Był jednym z organizatorów organizacji konspiracyjnej - Kadry Polski Niepodległej, następnie Związku Walki Zbrojnej, a później Armii Krajowej. Sprawował funkcję komendanta Rejonu VI (Łomazy-Rossosz). Występując pod ps. "Szwagier" dowodził oddziałem partyzanckim, podejmując szereg akcji bojowych. Po przejściu frontu w lipcu 1944 r. został oficjalnie pełniącym obowiązki kierownika Szkoły Powszechnej w Rossoszu. Przeprowadził kapitalny remont budynku szkolnego. Założył boisko sportowe. Podjął się organizacji kursów dokształcających dla dorosłych.

W dniu 25.II.1946 r. został aresztowany przez Urząd Bezpieczeństwa z Włodawy. W jego obronie stanęła cała społeczność osady Rossosza i okolic. W wystosowanej do Wojewody Lubelskiego prośbie z 12.III.1946 r. mieszkańcy (65 podpisów) jednoznacznie stwierdzając "każdy jego dzień nieobecności w służbie jest niepowetowaną stratą dla działwy naszej i młodzieży" zwrócili się z prośbą "o możliwie jak najszybsze zwolnienie naszego kierownika". Ostatecznie został zwolniony z więzienia śledczego w Lublinie z dniem 30.I.1948 r. W połowie 1948 r. zrezygnował ze stanowiska kierownika szkoły w Rossoszu i wyjechał do Warszawy. Pracował tam w jednej ze szkół warszawskich do czerwca 1965 r. Po przejściu w stan spoczynku powrócił na Południowe Podlasie i zamieszkał w Wólce Karczowskiej.

Zmarł 6.II.1977 r. w Wólce Karczowskiej. Pochowany został zgodnie z ostatnią wolą na cmentarzu rzymskokatolickim w Witorożu.

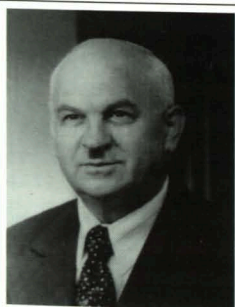
Kawaler.

Odznaczony był Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi i Krzyżem Walecznych.

Bibliografia:

"Słowo Podlasia" Nr 47 z 23.XI.1989 r., s. 7; Sroka J., *Leśniacy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916-1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Katolickie, Biała Podlaska 1990, s. 259, 404-405; Archiwum Delegatury Kuratorium Oświaty w Białej Podlaskiej. Zbiór dokumentacji osobowej - Michalczuk Aleksander sygn. 671 bp. Informacje brata Mieczysława Michalczuka z VIII 2008 r.

Tomasz Demidowicz

Mieloszyk F.

Mieloszyk Franciszek (1914 - 2003) mgr socjologii, pedagog "Leśniak", organizator, animator życia społecznego i kulturalno-oświatowego. Gminny dyrektor szkół w Kolsku 1970-1976.

Urodził się 11 XII 1914 r. w m. Kley - Dortmund w rodzinie Józefa i Katarzyny z d. Kowalska. Po odzyskaniu niepodległości przez Polskę powrócił z rodzicami do ojczyzny i zamieszkał w m. Chwałków Kościelny k. Jarocina w Ziemi Wielkopolskiej. Po ukończeniu Publicznej

Szkoły Powszechnej we wspomnianym Chwałkowie Kościelnym zdecydował się na wybór zawodu nauczyciela. Zdał egzaminy wstępne i podjął naukę w Państwowym Seminarium Nauczycielskim w Słupcy. Po roku nauki w tym zakładzie kształcenia nauczycieli przeniesiony został do Państwowego Seminarium w Siennicy k. Mińska Mazowieckiego. Po okresie roku nauki w tym zakładzie kształcenia nauczycieli na Mazowszu przeniósł się do Państwowego Seminarium Nauczycielskiego Męskiego im. Mieczysława Brzezińskiego w Leśnej Podlaskiej pow. Biała Podlaska. W okresie nauki w zakładzie kształcenia nauczycieli na Południowym Podlasiu należał do szkolnego zespołu teatralnego, chóru szkolnego i szkolnego hufca Przysposobienia Wojskowego i Wychowania Fizycznego należącego do najlepszych w II Rzeczypospolitej. Po zdaniu egzaminu dojrzałości i zdobyciu dyplomu nauczyciela szkół powszechnych publicznych i prywatnych w czerwcu 1937 r. (XIV Komplet, Kurs im. Marszałka Józefa Piłsudskiego) wkrótce powołany został do odbycia czynnej służby wojskowej. Po kursie unitarnym skierowany ukończył Szkołę Podchorążych Rezerwy Piechoty w Szczypiornie k. Kalisza. Doszkalany wojskowo awansował na stopień podporucznika rezerwy piechoty Wojska Polskiego. Decyzją władz oświatowych od 1 IX 1939 r. otrzymał posadę nauczyciela Publicznej Szkoły Powszechnej w m. Życzyn w woj. lubelskim. Od 1 IX 1940 r. decyzją władz oświatowych pod okupacją niemiecką przeniesiony został na posadę nauczyciela Szkoły Powszechnej w m. Lendo pow. Garwolin. Włącza się w tajne nauczanie. By utrzymać rodzinę dorabia wyprawiając skóry na buty i mydło. Zadenuncjonowany do gestapo w połowie 1944 r. aresztowany, był bity i przesłuchiwany jako oskarżony za działalność patriotyczną. Wczesną wiosną 1945 r. ucieka z więzienia ocalając życie. Po zakończeniu działań wojennych za zgodą władz oświatowych tj. Kuratorium Oświaty w Poznaniu otrzymał posadę nauczyciela w m. Kolsko na Ziemiach Odzyskanych. Faktycznie stał się organizatorem i pierwszym kierownikiem Szkoły Powszechnej w Kolsku w opuszczonym pałacu. Założył teatr amatorski w Kolsku chcąc zintegrować mieszkańców tej miejscowości. Następnie utworzył chór szkolny, z którym zaczął koncertować. Dzięki wsparciu miejscowej ludności zapobiega powstaniu w tej miejscowości państwowego gospodarstwa rolnego. Wychodząc naprzeciw potrzebie czasu otwiera kursy dla analfabetów, a później otwiera wieczorowe klasy dla pracujących umożliwiając ukończenie szkoły podstawowej dla tej grupy mieszkańców. Bierze aktywny udział w powstaniu polskiej administracji państwowej w Kolsku. Włącza się aktywnie w powstanie miejscowej jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej. Szkołę Podstawową w Kolsku czyni

"otwartą" na potrzeby miejscowego środowiska w tym umożliwia funkcjonowanie koła młodzieży. Jako uznany animator kultury i oświaty "wyjednuje" zgodę zwierzchnich władz oświatowych na uruchomienie punktów filialnych w gminie Kolsko w tym w Sławocinie, Ujściu i Jeziornie. Podnosząc formalne kwalifikacje w systemie zaocznym w 1951 r. broni pracy magisterskiej na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Poznańskiego. Pożyteczną pracę pedagogiczno-organizatorską kontynuował po 1970 r. jako gminny dyrektor szkół. Umożliwia samokształcenie nauczycieli i sprzyja doksztalcaniu kadry pedagogicznej na obszarze województwa zielonogórskiego. Utożsamiając się z ideą Związku Nauczycielstwa Polskiego (ZNP) stwarza dobry "klimat" do rozwoju prężnego życia związkowego.

W stan spoczynku przechodzi z końcem sierpnia 1976 r. Nie rezygnuje z pracy społecznej. Bierze aktywny udział w rozwoju życia kulturalno-oświatowego Kolska.

Zmarł w I 2003 r. w Kolsku w wieku 88 lat. Pochowany został na miejscowym cmentarzu.

Żonaty od 1940 r. ze Stefanią Janicką miał trzy córki: Amelię - mgr biologii, Krystynę - inż architekt i Elżbietę - analityk medyczny.

Odnaczony był Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej.

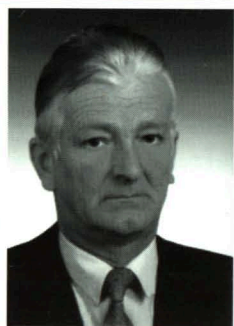
Uhonorowany był Złotą Odznaką ZNP. Pośmiertnie w 2017 r. został honorowym obywatelem Gminy Kolsko.

Bibliografia:

"Tygodnik Regionalna" z 5 II 2017 r.; Sroka J., *Leśniacy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916 - 1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 409; Informacje córek Amelii, Krystyny i Elżbiety z IV 2017 r.

Sławomir Hordejuk

Nikoniuk Aleksander Jan (1948-2006) pedagog, "Leśniak", organizator, podhremistrz, animator życia oświatowego, instruktor harcerski. Dyrektor Szkoły Podstawowej w Żurawłówce w 1986-1992.

Nikoniuk A.

Urodził się 17.VI.1948 r. w m. Litewniki Nowe, w rodzinie Jana i Kazimierzy z d. Wedziuk. Po ukończeniu Szkoły Podstawowej w rodzinnej miejscowości zdał egzamin wstępny i został słuchaczem Państwowego Liceum Pedagogicznego im. Stanisława Staszica w Leśnej Podlaskiej. Podczas nauki w tym zakładzie kształcenia nauczycieli na Południowym Podlasiu należał do orkiestry szkolnej, koła sportowego i drużyny harcerskiej. Po zdaniu egzaminu dojrzałości w czerwcu 1967 r., (Matura XLIII) i zdobyciu uprawnień nauczyciela szkół podstawowych, pierwszą pracę podjął w Szkole Podstawowej

w Starej Kornicy. Po dwóch miesiącach pracy w tej placówce przeniósł się do pracy w Szkole Podstawowej w Walimie w Ziemi Łosickiej. Pracując w tej szkole zdał egzamin kwalifikacyjny. Uczył matematyki, śpiewu i wychowania plastycznego. Sprawował opiekę nad kołem Ligi Ochrony Przyrody i drużyną harcerską. Od 1.IX.1971 r. przeszedł do pracy w Szkole Podstawowej w Żurawłówce gm. Huszlew. Związał się z tą placówką na długie lata pracy zawodowej. W szkole tej założył drużynę harcerską, którą prowadził. Zainicjował organizację obozów i biwaków harcerskich. Włączył się w pracę Hufca Związku Harcerstwa Polskiego (ZHP) w Łosicach. Charakteryzowany był jako nauczyciel "życzliwy, uczynny i otwarty na zmiany". Od 1.IX.1977 r. korzystając z propozycji nowej pracy objął stanowisko Komendanta Hufca ZHP w Łosicach. Na tym stanowisku był do 31.VIII.1986 r., inicjując wiele ciekawych form pracy harcerskiej. Po powrocie do pracy w macierzystej szkole ponownie z dużym powodzeniem nauczał i wychowywał. Prowadził drużynę harcerską, wspierał koleżanki i kolegów w organizacji uroczystości szkolnych. Osiągając widoczne rezultaty w pracy wychowawczo-dydaktycznej decyzją władz zwierzchnich oświatowych został mianowany dyrektorem macierzystej szkoły w Żurawłówce. Funkcję tę sprawował do 31.VIII.1992 r. Po reorganizacji szkoły i jej redukcji do Punktu Filialnego został kierownikiem tej placówki do 2004 r. Przez cały okres pracy zawodowej brał udział w działalności Hufca ZHP w Łosicach. Utożsamiając się z ideą Związku Nauczycielstwa Polskiego (ZNP) należał do czynnych członków zarządu Ogniska w Żurawłówce.

W wolnym czasie lubił majsterkować. Interesował się muzyką. Śmiertelna choroba w ostatnim okresie uniemożliwiła Mu pełnienie różnych funkcji społecznych.

Zmarł 27.III.2006 r. w Łosicach. Pochowany został na cmentarzu parafialnym w Sarnakach.

Żonaty ze Zdzisławą Bolestą miał córkę Beatę po mężu Skrobecką, czterech synów: Jarosława, Wojciecha, Daniela i Michała.

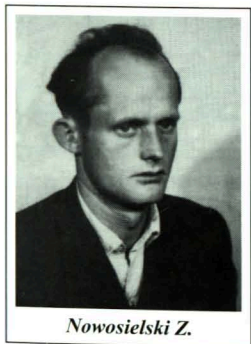
Odnaczony był Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi. Był laureatem Nagrody Kuratora Oświaty i Wychowania II stopnia.

Bibliografia:

Sroka J., *Leśniacy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916-1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 429; Archiwum Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Huszlewie - Materiały po Aleksandrze Nikoniuku bp.; Informacje żony Zdzisławy z 23.I.2007 r.

Tomasz Demidowicz

Nowosielski Zbigniew (1933-1986) pedagog, "Leśniak", organizator, animator życia kulturalno-oświatowego i społecznego. Dyrektor Szkoły Podstawowej w Samowiczach w latach 1964-1969 i w Dobryncy w latach 1969-1986.

Nowosielski Z.

Urodził się 1.I.1933 r. w m. Franopol gm. Sarnaki, w rodzinie Józefa i Leokadii z Kamińskich. Lata dzieciństwa przypadły na czas wojny i okupacji. Uczył się w Szkole Powszechnej w Tuczej, następnie w Piszczacu. Wykształcenie na poziomie średniej szkoły zdobywał w Państwowej Szkole Średniej Zawodowej w Żalutyniu, gdzie w czerwcu 1952 r. zdał maturę. Zdecydował się na wybór zawodu nauczyciela. Pierwszą pracę podjął jako nauczyciel niewykwalifikowany, w Szkole Ogólnokształcącej Stopnia Podstawowego w Woroncu k. Białej Podlaskiej. Wkrótce powołany do odbycia służby wojskowej służył w jednej z jednostek wojsk przeciwlotniczych. Po powrocie do cywila w listopadzie 1955 r. został nauczycielem w Szkole Ogólnokształcącej Stopnia Podstawowego w Kopytniku. Pracując w tej placówce do 31.VIII.1958 r.

zorganizował i prowadził drużynę harcerską i powołał do życia zespół teatralny. Podnosząc formalne kwalifikacje konieczne w zawodzie nauczycielskim, w systemie kursowym ukończył 25.VII.1959 r. Państwowe Liceum Pedagogiczne im. Stanisława Staszica w Leśnej Podlaskiej (Matura XXXI). W okresie 1.IX.1958-IX.1959 r. pracował w Szkole Podstawowej w Bokince Pańskiej gm. Tuczna. Następnie został przeniesiony do pracy w Szkole Podstawowej w Jabłecznej gm. Sławatycze, gdzie pracował do 30.VIII.1961 r. W szkole tej ponownie zainicjował powołanie zespołu artystycznego i włączył się w pracę na rzecz środowiska m.in. w działalność w Ochotniczej Straży Pożarnej. Oddelegowany ze szkolnictwa w okresie 1.X.1961-31.XII.1963 r., pracował jako instruktor Komitetu Powiatowego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (PZPR) w Białej Podlaskiej. Z dniem 1.I.1964 r. został mianowany kierownikiem Szkoły Podstawowej w Samowiczach nad Bugiem i pracował w tej szkole do 30.VIII.1969 r. Dokonał modernizacji budynku szkolnego, zorganizował klasopracownie przedmiotowe. Przyczynił się do powołania koła Ligi Ochrony Przyrody, włączył się w powołanie do życia klubu "Rolnika". Od 1.IX.1969 r. objął posadę dyrektora Szkoły Podstawowej w Dobryncy i związał się z tą szkołą pracą zawodową na ponad 20 lat. Zainicjował w Dobryncy budowę nowego budynku szkolnego. Był przewodniczącym komitetu budowy. Zorganizował klasopracownie, boisko szkolne. Powołał do życia drużynę szkolną i zespół teatralny oraz koło Ligi Obrony Kraju (LOK) Został członkiem zarządu Ochotniczej Straży Pożarnej w Piszczacu. Był radnym Gminnej Rady Narodowej. "Otworzył szkołę i społeczność m. Dobrynka na świat". Przyczynił się do wzniesienia Domu Nauczyciela. Podnosząc w dalszym ciągu formalne kwalifikacje ukończył historię w Instytucie Kształcenia Nauczycieli i Badań Oświatowych w Białymstoku w czerwcu 1978 r., równoznaczne z przyznaniem kwalifikacji wyższych studiów zawodowych. W czerwcu 1982 r. został nauczycielem mianowanym. Pożyteczną pracę pedagogiczną ukończył po ponad 34 latach, przechodząc w stan spoczynku z dniem 31.VIII.1986 r. Utożsamiając się z ideą Związku Nauczycielstwa Polskiego (ZNP) należał do aktywnych członków zarządów ognisk tej organizacji. Był przez wiele lat kuratorem społecznym dla nieletnich przy Sądzie Powiatowym w Białej Podlaskiej.

Zmarł 20.XI. 1986 r. w Piszczacu. Pochowany został na miejscowym cmentarzu parafialnym rzymskokatolickim.

Żonaty ze Stanisławą Mikołajuk, miał córkę Barbarę (1966) i syna Jarosława (1971).

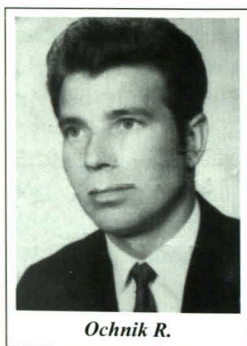
Odznaczony był Złotym Krzyżem Zasługi (1975), Medalem w Służbie Narodu (1971). Uehonorowany Srebrną Odznaką Ligi Obrony Kraju (1973). Był laureatem Nagrody Kuratora Oświaty i Wychowania i Inspektora Oświaty i Wychowania w Piszczacu.

Bibliografia:

"Słowo Podlasia" nr 51,52 z 2.XII. 1986 r., s.9; Sroka J., *Leśniacy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916-1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 424; Archiwum Urzędu Gminy w Piszczacu. Teka akt osobowych - Nowosielski Zbigniew bp.; Informacje żony Stanisławy z 14.II. 2008 r.

Tomasz Demidowicz

Ochnik Ryszard (1939-1984) mgr wychowania fizycznego, pedagog, "Leśniak", dydaktyk - nowator, instruktor tenisa stołowego, popularyzator turystyki i krajoznawstwa, animator życia sportowego.

Ochnik R.

Urodził się 16.VI.1939 r. w Konstantynowie na Południowym Podlasiu, w rodzinie leśniczego Wacława i Stanisławy z d. Korniluk. Lata wczesnego dzieciństwa przypadły na okres wojny i okupacji 1939-1944. Po ukończeniu Szkoły Ogólnokształcącej Stopnia Podstawowego w rodzinnej miejscowości w 1953 r. chciał się dalej kształcić na leśnika, ostatecznie zdecydował się na wybór zawodu nauczyciela, zdał egzamin wstępny do Państwowego Liceum Pedagogicznego im. Stanisława Staszica w Leśnej Podlaskiej. Podczas nauki w tym zakładzie kształcenia nauczycieli był członkiem Szkolnego Klubu Sportowego i znanym członkiem drużyny w piłce nożnej i piłce siatkowej. Z dużym powodzeniem startował również w tenisie stołowym. Po złożonym egzaminie dojrzałości 20.VI.1959 r. (Matura XXX) i zdobyciu uprawnień nauczyciela szkół podstawowych objął od 1.IX.1959 r., zgodnie z nakazem pracy posadę nauczyciela kontraktowego w Szkole Podstawowej w Gnojnie nad Bugiem. Uczyl z dużym zaangażowaniem przeważnie biologii i wychowania fizycznego. Wzięty wiosną 1960 r. do odbycia służby wojskowej ukończył szkołę elewów i służył jako kapral w służbach naziemnych w jednym z pułków lotniczych na Mazowszu. Po wyjściu do cywila mianowany nauczycielem stałym przeszedł

od 1.IX.1965 r. do pracy w Szkole Podstawowej w Zakalinkach, obejmując wkrótce funkcję kierownika placówki. Od 1.IX.1967 r. skorzystał z oferty pracy w Janowie Podlaskim i przeszedł do pracy w Szkole Podstawowej w tej miejscowości. Podnosząc formalnie kwalifikacje ukończył 20.VII.1968 r., w systemie zaocznym Studium Nauczycielskim w Chełmie, na kierunku wychowania fizycznego z biologią. Będąc nauczycielem w Szkole Podstawowej, a następnie Zbiorczej Szkoły Gminnej w Janowie Podlaskim był inicjatorem ciekawych, o nowatorskim charakterze lekcji z wychowania fizycznego, organizując wycieczki krajoznawczo-turystyczne. Przy poparciu grupy miejscowych entuzjastów w końcu 1976 r. doprowadził do powołania Klubu Sportowego "Janovia". Wszedł do jego pierwszego zarządu i został kierownikiem sekcji lekkoatletycznej. Wybrany został sekretarzem Zarządu Rejonowego Szkolnego Związku Sportowego (SZS) i prezesem Zarządu Gminnego SZS. Podnosząc dalej kwalifikacje w 1978 r. ukończył studia w Filii Warszawskiej Akademii Wychowania Fizycznego w Białej Podlaskiej. Uzyskał dyplom magistra wychowania fizycznego pod kierunkiem doc. dr Antoniego Olszowskiego, broniąc prace z tematu *Rozwój fizyczny i motoryczny chłopców Zbiorczej Szkoły Gminnej w Janowie Podlaskim*. Dwa lata później zdobył, po ukończeniu specjalistycznego kursu, uprawnienia instruktora tenisa stołowego. Jako pedagog i animator sportu osiągnął z młodzieżą szereg sukcesów na zawodach powiatowych, okręgowych i ogólnopolskich. Trenujący pod jego kierunkiem uczniowie zdobyli w 1970 r. na Powiatowych Zimowych Igrzyskach Młodzieży I miejsce w sztafecie mieszanej narciarskiej na dystansie 3x1000 m oraz I miejsce w wieloboju saneczkarskim. Zawodniczki Regina Puczka i Waldemar Laszuk zwyciężyli w Wojewódzkich Biegach na Orientację. Znaczące sukcesy odnosili też uczniowie w tenisie stołowym. Syn - Mariusz Ochnik reprezentujący woj. białkopodlaskie w II Strefowym Turnieju Kwalifikacyjnym w 1981 r. w Łomży uplasował się na III miejscu w kategorii juniorów. W 1982 r. zwyciężył w Eliminacjach Wojewódzkich woj. białkopodlaskiego do Ogólnopolskiej Spartakiady Młodzieży. Rok później, w 1983 r., w Ogólnopolskiej Spartakiadzie Młodzieży Mariusz Ochnik zajął IX miejsce. Do ostatnich miesięcy życia działał aktywnie na polu popularyzacji sportu. Był m.in. opiekunem reprezentacji woj. białkopodlaskiego w tenisie stołowym na Zawody Strefowe w Zamościu wiosną 1983 r. Był charakteryzowany jako "życzliwy, wrażliwy i dobry nauczyciel". Był prawdziwym przyjacielem młodzieży. Ze względu na pogarszający się raptownie stan zdrowia w sierpniu 1983 r. przeszedł w stan spoczynku.

Zmarł 26.VIII.1984 r. w Janowie Podlaskim. Pochowany został na miejscowym cmentarzu parafialnym.

Żonaty z Agnieszką Demianiuk miał synów: Mariusza (ur. 1968) i Tomasza (ur. 1973)

Odznaczony był Brązowym i Srebrnym Krzyżem Zasługi. Uhonorowany Srebrną Odznaką Szkolnego Związku Sportowego.

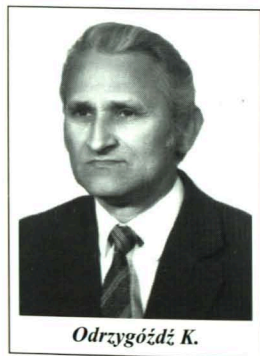
Był laureatem Nagrody Kuratora Oświaty i Wychowania z 1978 r. i dwukrotnym Nagrody Dyrektora Szkoły. Od 1986 r. rozgrywany jest w Janowie Podlaskim Memoriał jego imienia.

Bibliografia:

Dubisz J., *Ryszard Ochnik*, „Nowiny Janowskie” Gminny Miesięcznik Informacyjny”, Nr 10/11 z X-XI 2001 r. s. 9; tenże., *Historia Szkół Średnich w Janowie Podlaskim 1945-2005*, Janów Podlaski 2005, s. 24, 162-163; Sroka J., *Leśniacy, Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916-1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczne Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 423-424; Archiwum Szkoły Podstawowej im. Czesława Tańskiego. Teki akt osobowych - Ochnik Ryszard sygn.140 bp.; Urząd Stanu Cywilnego w Janowie Podlaskim, Akta zgonu Nr 126/1984.

Tomasz Demidowicz

Odrzygóźdź Kazimierz (1932-2000) pedagog, "Leśniak", harcmistrz, animator i popularyzator krajoznawstwa i turystyki, działacz harcerski. Wizytator, a następnie starszy wizytator geografii w Kuratorium Oświaty i Wychowania w Białej Podlaskiej w latach 1985-1986.

Odrzygóźdź K.

Urodził się 20.II.1932 r. w Radzynie Podlaskim, w rodzinie Konstantego i Jadwigi z d. Potęga. Po ukończeniu Szkoły Powszechnej w rodzinnym mieście zdecydował się na wybór zawodu nauczyciela i wstąpił do Państwowego Liceum Pedagogicznego im. Stanisława Staszica w Leśnej Podlaskiej. W czasie nauki w tym zakładzie kształcenia nauczycieli na Południowym Podlasiu uczestniczył w pracach koła sportowego oraz drużyny harcerskiej. Po zdaniu egzaminu dojrzałości w czerwcu 1952 r. (XXII Matura)

i zdobyciu uprawnień nauczyciela szkół podstawowych pierwszą pracę podjął w Szkole Ogólnokształcącej Stopnia Podstawowego w Ossowej pow. włodawski. W tej szkole został opiekunem i drużynowym drużyny harcerskiej. Po trzech latach pracy został przeniesiony do Szkoły Podstawowej w Dubiecznie pow. włodawski. Założył w tej szkole drużynę harcerską i koło sportowe. Zainicjował organizację obozów harcerskich, wędrownych i biwaków. Wszedł do komendy Hufca Związku Harcerstwa Polskiego (ZHP) Włodawa, a od 1957 r. pełnił społecznie obowiązki komendanta. W 1962 r. przeszedł na etat instruktora ZHP, obejmując funkcję referenta młodszego harcerstwa w Hufcu ZHP we Włodawie. W latach 1963-1964 został kwatermistrzem Hufca ZHP Włodawa. Piastując te stanowiska zainicjował organizację specjalistycznych obozów harcerskich. Korzystając z oferty nowej pracy przeszedł do pracy w Radzynie Podlaskim. Został etatowym zastępcą komendanta ZHP w tym mieście. Od 1967 r. objął kierownictwo nad referatem drużyn młodszego harcerstwa w tym Hufcu ZHP. Sprawując funkcję etatowego zastępcy pełnił obowiązki komendanta do 1972 r. Tchnął nowego ducha w pracę Hufca, jak też poszczególnych szczepów i drużyn. Podjął inicjatywę organizacji planowych rajdów harcerskich pod hasłem "Poznajmy piękno polskiej ziemi". Przyczynił się do rozbudowy bazy harcerskiej na obszarze pow. radzyńskiego, m.in. przez utworzenie stałej bazy w Białej k. Radzyna Podlaskiego. Pracę na rzecz popularyzacji harcerstwa, krajoznawstwa i turystyki pieszej, rowerowej kontynuował od 1972 r. na stanowisku wizytatora w Wydziale Oświaty Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Radzynie Podlaskim. Równolegle objął funkcję przewodniczącego oddziału Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego (PTTK) w Radzynie Podlaskim. Będąc na tym stanowisku zainteresował władze powiatowe sprawami turystyki i krajoznawstwa i zjednał ich do popierania działań nauczycieli – harcerzy na rzecz zagospodarowania czasu wolnego wśród dzieci i młodzieży. Na krótko został wybrany w skład komendy Lubelskiej Chorągwi ZHP w Lublinie. W 1968 r. podnosząc kwalifikacje pedagogiczne ukończył w systemie zaocznym Studium Nauczycielskie w Chełmie na kierunku wychowanie fizyczne z biologią. Po powstaniu w czerwcu 1975 r. nowego województwa białkopodlaskiego skorzystał z oferty i został wizytatorem geografii w Kuratorium Oświaty i Wychowania w Białej Podlaskiej. Był głównym inicjatorem powołania oddziału Wojewódzkiego Polskiego Towarzystwa Schronisk Młodzieżowych (PTSM) w Białej Podlaskiej. Rozwijał akcję szkoleń dla opiekunów szkolnych kół PTSM. Opracował pod względem

merytorycznym trasy obozów wędrownych i wycieczek szkolnych. W dowód zasług wszedł do składu Zarządu Głównego PTSM. Od 1975 r. równolegle został wybrany w skład komendy Białkopodlaskiej Chorągwi ZHP w Białej Podlaskiej. Na kilka lat objął funkcję przewodniczącego Komisji Rewizyjnej tej komendy. Podnosząc formalne kwalifikacje pedagogiczne w dalszym ciągu ukończył w 1977 r., Studium Podyplomowe Krajoznawstwa i Turystyki w Raciborzu, następnie wyższe studia zawodowe w Instytucie Kształcenia Nauczycieli i Badań Oświatowych w Lublinie na kierunku pedagogika opiekuńcza. Charakteryzowany jako "zawsze pogodny i życzliwy". Zjednał dla spraw turystyki szkolnej duże grono pedagogiczne Południowego Podlasia, jak też przedstawicieli władz samorządowych. Doprowadził na przełomie lat 70. i 80. do powstania spójnej sieci schronisk młodzieżowych na obszarze woj. białkopodlaskiego. Wspierał inicjatywę organizacji programowych wycieczek szkolnych turystyczno-krajoznawczych. Stał się żywym ucieleśnieniem idei Komisji Edukacji Narodowej - "ucząc chodzić, chodząc – uczyć".

Zapalony turysta pieszy i rowerowy, krajoznawca był wieloletnim opiekunem koła PTTK przy Szkole Podstawowej Nr 2 w Radzynie Podlaskim. Organizował Eliminacje Ogólnopolskie Młodzieżowego Turnieju Turystyki Krajoznawczej. Był organizatorem wielu rajdów, spotkań turystycznych. W pracach PTTK oraz PTSM uczestniczył po przejściu w stan spoczynku w połowie lat 80. Od 1.IX.1988 r. jako wizytator metodyk pracował w filii Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Radzynie Podlaskim na pół etatu.

Brał żywy udział w pracach Ogniska i Oddziału Związku Nauczycielstwa Polskiego w Radzynie Podlaskim. Zasiadał w latach 1972-1975 jako radny w Radzie Powiatowej w Radzynie Podlaskim.

Zmarł po długiej chorobie 24.VI.2000 r. w Lublinie. Pochowany został na cmentarzu parafialnym rzymskokatolickim w Radzeniu Podlaskim przy ul. Sitkowskiego.

Żonaty z Teresą Baranowicz, miał syna Tomasza (ur.1958) i dwie córki Teresę (ur.1960) i Annę (ur.1963).

Odnaczony był Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Krzyżem Za Zasługi dla ZHP, Złotym Krzyżem Za Zasługi dla ZHP. Uhonorowany Srebrną Odznaką im. Janka Krasieckiego, Złotą i Srebrną Odznaką Polskiego Towarzystwa Schronisk Młodzieżowych, Odznaką Za Zasługi dla Województwa Białkopodlaskiego, Złotą Odznaką Turysty

PTTK, Złotą Odznaką ZNP. Wyróżniony honorowym tytułem Za Zasługi dla Rozwoju Schronisk Młodzieżowych. Imię jego upamiętniają Rajdy Pamięci Harcerzy Radzyńskich organizowane od 2000 r.

Bibliografia:

"Grot" Radzyński Magazyn Społeczno-Kulturalny Nr 7 z VII-VIII.2000 r., s. 5; Nr 9 z IX.2000 r., s. 19 (foto); Dąbrowski S.J., Tryczyński S.A., *Słownik Biograficzny Lubelskiej Chorągwi Harcerskiej 1911-2001*, Wyd. Komenda Chorągwi Lubelskiej, Lublin 2001, s. 131; Sroka J., *Leśniacy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916-1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalne Biała Podlaska 1990, s. 413-414; Tchórzewscy K.T., *100 lat Oświaty i Związku Nauczycielstwa Polskiego w Powiecie Radzyńskim 1905-2005*, Wyd. Powiatowy Oddział ZNP, Radzyń Podlaski 2005, s. 309 (foto); Archiwum Hufca Związku Harcerstwa Polskiego w Białej Podlaskiej; Wnioski o odznaczenia bp.; Informacje żony Teresy z 14.II.2008 r. Informacje syna Tomasza z 15.IX.2009 r. Archiwum Pedagogicznej Biblioteki w Białej Podlaskiej, Teka Akt Osobowych - Odrzygóźdź Kazimierz, sygn.47 bp.

Tomasz Demidowicz

Ojcewicz z d. Hura Marianna (1931-2000) pedagog, "Leśnianka", dydaktyk - nowator, animatorka życia kulturalno-oświatowego i społecznego, instruktorka harcerska.

Ojcewicz M.

Urodziła się 25.III.1931 r. w Klonownicy Małej gm. Janów Podlaski, w rodzinie Aleksandra i Pauliny z d. Szulak. Po ukończeniu 4 klasy Publicznej Szkoły Powszechnej w rodzinnej miejscowości uczęszczała w okresie wojny i okupacji do Szkoły Powszechnej w Janowie Podlaskim. Od 1.IX.1945 r. wstąpiła do prywatnego Gimnazjum Ogólnokształcącego Gminnej Rady Narodowej w Janowie Podlaskim. Po jego ukończeniu w czerwcu 1948 r., zgodnie ze swoim marzeniem, rozpoczęła naukę w Państwowym Liceum Pedagogicznym w Leśnej Podlaskiej im. Stanisława Staszica, by zostać nauczycielką.

W czasie nauki w tym zakładzie kształcenia nauczycieli na Południowym Podlasiu należała do drużyny harcerskiej, koła Związku Młodzieży Polskiej,

chóru szkolnego. W 1949 r. prowadziła dzieciniec wiejski we wsi Hrud, a w 1950 r. w Państwowym Gospodarstwie Rolnym Janów Podlaski - Wygoda. Po ukończeniu liceum, zdobyciu świadectwa dojrzałości 22.VI.1950 r. (XX Matura) i stosownych uprawnień do nauczania w szkolnictwie podstawowym, pierwszą pracę podjęła w Szkole Podstawowej w Kulczynie gm. Hańsk pow. włodawski. Pracując w tej szkole pełniła równocześnie obowiązki kierowniczk. Na własną prośbę od 1.VII.1951 r. przeszła do pracy w Szkole Podstawowej w Hrudzie pow. bialski. Pracą zawodową związała się z tą szkołą na ponad 35 lat. Charakteryzowano ją jako nauczycielkę "zdolną, pracowitą i sumienną". Uczyła początkowo biologii, geografii i języka polskiego. W latach późniejszych prowadziła zajęcia z języka polskiego w starszych klasach, uczyła również w klasach młodszych. Prowadziła 19 Drużynę Związku Harcerstwa Polskiego (ZHP) im. Stanisława Staszica w latach 1951-1954 i w latach 1965-1969. Założyła teatr szkolny i podjęła się reżyserii sztuk. Od 1961 do 1972 roku założyła i prowadziła zespół taneczny. Przez kilka lat sprawowała opiekę nad kołem Ligi Ochrony Przyrody, Polskiego Czerwonego Krzyża i Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej. Była opiekunem drużyny harcerskiej. Była inicjatorką spotkań w szkole z ciekawymi ludźmi. Prowadziła kursy dokształcające i "zabezpieczała" część artystyczną na uroczystościach choinkowych. Przez wiele lat od 1969 r. sprawowała opiekę nad biblioteką szkolną. Zorganizowała kącik nowości czytelniczych, systematycznie prowadziła konkurs czytelniczy. Przez wiele lat prowadziła też ognisko przedszkolne. Podnosząc kwalifikacje zawodowe ukończyła w systemie zaocznym w listopadzie 1960 r., Studium Nauczycielskie w Lublinie na kierunku filologia polska z wynikiem bardzo dobrym. 20 lat później (6.XI.1980 r.) zdała egzamin przed Państwową Komisją Kwalifikacyjną dla nauczycieli przy Państwowym Instytucie Kształcenia Nauczycieli i Badań Oświatowych w Lublinie w dziedzinie nauczania początkowego. Uzyskała kwalifikacje równoważne z wyższymi studiami zawodowymi. Dydaktyk - nowator brała udział w pracach samokształceniowych nauczycieli języka polskiego, prowadziła w latach 70. lekcje pokazowe. Obok pracy zawodowej udzielała się na rzecz środowiska wiejskiego, pracując w miejscowym Kole Gospodyń Wiejskich. Zasiadała w zarządzie tej organizacji, pełniąc przez wiele lat funkcję sekretarza. Od początku pracy zawodowej była członkinią Związku Nauczycielstwa Polskiego (ZNP). Zasiadała w zarządzie Ogniska ZNP. W stan spoczynku przeszła z dniem 31.VIII.1984 r. Utrzymywała jednak kontakt ze szkołą jako kierowniczka biblioteki szkolnej, prowadząc zajęcia

w wymiarze pół etatu. W wolnym czasie lubiła prace na działce, haftowanie. Do ostatnich miesięcy życia zachowywała miłość do literatury pięknej i poezji. Uwielbiała twórczość Williama Szekspira., Witolda Gombrowicza. Jako miłośniczka książki zgromadziła ciekawy księgozbiór.

Zmarła 2.VII.2000 r. w Białej Podlaskiej. Pochowana została na cmentarzu parafialnym rzymskokatolickim w Hrudzie.

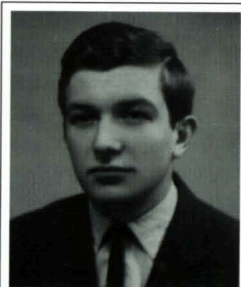
Była zamężna od 1947 r. z Janem Michałem Ojcewiczem. Miała trzech synów: Józefa Jana (ur. 1958), Mariana (ur. 1960), Zbigniewa (ur. 1965) i córkę Barbarę (ur. 1970).

Odnaczona była Złotym Krzyżem Zasługi (1975), Medalem Komisji Edukacji Narodowej (1988). Uhonorowana była Złotą Odznaką PCK (1969). Wyróżniona Dyplomem Uznania za duży wkład pracy i osiągnięcia w dziedzinie nauczania i wychowania dzieci XXV-lecia Polski Rzeczypospolitej Ludowej. Była laureatką Nagrody Ministra Oświaty i Wychowania III stopnia w 1976 r. oraz Nagrody Gminnego Dyrektora Szkół w 1980 r.

Bibliografia:

"Echo Leśniaków" Nr 8, 2001 r., s. 16-17 (foto); Sroka J., *Leśniacy, Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916-1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 411-412; Archiwum Samorządowej Administracji Placówek Oświatowych w Białej Podlaskiej, Akta osobowe - Ojcewicz Marianna sygn. 145 bp., Akta Urzędu Stanu Cywilnego w Janowie Podlaskim, Akt urodzeń Nr 120/1931 r.; Informacje syna Józefa Jana z sierpnia 2006 r. Kronika Szkoły Podstawowej im. Błogosławionych Męczenników Podlasia w Hrudzie, bp.

Tomasz Demidowicz

Olichwiruk W.

Olichwiruk Wiesław Józef (1946-2005) mgr wychowania fizycznego, pedagog, "Leśniak", harcemistrz, instruktor harcerski i Dyrektor Szkoły Podstawowej im. Czesława Tańskiego w Janowie Podlaskim w latach 1988-1992.

Urodził się 11.III.1946 r. w m. Sitnik, pow. Biała Podlaska w rodzinie Franciszka i Franciszki z d. Nowicka. Do Szkoły Podstawowej uczęszczał w Łukowcach. Po jej ukończeniu w czerwcu 1961 r. zdał egzamin wstępny i podjął naukę w Państwowym Liceum Pedagogicznym

im. Stanisława Staszica w Leśnej Podlaskiej. W czasie nauki w tym zakładzie kształcenia nauczycieli na Południowym Podlasiu należał do szkolnego koła Związku Młodzieży Socjalistycznej, koła sportowego, orkiestry szkolnej. Po zdaniu egzaminu dojrzałości 3.VI.1966 r. (Matura XL) i zdobyciu uprawnień nauczyciela szkolnictwa podstawowego pierwszą pracę podjął jako nauczyciel kontraktowy w Szkole Podstawowej w Cieleśnicy. Wkrótce został drużynowym szkolnej drużyny Związku Harcerstwa Polskiego (ZHP). Zainicjował organizację capstrzyków poświęconych rocznicom narodowym, organizował biwaki i rajdy. Uczył przeważnie języka polskiego, wychowania plastycznego i wychowania muzycznego. Sprawował również wychowawstwo jednej z klas. Po zdaniu egzaminu praktycznego od 1.II.1970 r. został nauczycielem mianowanym. Obok różnorodnych zajęć prowadził mały zespół artystyczny. Od 1.IX.1974 r., na własną prośbę, został przeniesiony na posadę nauczyciela do Zbiorczej Szkoły Gminnej w Janowie Podlaskim. Uczył początkowo wychowania muzycznego, zajęć praktyczno-technicznych i wychowania fizycznego. Objął opiekę nad szkolnym kołem Ligi Obrony Kraju (LOK) i szkolnym kołem sportowym. Ponadto, z racji prowadzonych przez siebie przedmiotów, sprawował opiekę nad salą gimnastyczną i klasopracownią muzyczną. Oddawał się przede wszystkim pracy harcerskiej. Prowadził w sposób ciekawy szkolną drużynę harcerską. Z jej pomocą i utworzonym zespołem artystycznym zajmował się, zgodnie z poleceniami dyrekcji szkoły, organizacją imprez rocznicowych. Podnosząc formalne wykształcenie w systemie zaocznym ukończył Akademię Wychowania Fizycznego w Warszawie Filię w Białej Podlaskiej, broniąc pracę magisterską 20.I.1976 r. Nauczyciel dyplomowany od 13.V.1979 r. i znany działacz harcerski został wkrótce powołany na stanowisko Komendanta Gminnego Związku Drużyn Harcerskich w gminie Janów Podlaski. Pełniąc tę funkcję był współorganizatorem Finału Wojewódzkiego 21 Olimpiady Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym w Janowie Podlaskim 23-24.II.1980 r. Był głównym organizatorem Turnieju Wiedzy Pożarniczej, Turnieju o Bezpieczeństwie Ruchu Drogowego w Janowie Podlaskim wiosną 1980 r. Prowadzona przez niego drużyna w rywalizacji tego ostatniego turnieju zajęła VIII miejsce w skali woj. białkopodlaskiego. Funkcję Komendanta Gminnego Drużyn Harcerskich pełnił do stycznia 1982 r. Wybrany Komendantem Hufca ZHP w Janowie Podlaskim został oddelegowany na okres kilku miesięcy do pracy etatowej harcerskiej. Wszedł również w skład komendy Chorągwi Białkopodlaskiej ZHP. Decyzją władz oświatowych od 1.IX.1982 r. został mianowany zastępcą Dyrektora Szkoły

Podstawowej w Janowie Podlaskim. Funkcję tą z powodzeniem pełnił do 31.VIII.1983 r. Od 1.IX.1983 r. został mianowany Dyrektorem Gminnym Szkół w Janowie Podlaskim. Sprawował to stanowisko do 30.VI.1984 r. Od 1.VII.1984 r. przeszedł na stanowisko Inspektora Oświaty i Wychowania w Urzędzie Gminnym w Janowie Podlaskim. Charakteryzowany jako "dobry organizator procesu dydaktyczno-wychowawczego". Był na tym stanowisku do 31.VIII.1988 r. Od 1.IX.1988 r. powrócił do pracy w Szkole Podstawowej w Janowie Podlaskim, w charakterze dyrektora tej placówki oświatowej. Był nim do 31.VIII.1992 r. Charakteryzowany był również jako pedagog "wymagający i zdyscyplinowany, a jednocześnie życzliwy, serdeczny". Cieszył się dużym szacunkiem ze strony dzieci i rodziców. Datą zwrotną w jego życiu i pracy pedagogicznej stała się data 23.VI.1993 r., jadąc rowerem został potrącony przez samochód i doznał bardzo ciężkich obrażeń mózgu. Po długim pobycie w szpitalu i rekonwalescencji próbował powrócić do pracy. Zatrudniony na pół etatu został przeniesiony decyzją Komisji Lekarskiej w stan spoczynku, otrzymując z dniem 31.V.1995 r. rentę inwalidzką. Oddany pracy w szkole po 28 latach nie mógł pogodzić się z bezczynnością. Politycznie należał do Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej.

Zmarł 9.VIII.2005 r. w Białej Podlaskiej. Pochowany został na cmentarzu rzymskokatolickim w Janowie Podlaskim.

Żonaty z Ireną, miał syna Jacka Piotra (ur. 19690), dwie córki Joannę (ur. 1971) i Małgorzatę (ur. 1979).

Odnaczony był Złotym Krzyżem Zasługi (1989), Krzyżem Zasługi dla ZHP (1983), Medalem 40-lecia Polski Ludowej (1984), Srebrnym Medalem Opiekuna Miejsc Pamięci Narodowej (1982). Uhonorowany Srebrną Odznaką LOK (1983). Był laureatem Nagrody Kuratora Oświaty i Wychowania II stopnia w 1978 r., Nagrody Gminnego Dyrektora Szkół w 1983 r. Otrzymał List Pochwalny Wojewody Białkopodlaskiego 31.VIII.1984 r.

Bibliografia:

Sroka J., *Leśniacy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916-1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 428-429; Archiwum Szkoły Podstawowej im. Czesława Tańskiego w Janowie Podlaskim. Teczka akt osobowych - Olichwiruk Wiesław bp.; Archiwum Hufca ZHP w Białej Podlaskiej. Teczka kadry instruktorów. Informacje żony Ireny z IV 2007 r.

Tomasz Demidowicz

Ośka Jan ps. "Głóg" (1904 - 1943) ppor. rez. piechoty WP. pedagog "Leśniak", organizator, dowódca.

Ośka J.

Urodził się 17 III 1904 r. w m. Świrze Górne k. Kozienic w rodzinie Jana. Po ukończeniu Publicznej Szkoły Powszechnej w rodzinnej wsi, naukę kontynuował na poziomie elementarnym w Publicznej Szkole Powszechnej w Kozienicach. Następnie uczył się w Państwowym Gimnazjum w Ursynowie k. Warszawy. Po ukończeniu tej szkoły zdecydował się na wybór zawodu nauczyciela i podjął naukę w Państwowym Seminarium Nauczycielskim Męskim im. Mieczysława Brzezińskiego w Leśnej Podlaskiej pow. Biała Podlaska. Podczas nauki w tym zakładzie kształcenia nauczycieli na

Południowym Podlasiu należał do czynnych członków koła sportowego i szkolnego hufca Przysposobienia Wojskowego i Wychowania Fizycznego. Po zdaniu egzaminu dojrzałości w czerwcu 1932 r. (IX komplet Kurs im. Juliusza Słowackiego) pierwszą pracę zawodową podjął jako nauczyciel kontraktowy Publicznej Szkoły Powszechnej we wsi Pawłówka. Następnie uczył w Publicznej Szkole Powszechnej w Telatynie. Wzięty wiosną 1936 r. do odbycia czynnej służby wojskowej po kursie unitarnym skierowany ukończył Szkołę Podchorążych Rezerwy Piechoty w Zamościu. Po odbyciu służby i powrocie do pracy w zawodzie uczył w szkołach publicznych powszechnych we wsiach Kmiczyn, Dobużek i Łaszców. Zmobilizowany w stopniu podporucznika rezerwy piechoty Wojska Polskiego (WP) wziął udział w Wojnie Obronnej Polski 1939 r. W trakcie walk dostał się do niewoli sowieckiej po 17 IX 1939 r. w pobliżu Lwowa. Podczas transportu zbiegł z dwoma innymi oficerami WP. i w końcu października 1939 r. powrócił w rodzinne strony. Wkrótce włączył się w działalność konspiracyjną w szeregach organizacji Służba Zwycięstwa Polski, a następnie Związku Walki Zbrojnej (ZWZ). Był jednym z organizatorów oddziałów ZWZ w okolicach Dobużka i Łaszcowa. Oficjalnie pracował jako nauczyciel Szkoły Powszechnej w Łaszczowie. Dodatkowo prowadził księgowość w Spółdzielni Rolniczo - Handlowej we wspomnianym Łaszczowie. Obok organizacji i dowodzenia oddziałami w Łaszczowie udzielał się w pracach Tajnej Organizacji Nauczycielskiej (TON).

W wyniku denuncjacji 4 VIII 1943 r. został aresztowany przez niemiecką żandarmerię wojskową.

Zginął 4 VIII 1943 r. od kul niemieckich w Łaszczowie podczas próby ucieczki.

Pochowany został na cmentarzu parafialnym w Rzeplinie.

Żonaty od 1940 r. z Jadwigą Kargol nie pozostawił potomstwa.

Upamiętniony został na tablicy w kaplicy nauczycieli w Rotundzie Zamojskiej i tablicy umieszczonej na budynku Szkoły Podstawowej w Łaszczowie.

Bibliografia:

Sroka J., *Leśniacy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916 - 1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 252, 269, 406.

Sławomir Hordejuk

Patejuk z d. Majewska Jadwiga (1903-1973) pedagog, "Leśnianka", organizatorka, animatorka życia oświatowo-kulturalnego i społecznego.

Patejuk J.

Urodziła się 16.III.1903 r. w Pratulinie, pow. Konstantynów (Podlaski), w rodzinie Władysława Majewskiego i Juli z d. Terlikowska. Po ukończeniu Publicznej Szkoły Powszechnej w rodzinnej miejscowości zdecydowała się na wybór zawodu nauczycielki. Zdała egzamin wstępny i uczęszczała do Państwowego Seminarium Nauczycielskiego Męskiego im. Mieczysława Brzezińskiego w Leśnej Podlaskiej. W okresie nauki w tym zakładzie kształcenia nauczycieli na Południowym Podlasiu należała do kółka plastycznego i chóru szkolnego. Po zdaniu egzaminu dojrzałości w czerwcu 1927 r. (IV Komplet, Kurs im. Stanisława Staszica)

i zdobyciu uprawnień nauczyciela publicznych i prywatnych szkół powszechnych, rozpoczęła pracę w dwuklasowej Publicznej Szkole Powszechnej w Bukowicach gm. Witulin. Po roku pracy w tej szkole podjęła pracę w charakterze nauczycielki tymczasowej w dwuklasowej Publicznej Szkole Powszechnej w Klonownicy Dużej. Od 1.IX.1939 r. objęła posadę nauczyciela kierującego w jednoklasowej Publicznej Szkole Powszechnej

w Bublu Grannej gm. Pawłów. Podnosząc kwalifikacje ukończyła jednomiesięczny kurs robót ręcznych i rysunków w 1928 r., a wcześniej dwutygodniowy kurs haftu maszynowego. W listopadzie 1929 r. zdała egzamin praktyczny dla czynnych nauczycieli przed Państwową Komisją Egzaminacyjną przy PSN w Leśnej Podlaskiej. Mianowana od grudnia 1930 r. nauczycielką stałą założyła w szkole, w której pracowała teatrzyk. Wsparała działalność miejscowego koła Związku Młodzieży Wiejskiej "Wici". Włączyła się w prace Koła Gospodyń Wiejskich, nauczyła m.in. wyrobu kilimów na krosnach. Od 1.VIII.1935 r. po wielu staraniach otrzymała posadę nauczycielki w siedmioklasowej Publicznej Szkole Powszechnej w Konstancynie, gdzie pracował jej mąż. Charakteryzowana była jako "pracująca sumiennie i uczciwie". Założyła i prowadziła kółko robót ręcznych oraz drużynę zuchową. Podnosząc nadal kwalifikacje w czerwcu 1939 r. ukończyła Korespondencyjny Wyższy Kurs Nauczycielski w Lublinie, funkcjonujący przy Zarządzie Okręgu Związku Nauczycielskiego Polskiego.

W czasie wojny i okupacji 1939-1944 pozostała nadal nauczycielką w Publicznej Szkole powszechnej w Konstancynie. Nieoficjalnie uczestniczyła w działalności Związku Walki Zbrojnej, pomagając mężowi - pseudonim "Jagusia". Brała udział także w tajnym nauczaniu. W okresie 1.IX.1941 - 30.VI.1943 r. uczyła też w Szkole Rolniczej w Konstancynie. Po przejściu frontu w lipcu 1944 r. pozostała nauczycielką w macierzystej placówce oświatowej do lata 1947 r. Zdecydowała się na opuszczenie Południowego Podlasia i objęcie posady nauczycielki w Szkole Ćwiczeń przy Państwowym Liceum Pedagogicznym we Wrocławiu. Od 1.IX.1944 r. przeszła na posadę nauczycielki Publicznej Średniej Szkoły Zawodowej. Po ukończeniu Wyższego Kursu Pedagogicznego dla Nauczycieli Szkół Zawodowych przeniosła się do Technikum Mechaniczno-Elektrycznego w stolicy Dolnego Śląska. Pracowała w tej szkole z dużym pożytkiem zdobywając uznanie do 31.VIII.1964 r., tj. do czasu przejścia w stan spoczynku. Przez kilka następnych lat pracowała w niepełnym wymiarze godzin. W wolnym czasie interesowała się kulturą ludową w tym sztuką haftu. Lubiła lekturę dobrej książki.

Zmarła 2.XII.1973 r. we Wrocławiu. Pochowana została na jednym z podwrocławskich cmentarzy (w dzielnicy Książę Małe).

Zamężna od października 1928 r. z Mikołajem Jerzym Patejukiem wybitnym pedagogiem, etnografem i artystą, miała synów: Janusza Piotra (ur.1931), Rafała Marka (ur.1935).

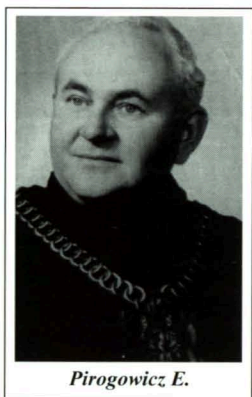
Odnaczona była Złotym Krzyżem Zasługi (1964), Brązowym Medalem za Długoletnią Służbę (1938), Medalem X-lecia Polski Ludowej (1955).

Bibliografia:

Sroka J., *Leśniacy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916-1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczne Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 259, 380, 404- 405; Archiwum Delegatury Kuratorium Oświaty w Białej Podlaskiej; Teczka korespondencji bieżącej - Patejukowa Jadwiga, sygn. 773, bp. Informacje syna Janusza Piotra z XI 2007 r.

Tomasz Demidowicz

Pirogowicz Emilian Marian (1920 - 1989) mgr prawa, sędzia, "Leśniak", organizator. Prezes Sądu Powiatowego w Radzynie Podlaskim.

Pirogowicz E.

Urodził się 5 X 1920 r. w m. Studzianka gm. Lubenka w rodzinie Feliksa i Marii z d. Bajrulewicz. Po ukończeniu Publicznej Szkoły Powszechnej w Łomazach naukę na poziomie szkoły średniej kontynuował w Państwowym Gimnazjum Męskim im. Józefa Ignacego Kraszewskiego w Białej Podlaskiej. W okresie wojny i okupacji uczył się na tajnych kompletach. W maju 1945 r. zdał egzamin dojrzałości i zdobył dyplom uprawniający do nauczania w szkolnictwie podstawowym, zdecydował się na wybór zawodu prawnika. Zdał egzaminy wstępne i od 1 X 1945 r. podjął studia na Wydziale Prawa nowo utworzonego Uniwersytetu Łódzkiego. W okresie studiów należał

do studenckiego koła naukowego i stowarzyszenia "Bratnia Pomoc". Po ukończeniu studiów i obronie pracy magisterskiej w maju 1951 r. pierwszą pracę podjął w Sądzie Powiatowym w Białej Podlaskiej woj. Lubelskie. Po dwóch latach przeniesiony pracował w Wydziale Zamiejscowym Sądu Powiatowego w Międzyrzecu Podlaskim. Po likwidacji wspomnianego sądu przeniesiony objął funkcję sędziego w Sądzie Powiatowym w Radzynie Podlaskim. Po niespełna dwóch latach pracy w tym sądzie jako sędzia ciesząc się szacunkiem i uznaniem objął odpowiedzialną funkcję prezesa Sądu Powiatowego w Radzynie Podlaskim. Funkcję tę sprawował przez okres ponad 5 lat. Przeniesiony w latach 70 tych został sędzią w Sądzie Rejonowym

w Mińsku Mazowieckim. Po kilku latach ponownie przeniesiony służbowo pracował jako sędzia w Sądzie Wojewódzkim w Lublinie.

W stan spoczynku przeniesiony został w połowie 1986 r. Ostatnie lata życia spędził w Międzyrzecu Podlaskim. Pasjonował się ogrodnictwem.

Zmarł 6 IX 1989 r. w Międzyrzecu Podlaskim. Pochowany został na miejscowym cmentarzu.

Żonaty z Anną Chodźko miał córkę Joannę i syna Jerzego.

Odnaczony był m.in. Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi.

Bibliografia:

Grodzicki S. *Moje Podlasie*, Biała Podlaska 2004, s. 199; Hordejuk S. *Emilian Pirogowicz* (1920 - 1989) *Wspomnienie*, "Echo Studzianki" Nr 17 z 2013 r., s. 2 - 3; Sroka J., *Leśniacy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916 - 1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 321 - 324, 409; Relacja ustna córki Joanny Pirogowicz z 17 VII 2013 r.

Sławomir Hordejuk

Radzikowska Aranuta Ada (1944-2001) mgr wychowania muzycznego, pedagog, "Leśnianka", etnograf, dokumentalistka i popularyzatorka kultury ludowej. Kierownik Działu Etnografii Muzeum Okręgowego w Białej Podlaskiej w latach 1988-1992.

Radzikowska A.

Urodziła się 24.XII.1944 r. w Białej Podlaskiej w rodzinie Adama Radzikowskiego i Marii z d. Rypina. Po ukończeniu Szkoły Podstawowej w rodzinnym mieście zdała egzamin i została przyjęta do Państwowego Liceum Pedagogicznego im. Stanisława Staszica w Leśnej Podlaskiej. Podczas nauki w tym zakładzie kształcenia nauczycieli na Południowym Podlasiu, wyróżniała się grą na skrzypcach, posiadała piękny głos. Uczestniczyła, w występach orkiestry szkolnej i zespołu tanecznego. Po zdaniu egzaminu dojrzałości w czerwcu 1964 r. (XXXVIII Matura) i zdobyciu dyplomu nauczyciela szkół podstawowych, pierwszą pracę podjęła w Szkole Podstawowej w Korobiewiczach pow. skierniewicki. Podjęła się także prowadzenia amatorskiego zespołu tanecznego Państwowego Domu Kultury

w Skierniewicach. Ucząc wychowania muzycznego od 1965 r. podnosiła kwalifikacje, kształcąc się w Studium Nauczycielskim w Łowiczu na kierunku wychowanie muzyczne. Po pomyślnym złożeniu egzaminu 15.VI.1967 r., na własną prośbę, została przeniesiona do szkolnictwa w pow. białskim. W okresie wrzesień 1967 - sierpień 1970, pracowała jako nauczyciel śpiewu w Szkole Podstawowej w Komarnie, gm. Konstantynów. Założyła tam niewielki zespół artystyczny muzyczno-wokalny. Dojeżdżając codziennie do pracy z Białej Podlaskiej, w wolnym czasie pracowała jako instruktor w Ognisku Muzycznym i Szkole Muzycznej I stopnia w rodzinnym mieście. Po wielokrotnych prośbach od września 1970 r., przeniosła się do pracy w Szkole Podstawowej Nr 2 w Białej Podlaskiej. Pracowała jako nauczyciel wychowania muzycznego w tej szkole do sierpnia 1972 r. Następnie z dużym powodzeniem i efektami wychowawczo-dydaktycznymi, pracowała na podobnej posadzie nauczycielskiej w Szkole Podstawowej Nr 5 w Białej Podlaskiej. Równolegle prowadziła klasę skrzypiec w grupie dziecięcej w Ognisku Muzycznym. We wrześniu 1975 r. przeszła do pracy w Wojewódzkim Domu Kultury (WDK) w Białej Podlaskiej na stanowisko instruktora ds. muzyki. Charakteryzowana była jako "pełna inicjatywy", stała się znaną popularyzatorką i organizatorką kultury m.in. poprzez organizację wieczornych koncertów muzyki klasycznej tzw. Zaduszek Jazzowych. Podnosząc nadal kwalifikacje, rozpoczęła studia na kierunku wychowanie muzyczne, specjalność nauczycielska w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Kielcach. Po ich ukończeniu 28.IV.1979 r. i zdobyciu stopnia magistra, z jeszcze większą przyjemnością zajmowała się pracą organizatorską i szkoleniową na polu szeroko rozumianego wychowania muzycznego. Wymagająca wiele od siebie, ale też od innych. W okresie październik 1982 - czerwiec 1983 pracowała także na stanowisku instruktora ds. muzyki w Miejskim Domu Kultury. Prowadziła zajęcia w Ognisku Muzycznym oraz grała i występowała w Kapeli Studenckiego Zespołu Pieśni i Tańca "Podlasie", przy istniejącej w Białej Podlaskiej Filii, a następnie Wydziału Zamiejscowego warszawskiej Akademii Wychowania Fizycznego (AWF). W czerwcu 1983 r., skorzystała z oferty i przeszła do pracy w Muzeum Okręgowym w Białej Podlaskiej, z którym związała się na ponad 5 lat. Była starszym asystentem, następnie adiunktem w Dziale Etnografii tej placówki. Nagrywała autentyczną muzykę ludową, inspirowała, szkoliła, organizowała wystawy, popularyzowała kulturę ludową, ogłaszając szereg artykułów na łamach takich czasopism, jak: "Twórczość Ludowa", "Etnografia Polska", "Białkopodlaski Biuletyn Kulturalny", "Podlaski Kwartalnik Kulturalny".

Prezentowała na łamach tego ostatniego m.in. akordeonistę Mariana Wysockiego z Milanowa, śpiewaczkę Ninę Nikołajczuk z Dobrynia Dużego i Aleksandrę Daniluk z Dokudowa, Zdzisława Marczuka z Zakalinek, Lidie Nietychoruk z Wólki Polinowskiej. Przygotowywała z dużym powodzeniem kandydatów solistów i zespoły z Południowego Podlasia na Ogólnopolskie Festiwale Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu nad Wisłą. Uzdolniona muzycznie, organizowała na wysokim poziomie Wojewódzkie Przeglądy Kapel i Śpiewaków Ludowych. Zasiadała w jury wielu konkursów i przeglądów. W okresie listopad 1988 -kwiecień 1992 była Kierownikiem Działu Etnograficznego Muzeum Okręgowego w Białej Podlaskiej. Pracowała też przez ponad 2 lata w Ośrodku Pracy Twórczej "Galeria Podlaska" w Białej Podlaskiej. Symptomy postępującej choroby hamowały dalszy rozwój jej talentu.

Po przejściu na rentę chorobową powoli wycofywała się z aktywnej pracy na rzecz środowiska.

Zmarła 18.VIII.2001 r. w Białej Podlaskiej po długiej walce z nieuleczalną chorobą.

Pochowana została na miejscowym cmentarzu rzymskokatolickim przy ul. Janowskiej.

Rodziny nie założyła.

Odnaczona była Złotym Krzyżem Zasługi. Uhonorowana Odznaką Zasłużonego Działacza Kultury.

Bibliografia:

"Słowo Podlasia" Nr 33 z 14-20.VIII.2001 r., s. 8; "Białkopodlaski Biuletyn Kulturalny" z V.1987 r., s. 11; Nr 2 z 1987 r., s. 15-18; nr 2 (5) z 1988 r., s. 16-22; Nr 4 z 1988 r., s. 23-26; "Podlaski Kwartalnik Kulturalny" Nr 1 z 1989 r., s. 6-9; Nr 2-3 z 1989 r., s. 32-35; Grabowski I., *Pasjonatka muzyki* "Słowo Podlasia" Nr 44 z 30.X-5.XI.2001 r., s. 19 (foto); Sroka J., *Leśniacy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916-1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 427; Miejski Ośrodek Kultury w Białej Podlaskiej Akta osobowe - Aranuta Radzikowska bp.; Muzeum Południowego Podlasia. Akta osobowe - Radziszewska Aranuta Ada bp; Informacje Bożeny Nowickiej z 22.VI.2005 r.

Tomasz Demidowicz

Rymkiewicz z d. Olejarczyk Lucyna Serafina (1924-2001) pedagog, "Leśnianka", animatorka życia kulturalno-oświatowego. Kierownik Szkoły Podstawowej w Woskrzenicach w latach 1955-1965.

Rymkiewicz L.

Urodziła się 26.III.1924 r. w m. Szczygły Górne w Ziemi Łukowskiej w rodzinie Józefa Olejarczyka i Lucyny z d. Krasuska. W wieku 5 lat wraz z rodzicami zamieszkała w Zaberbeczu gm. Sitnik. Po ukończeniu Publicznej Szkoły Powszechnej w Leśnej Podlaskiej w 1937 r., wstąpiła do Państwowego Gimnazjum Żeńskiego im. Emilii Plater w Białej Podlaskiej. Naukę, na poziomie klasy II i III gimnazjalnej, kontynuowała na tajnych kompletach w Leśnej Podlaskiej. Po zamordowaniu ojca przez Niemców w połowie 1942 r., podjęła pracę zarobkową w spółdzielczości.

Po przejściu frontu w lipcu 1944 r. podjęła dalszą naukę kończąc macierzyste gimnazjum w Białej Podlaskiej. Zdecydowała się na obranie zawodu nauczycielskiego, o którym wcześniej marzyła. W okresie 24.VI-23.IX.1945 r. ukończyła trzymiesięczny Wstępny Kurs Pedagogiczny w Węgrowie, uzyskując uprawnienia dopuszczające do nauczania w publicznych szkołach powszechnych. Od 1.X.1945 r. podjęła pierwszą pracę w Szkole Powszechnej w Zaberbeczu, stanowiącą filię Szkoły Podstawowej w Łukowcach, jako nauczycielka kontraktowa niewykwalifikowana. Przez następnie 2 lata uczyła w Łukowcach. Od 1.IX.1947 r. przeniesiona została do pracy w Szkole Powszechnej w Janówce gm. Dubów, gdzie uczyła do 31.VIII.1948 r. Stamtąd została przeniesiona do pracy, jako nauczycielka kontraktowa w Szkole Powszechnej w Dubowie. Od 1.IX.1949 r. przeszła do pracy w Szkole Ogólnokształcącej Stopnia Podstawowego w Woskrzenicach Dużych. Pracą zawodową z tą placówką oświatowo-wychowawczą na Południowym Podlasiu związała się na ponad 30 lat. Uczyła różnych przedmiotów, choć odpowiadały jej lekcje z takich zajęć jak wychowanie plastyczne, muzyczne i zajęcia praktyczno-techniczne. Zdradzała duże zdolności w rysunku, chętnie szkicowała i malowała akwarelę w wolnych chwilach. Posiadała duże artystyczne wyczucie smaku i ładu przestrzennego. Założyła koło plastyczne i kółko majsterkowania i sprawowała nad nimi opiekę. Organizowała artystyczne uroczystości w szkole i gazetki ściennie. Prowadziła zajęcia z preorientacji zawodowej. Czuwała nad działalnością szkolnego koła Polskiego Czerwonego Krzyża (PCK) oraz drużyną harcerską. W systemie

zaocznym zdobyła początkowo pełne kwalifikacje pedagogiczne do nauczania w szkolnictwie podstawowym, kończąc w lipcu 1954 r. (XXIV Matura) Państwowe Liceum Pedagogiczne im. Stanisława Staszica w Leśnej Podlaskiej. Podnosząc nadal kwalifikacje zawodowe, ukończyła 24.VI.1964 r. w systemie zaocznym I Studium Nauczycielskie w Lublinie, na kierunku zajęcia praktyczno-techniczne i wychowanie plastyczne. Charakteryzowana jako nauczycielka "wywiązująca się z należnych w pracy obowiązków". Od 1.IX.1955 r., przez 10 lat pełniła obowiązki kierownika Szkoły Podstawowej w Woskrzenicach Dużych. Doksztalała się przez cały czas pracy zawodowej na wielu kursach. Ukończyła m.in. Wakacyjny Kurs dla Nauczycieli Biologii w Lublinie w 1958 r., a w 1961 r. Centralny Kurs Biologii w Toruniu. Wychowując dzieci, mimo swoich pragnień, nie sfinalizowała pełnych studiów wyższych. Warto dodać, że ukończyła Studium Nauczania Początkowego Matematyki NURT 25.X.1975 r. W stan spoczynku przeszła z dniem 31.VIII.1977 r. Nie chcąc zrywać kontaktu ze szkołą, uczyła na pół etatu i dwie trzecie etatu w macierzystej szkole do 1986 r.

W wolnych chwilach oddawała się pasji malowania, robienia na drutach, szyciu i haftowaniu.

Zmarła 2001 r. w Białej Podlaskiej. Pochowana została na miejscowym cmentarzu rzymskokatolickim przy ul. Janowskiej przy alei głównej.

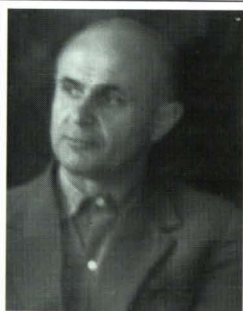
Zamężna ze Straniśławem Rymkiewiczem, miała córkę Halinę Annę (ur. 1951).

Uhonorowana była m. in. Srebrną Odznaką PCK oraz wieloma dyplomami.

Bibliografia:

Sroka J., *Leśniacy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916-1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 417-418; Archiwum Samorządowej Administracji Placówek Oświatowych w Białej Podlaskiej Akta osobowe - Rymkiewicz Lucyna, sygn. 427 bp.

Salamon Wacław (1921-1994) pedagog, "Leśniak", dydaktyk-nowator, animator życia kulturalno-oświatowego i społecznego. Dyrektor Szkoły Podstawowej w Piszczacu w latach 1970-1986.

Salamon W.

Urodził się 13.VII.1921 r. w Kodniu nad Bugiem w rodzinie Marcina i Anny z d. Hordyjewicz. Po ukończeniu Publicznej Szkoły Powszechnej w 1935 r. wstąpił do Seminarium Duchownego oo. Oblatów w Lublinie. Po trzech latach nauki przerwał naukę w tej szkole i powrócił w rodzinne strony. Pomagał rodzicom w prowadzeniu gospodarstwa. W czasie wojny i okupacji został zatrudniony jako woźny w funkcjonującym Zarządzie Gminy w Kodniu. Po przejściu frontu w lipcu 1944 r. pracował przez dwa lata jako robotnik. Następnie zdecydował się

na wybór zawodu nauczyciela. Od 1.IX.1947 r. podjął pracę jako nauczyciel niewykwalifikowany w Szkole Powszechnej w Wyczółkach. Równolegle rozpoczął naukę w Państwowym Liceum Pedagogicznym (PLP) im. Stanisława Staszica w Leśnej Podlaskiej w systemie kursowym. W dniu 14.VII.1952 r. zdał egzamin dojrzałości przed Państwową Komisją Egzaminacyjną przy PLP (XXII Matura) i uzyskał prawo do nauczania w szkolnictwie podstawowym. Pracując w Szkole Ogólnokształcącej Stopnia Podstawowego w Wyczółkach jako nauczyciel, a następnie kierownik zorganizował drużynę harcerską. Podjął inicjatywę zorganizowania dla młodzieży biwaków, wycieczek. Charakteryzowany jako nauczyciel "grzeczny i uczynny" założył kółko historyczne. Od 1.IX.1964 r. przeszedł do pracy w Szkole Podstawowej w Piszczacu. Od 1.VIII.1970 r. powołany został na stanowisko dyrektora tej szkoły. Od 1.IX.1976 r. został zastępcą Gminnego Dyrektora Szkół w Piszczacu. Podnosząc formalne kwalifikacje ukończył w listopadzie 1967 r. II Studium Nauczycielskie w Lublinie na kierunku historia z wychowaniem obywatelskim. Dziesięć lat później w Instytucie Kształcenia Nauczycieli i Badań Oświatowych w Lublinie zdał egzamin końcowy 22.XI.1977 r. specjalności historia, zdając egzamin końcowy równoznaczny ze zdobyciem wyższego wykształcenia zawodowego. Obok prowadzenia zajęć z historii i wychowania w szkole podstawowej uczył w miejscowej Szkole Przysposobienia Rolniczego, którą sam zorganizował. Sprawował przez długie lata opiekę nad kółkiem historycznym i kołem Ligi Ochrony Przyrody (LOP). Mając opiekę nad młodzieżą w konkursie

pt. *Sprawni jak żołnierze* doprowadził do zajęcia I miejsca w Województwie Białkopodlaskim oraz zajęcia III miejsca w zawodach strefowych w roku szkolnym 1985/86. Sprawował opiekę nad kołem szkolnym Towarzystwo Przyjaźni Polsko-Radzieckiej (TPPR). Przyczynił się do powstania izby tradycji w miejscowej szkole i sprawował przez długie lata opiekę. Równocześnie był znanym zwolennikiem samokształcenia nauczycieli i inicjatorem organizacji spotkań metodycznych. Był przez długie lata przewodniczącym Ogniska Związku Nauczycielstwa Polskiego (ZNP) i lektorem Ogniska Towarzystwa Wiedzy Powszechnej (TWP). Przez kilka lat sprawował funkcję przewodniczącego i wiceprzewodniczącego Gminnej Rady Patriotycznego Ruchu Ocalenia Narodowego. W stan spoczynku przeszedł z dniem 31.VIII.1986 r. Nie zrywał łączności ze szkołą i młodzieżą, pracując w latach następnych w niepełnym wymiarze godzin.

W wolnym czasie lubił dobrą książkę, grzybobranie i wycieczki. Interesował się sportem.

Zmarł 9.VII.1994 r. w Piszczacu. Został pochowany na miejscowym cmentarzu rzymskokatolickim.

Żonaty z Haliną Celińską Stępień, miał córkę Annę Marię (po mężu Marecka, ur. 1955) i syna Andrzeja Jana (ur. 1958).

Odznaczony był Złotym Krzyżem Zasługi (1975), Medalem 10 lat w Służbie Narodu (1974). Uhonorowany był Złotą Odznaką Związku Nauczycielstwa Polskiego (1976). Był laureatem Nagrody Ministra Oświaty i Wychowania II stopnia w 1976 r., Nagrody Kuratora Oświaty i Wychowania w 1981 r. i Dyrektora Zbiorczego Szkół z 1985 r.

Bibliografia:

Sroka J., *Leśniacy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916-1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 414-415; Archiwum Urzędu Gminy w Piszczacu. Teka akt osobowych - Salamon Wacław bp.; Informacje wnuczki Danuty Szpyry z 19.XI.2006 r. Informacje żony Haliny z VIII 2008 r.

Tomasz Demidowicz

Samociuk Jan (1921-2006) ps. "Leszczyna", pedagog, "Leśniak", organizator, dydaktyk-nowator, metodyk, entuzjasta i popularyzator turystyki. Kierownik Szkoły Podstawowej w Wólce Nosowskiej w latach 1960-1974.

Samociuk J.

Urodził się 3.III.1921 r. w m. Koszeliki gm. Rogoźniczka, w rodzinie Franciszka i Bronisławy. Po ukończeniu Publicznej Szkoły Powszechnej w Krzesku zdał egzamin wstępny i podjął naukę w Państwowym Gimnazjum w Radzynie Podlaskiej. Napaść Niemiec hitlerowskich na Polskę we wrześniu 1939 r. stanęła na przeszkodzie ukończenia szkoły średniej. W czasie wojny i okupacji pomagał rodzicom w prowadzeniu gospodarstwa rolnego i uczestniczył w konspiracji w szeregach Armii Krajowej (AK). Jako kapral 34 Pułku Piechoty AK OP "Zenona" brał udział, występując pod pseudonimem "Leszczyna" w "Akcji Burza". Po przejściu frontu w lipcu 1944 r. i uzyskaniu tzw. małej matury zdecydował się na wybór zawodu nauczyciela. W okresie wrzesień 1947 - luty 1948 r. ukończył wstępny Kurs Pedagogiczny przy Państwowym Liceum Pedagogicznym (PLP) im. Stanisława Staszica w Leśnej Podlaskiej. Od 1.II.1948 r. został nauczycielem kierującym w Szkole Powszechnej w Połoskach gm. Zabłocie. Zorganizował od podstaw szkołę w tej miejscowości, założył pracownię biologiczną i powołał do życia koło Ligi Ochrony Przyrody (LOP). Podnosząc kwalifikacje w systemie kursowym zdał egzamin dojrzałości w czerwcu 1955 r. (XXV Matura) w PLP w Leśnej Podlaskiej, uzyskując pełne kwalifikacje do nauczania w szkolnictwie podstawowym. Miłośnik przyrody. Włączył się w samokształcenie nauczycieli biologii organizując otwarte lekcje pokazowe. Na krótko, w latach 1955-1957 był instruktorem biologii w Powiatowym Ośrodku Metodycznym w Białej Podlaskiej. Od 1.IX.1957 r. korzystając z oferty pracy w nowym środowisku, przeniósł się do powiatu łosickiego. Po objęciu stanowiska kierownika Szkoły Podstawowej w Czeberakach zainicjował, jako nauczyciel przedmiotów przyrodniczych pracę kółka biologicznego. Zaczął organizować obozy, biwaki i rajdy jako opiekun drużyny harcerskiej po roku został instruktorem biologii w Powiatowym Ośrodku Metodycznym w Łosicach. Od 1.IX.1960 r. przeszedł na stanowisko kierownika Szkoły Podstawowej w Wólce Nosowskiej gm. Stara Kornica. Zorganizował w tej placówce oświatowej

kółko biologiczne i klasopracownię przyrodniczą. Prowadził obozy i organizował wycieczki dla młodzieży szkolnej. Z pomocą młodzieży był pomysłodawcą powołania do życia kącika przyrodniczego. Równolegle pełnił, z dużym zaangażowaniem, funkcje instruktora, następnie metodyka biologii. Podnosił nadal formalne wykształcenie kończąc w 1970 r., w systemie zaocznym Studium Nauczycielskie w Ciechanowie na kierunku geografia z biologią.

W stan spoczynku przeszedł z dniem 31.VIII.1974 r. po uzyskaniu renty inwalidzkiej. Utożsamiając się z ideą Związku Nauczycielstwa Polskiego (ZNP) od początku pracy zawodowej zasiadał przez lata w zarządzie Ogniska ZNP, pełniąc m.in. przez cztery lata funkcję prezesa.

Był długoletnim kuratorem społecznym i ławnikiem Sądu Rejonowego w Białej Podlaskiej. W wolnym czasie interesował się geografią i astronomią. Czytał książki podróżnicze.

Politycznie przynależny był do Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego (ZSL). Należał do Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej Okręg AK Lublin.

Zmarł 11.IV.2006 r. w Wólce Nosowskiej. Pochowany został na parafialnym cmentarzu rzymskokatolickim w Łosicach.

Żonaty z Jadwigą Sęczek, miał dwie córki; Elżbietę, Alinę oraz syna Wiesława.

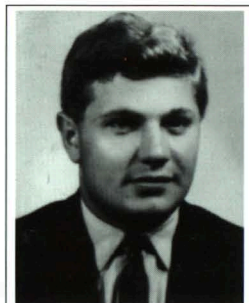
Odnaczony był Medalem Komisji Edukacji Narodowej (1970), Medalem Wojska (1948), Krzyżem Armii Krajowej (1985). Uhonorowany Odznaką Pamiątkową Oddziału Partyzanckiego 34 Pułku Piechoty Armii Krajowej, Złotą Odznaką ZNP, Odznaką Pamiątkową "Akcji Burza". Został awansowany na stopień podporucznika Wojska Polskiego z dniem 28.II.2002 r.

Bibliografia:

Sroka J., *Leśniacy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916-1970*, wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 418-420; Informacje córki Elżbiety z VI 2007 r.

Tomasz Demidowicz

Seheniuk Stanisław (1945-1988) mgr administracji, pedagog, "Leśniak", animator życia społecznego i sportowego. Inspektor i wiceprezes urzędujący Zarządu Wojewódzkiego Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej w Białej Podlaskiej w latach 1976-1983.

Seheniuk S.

Urodził się 28.II.1945 r. w Kodniu nad Bugiem w rodzinie Jana i Janiny z d. Nogas. Po ukończeniu szkoły podstawowej w rodzinnej miejscowości, w czerwcu 1959 r. zdecydował się na wybór zawodu nauczyciela i wstąpił do Państwowego Liceum Pedagogicznego im. Stanisława Staszica w Leśnej Podlaskiej. W czasie nauki w tym zakładzie kształcenia nauczycieli na Południowym Podlaskim należał do drużyny harcerskiej i koła Związku Młodzieży Socjalistycznej (ZMS). Pełnił przez trzy lata funkcję przewodniczącego Szkolnego Klubu Sportowego

(SKA). Był też przewodniczącym samorządu szkolnego, świetnie grał w piłkę siatkową. Reprezentował barwy szkoły podczas wielu meczy wyjazdowych i pokazowych, słynąc z niezwykle silnych i efektownych zbić. Dobre wyniki osiągał w pchnięciu kulą, a nawet rzucie młotem.

Po uzyskaniu świadectwa dojrzałości w czerwcu 1966 r. (XLI Matura) i zdobyciu uprawnień nauczyciela szkół podstawowych pierwszą pracę podjął jako nauczyciel kontraktowy w Szkole Podstawowej w Kopytowie. Po roku przeniósł się do pracy w Szkole Podstawowej w Dobryniu Dużym. Uczył w tej szkole języka polskiego, biologii i zajęć praktyczno-technicznych. Sprawował opiekę nad drużyną harcerską i kołem sportowym. Dodatkowo uczył w miejscowej Szkole Przysposobienia Rolniczego. Poza szkołą grał w piłkę siatkową wyczynowo w II-ligowej "Tomasowii" w Tomaszowie Lubelskim. Podnosząc formalne wykształcenie zawodowe, w latach 1967-1969 kształcił się w systemie zaocznym w Studium Nauczycielskim w Chełmie nad Uherką, na kierunku wychowanie fizyczne z biologią, finalizując naukę zdobyciem dyplomu 20.VII.1969 r. Charakteryzowany jako "niezwykle pogodny, życzliwy i bezinteresowny". Szybko zdobył zaufanie środowiska. Mianowany nauczycielem stałym od 1.X.1970 r. został urlopowany i przeszedł na stanowisko etatowego I Sekretarza Komitetu Gminnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (PZPR) w Białej Podlaskiej. Funkcję tę sprawował do 31.XII.1975 r., wspierając rozwój szkolnictwa, placówek kulturalnych na terenie gminy. Ukończył w 1972 r.

Międzywojewódzką Szkołę Partyjną w Katowicach. Od 1.I.1976 r. został mianowany inspektorem Urzędu Wojewódzkiego w Białej Podlaskiej. Po dwóch latach pracy na tym stanowisku od 1.XI.1977 r. został wiceprezesem urzędującym Zarządu Wojewódzkiego Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej (TKKF). Sprawując to stanowisko pchnął nowy duch w rozwój sportu na obszarze woj. białskopodlaskiego. Przyczynił się do powstania wielu kół TKKF na Południowym Podlasiu. Wsparł działania Rady Wojewódzkiej Ludowych Zespołów Sportowych (LZS) wchodząc w skład plenum tej organizacji. Nadal podnosząc kwalifikacje ukończył w czerwcu 1983 r. w systemie zaocznym Zawodowe Studium Administracyjne Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej (UMCS) w Lublinie. Od 1.VII.1983 r. został pełnomocnikiem Wojewody Białskopodlaskiego ds. Związków Zawodowych w Białej Podlaskiej. Od 20.II.1984 r. przeszedł do pracy na stanowisko Naczelnika Gminy w Kodniu nad Bugiem. Pracował tam do 30.IV.1985 r. Dobrze obeznany ze sprawami samorządu jak też funkcjonującego systemu parlamentarnego od 1.V.1985 r. został kierownikiem Sekretariatu Wojewódzkiego Zespołu Poselskiego w Białej Podlaskiej. Z dużym poświęceniem, ale też powodzeniem sprawował to stanowisko do 31.X.1987 r. Kontynuował równoległe studia administracyjne. W lipcu 1987 r. obronił pracę magisterską na Wydziale Prawa UMCS, z problematyki funkcjonowania terenowych biur poselskich. Od 1.XI.1987 r. przeszedł bez większego entuzjazmu do pracy etatowej partyjnej na stanowisko zastępcy kierownika Rejonowego Ośrodka Pracy Partyjnej w Białej Podlaskiej. Nie usatysfakcjonowany charakterem pracy zgłosił chęć podjęcia studiów zagranicznych. Zakwalifikowany na studia od sierpnia 1988 r. wyjechał na podyplomowe stacjonarno-zaoczne studia w Akademii Nauk Społecznych przy Komitecie Centralnym Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego w Moskwie.

W wolnym czasie oddawał się grze w piłkę siatkową. Uwielbiał wędkarstwo, wiele wolnego czasu mu poświęcał. Jego pasją było łowiectwo i długie wyprawy myśliwskie.

Zmarł 3.IX.1988 r. na atak serca w Moskwie, nieopodal metra. Pochowany został na cmentarzu rzymskokatolickim w Białej Podlaskiej przy ul. Janowskiej.

Żonaty od VI 1967 r. z Haliną Janiną Pińczuk, miał córkę Małgorzatę (ur. 1970) i syna Norberta (ur. 1974).

Odnaczony był Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem 40-lecia Polski Ludowej. Uhonorowany Złotą Odznaką Ludowych Zespołów Sportowych,

Złotą i Srebrną Odznaką Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej, Odznaką Za Zasługi dla Województwa Białkopodlaskiego.

Bibliografia:

"Słowo Podlasia" Nr 37 z 15.IX.1988 r., s. 10; Nr 38 z 22.IX.1988 r., s. 10; Sroka J., *Leśniacy Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916-1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 428-429; Archiwum Urzędu Wojewódzkiego Teczka osobowa - Stanisław Seheniuk bp.; Archiwum Komitetu Wojewódzkiego PZPR w Białej Podlaskiej. Akta osobowe - Stanisław Seheniuk bp.; Archiwum Delegatury Kuratorium Oświaty w Białej Podlaskiej, Akra osobowe - Seheniuk Stanisław, sygn. 883 bp.; Informacje żony Haliny Janiny Seheniuk z II 2006 r.

Tomasz Demidowicz

Semeniuk Czesław Piotr (1935-2007) pedagog, "Leśniak", organizator, animator życia społecznego. Kierownik, następnie dyrektor Szkoły Podstawowej w Huszczy w latach 1966-1990.

Semeniuk Cz.

Urodził się 17.XI.1935 r. w m. Bohukały gm. Pratulin w rodzinie Antoniego i Antoniny z d. Mikołajuk. Uczęszczał początkowo do Szkoły Powszechnej w rodzinnej wsi. Następnie naukę kontynuował w Szkole Powszechnej w Zaczopkach, zaś klasy VI-VII ukończył w Szkole Ogólnokształcącej Stopnia Podstawowego w Krzyczewie. W klasach starszych należał do miejscowej drużyny harcerskiej Związku Harcerstwa Polskiego. Po ukończeniu w czerwcu 1950 r. szkoły podstawowej zdecydował się na wybór zawodu nauczyciela. Zdał egzaminy wstępne

i podjął naukę w Państwowym Liceum Pedagogicznym im. Stanisława Staszica w Leśnej Podlaskiej. W okresie nauki w tym zakładzie kształcenia nauczycieli na Południowym Podlasiu należał do koła szkolnego Związku Młodzieży Polskiej (ZMP), sekcji Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej (TPPR), której był przewodniczącym. Był też członkiem chóru szkolnego. Po zdaniu egzaminu dojrzałości i zdobyciu uprawnień nauczyciela szkół podstawowych 28.VI.1954 r. (XXIV Matura) zgodnie z nakazem pracy skierowany został do pracy w Szkole Ogólnokształcącej Stopnia Podstawowego w Mokranach Nowych. Pracował w tej szkole jako nauczyciel

kierujący do 2.XII.1955 r. Powołany do odbycia obowiązkowej służby wojskowej, służył do 24.X.1957 r. w jednej z jednostek Wojska Polskiego w Radomiu. Po wyjściu do cywila od 18.XI.1957 r. otrzymał posadę nauczyciela kontraktowego w Szkole Podstawowej w Wiskach, był zarazem kierownikiem tej małej placówki oświatowej. Zapisał się podczas ponad pięcioletniej pracy jako jeden z głównych inicjatorów i organizatorów budowy nowego budynku szkolnego w tej wsi. Równolegle podnosząc kwalifikacje w systemie zaocznym ukończył 20.VII.1963 r. II Studium Nauczycielskie na kierunku geografia. W środowisku pracy i zamieszkania należał do Zarządu Kółka Rolniczego. Decyzją władz oświatowych od 1.IX.1963 r. przeniesiony został na stanowisko nauczyciela przedmiotów przyrodniczych do Szkoły Podstawowej w Huszczy gm. Łomazy. W tym charakterze pracował do 31.VIII.1963 r. Uczył ze szczególnym zamiłowaniem geografii, biologii i zoologii. Założył i prowadził z dużym powodzeniem Koło Ligi Ochrony Przyrody. Mianowany od 1.IX.1966 r. kierownikiem tej placówki oświatowej związał się z nią na kolejne ponad 20 lat pracy zawodowej. Przyczynił się do podniesienia poziomu nauczania w szkole i doposażenia w pomoce dydaktyczne. Podjął się organizacji dziecińca wiejskiego przez wiele lat. W 1974 r. w konkursie wojewódzkim na dzieciniec wiejski zajął I miejsce. Charakteryzowany jako "dobry organizator", zainicjował akcję dożywiania dzieci. Wsparł pracę Klubu "Rolnika" w Huszczy, pełniąc przez wiele lat funkcję zastępcy przewodniczącego Rady Społecznej Klubu. Udzielał się społecznie w pracach miejscowego Kółka Rolniczego. Prowadził Uniwersytet Towarzystwa Wiedzy Powszechnej. Był przez wiele lat radnym Gminnej Rady Narodowej w Łomazach, zastępcą przewodniczącego Komisji Kultury i Oświaty. Kształcąc się w systemie zaocznym ukończył 19.IX.1978 r. Instytut Kształcenia Nauczycieli i Badań Oświatowych w Lublinie, zdobywając wyższe wykształcenie zawodowe w specjalności nauczyciel geografii.

W stan spoczynku przeszedł 31.VIII.1990 r.

Przez cały okres pracy zawodowej utożsamiał się z ideą Związku Nauczycielstwa Polskiego (ZNP). Przez lata był prezesem Ogniska ZNP.

W wolnym czasie lubił dyskusje o polityce. Interesował się podróżami i gromadził biblioteczkę specjalistyczną.

Zmarł wiosną 2007 r. w Białej Podlaskiej. Pochowany został na cmentarzu komunalnym na Białce.

Żonaty z Janiną Stanisławą Niedźwiedz, miał córkę Ewę Czesławę (ur. 1962), syna Grzegorza (ur. 1965) i drugą córkę Agnieszkę (ur. 1970).

Odnaczony był Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1989), Złotym Krzyżem Zasługi (1975). Uhonorowany był Odznaką Zasłużony Działacz TKKŚ (1977), Srebrną Odznaką Ligi Obrony Kraju (1978), Odznaką Przyjaciół Dziecka (1978), Srebrną Odznaką Ligi Ochrony Przyrody (1986), Złotą Odznaką ZNP (1975), Odznaką Za Zasługi dla Województwa Białkopodlaskiego (1989).

Był laureatem Nagrody Ministra Oświaty i Wychowania II stopnia w 1979 r., Nagrody Kuratora Oświaty i Wychowania w 1988 r., Nagrody Inspektora Szkolnego w 1971 r., Dyrektora Gminnego Szkół w 1983 r., Nagrody Inspektora Oświaty i Wychowania w 1988 i 1989 r.

Bibliografia:

Sroka J., *Leśniacy Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916-1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 416-417; Archiwum Urzędu Gminnego w Łomazach Akta personalne Czesław Semeniuk, sygn. bp.; Informacje Tadeusza Maziejuka z VIII 2007 r., Informacje Janiny Stanisławy z XI 2007 r.

Tomasz Demidowicz

Serednicki Antoni (1916 - 2012) mgr filologii polskiej, pedagog "Leśniak", pisarz, poeta, tłumacz, redaktor, wydawca, organizator, animator życia kulturalno-oświatowego, literaturoznawca, badacz i krzewiciel pobratymstwa polsko - ukraińskiego.

Serednicki A.

Urodził się 11 II 1916 r. w m. Wierzbowiec k. Krzemieńca na Podolu w rodzinie Tymoteusza i Katarzyny z d. Szandruk. Po ukończeniu Publicznej Szkoły Powszechnej w rodzinnej wsi, naukę kontynuował w Publicznej Szkole Powszechnej w Wyszogrodku. Po zakończeniu edukacji na poziomie elementarnym naukę na poziomie szkoły średniej pobierał w Państwowym Gimnazjum przy Liceum Krzemienieckim. W tej szkole zadebiutował jako poeta ogłaszając wiersze *Pajęczyna* i *Szklisty* na łamach szkolnego czasopisma "Nasz Widnokrąg" oraz otrzymał wyróżnienie za artykuł pt. *Taras Szewczenko*,

a Polacy. Po uzyskaniu tzw. małej matury przeniósł się do Państwowego Seminarium Nauczycielskiego Męskiego im. Mieczysława Brzezińskiego w Leśnej Podlaskiej. W okresie nauki w tym zakładzie kształcenia nauczycieli na Południowym Podlasiu należał do dwóch kółek zainteresowań i chóru szkolnego. Współpracując z redakcją czasopisma szkolnego tego seminarium ogłosił w 1937 r. literacki opis Podlasia. Po zdaniu egzaminu dojrzałości i uzyskaniu uprawnień nauczyciela szkół powszechnych publicznych i prywatnych w czerwcu 1937 r. (Komplet XIV, Kurs im. Marszałka Józefa Piłsudskiego) zgodnie z zainteresowaniami podjął studia na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Warszawskiego. Studiował slawistykę ze specjalizacją dodatkową ukraińską. Napaść wojsk niemieckich we wrześniu 1939 r. przerwała dobrze zapowiadającą się twórczość i wspomniane studia. W okresie wojny i okupacji pracował jako nauczyciel szkoły powszechnej, a następnie był konduktorem tramwajowym w Warszawie. Wywieziony na roboty przymusowe do Rzeszy Niemieckiej w końcu powstania warszawskiego 1944 r. przebywa jako robotnik w jednym z gospodarstw rolnych. Po zakończeniu działań wojennych i powrocie do Polski od 1 IX 1945 r. objął funkcję kierownika Szkoły Powszechnej w Ligocie pow. Krotoszyn. Od 1948 r. przeniósł się do Warszawy i objął posadę nauczyciela języka polskiego w jednym z gimnazjów. Kontynuując studia w czerwcu 1949 r. obronił pracę magisterską z filologii polskiej. W latach 1952 - 1956 był nauczycielem języka polskiego i literatury polskiej w Korpusie Kadetów w Warszawie. Natomiast w latach 1958 - 1960 sprawował funkcję dyrektora kursów przygotowawczych Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej. Zakochany w literaturze polskiej i słowiańskiej prowadził zajęcia z wielkim zapałem i zaangażowaniem. W 1972 r. został profesorem szkół średnich. Pracował jako profesor polonistyki X i V Liceum dla Pracujących w Warszawie. W latach 1968 - 1977 zajmował stanowisko dyrektora wspomnianych liceów. Równolegle od 1960 r. jako uznany specjalista literatury słowiańskiej prowadził wykłady w Katedrze Filologii Ukraińskiej Uniwersytetu Warszawskiego.

Obok bardzo angażującej pracy pedagogicznej od lat 60 XX w. podjął głębsze prace badawcze nad literaturą polską, ukraińską i rosyjską. Sprzyjało tego typu pracom objęcie m.in. funkcji redaktora naczelnego "Kalendarza Ukraińskiego". Jako redaktor 26 tomów tego opracowania w latach 1963 - 1988 uczynił z niego poważny ośrodek kultury i literatury słowiańskiej w tym polskiej i ukraińskiej. "Kalendarz Ukraiński" stał się formą, gdzie publikowane były wiersze wielu poetów ukraińskich mieszkających w Polsce,

miejscem druku przekładów wierszy autorów polskich na język ukraiński w tym takich poetów jak Jan Kochanowski, Adam Mickiewicz, Cyprian Kamil Norwid. Stał się wreszcie miejscem, gdzie publikowano artykuły, szkice, przeglądy bibliograficzne znaczących ukrainistów - językowych w Polsce.

Zapisał się A. Serednicki na trwałe w dziedzinie metodyki i dydaktyki nauczania języka ukraińskiego w Polsce. Był autorem znakomitych podręczników do nauki języka ukraińskiego takich jak *Ridna Mowa* (1969), *Wypisów i czytanek do klasy II pt. "Do gramotu"* (1975) i innych oraz przewodnika do nauki języka ukraińskiego pt. *"Mówimy, czytamy, piszemy. Poradnik metodyczny"* (1982).

Wniósł trwały wkład do komparatystyki kulturolologicznej ogłoszeniem szeregu wartościowych prac z dziedziny związków kulturowo - literackich polsko - ukraińskich. Artykuły o literaturze ukraińskiej i polsko - ukraińskich stosunkach kulturalnych spotykamy w szeregu opracowań zbiorowych w tym opracowaniu pt. *Literatura Polska. Przewodnik Encyklopedyczny* (t. I - II), Warszawa 1984 - 1985.

Współpracował w dziedzinie upowszechnienia zbliżenia polsko - ukraińskiego, publikował artykuły, szkice, recenzje w ponad 60 tytułach czasopism. Szczególnie duże ilości prac zamieścił na łamach ukraińskiego miesięcznika powojennego "Nasza Kultura".

Wiele uczynił A. Serednicki w dziedzinie translatoryki literackiej jako tłumacz dziesiątków wierszy, opowiadań z języka ukraińskiego na polski i z polskiego na język ukraiński w tym m.in. powieści Tarasa Szewczuka pt. *Bliźniacy* (Lublin 1986).

Był autorem biografii pt. *Szymon Petlura* (Warszawa - Kijów 1997). W ogromnym dorobku A. Serednickiego dużo miejsca zajmowały prace poświęcone sprawom religijnym, dziejami prawosławia i sprawom unii brzeskiej.

Jako poeta poświęcił wiersze Adamowi Mickiewiczowi i Juliuszowi Słowackiemu. Był też autorem opowiadań dla dzieci i opowiadań dla dorosłych.

W ogromnej spuściźnie literackiej, naukowo - badawczej liczącej ok. 15 pozycji bibliograficznych spotykamy całe spektrum jego działalności na rzecz rozwoju polskiej i ukraińskiej kultury i zbliżenia polsko - ukraińskiego.

W wolnych chwilach, od prac naukowo - badawczych, redakcyjnych, udzielał się społecznie w pracach Ukraińskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego. W latach 1959 - 1987 był przewodniczącym Zrzeszenia

Inteligencji Twórczej działającej przy tym towarzystwie, a później wiceprzewodniczącym. Był członkiem Komisji Programowej Języka Ukraińskiego funkcjonującej przy Ministerstwie Oświaty i Wychowania w Warszawie. Za swoją działalność naukową i kulturalno-oświatową w 1975 r. został laureatem Nagrody I Stopnia Ministerstwa Oświaty i Wychowania.

Zmarł 12 IX 2012 r. w Warszawie. Pochowany został na Cmentarzu Prawosławnym na Woli.

Żonaty z Marianną pozostawił potomstwo.

Odnaczony był Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi, Medalem Pamiątkowym Komisji Edukacji Narodowej.

Uhonorowany był Odznaką Zasłużonego Działacza Kultury.

Bibliografia:

Bartelski L.M., *Polscy pisarze współcześni 1939 - 1991*, Leksykon, Warszawa 1992, s. 369; Białokozowicz B., *Antoni Serebnicki - rzecznik i orędownik polsko - ukraińskiego przymierza, porozumienia i współpracy "Acta Polono-Ruthenica"* t. V WSP Olsztyn 1999, s. 291 - 309; tenże, *Antoni Serebnicki - pedagog, pisarz, tłumacz - jako badacz i krzewiciel pobratymstwa polsko - ukraińskiego* [W:] *Polska i jej wschodni sąsiedzi* t. VIII Wyd. Uniw. Rzeszowskiego, Rzeszów 2007, s. 192 - 208; Sroka J., *Leśniacy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916 - 1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 409.

Sławomir Hordejuk

Sęczyk B.

Sęczyk Bronisław (1905-1975) mgr filozofii, pedagog, "Leśniak", organizator, animator życia społecznego i oświatowego. Inspektor szkolny powiatu Biała Podlaska w latach 1954-1968.

Urodził się 15.I.1905 r. w m. Swory k. Białej Podlaskiej, w rodzinie Jana i Ewy z d. Oksieńczyk. Po ukończeniu Publicznej Szkoły Powszechnej zdecydował się na wybór zawodu nauczyciela i wstąpił do Państwowego Seminarium Nauczycielskiego Męskiego im. Mieczysława Brzezińskiego w Leśnej Podlaskiej. W czasie nauki

w tym zakładzie kształcenia nauczycieli na Południowym Podlasiu należał do koła plastycznego, spółdzielni uczniowskiej, szkolnego hufca Przysposobienia Wojskowego i Wychowania Fizycznego (PWiWF) i chóru szkolnego. Po zdaniu egzaminu dojrzałości w czerwcu 1927 r. (IV Komplet, kurs im. Stanisława Staszica) i zdobyciu uprawnień nauczyciela publicznych i prywatnych szkół powszechnych pierwszą pracę podjął jako nauczyciel kontraktowy w Publicznej Szkole Powszechnej w Janowie Podlaskim. W 1930 r. zdał egzamin praktyczny i został nauczycielem tymczasowym, następnie stałym. Uczył ze szczególnym zamiłowaniem przedmiotów przyrodniczych. Wspierał działalność koła Związku Młodzieży Wiejskiej (ZMW) i Ochotniczej Straży Ogniowej. Od I.IX.1936 r. został przeniesiony na stanowisko kierownika Publicznej Szkoły Powszechnej w Korczówce, gm. Olszanka w Ziemi Łosickiej. Podjął inicjatywę remontu budynku szkolnego, doprowadzając do oszalowania szkoły z zewnątrz i otynkowania wewnątrz. Jako miłośnik przyrody założył dwa ogródki kwiatowe i wydzielił plac pod boisko szkolne. Brał udział w tajnym nauczaniu i pomagał ukrywającemu się prof. Molasie, pochodzenia żydowskiego. Pracował w tej placówce szkolnej do czerwca 1943 r. Przeniesiony, został następnie kierownikiem Publicznej Szkoły Powszechnej w Próchenkach we wspomnianej gminie Olszanka. Pracował w trudnym okresie po II wojnie światowej w tej szkole do sierpnia 1953 r. Podnosząc wykształcenie w systemie zaocznym ukończył studia na Uniwersytecie w Łodzi, broniąc pracę magisterską: *Plan realizacji reformy szkolnej w powiecie siedleckim*, uzyskując magistra filozofii z zakresu pedagogiki. Decyzją władz oświatowych został przeniesiony od I.IX.1953 r. na stanowisko podinspektora w Wydziale Oświaty i Wychowania w Białej Podlaskiej. Rok później objął trudne stanowisko inspektora szkolnego pow. bialskiego. Nie chcąc zrywać kontaktu bezpośredniego z nauczaniem uczył kilka godzin w szkole. Starał się o poprawę warunków pracy w podległych szkołach i stosowny dobór kadry pedagogicznej. Doceniał i wspierał samokształcenie nauczycieli współpracując m.in. z dyrekcją Państwowego Liceum Pedagogicznego im. Stanisława Staszica w Leśnej Podlaskiej. Z dniem 31.VIII.1968 r. został zmuszony do przejścia w stan spoczynku z uwagi na to, że nie zwołał kadry kierowników szkół pow. bialskiego potępiających wydarzenia marcowe. Chcąc utrzymać kontakt ze szkołą w latach 1968-1974 pracował jako nauczyciel biologii i mikrobiologii w Technikum Ekonomicznym w Białej Podlaskiej. Był w grupie działaczy pow. bialskiego, w końcu lat 60., która doprowadziła do powstania Wyższego Studium Nauczycielskiego w Białej Podlaskiej. Przez cały okres pracy zawodowej

utożsamiał się z ideą Związku Nauczycielstwa Polskiego (ZNP). Politycznie przynależał do Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego (ZSL). Z zamiłowania był myśliwym. Lubił grzybobranie. Do ostatnich dni życia interesował się sprawami oświaty.

Zmarł 25.I.1975 r. w Białej Podlaskiej. Pochowany został na miejscowym cmentarzu rzymskokatolickim przy ul. Janowskiej.

Żonaty od 2.IV.1929 r. z Heleną Hordyjewicz, nie pozostawił potomstwa.

Odnaczony był Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi. Uhonorowany Złotą Odznaką ZNP.

Bibliografia:

Filipiuk J., *Korczówka* [w:] *Ocalić od zapomnienia oświatę i jej twórców. Zarys dziejów oświaty w gminach powiatu łosickiego*, Praca zbiorowa pod red. E. Wawryniuka, S. Sobieszuka, Wyd. Sekcja Emerytów i Rencistów Oddziału ZNP w Łosicach, Łosice 2006, s. 207-209; Sroka J., *Leśniacy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916-1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 404-405; Wawryniuk W., Piotruk J., *Historia i teraźniejszość Szkoły Podstawowej w Próchenkach* [w:] *Ocalić od zapomnienia...*, s. 172-174; Archiwum Zespołu Szkół Zawodowych im. Komisji Edukacji Narodowej w Białej Podlaskiej. Akta osobowe - mgr Sęczyk Bronisław; Informacje i pomoc mgr Krystyny Hordyjewicz - bratanicy z 12.IV.2008 r.

Tomasz Demidowicz

Sosnowski Józef (1901 - 1960) mgr filozofii, pedagog "Leśniak", organizator, instruktor harcerski, podharcemistrz.

Sosnowski J.

Urodził się 28 II 1901 r. w m. Rossosz pow. Biała Podlaska w rodzinie chłopskiej Wojciecha i Konstancji z Wysokińskich. Po ukończeniu szkoły początkowej, wychowywany w duchu patriotycznym zdecydował się na wybór zawodu nauczyciela. Zdał egzamin wstępny i od 1 IX 1921 r. podjął naukę w Państwowym Seminarium Nauczycielskim Męskim im. Mieczysława Brzezińskiego w Leśnej Podlaskiej pow. Biała Podlaska. W okresie nauki w tym zakładzie kształcenia nauczycieli na Południowym Podlasiu

należał do dwóch przedmiotowych kółek zainteresowań i szkolnej drużyny harcerskiej im. ks. Stanisława Brzóska. Od 1923 r. pełnił funkcję zastępowego IV zastępu. Aktywnie uczestniczył w wieczornicach poświęconych patronowi swojego kursu szkolnego Tomaszowi Zanowi. Po zdaniu egzaminu dojrzałości i uzyskaniu uprawnień do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych w maju 1924 r. (I Komplet, Kurs im. Tomasza Zana) pierwszą pracę zawodową jako nauczyciel kontraktowy podjął w Publicznej Szkole Powszechniej w Sworach k. Białej Podlaskiej. Prowadził tam szkolną drużynę harcerską i należał do aktywnych członków miejscowego Ogniska Nauczycielstwa Szkół Powszechnych. Wzięty do odbycia czynnej służby wojskowej w 1927 r. po kursie unitarnym skierowany ukończył Szkołę Podchorążych Rezerwy Piechoty przy 22 Pułku Piechoty. Po powrocie do cywila objął posadę nauczyciela stałego w Publicznej Szkole Powszechniej w Dobryniu Dużym. Równolegle prowadził pracę organizacyjno-szkoleniową nad rozwojem myśli skautowej na obszarze pow. Biała Podlaska. Decyzją Komendanta Chorągwi ZHP w Brześciu n/Bugiem druha Stanisława Zawadzkiego od marca 1931 r. został za zgodą władz oświatowych mianowany Komendantem Hufca Męskiego w Białej Podlaskiej. Pomimo wielu zajęć organizacyjnych i dydaktycznych zdecydował się na podjęcie studiów. Za zgodą władz zwierzchnich oświatowych w latach 1934 - 1938 studiował na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Warszawskiego i Pedagogicznym w Wolnej Wszechnicy Polskiej, na tej ostatniej zdobył też w 1938 r. dyplom magistra filozofii. Doszkalany systematycznie w latach 30 XX w. został w 1938 r. awansowany na stopień podporucznika rezerwy piechoty Wojska Polskiego. W uznaniu osiągnięć organizacyjnych i dydaktycznych, jak też osiągniętych efektów na polu działalności wychowawczo - społecznej decyzją Kuratora Okręgu Lubelskiego 8 III 1939 r. otrzymał tytuł profesora jako pełniący obowiązki kierownika Publicznej Szkoły Powszechniej w Dobryniu Dużym pow. Biała Podlaska. Nie został zmobilizowany z chwilą napaści Niemiec hitlerowskich na Polskę we wrześniu 1939 r. W okresie wojny i okupacji pracował oficjalnie jako kierownik i nauczyciel szkoły w Dobryniu Dużym. Następnie od 1 IX 1941 r. został kierownikiem Szkoły Powszechniej w Terespolu n/Bugiem. Równocześnie uczestniczył w konspiracji w szeregach Związku Walki Zbrojnej (ZWZ), a następnie Armii Krajowej (AK). Brał czynny udział jako członek Tajnej Organizacji Nauczycielskiej w tajnym nauczaniu. Od 1 IX 1941 r. do 31 VII 1944 r. pełnił funkcję przewodniczącego Gminnej Komisji Tajnego Nauczania w Terespolu n/Bugiem. Po przejściu frontu

w lipcu 1944 r. wszedł do grupy inicjatywnej we wspomnianym Terespolu. Od 1 IX 1944 r. został organizatorem i dyrektorem Samorządowego Gimnazjum Koedukacyjnego w tym mieście na Południowym Podlasiu uruchomionego za zgodą władz oświatowych. Kierował tą placówką oświatową, uczył m.in. matematyki i fizyki do końca czerwca 1948 r. Korzystając z oferty nowej pracy od 1 IX 1948 r. za zgodą władz Kuratorium Okręgu Szkolnego Pomorskiego został dyrektorem Państwowego Gimnazjum i Liceum w Kcyni. Podjął udanie wysiłek mający na celu podniesienie poziomu nauczania w tej szkole, jak też rozwoju kulturalnego młodzieży uczącej się w tej szkole m.in. przez doposażenie biblioteki szkolnej i powołanie zespołu artystycznego. Pomimo nieodpowiednich warunków mieszkaniowych realizował się jako pedagog i dyrektor do sierpnia 1953 r. Zwolniony z uzasadnionych przyczyn ze stanowiska dyrektora od 1 IX 1953 r. przeniesiony został na posadę nauczyciela do Państwowego Liceum Ogólnokształcącego im. Jana Kasprówicza w Inowrocławiu. Pracował z dużym zaangażowaniem jako nauczyciel przedmiotów ścisłych coraz częściej zapadając na zdrowiu.

Zmarł po długiej chorobie w wieku 59 lat 1 XI 1960 r. w Inowrocławiu. Pochowany został na miejscowym cmentarzu.

Żonaty od 1947 r. ze Stanisławą, miał córkę Ewę.

Odnaczony był m.in. Medalem Niepodległości "Za pracę w dziele odzyskania niepodległości" (1933)

Bibliografia:

Sroka J., *Leśniacy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916 - 1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 404. Informacje córki Ewy II 2017 r. Tomasz Demidowicz

Szczęśniak Z.

Szczęśniak Zygmunt Albert (1933-1998) pedagog, "Leśniak", organizator, dydaktyk-nawator, instruktor harcerski, animator życia kulturalno-oświatowego. Kierownik Szkoły Podstawowej w Dokudowie w latach 1956-1966, a następnie Kierownik i później Dyrektor Szkoły Podstawowej w Woskrzenicach 1966-1990.

Urodził się 18.X.1933 r. w m. Wólka Zastawie gm. Tuchowicz w Ziemi Łukowskiej, w rodzinie Stanisława i Adeli z d. Muszyńska.

Lata szkoły powszechnej przypadły na okres wojny i okupacji. Po ukończeniu Szkoły Podstawowej w Tuchowiczu w czerwcu 1948 r., zdał egzamin i rozpoczął naukę w Państwowym Liceum Pedagogicznym im. Stanisława Staszica w Leśnej Podlaskiej. W czasie nauki w tym zakładzie kształcenia nauczycieli na Południowym Podlasiu należał do chóru i orkiestry szkolnej oraz koła Związku Młodzieży Polskiej (ZMP). Przez pewien okres pełnił funkcję zastępcy przewodniczącego szkolnego koła ZMP. Należał też do harcerstwa. Po ukończeniu liceum i zdobyciu w maju 1952 r. uprawnień nauczyciela szkół podstawowych (XXII Matura) skierowany został do pracy od lipca 1952 r. w Zarządzie Powiatowego ZMP w Radzynie Podlaskim. Pracował jako instruktor, a następnie od 1.I.1953 r. został kierownikiem Wydziału Szkolno-Harcerskiego Zarządu Powiatowego ZMP. Po przejściu, na własną prośbę, do pracy w szkole od stycznia do lutego 1954 r. pracował jako nauczyciel w Szkole Ogólnokształcącej Stopnia Podstawowego Nr 1 w Radzynie Podlaskim. Został równocześnie przewodniczącym drużyny harcerskiej. Powołany w lutym 1954 r. do odbycia służby wojskowej, służył do czerwca 1955 r. Od 1.IX.1955 r. objął posadę nauczyciela w Szkole Podstawowej w Huszczy. Od 1.IX.1956 r. przeszedł do pracy w Szkole Podstawowej w Dokudowie, z którą związał się zawodowo na 10 lat, był pełniącym obowiązki kierownika, a następnie kierownikiem tej placówki. Charakteryzowany jako "dobry organizator pracy". Przeprowadził modernizację budynku szkolnego i rozbudowę szkoły z mieszkaniami dla nauczycieli. Przyczynił się do zelektryfikowania Dokudowa. Założył koło teatralne i chór szkolny. Wspierał i umożliwiał działalność kół zainteresowań i drużyny harcerskiej. Podjął w 1956 r. studia matematyczne w systemie zaocznym w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Gdańsku, ale po roku ich zaniechał z racji na trudności z dojazdem i koszty. Od 1.IX.1966 r. przeszedł do pracy na stanowisko kierownika Szkoły Podstawowej w Woskrzenicach Dużych. Pracą zawodową związał się z tą placówką na następne 25 lat. Dokonał modernizacji i rozbudowy szkoły, jej ogrodzenia. Przejął opiekę nad szkolnym chórem i samorządem szkolnym oraz drużyną harcerską. Włączył Szkołę Podstawową w Woskrzenicach na początku lat 70. do rozpoczętego Eksperymentu Pedagogicznego. Założył Izbę Tradycji i zainicjował ruch wśród młodzieży, zainteresowanej najnowszą historią Ziemi. Za udział w kultywowaniu tradycji narodowych w 1985 r. jego szkoła otrzymała Medal Związku Bojowników o Wolność i Demokrację. Dzięki staraniom założył boisko szkolne i rozpropagował tenis stołowy. Zespół reprezentujący szkołę zajął I miejsce w Wojewódzkim Współzawodnictwie Szkół Województwa

Bialskopodlaskiego w tenisie stołowym i zdobył Puchar Okręgu Związku Tenisa Stołowego. Ucząc matematyki sprawował opiekę nad kółkiem matematycznym. Wsparł inicjatywę powstania Szkoły Przysposobienia Rolniczego w Woskrzenicach. Przejął obowiązki kierownika tej szkoły od Lucyny Rymkiewicz. Podnosząc kwalifikacje ukończył 22.III.1973 r. Wyższe Studium Nauczycielskie na UMCS w Lublinie w zakresie matematyki, które jest równoznaczne z wyższymi studiami zawodowymi. Należał do Związku Nauczycielstwa Polskiego (ZNP). Był wieloletnim członkiem Prezydium Rady Zakładowej ZNP w Dokudowie, a następnie w Woskrzenicach. Był prezesem Ogniska ZNP i członkiem, Zarządu Oddziału ZNP w Białej Podlaskiej. Był wielokrotnym radnym Gminnej Rady Narodowej, członkiem Rady Narodowej Gminnej Spółdzielni "Samopomoc Chłopska". Przewodniczył samorządowi wsi Woskrzenice. Należał do znanych popularyzatorów idei harcerstwa polskiego. Politycznie przynależny był od 1952r. do Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej. W stan spoczynku przeszedł z dniem 31 VIII 1990 r. po 40 latach pracy pedagogicznej. Nie chcąc zrywać łączności ze szkołą, pracował w niepełnym wymiarze godzin, ucząc matematyki. W wolnym czasie interesował się polityką, lubił pracę na działce.

Zmarł 7.XII.1998 r. w Białej Podlaskiej.

Pochowany został na miejscowym cmentarzu rzymskokatolickim w Woskrzenicach Dużych.

Żonaty od września 1952 r. z Aliną Łajtar, miał trzy córki Krystynę Jadwigę (ur. 1953), Danutę (ur. 1956) i Elżbietę (ur. 1959).

Odnaczony był Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1986), Brązowym Krzyżem Zasługi (1969), Złotym Krzyżem Zasługi (1975), Medalem 40-lecia Polski Ludowej (1984). Uhonorowany Złotą Odznaką ZNP (1970), Odznaką ZNP 1905/1980 (1986), Złotą Odznaką Zasłużony Działacz Ligi Obrony Kraju (1986), Honorową Odznaką Przyjaciół Harcerstwa (1984). Był Laureatem Nagrody Ministra Oświaty i Wychowania w 1973 r., Nagrody Kuratora Oświaty i Wychowania 1985 r. Był porucznikiem rezerwy Wojska Polskiego.

Bibliografia:

Sroka J., *Leśniacy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916-1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 413-414; Archiwum Samorządowe Administrowania Planowania Oświatowego w Białej Podlaskiej. Akta osobowe - Szczęśniak Zygmunt Albert sygn. 129 bp.; Informacje żony Aliny Szczęśniak z 28 X 2007 r.

Tomasz Demidowicz

Szerszunowicz Mikołaj (1928-2006) pedagog, "Leśniak", animator turystyki i obozownictwa. Dyrektor Szkoły Podstawowej w Kijowcu w latach 1979-1988.

SZ.M.

Urodził się 22.IV.1928 r. w m. Bojary gm. Żabinka na Polesiu, w rodzinie Jakuba i Amelii z d. Szwarcewicz. Uczył się początkowo w Publicznej Szkole Powszechnej w rodzinnej wsi. W okresie wojny i okupacji zmuszony był uczęszczać do szkoły rosyjskiej, następnie do szkoły powszechnej w Jakowczycach, od 1944 r. w ramach akcji repatriacyjnej wraz z rodziną znalazł się w granicach nowej Polski we wsi Polinów gm. Zakanale pow. bialski. Przez rok czasu uczył się w Państwowym Gimnazjum dla Dorosłych w Białej Podlaskiej. W dniu 17.III.1949 r. zdał tzw. małą

maturę jako ekstern przed Państwową Komisją Egzaminacyjną dla eksternów w Prywatnym Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącym dla Dorosłych Związku Nauczycielstwa Polskiego w Kwidzynie. Od 15.I.1950 r. jako nauczyciel kontraktowy niewykwalifikowany objął posadę w Szkole Podstawowej w Komarnie na Południowym Podlasiu. Uczył w tej szkole języka rosyjskiego, geografii, języka polskiego, matematyki, biologii do 15.VIII.1963 r. Równocześnie przez okres trzech lat prowadził kursy początkowe dla analfabetów. Chcąc uzyskać kwalifikacje pedagogiczne wstąpił na Kurs Kształcenia Czynnych Niewykwalifikowanych Nauczycieli szkół podstawowych i wychowawców zakładów wychowawczych i opiekuńczych w Państwowym Liceum Pedagogicznym im. Stanisława Staszica. W dniu 5.I.1955 r. zdał egzamin dojrzałości we wspomnianym Liceum (XXIV Matura) i uzyskał stosowne uprawnienia do nauczania w szkołach podstawowych. Podnosząc nadal kwalifikacje w dniu 15.XI.1959 r. obronił pracę dyplomową po trzech latach nauki na kierunku geografia w Zaocznym Studium Nauczycielskim w Toruniu. Na własną prośbę z dniem 1.IX.1963 r. objął posadę nauczyciela Szkoły Podstawowej w Koszalach gm. Huszcza, zostając pełniącym obowiązki kierownika tej placówki oświatowej. Pracował w tej szkole do 15.VIII.1969 r. Na własną prośbę od 1.IX.1969 r. ze względów rodzinnych przeniesiony został na posadę nauczyciela do Szkoły Podstawowej w Kijowcu gm. Zalesie. Z tą placówką oświatową związał się na okres kolejnych 20 lat pożytecznej pracy pedagogicznej. Uczył z zamiłowaniem geografii, przedmiotów

przyrodniczych, ale też języka polskiego i matematyki w ki. III-V. Był opiekunem kółka geograficznego oraz kółka Szkolnego Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego. Uczestniczył w pracach zespołu samokształceniowego, pełniąc w latach 1972-1975 funkcję przewodniczącego takiego zespołu na terenie gm. Zalesie. Nadal podnosząc kwalifikacje pedagogiczne w dniu 7.VII.1977 r. zdał egzamin końcowy równoważny wyższemu studiom zawodowym w specjalności nauczycielskiej - geografia w Instytucie Kształcenia Nauczycieli i Badań Oświatowych w Lublinie. Decyzją władz zwierzchnich oświatowych z dniem 1.IX.1979 r. został powołany na dyrektora Szkoły Podstawowej w Kijowcu, funkcję tą sprawował do 31.VIII.1988 r., tj. do czasu przejścia w stan spoczynku. Nie chcąc zrywać kontaktu ze szkołą pracował następnie w niepełnym wymiarze. Utożsamiając się z ideą Związku Nauczycielstwa Polskiego (ZNP) od 1952 r. został m.in. długoletnim członkiem Zarządu Ogniska ZNP w Zalesiu. Politycznie przez lata zaangażowany był w działalność Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego (ZSL). W latach 1963-1985 był prezesem Koła ZSL w Kijowcu, członkiem prezydium Gminnego Komitetu ZSL, wreszcie członkiem Komisji do Spraw Oświaty, Kultury, Zdrowia i Spraw Społecznych Wojewódzkiego Komitetu ZSL w Białej Podlaskiej.

Zmarł 8.I.2006 r. w Białej Podlaskiej. Pochowany został na cmentarzu rzymskokatolickim w Malowej Górze.

Żonaty od 4.I.1960 r. ze Stefanią Kuncewicz, miał syna Janusza Stefana (ur. 1961).

Odnznaczony był Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1985), Złotym Krzyżem Zasługi (1975), Medalem Komisji Edukacji Narodowej (1985). Uhonorowany był Odznaką Złotą ZNP (1976), Odznaką Za Zasługi dla Województwa Białkopodlaskiego (1984), Odznaką Zasłużony Działacz Frontu Jedności Narodu (1981).

Był laureatem Nagrody Specjalnej Inspektora Oświaty i Wychowania w Zalesiu w 1986 r.

Bibliografia:

Demidowicz T., *Mikołaj Szerszunowicz (1928-2006), Wspomnienia w 5 rocznicę śmierci „Kniaża”*. Czasopismo mieszkańców wsi Koszoły, R. II, Nr 3 z 21.VIII.2011, s. 11; Sroka J., *Leśnicy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916-1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 417-418; Archiwum Zespołu Ekonomicznego Szkół w Zalesiu Akta osobowe Szerszunowicz Mikołaj sygn. 16, bp.; Kronika Szkoły w Kijowcu bp.; Informacje syna Janusza Szerszunowicza z VII.2011 r.

Tomasz Demidowicz

Tokarski Henryk (1934-2002) pedagog, "Leśniak", organizator, instruktor harcerski, animator życia kulturalno-oświatowego. Kierownik Szkoły Podstawowej w Dobudowie w latach 1966-1984.

Tokarski H.

Urodził się 26.I.1934 r. w m. Ortel Królewski gm. Kościeniewice, w rodzinie Grzegorza i Eufrozyny z d. Szpyruk. Lata dzieciństwa przypadły na czas wojny i okupacji przy rodzicach w rodzinnej miejscowości. Naukę rozpoczął w Szkole Powszechnej w Studziance, by następnie od 1949 r. kontynuować w Publicznej Szkole Średniej Zawodowej w Białej Podlaskiej. Po ukończeniu I klasy wyjechał na Wybrzeże, gdzie uczęszczał do Średniej Szkoły Budowlanej w Gdańsku-Wrzeszczu. Po jej ukończeniu, jako technik budowlany w lipcu 1951 r. powrócił na

Południowe Podlasie i postanowił zostać nauczycielem. W okresie 24.IX.1951-25.VI.1952 r. ukończył 10-miesięczny Wstępny Kurs Pedagogiczny dla kandydatów na nauczycieli Szkół Podstawowych przy Państwowym Liceum Pedagogicznym (PLP) im. Stanisława Staszica w Leśnej Podlaskiej. Pierwszą pracę w zawodzie nauczycielskim podjął jako nauczyciel tymczasowy w Szkole Ogólnokształcącej Stopnia Podstawowego w Mazanówce gm. Tucza. W szkole tej pracował do końca sierpnia 1958 r. Podnosząc kwalifikacje w systemie kursowym ukończył w czerwcu 1955 r. PLP im. S. Staszica w Leśnej Podlaskiej (XXV Matura). Od sierpnia 1955 r. został przewodniczącym organizacji harcerskiej w tej szkole. Założył i sprawował opiekę nad Kołem Polskiego Czerwonego Krzyża (PCK). Zainicjował zbieranie pamiątek historycznych jako nauczyciel historii i włączył się w prace koła Związku Młodzieży Wiejskiej i Ludowych Zespołów Sportowych. Od 1.IX.1958 r. został przeniesiony do pracy w Szkole Podstawowej w Krzywówce gm. Sławatycze, związał się z tą placówką oświatowo-wychowawczą przez kolejne kilka lat jako kierownik. Założył w tej szkole kółko historyczne i kółko PCK, nad którymi sprawował opiekę. Powołał do życia bibliotekę szkolną z prawdziwego zdarzenia. Włączył się w prace samorządu terytorialnego zostając radnym. Zainicjował i organizował Szkołę Przysposobienia Rolniczego. Podnosząc i aktualizując wiedzę uczestniczył w kilku kursach ukończył m.in. Okręgowy Kurs Kierowników Szkół Przysposobienia Rolnego w Lublinie latem 1963 r. Charakteryzowany jako nauczyciel "pracowity i zdyscyplinowany". Od 1.IX.1966 r. został

przeniesiony na własną prośbę do pracy w Szkole Podstawowej w Dokudowie w charakterze kierownika tej placówki oświatowo-wychowawczej. Związał się z tą miejscowością i szkołą na ponad 20 lat czynnej pracy zawodowej. Dokonał remontu kapitalnego budynku szkolnego, założył boisko szkolne. Założył i sprawował opiekę nad kołami PCK i LOK. Zorganizował i prowadził Uniwersytet Powszechny i chór dla dorosłych. Zwrócił uwagę na rozwój czytelnictwa organizując w sposób nowoczesny bibliotekę szkolną. Zorganizował i kierował od 1.IX.1969 r. Szkołą Przysposobienia Rolniczego w Dokudowie. Przez wiele lat aktywnie uczestniczył w pracach Ochotniczej Straży Pożarnej w Dokudowie sprawując funkcję prezesa. Podnosząc formalne wykształcenie ukończył w systemie zaocznym Studium Nauczycielskie w Lublinie na kierunku historia z filologią polską. W dniu 16.VI.1973 r. zdał końcowy egzamin w Instytucie Kształcenia Nauczycieli i Badań Oświaty w Białymstoku i uzyskał kwalifikacje równoznaczne z wyższym zawodowym z zakresu historii. Z dużym pożytkiem dla środowiska m. Dokudów pracował na pełnym etacie do dnia 31.VIII.1984 r., tj. do czasu przejścia w stan spoczynku. Nie zrywał jeszcze kontaktu ze szkołą i młodzieżą. Pracował w niepełnym wymiarze godzin prowadząc m.in. bibliotekę szkolną do sierpnia 1987 r.

W wolnym czasie zajmował się ogrodnictwem.

Zmarł 20.XII. 2002 r. w Białej Podlaskiej. Pochowany został zgodnie z ostatnią wolą na cmentarzu parafialnym w Motwicy.

Żonaty z Marią Słobko, miał syna Krzysztofa Grzegorza (ur. 1957).

Odznaczony był Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej. Uhonorowany Odznaką Złotą Ligi Obrony Kraju i Odznaką PCK. Był laureatem Nagrody Kuratora Oświaty i Wychowania w 1982 r.

Bibliografia:

Sroka J., *Leśniacy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916-1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 419-420; Archiwum Samorządowe Administracji Placówek Oświatowych w Białej Podlaskiej. Akta osobowe - Tokarski Henryk sygn. 255 bp., informację żony Marii z VI 2008 r.

Tomasz Demidowicz

Wakulski Jan (1928-2001) pedagog, animator życia oświatowo-kulturalnego, promotor turystyki i krajoznawstwa, Kierownik Szkoły Podstawowej w Krzyczewie nad Bugiem w latach 1954-1973.

Wakulski J.

Urodził się 16.V.1928 r. w kol. Piszczac, w rodzinie Aleksandra i Heleny z d. Lewczuk. Po ukończeniu Publicznej Szkoły Powszechnej w Piszczacu w czerwcu 1940 r. podjął pracę jako pomocnik mechanika w prywatnym miejscowym młynie Józefa Kwapiszewskiego niemal przez cały czas wojny i okupacji. W końcu 1943 r. wzięty został przez okupanta niemieckiego do pracy na lotnisku w Małaszewiczach jako mechanik. Po przejściu frontu ponownie został mechanikiem w miejscowym młynie parowym. W połowie 1946 r. wyjechał do Wrocławia, gdzie w jednej ze szkół

średnich stolicy Dolnego Śląska zdał maturę. Zdał egzamin i zgodnie z zainteresowaniami podjął studia historyczne na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Śmierć ojca i pogorszenie się sytuacji materialnej zmusiły Go do rezygnacji z ukochanych studiów i do podjęcia pracy zawodowej w charakterze nauczyciela niewykwalifikowanego od 20.X.1951 r. do 25.VI.1952 r. w Szkole Ogólnokształcącej Stopnia Podstawowego w Zaczopkach. Następnie podjął pracę w Szkole Ogólnokształcącej w Horoszkach Wielkich. Równolegle, ucząc się w systemie wakacyjnych kursów, podnosił kwalifikacje w Państwowym Liceum Pedagogicznym (PLP) im. Stanisława Staszica w Leśnej Podlaskiej. Od 25.VI.1953 r. objął posadę nauczyciela w Szkole Ogólnokształcącej Stopnia Podstawowego w m. Błonie nad Bugiem i pracował tam do 25.V.1954 r. W dniu 16.VII.1954 r. zdał egzamin dojrzałości (XXIV Matura) przed Państwową Komisją Egzaminacyjną przy PLP w Leśnej Podlaskiej i uzyskał pełne kwalifikacje pedagogiczne do nauczania w szkolnictwie podstawowym. Wkrótce po przeniesieniu do pracy w Szkole Podstawowej w Krzyczewie nad Bugiem został mianowany na kierownika tej placówki oświatowej. Pracując w tej szkole niemal przez 20 lat (do 15.VI.1973 r.) przyczynił się do modernizacji budynku szkolnego. Założył i prowadził drużynę harcerską. Powołał do życia zespół artystyczny wokalnie-śpiewaczy. Podjął z młodzieżą organizację biwaków i rajdów turystycznych. Charakteryzowany jako nauczyciel "inteligentny, energiczny i zaradny". Był opiekunem koła Ligi Ochrony Przyrody oraz koła historycznego.

Zbierał pamiątki. Zaczął gromadzić zapiski dawnych nadbużańskich pieśni, zwyczaje i obyczaje. Był zwolennikiem rozwoju samokształcenia wśród nauczycieli. Uczestniczył w spotkaniach, zjazdach samokształceniowych metodycznych oraz kursach dla nauczycieli historii, organizowanych przez władze oświatowe. Podobne inicjatywy na rzecz środowiska podjął od czerwca 1973 r. w Szkole Podstawowej w Neplach nad Bugiem, gdzie na krótko objął, do 30.VIII.1974 r., kierownictwo nad tą placówką. Od 1.X.1974 r. przeszedł na posadę nauczyciela historii do Szkoły Podstawowej w Piszczacu i związał się z tą placówką na kolejne 10 lat aktywnej pracy zawodowej. Podnosząc kwalifikacje zawodowe studiował początkowo historię na Uniwersytecie Marii Curie Skłodowskiej (UMCS) w Lublinie, a następnie w Instytucie Kształcenia Nauczycieli i Badań Oświatowych w Białymstoku. W maju 1978 r. zdał egzamin kwalifikacyjny równoznaczny wyższym studiom zawodowym o specjalności historia. Zainicjował założenie izby tradycji przy Szkole Podstawowej w Piszczacu. Włączył się w działalność na rzecz środowiska. W roku szkolnym 1982/83 ukończył Podyplomowe Studia na UMCS w ulubionej specjalności - historia. W stan spoczynku przeszedł z dniem 31.VIII.1984 r. po 32 latach pracy pedagogicznej.

Zmarł 5.XI.2001 r. w Piszczacu. Pochowany został na miejscowym cmentarzu parafialnym rzymskokatolickim.

Żonaty z Albiną, miał dwie córki Ewę (ur. 1954) i Joannę (ur. 1957) oraz syna Roberta (ur. 1958).

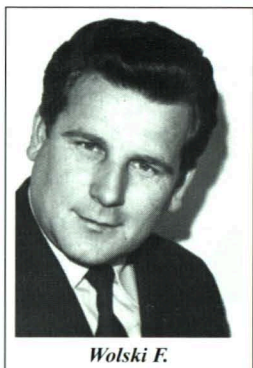
Odznaczony był Złotym Krzyżem Zasługi (1976), Srebrnym Krzyżem Zasługi (1973). Uhonorowany Złotą Odznaką ZNP. Był laureatem Nagrody Komitetu Oświaty i Nagrody Gminnego Dyrektora Szkół w 1984.

Bibliografia:

Sroka J., *Leśniacy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916-1970*, Wyd. Podlaskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 417-418; Archiwum Urzędu Gminy w Piszczacu. Akta osobowe - Wakulski Jan bp.

Tomasz Demidowicz

Wolski Feliks (1936-1996) pedagog, "Leśniak", organizator, animator życia oświatowego-kulturalnego, kierownik, następnie dyrektor Szkoły Podstawowej w Sitniku w latach 1976-1984.

Wolski F.

Urodził się 15.VII.1936 r. w m. Wola Dubowska gm. Dubów, w rodzinie Józefa i Zofii z d. Gadomska. Lata dzieciństwa przypadły na okres wojny i okupacji. Do Szkoły Powszechnej uczęszczał w Oborożku k. Woli Dubowskiej, a następnie do 7-klasowej Szkoły Powszechnej w Burwinie. Zdecydował się na wybór zawodu nauczyciela, zdał egzamin wstępny i od 1.IX.1950 r. kontynuował naukę w Państwowym Liceum Pedagogicznym im. Stanisława Staszica w Leśnej Podlaskiej. W czasie nauki w tym znanym zakładzie kształcenia nauczycieli na Południowym Podlasiu należał do harcerstwa, koła sportowego i Związku

Młodzieży Polskiej. Po ukończeniu liceum otrzymał świadectwo dojrzałości 14.V.1954 r. (XXIV Matura) i zdobyciu uprawnień nauczyciela szkół podstawowych, pierwszą pracę rozpoczął w Szkole Ogólnokształcącej Stopnia Podstawowego w Oborożku. Od 1.X.1954 r. został przeniesiony do Szkoły Ogólnokształcącej Stopnia Podstawowego w Łukowcach gm. Sitnik. Wzięty do odbycia służby wojskowej służył w Wojsku Polskim od 1.XII. 1956 r. do 20.VI 1958 r. Na krótko otrzymał pracę w Szkole Podstawowej w Bordziłówce gm. Rossosz. Od 1.VIII.1958 r. ponownie wrócił do pracy w Szkole Podstawowej w Łukowcach. Uczyl w tej szkole historii, sprawował opiekę nad kółkiem historycznym. Prowadził drużynę harcerską. Po kilku latach pracy przeszedł do pracy do Szkoły Podstawowej w Sitniku. W połowie lat 60. znalazł się w gronie inicjatorów budowy nowej szkoły w Sitniku, wszedł w skład Społecznego Komitetu Budowy. Charakteryzowany jako koleżeński, suwerenny i zdyscyplinowany zdobył duże uznanie środowiska lokalnego. Podnosząc formalne kwalifikacje w latach 1965-1967 ukończył w systemie zaocznym II Studium Nauczycielskie w Lublinie na kierunku historia z wychowaniem obywatelskim. Ucząc tych przedmiotów sprawował opiekę nad kółkiem historycznym. Zainicjował organizację szkolnej izby tradycji i zbieranie pamiątek historycznych. Z dniem 1.IX.1975 r. został urlopowany z oświaty do pracy w Wojewódzkim Komitecie Narodowego Funduszu Ochrony Zdrowia w Białej Podlaskiej. Pracował jako instruktor do 31.XII.1975 r. Od 1.I.1976 r.

na własną prośbę powrócił do pracy pedagogicznej w Szkole Podstawowej w Sitniku. Od 1.II.1976 r. władze oświatowe powierzyły Mu pełnienie obowiązków kierownika, a od 1.VIII.1976 r. dyrektora Szkoły Podstawowej w Sitniku. Kierując tą szkołą do czasu przejścia w stan spoczynku 31.VIII.1984 r. przyczynił się do podniesienia poziomu dydaktyczno-wychowawczego. Przeprowadził rozbudowę szkoły, urządził pracownię. Dzięki staraniom wznosił Dom Nauczyciela. Był jednym z głównych inicjatorów budowy drogi bitej Sitnik – Łukowce - Worgule. Włączył się w prace Ochotniczej Straży Pożarnej. Wszedł do jej zarządu i zainicjował budowę budynku remizy. Ucząc ulubionej historii, kontynuował prace nad rozwojem izby tradycji. Sprawował opiekę nad drużyną harcerską. Podjął się z powrotem organizacji obozów i biwaków dla młodzieży. Uczynił ze Szkoły Podstawowej w Sitniku - szkołę otwartą, wyrównując się dobrym wyglądem i estetyką otoczenia.

Od pierwszych lat pracy zawodowej należał do Związku Nauczycielstwa Polskiego (ZNP). Był przez wiele lat przewodniczącym Rady Zakładowej ZNP w Sitniku, następnie zasiadał w zarządzie Ogniska ZNP. Zasiadał też jako radny w składzie Gminnej Rady Narodowej, przewodniczył Radzie Sołeckiej i był społecznym opiekunem wsi Łukowce. Po przejściu w stan spoczynku nie zrywał łączności ze szkołą i młodzieżą. Pracował w niepełnym wymiarze godzin jako nauczyciel historii do końca 1990 r. W wolnych chwilach chodził na długie spacery i pracował na działce. Interesował się sportem.

Zmarł 31.X.1995 r. w Białej Podlaskiej. Pochowany został na cmentarzu parafialnym w Łukowcach.

Żonaty z Janiną Sidoruk, miał dwie córki Jolantę Marię (ur. 1962), Bożenę Wandę (ur. 1965) i syna Janusza Stanisława (ur. 1963).

Odnaczony był Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi, Medalem KEN i Medalem 40-lecia Polski Ludowej. Uhonorowany Odznaką Za Zasługi dla Województwa Białkopodlaskiego. Był laureatem Nagrody Ministra Oświaty i Wychowania III stopnia w 1976 r., Nagrody Dyrektora Gminnego Szkół w 1981 r.

Bibliografia:

Sroka J., *Leśniacy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916-1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 416-417; Archiwum Samorządowej Administracji Placówek Oświatowych w Białej Podlaskiej. Akta osobowe - Wolski Feliks sygn. 275 bp. Informacje żony Janiny Wolskiej z IV 2012 r.

Tomasz Demidowicz

Wróblewski Stanisław (1911 - 1984) pedagog "Leśniak", organizator, animator życia kulturalno-społecznego.

Wróblewski S.

Urodził się 23 VIII 1911 r. w Parczewie w rodzinie Stanisława i Marii. Po ukończeniu Publicznej Szkoły Powszechnej w rodzinnym mieście nad Pivonią, zdecydował się na wybór zawodu nauczyciela. Zdał egzamin wstępny i podjął naukę w Państwowym Seminarium Nauczycielskim Męskim im. Mieczysława Brzezińskiego w Leśnej Podlaskiej pow. Biała Podlaska. Podczas nauki w tym zakładzie kształcenia nauczycieli na Południowym Podlasiu należał do koła sportowego, zespołu teatralnego i muzycznego. Po zdaniu egzaminu dojrzałości i uzyskaniu uprawnień

nauczyciela szkół powszechnych publicznych i prywatnych w czerwcu 1932 r. (VIII Komplet, Kurs im. Jana Kasprowicza) wkrótce został wzięty do odbycia czynnej służby wojskowej. Po kursie unitarnym skierowany ukończył Szkołę Podchorążych Rezerwy Piechoty. Po wyjściu do cywila podjął pracę jako nauczyciel kontraktowy w Publicznej Szkole Powszechnej w Lipówce. W tej szkole założył i prowadził zespół artystyczny. Zainicjował i doprowadził do powstania boiska sportowego. Zmobilizowany wziął udział w Wojnie Obronnej Polski 1939 r. jako kapral podchorąży zastępca dowódcy plutonu w macierzystym pułku. Walczył na szlaku bojowym od Wielunia po Modlin. Podczas walk wrześniowych dostał się do niewoli niemieckiej. Przebywał "za drutami" w oflagu XI pod Hamburgiem. Po odzyskaniu wolności wiosną 1945 r. początkowo zamieszkał w Poznaniu. Następnie zdecydował się wraz z żoną udać na Ziemię Zachodnie. Zamieszkał w Nitkowie w Ziemi Lubuskiej. Za zgodą władz oświatowych objął od 1 IX 1945 r. funkcję kierownika Szkoły Powszechnej w tej miejscowości. Zorganizował od podstaw tę placówkę szkolną. Zadbał o niezbędną kadrę pedagogiczną. Zainicjował powstanie zespołu artystycznego i teatru szkolnego. Szkołę w Nitkowie uczynił otwartą na środowisko m.in. przez organizację przedstawień teatralnych i organizację tzw. choinki. Podjął inicjatywę i doprowadził do powstania Klubu Rolnika. Wsparł działalność miejscowego koła Związku Młodzieży Wiejskiej (ZMW). Był tym, który podjął się organizacji zawodów sportowych. Miłośnik literatury polskiej był głównym i jednym z pierwszych nauczycieli, który doprowadził do założenia w powiecie zielonogórskim biblioteki publicznej. W 1959 r. jako przewodniczący komitetu społecznego doprowadził

do adaptacji budynku odstąpionego przez kierownictwo Państwowego Gospodarstwa Rolnego na siedzibę Szkoły Podstawowej w Nitkowie. Stworzył w ten sposób dobre warunki do nauki dla dzieci ze wsi Nitków i Lasek. Po przejściu na emeryturę w początku lat 70 XX w. ciesząc się szacunkiem i uznaniem został radnym gminnym miasta i gminy Czerwińsk. W 1976 r. został wpisany do Księgi Pamiątkowej "Zasłużeni dla Oświaty i Wychowania".

Zmarł 22 VI 1984 r. w Zielonej Górze. Pochowany został na jednym z miejscowych cmentarzy.

Żonaty z Zofią pozostawił potomstwo.

Odnaczony był Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Za udział w Wojnie Obronnej Polski 1939 r., Medalem Za Zwycięstwo i Wolność 1945, Medalem "Za Warszawę" 1939 - 1945. Uhonorowany był Odznaką "Za zasługi w rozwoju województwa zielonogórskiego". Był honorowym Obywatelom Gminy i Miasta Czerwińsk.

Bibliografia:

Sroka J., Leśniacy. *Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916 - 1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno - Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 406; http://spnietkow.pl/patron_szkoly.html.

Sławomir Hordejuk

Żembrowska z d. Filipiuk Zofia Helena (1932-2005) pedagog-"Leśnianka", dydaktyk, nowator, animatorka życia społeczno-oświatowego, instruktorka harcerstwa. Zastępca dyrektora Szkoły Podstawowej Nr 1 im. ks. Stanisława Brzóska w Białej Podlaskiej w latach 1976-1984.

Żembrowska Z.

Urodziła się 21.X.1932 r. w m. Chotyłów gm. Piszczac, w rodzinie Adama i Anny z d. Maksymiuk. Po trzyletniej Szkole Powszechnej naukę kontynuowała w 7-klasowej Szkole Powszechnej w Piszczacu. Zdecydowała się na wybór zawodu nauczycielki i po zdaniu egzaminu wstępnego w czerwcu 1947 r. rozpoczęła naukę w Państwowym Liceum Pedagogicznym im. Stanisława Staszica w Leśnej Podlaskiej. W czasie nauki w tym zakładzie kształcenia nauczycieli na Południowym Podlasiu brała udział

w pracach chóru szkolnego i koła Związku Młodzieży Polskiej. Po zdaniu egzaminu dojrzałości 7.VII.1951 r. i zdobyciu uprawnień nauczyciela szkół podstawowych, pierwszą pracę rozpoczęła w Szkole Ogólnokształcącej stopnia Podstawowego w Łomazach, jako nauczycielka kontraktowa. Po roku przeniosła się do Szkoły Ogólnokształcącej Stopnia Podstawowego w Dobryniu Dużym. Od 1.IX.1953 r. przeniosła się do pracy w Szkole Ogólnokształcącej Stopnia Podstawowego w Piszczacu. Na własną prośbę od 16.II.1954 r. przeszła do pracy w Szkole Ogólnokształcącej Stopnia Podstawowego Nr 1 im. ks. Stanisława Brzóska w Białej Podlaskiej i związała się z tą placówką na długie lata pracy zawodowej. Uczyla w klasach młodszych. Sprawowała opiekę nad klasopracownią i kółkiem plastycznym. Charakteryzowana jako nauczycielka "sumienna, zdyscyplinowana i zaangażowana w pracy z dziećmi". Zainicjowała nowe formy pracy z dziećmi klas najmłodszych. Równocześnie sprawowała opiekę nad drużyną harcerską żeńską. Organizowała wycieczki tematyczne i wyjazdy do najciekawszych miejscowości w Polsce. Praca jej oceniana była przez władze zwierzchnie jako "wyróżniająca". Wyrazem uznania dla jej osiągnięć w pracy dydaktyczno-wychowawczej było mianowanie jej zastępcą dyrektora w macierzystej placówce. Podnosząc kwalifikacje zawodowe ukończyła w systemie zaocznym 31.V.1964 r. Studium Nauczycielskie w Lublinie na kierunku zajęcia praktyczno-techniczne z wychowaniem plastycznym. W II połowie lat 70., pełniąc funkcję zastępcy dyrektora szkoły uczyła historii w klasach V-VII. Sprawowała opiekę nad drużyną harcerską i Szkolną Kasą Oszczędności. Z dniem 14.X.1979 r. została nauczycielem dyplomowanym. W stan spoczynku przeszła na własną prośbę ze względu na pogarszający się stan zdrowia z dniem 31.VIII.1984 r. Nie chcąc zrywać kontaktu ze szkołą pracowała przez kilka lat na pół etatu. Przez cały okres pracy zawodowej należała do Związku Nauczycielstwa Polskiego (ZNP). Zasiadała w składzie Rady Zakładowej i zarządu Ogniska ZNP. Była również aktywną działaczką Ligi Kobiet. W wolnych chwilach lubiła pracę na działce, robotki ręczne. Pasjonowała się literaturą piękną i historią.

Zmarła 19.II.2005 r. w Białej Podlaskiej. Pochowana została na miejscowym cmentarzu rzymskokatolickim przy ul. Janowskiej.

Zamężna od 1953 r. z Andrzejem Żembrowskim, miała dwie córki; Teresę Annę Łepecką (ur. 1954) i Ewę Kułakowską (ur. 1956).

Odnaczona była Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1982), Złotym Krzyżem Zasługi (1975). Uhonorowana Złotą Odznaką Szkolnej Kasy Oszczędności. Była Nagrody Ministra Oświaty i Wychowania

II stopnia w 1974 r. i laureatką Nagrody Kuratora Oświaty i Wychowania w 1982 r.

Bibliografia:

Sroka J., *Leśniacy. Zakład Kształcenia Nauczycieli w Leśnej Podlaskiej 1916-1970*, Wyd. Podlaskie Tow. Społeczno-Kulturalne, Biała Podlaska 1990, s. 412 -413; Informacje córki Teresy Anny (po mężu Łepecka) z I.2007 r.; Archiwum Szkoły Podstawowej Nr 1 im. Ks. Stanisława Brzóska. Akta osobowe - Żembrowska Zofia bp.

Tomasz Demidowicz

Część trzecia

Wspomnienia i Listy

Wspomnienia o śp. Edwardzie Olszewskim

Wspaniała książka Jana Krzyżanowskiego (męża Sławy Przybylskiej) pt. "Życie równoległe" kończy się zdaniem "To jego ekscelencja przypadek tak wiele znaczył w moim życiu". Właśnie to jego "ekscelencja przypadek" sprawił, iż spotkałem Edka Olszewskiego 60 lat temu na egzaminie wstępnym do Liceum Pedagogicznego w Leśnej Podlaskiej. Było to w czerwcu 1956 r. A nie był to taki zwykły czerwiec. Wtedy Poznań znaczył więcej niż tylko miasto w Wielkopolsce.

W gronie kolegów „Leśniaków” (w środku)

Przez 5 lat byliśmy w jednej klasie i zapamiętałem go jako aktywnego chłopca, pracował w radiowęźle, pisał wiersze. Jeden z jego wierszy był czytany na spotkaniu z Władysławem Broniewskim. Pamiętam pochlebną opinię wielkiego poety o młodym autorze.

Po maturze (1961) większość z nas zgodnie z nakazem pracy - rozpoczęliśmy pracę w szkołach, przeważnie na wsiach. On jako jeden z nielicznych podjął studia na Wydziale Historii UMCS. Ja po zaliczeniu wojska i skończeniu SN - filologia polska w 1968 r. rozpocząłem studia

na UMCS, gdzie Edek już był asystentem. Zaczęliśmy się powtórnie spotykać i utrzymywać kontakty w zasadzie tylko koleżeńsko - towarzyskie. Ponieważ od 1972 r. również mieszkam w Lublinie - odwiedzaliśmy się w domach. Tym bardziej, iż w mojej dzielnicy mieszkał nasz wspólny kolega, też Leśniak, ówczesny w-ce prezydent Lublina ś.p. Tomek Mierzwiński.

Ś.p. Edek zdobywał kolejne etapy kariery naukowej. Wydawał kolejne książki dotyczące historii Polski, a później życia emigracji Polaków głównie w Skandynawii, lecz zawsze ciepło wspominał naszą naukę na Podlasiu w Leśnej.

Udało nam się zorganizować spotkania koleżeńskie z okazji 40-lecia matury, 45-lecia i 50-lecia. Zawsze Edek był jednym z organizatorów. Sławny Profesor imponował nam zwykłym magistrum swoimi osiągnięciami na polu naukowym i pisarskim.

Cieszę się, iż ś.p. Edward Olszewski uważał mnie za swojego przyjaciela i zapraszał na różne swoje jubileusze. Byłem dumny z tego powodu.

Najbliższe "Echo Leśniaków" redagowane przez Tomka Demidowicza w znacznym wymiarze będzie poświęcone ś.p. Edwardowi Olszewskiemu.

grudzień 2016 r.

Waldemar Siwek

"Są czasy miejsca i ludzie, których się nie zapomina"

Garść wspomnień z Leśnej lata: 1962-1967

Poszalska B.

To już 50 lat minęło jak opuściliśmy Leśną, często spotykam się z koleżankami, czas upływa nam na wspomnieniach o szkole.

Szkoła nasza zawsze tętniła muzyką, na przerwach i po lekcjach graliśmy na różnych instrumentach, głównie na mandolinach i skrzypcach: ćwiczyliśmy gamy, trójdźwięki, etiudy i wprawki palcowe.

Pamiętam Irenę Nowicką i Jadzię Chuściel, które poza programem, w wolnej chwili uparczywie ćwiczyły chwyt i akordy gitarowe.

Wielką ulubienicą naszej klasy i szkoły była solistka szkolnego sekstetu- Halina Kupiec. Zazdrościliśmy jej wspaniałego głosu, braw, koncertów.

Pomagaliśmy jej w przygotowaniu się do występu, wybieraliśmy strój, makijaż, cieszyliśmy się gdy śpiewała nasze ulubione piosenki " Konik na biegunach" " Gdy mi ciebie zabraknie" " Pada śnieg" .

Muzyki uczyli nas prof. Winkowski i Załęski. Zespoły muzyczne i chór występowały na uroczystościach szkolnych, państwowych w powiecie i okolicznych wsiach.

Śpiewaliśmy pieśni historyczne "Marsz I Korpusu", "Po partyzancie", "Bywaj dziewczę", "Marsz Mokotowa", "Gdy żołnierze", "Warszawianka" i in.

W ciągu 5-letniej nauki najpierw śpiewałam altem w chorze, a potem grałam na skrzypcach w orkiestrze. B. lubiłam te zajęcia, próby odbywały się przeważnie po kolacji, nawet do godz. 22.

Zebrania z rodzicami zawsze poprzedzały występy chóru i orkiestry szkolnej. Mama moja zawsze była na wywiadówkach, po wysłuchaniu naszych popisów mówiła, "to był wspaniały koncert".

Rodzice, przyjeżdżając na spotkania mogli również zobaczyć wystawę naszych prac z **plastyki i prac ręcznych**.

Przygotowywaliśmy je pod nadzorem wspaniałej prof. Romy Maksymiuk, która na zajęciach pokazała nam wiele technik. Z plastyki powstawały piękne

prace wykonane akwarelą, farbami klejowymi, plakatowymi, tuszem, gwaszem, kredkami woskowymi. Piękne prace - wycinanki witrażowe z papieru kolorowego i naklejanki tekstylne często były prezentowane na szkolnych wystawach. Z blokami rysunkowymi udawaliśmy się w plener, gdzie z natury szkicowaliśmy pejzaże okolic Leśnej.

Na pracach ręcznych wykonywaliśmy formy i wykroje z papieru, pięknie dziergaliśmy na drutach i szydełku, robiliśmy wzorniki haftów, oprawialiśmy roczniki gazet i czasopism.

Śpiewu uczył nas prof. Władysław Szemerluk, sam komponował piosenki np. "Leśniański walczyk"/w załączeniu /. Często odwiedzam grób zacnego profesora na cmentarzu przy ul. Janowskiej.

Dyrektor Bolesław Żaczek - dobra dusza młodzieży, zawsze służył nam ojcowską poradą i opieką. W kl I i II uczył nas **śpiewu**, pięknie brzmiały skrzypce w rękach Dyrektora, gdy śpiewaliśmy kanony i piosenki na głosy.

Języka polskiego uczyli nas prof. Tylus i Anna Wej - Barańska. Znajomość lektur, epok literackich i gramatyki była obowiązkowa, co b. przydało się potem na maturze.

Prof. Tadeusz Czaja i Andrzej Radek uczyli nas **matematyki**. Choć mało kto z nas rozumiał zadania, niektóre działy można było polubić np. trygonometrię, geometrię przestrzenną.

Z kolei z logarytmami i ciągami byliśmy raczej na bakier.

B. lubiliśmy **geografię** dzięki wspaniałemu prof. Chmielowskiemu, który b. pięknie prowadził lekcje i umiał nas zaciekać na tyle, że wiele z nas podjęło studia geograficzne.

Historię wykladał dyrektor Stanisław Kępka. Pod koniec lekcji, kiedy trzeba było określić przyczyny i skutki wojen, osoby, które mniej logicznie myślały zaliczały przedmiot w gabinecie.

Fizyki uczyli nas prof. Tadeusz Czaja, Wiesław Wrotkowski i Stefan Murczyński.

Nasz babiniec miał duże trudności z teorią przedmiotu, a zadania z treścią stanowiły mur nie do przebicia.

Przedmioty zawodowe: **pedagogikę, psychologię i metodykę** wykladał prof. Ryszard Cieśliński. Zarys pedagogiki wg B. Suchodolskiego i ogniwa procesu nauczania wg W. Okonia wkuwaliśmy na pamięć. Elementy te zawsze musiały wystąpić na naszych lekcjach. My Leśniacy mieliśmy doskonałe przygotowanie metodyczne do prowadzenia lekcji i pisanie konspektów.

Praktyka zawodowa była ważnym naszym elementem przygotowania pedagogicznego: były to dyżury w szkole ćwiczeń, prowadzenie wycinków

lekcji, całej lekcji, a w klasach końcowych - praktyka całodzienna, lekcje w terenie w szkołach z klasami łączonymi i pełno klasowymi.

Pamiętam hospitowane lekcje w kl. I-III u p. Krystyny Wiśniewskiej. Wielokrotnie zastanawiałam się, jak prowadząca umiejętnie stosuje środki dydaktyczne, by zainteresować uczniów. Wiele korzyści i cennych uwag wyniosłam z tych obserwowanych lekcji.

W-F prowadziła nasza wychowawczyni Alina Kluziak-Kuc, która 5 lat opiekowała się naszym "babińcem"/ w naszej klasie "A" były same dziewczęta/.

Najlepszą sportsmenką w naszej klasie i szkole była Halina Jarosiewicz-dyskobolka i kulomiotka. Na zawodach w swych konkurencjach osiągała wspaniałe rezultaty w powiecie i województwie.

Przysposobienia obronnego uczyła nas prof. Irena Byjoś, dostojna, elegancka. Pod Jej kierunkiem poznawaliśmy zasady jak zachować się na wypadek zagrożenia. Chodziliśmy na szkolną strzelnicę, obsługiwaliśmy polowy telefon, opatrywaliśmy rany na szkoleniu sanitarnym. Pamiętam, że na licznych zawodach sportowo - sanitarnych i obozach przysposobienia obronnego nasze drużyny zajmowały zawsze wysokie miejsca.

Mile wspominam prof. Marię Soborską. Oczkiem p. prof. była pracownia **biologii** bogato ukwiecona, szafy pękały od plansz, mokrych preparatów i szkieletów zwierząt. B. często pracowaliśmy w grupach z mikroskopami. Pani prof. była zawsze wyrozumiała, można było poprawić ocenę, zgłosić brak przygotowania do lekcji. Później poznaliśmy p. Soborską jako wspaniałą pianistkę i reżysera szkolnego teatru.

B. mile wspominam lekcje **j. rosyjskiego** z prof. Sabiną Czają, która wyciskała z nas znajomość rosyjskiej gramatyki i ortografii.

Z zaciekawieniem słuchałam biografii pisarzy i poetów rosyjskich, fragmentów ich dzieł pięknie interpretowanych przez prof. Teresę Jajus. Może to przyczyniło się do mojej dalszej edukacji- ukończenia filologii rosyjskiej.

Chemii - uczył prof. Zenon Chachaj, zadań z treścią chyba nikt samodzielnie nie rozwiązał. Pisanie reakcji chemicznych dla nas było trudne. Kiedy w szkole czuć było siarkowodor, tzn, że w pracowni odbywają się ćwiczenia laboratoryjne.

Warto zachować te wspomnienia

Prace społeczne najczęściej odbywały się w gospodarstwie rolnym polegały na pieleniu, grabieniu siana, zbieraniu ziemniaków i wycinaniu kapusty. Drugie śniadanie przywożono nam na pole, zjadaliśmy wszystko bo smacznie

gotowały nasze kucharki z internatu. Zjadaliśmy się chlebem z "żużlem" tzn. smalcem ze zmielonymi skwarkami, kanapkami z solonym masłem i żółtym serem otrzymywanym w darach z USA.

Często w niedzielę było świąteczne śniadanie przypominające nam rodzinny dom: kakao i pachnące ciasto drożdżowe "jak u mamy".

W karnawale odbywały się **bale przebierańców**. Kostiumy były obmyślane dawno i mimo skromnych możliwości były b. pomysłowe: był strój chochoła, Zorro, Indianki, kowboja.

Nasza wychowawczyni weszła na salę jako "ziemiańska rodzina", która przyjechała z podróży. Muzyka ucichła, a tu weszła dziewczeczka, jej mąż / wystąpił tu jeden z licealistów, chyba Bogusław C./ i bliźniaczki - Hanna i Wioletta Ciołek. Służący / a jakże/ wniósł bagaże, walizy i kufrы. Śmiechu było co niemiara.

Jedna z koleżanek przebrała się na "Murzynkę", spódniczka była ze słomy, całe ciało wysmarowane papką z sadzy i kremu Nivea. Cały wieczór tańczyła boso. Opłaciło się, bo za ciekawy strój i poświęcenie zajęła I m-ce przyznane przez jury wieczoru. Po zabawie Murzynce było wcale nie do śmiechu. W internacie w kranach była tylko lodowata woda.

Jeden z kolegów przebrał się za "niemowlę", tańczył w beciku zrobionym z 2 kołder i przymocowanych paskami, na główce była obowiązkowa czapeczka z falbanką, zawiązywana pod brodą, a w buzi oczywiście smoczek.

Apele były obowiązkowe, najczęściej dotyczyły naszego życia w internacie, rozpoczynały się najczęściej pieśnią "Moja ojczyzna"/w załączeniu/.

Przewodnicząca składała raport kierownikowi internatu- E. Byjosiowi.

Opiekunem **radiowęzła** był prof. Emil Byjoś. Codziennie rano punktualnie o 6.30 rozlegała się muzyka, to budzili nas chłopcy ze szkolnego radiowęzła.

Często prowadzony był koncert życzeń, mogliśmy nadać życzenia urodzinowe i imieninowe z ulubionymi naszymi piosenkami. B. ciekawe były audycje z życia liceum.

Naszym szkolnym muzycznym dziennikarzom dawaliśmy do radiowęzła płyty pocztówkowe z muzyką Beatlesów, Presleya, Salvatore Adamo, Paula Anki, Cliffa Richarda i Toma Jonesa i in.

Pamiętam, że w III klasie 10 – osobową grupą pojechaliśmy na wspaniały występ Niebiesko-Czarnych, który odbył się w Białej Podl. w Szk. Podst. nr4. Bawiliśmy się wspaniale, wiwatowaliśmy /jak cała sala/, gdy śpiewali nasi ulubieńcy Michaj Burano, Wojciech Korda, Ada Rusowicz, Karin Stanek.

Muzykę uwielbialiśmy, do dziś posiadam zeszyt do którego koleżanki wpisywały mi z dedykacją słowa piosenek.

Zachowałam również pamiętnik z kl IV, w którym wpisane są cytaty z polskiej poezji i prozy /wpisów jest 37/. Jest to dla mnie bezcenne, ponieważ kolejność wpisów jest taka, jak siedzieliśmy w ławkach szkolnych. Często czytam te mądrości życiowe i widzę całą naszą klasę w ławkach sprzed 50 laty.

2 lata mieszkaliśmy w "**małym internacie**" na tzw. "olimpie", gdzie były na samej górze 2 sale, z licznymi łózkami, małymi okienkami, 2 kaflowymi piecami. Warunki były spartańskie, ale nikt nie narzekał. Z okienek mieliśmy widok na ogród Paulinów, mogliśmy ich podglądać jak grają w piłkę, pracują w ogrodzie, spacerują, kontemplują w plenerze.

W kl. III zamieszkaliśmy w dużym internacie, tu warunki były nieco lepsze: większe, widniejsze sypialnie, duża łazienka.

Nauczyciele codziennie mieli **dyżur** w internacie, często sprawdzali porządek i estetykę sal, czuwali nad punktualnością gaszenia światła, b. często po ich wyjściu siadaliśmy w kocach na schodach i rozpoczynała się nocna odrabialnia.

Po obiedzie, do **odrabialni**, mieliśmy czas wolny, lubiliśmy chodzić na spacer do parku, do zabytkowego "dębu miłości", szliśmy do lasu torami ciuchci.

Odrabianie lekcji było obowiązkowe, o 16.00 szliśmy do klas, zajmowaliśmy miejsca w ławkach, pisaliśmy wypracowania, czytaliśmy lektury, wkuwaliśmy treści programowe. Dyżur mieli koledzy ze starszych klas, którzy obecność i inne uwagi pieczołowicie notowali w specjalnym zeszytce.

Kilka razy organizowaliśmy **epidemie grypy**. Umawialiśmy się na tygodniową zbiorową absencję i kładzenie się do łóżek. Przyjeżdżał Sanepid i tu zaczynaliśmy pokaz naszych objawów masowego zachorowania, pod kołdrą nacieraliśmy termometry /gorzej gdy słupek rtęci dochodził do 39-40 stopni/, jedliśmy surowe ziemniaki, nacieraliśmy policzki, by wywołać rumieńce. Kilka koleżanek przynosiło z kuchni treściwsze i obfitsze posiłki.

Po chorobie trzeba było wracać do szkoły i nadrabiać materiał.

Pamiętam surowe, śnieżne, mroźne zimy. Pocztę przywożono saniami raz w tygodniu, były też oczekiwane paczki. Jedna z koleżanek dostała paczki, po tygodniu były twarde jak kamienie, ale z herbatą dały się zjeść.

Jedyny raz szłam do Białej na piechotę, wybraliśmy się wczesną wiosną w fajnym towarzystwie, był czas na różne rozmowy, te 14 km dały mi się we znaki na tyle, że więcej podobnych prób nie podejmowałam.

Autorka jako giermek (z lewej strony)

W 1964 r. w wakacje byłam z niewielką grupą koleżanek na harcerskim obozie w Chełmie. Tam przygotowywaliśmy przez 3 tyg. pokaz gimnastyczno- sportowy na 22 lipca na XX-lecie powstania Polski Ludowej. Wypadliśmy wspaniale, otrzymaliśmy wiele braw.

W III kl uczestniczyliśmy w obowiązkowym obozie sportowym we Włodawie, gdzie uczyliśmy się pływać w Bugu pod okiem ratowników.

Studniówki nie mieliśmy, po ukończeniu liceum postanowiliśmy zorganizować **bal maturalny**. Szkoła była już wolna, były wakacje, a my dorośli mieliśmy bal, który rozpoczęliśmy polonezem. W I parze prowadzącej był dyr. Żaczek i Marysia Niedziela - jako wspaniała tancerka szkolnego zespołu ludowego.

Dzięki wspomnieniom wracam

Z perspektywy 50 lat ze smutkiem i nostalgią wspominam te lata, że to już pół wieku od naszego rozstania z Leśną. Były to wspaniałe lata, z naszymi marzeniami i planami.

Szkoła przygotowała nas do pracy b. dobrze, wszechstronnie, to była prawdziwa "kuźnia nauczycieli".

Rozjechaliśmy się w swoje rodzinne strony, założyliśmy swoje rodziny, jesteśmy babciami, dziadkami z wnukami i prawnukami.

Prawie wszyscy ukończyliśmy studia, pracowaliśmy na ważnych stanowiskach nie tylko w oświacie w powiecie, województwie i kraju.

Miło się spotykać na lipcowych zjazdach, uczestniczyć we mszy św. wspomnieć znane miejsca w Leśnej, porozmawiać z obecnymi na zjeździe kolegami, spotkać się z wychowawczynią- Aliną Kłuziak- Kuc. Szkoda tylko, że oprawa i ranga tych zjazdów stała się skromniejsza.

Garść wspomnień opisała - Barbara Poszalska zd. Gasiewicz
/matura 1967r /

Walczyk leśniański

*Radością oczy płoną
Tęsknota oczy rwie,
Wciąż rozśpiewane grono
Tu w Leśnej kształci się.
Mariampol, Rozkosz, Biała
Podlaska ziemia w krąg
Złączyła się tu cała
Uściskiem młodych rąk / bis /
Niech płynie w dal
Niech płynie w dal
Leśniańskiej szkoły śpiew
Niech zginą smutki, gniew.
Ten miły czas spędzony wraz
Wspominać będziesz rad.
Piosenkę każdy z nas
Zabierze z sobą w świat
Piosenkę każdy z nas
Już zabrał z sobą w świat.*

MOJA OJCZYZNO - jak ja tęsknię za tobą
*Moja ojczyzna to krajów sny
Do niej mi tęskno ścisła serce boleśnie
A w moich oczach lśni ciągle łzy
Ref. Cóż stąd, że z dala ja
Od ciebie droga ty
Pamiętam przecież,
Że tam kwitły bzy / bis /
W mojej ojczyźnie tej promiennej słonecznej
W mojej ojczyźnie słońce jasno lśni
Do niej mi tęskno ścisła serce boleśnie
Moja ojczyzna co noc mi się śni
Ref. Cóż stąd, że z dala ja ...*

**Notka biograficzna: Barbara Gasiewicz / Poszalska/
magister filologii rosyjskiej, nauczyciel dyplomowany**

Urodziłam się 15 XII 1948 r. w Sochaczewie na Mazowszu. W 1959 r. będąc w kl. V szkoły podstawowej przeprowadziłam się wraz z rodzicami do Białej Podlaskiej z powodu zajęć zawodowych ojca, maszynisty PKP. Po ukończeniu Szkoły Podstawowej nr 5 w Białej Podlaskiej, zdałam pomyślnie egzaminy wstępne do Liceum Pedagogicznego w Leśnej Podlaskiej. Po maturze w 1967 r. podjęłam pracę w Szkole Podstawowej w Rossoszu. W latach 1974-2006 pracowałam w Zespole Szkół Zawodowych nr1 im. Komisji Edukacji Narodowej w Białej Podlaskiej na stanowisku nauczyciela języka rosyjskiego, a następnie pełniłam funkcję wicedyrektora szkoły.

Podwyższając swe kwalifikacje zawodowe ukończyłam w 1970 r filologię rosyjską w Studium Nauczycielskim w Lublinie, a w 1976 r Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu uzyskując tytuł magistra filologii rosyjskiej. W 1979 r ukończyłam Studia Podyplomowe w Instytucie im. A. Puszkina w Moskwie.

W 1990 r uczestniczyłam w VII Światowym Kongresie Rusycystów w Moskwie.

W 2003 r uzyskałam stopień nauczyciela dyplomowanego. W 2006 r odeszłam na emeryturę.

W ciągu blisko 40-letniej pracy pedagogicznej podejmowałam wiele przedsięwzięć, prowadziłam samorząd uczniowski, drużynę harcerską, pracowałam w Ognisku ZNP, organizowałam biwaki, wycieczki, choinki noworoczne, wakacyjne hufce pracy, akademie, apele i uroczystości szkolne, zorganizowałam pracownie j. rosyjskiego i laboratorium j. obcych, byłam opiekunem organizacji młodzieżowych i szkolnych kół zainteresowań.

Z dużym powodzeniem przygotowywałam uczniów do konkursów i olimpiad, moi uczniowie zajmowali wysokie miejsca w powiecie, województwie i kraju, laureatów trudno zliczyć.

Przez wiele lat byłam członkiem komisji egzaminu maturalnego z j. rosyjskiego powołanego przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną w Krakowie i sprawdzałam pisemne prace abiturientów.

Za całokształt pracy byłam wielokrotnie nagradzana. Odznaczona jestem Nagrodami Dyrektora, Kuratora, Ministra Oświaty I i III stopnia, Złotym Krzyżem Zasługi, Złotą Odznaką ZNP, Odznaką Za Zasługi dla Woj. Białkopodlaskiego.

Będąc na emeryturze nadal udzielam się społecznie, uczęszczam na Uniwersytet III Wieku przy PSW im. Papieża J.P. II w Białej Podlaskiej, pracuję w Rodzinnym Ogrodzie Działkowym. Seniorom organizuję spotkania, wycieczki, wczasy, wystawy, prezentacje na różne tematy, pokazy, prowadzę kroniki wydarzeń.

NOTATKI BIOGRAFICZNE I ZABAWNE OBRAZKI SPRZED PÓŁ WIEKU

Hanka Klementyna Raźnikiewicz z d. Kurzak ur. 1948r., matura 1967r.
mgr pedagog- logopeda, nauczyciel dyplomowany.

Raźnikiewicz H.

Urodziłam się w Spiczynie pow. Łęčna i tam też uczęszczałam do Szkoły Podstawowej.

Po jej ukończeniu zdałam egzamin wstępny do Liceum Pedagogicznego w Lublinie. Gdy ogłoszono wyniki okazało się, że jestem przewidziana do kolejnej równoległej klasy, ale trzeba poczekać na jej zatwierdzenie przez ministerstwo. Alternatywą dla czekania w niepewności na decyzję, było zaproponowanie mi paru szkół różnego typu w Lublinie i Liceum Pedagogicznego w Leśnej Podlaskiej. Nie mając pewności czy klasa powstanie (powstała), wybrałam Leśną, mimo, że było to 130 km od domu rodzinnego, a do Lublina miałam tylko 18 km. Zakładałam, że po roku przeniosę się do Lublina. Po roku nauki moi rodzice chcieli bym się przeniosła, ale ja czułam, że Liceum w Leśnej jest tą szkołą, w której chcę się uczyć i tak już zostało.

Po zdaniu matury podjęłam pięcioletnie, stacjonarne studia na UMCS w Lublinie, na kierunku pedagogika z logopedią. Byliśmy w Polsce pierwszą grupą studentów (18 osób), którzy mogli studiować logopedię. Równolegle utworzono dla logopedów -praktyków (30 osób) studia podyplomowe.

Po ukończeniu studiów w 1972r. podjęłam pracę w Poradni Wychowawczo - Zawodowej w Namysłowie (aktualnie Psychologiczno-Pedagogicznej) w woj. opolskim jako pedagog - logopeda. Zostałam tam od razu rzucona na szerokie wody, gdyż wiedza z zakresu przydatności logopedów była wtedy w powijakach. Wiele czasu poświęcałam na szkolenia, konferencje dla nauczycieli, spotkania z rodzicami i kontakty z uczniami, przybliżając im tematykę logopedyczną.

Równolegle, w pierwszym roku pracy,uczyłam w niepełnym wymiarze godzinowym dzieci upośledzone w stopniu lekkim w Szkole Specjalnej w Namysłowie. Potem przez wiele lat pracowałam tam jako logopeda. W późniejszym okresie realizowałam też indywidualne zajęcia rewalidacyjno - wychowawcze z dzieckiem głęboko upośledzonym ze sprzężonymi niepełnosprawnościami oraz z chłopcem autystycznym.

Przez wiele lat zajmowałam się w poradni diagnozą dysleksji, dysortografii oraz indywidualną i grupową terapią tego typu uczniów. Szkoliłam w tym zakresie nauczycieli i rodziców.

Przez 18 lat, do czasu przejścia na emeryturę w 2002 r, byłam dyrektorem Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Namysłowie.

Myślę, że udało mi się osiągnąć wysoki poziom merytoryczny pracujących tam specjalistów, a zatem i wysoki standard świadczonych usług, uwzględniających potrzeby środowiska, a także zapewnić bardzo dobre warunki realizacji zadań.

Nasza poradnia była w Polsce pierwszą tego typu placówką, która już w 1991 r zatrudniła rehabilitanta i wprowadziła rehabilitację już nawet parotygodniowych dzieci z wczesnodziecięcym porażeniem mózgowym oraz innymi, współistniejącymi niepełnosprawnościami i znacznie wcześniej, niż wprowadzono to obligatoryjnie, realizowała zadania z zakresu wczesnego wspomagania rozwoju.

Od 1989 r poradnia skupiała u siebie rodziców i dzieci z różnymi niepełnosprawnościami, oferując im specjalistyczną pomoc, integrując środowisko. Inspirowała formalne powstawanie organizacji rodziców, a także Przedszkola Integracyjnego w Namysłowie, klas integracyjnych przy szkołach podstawowych i gimnazjach. Jako dyrektor poradni, współpracując ściśle z dyrektorami placówek oświatowych w powiecie, nauczycielami i rodzicami, dbałam o zabezpieczenie wszystkim dzieciom niepełnosprawnym właściwej edukacji i terapii.

Przez wiele lat organizowałam spotkania integracyjne przy ognisku dla wszystkich dzieci, które korzystały z terapii w poradni i ich rodzin. Zapraszaliśmy uczniów szkoły specjalnej, dzieci z domu dziecka i przedszkola integracyjnego, wychowanków zakładu wychowawczego i pensjonariuszy domu opieki. Zwykle przybywało około 300 osób, był poczęstunek, zabawy i konkursy, a także wolontariackie przedstawienie profesjonalnego teatru. Były to niezapomniane przeżycia.

Będąc już na emeryturze, pracowałam przez 8 lat jako pedagog w wiejskim Zespole Gimnazjalno - Szkolnym w Domaszowicach pow. Namysłów. Mogłam wtedy wykorzystywać swoje poradniane doświadczenia i myślę, że bardzo efektywnie wspierać uczniów, rodziców i nauczycieli, diagnozować problemy i skutecznie je rozwiązywać.

Równolegle do podstawowej pracy zawodowej w poradni realizowałam też zadania związane ze zdobywaniem przez nauczycieli stopni awansu zawodowego jak ekspert – egzaminator.

Zorganizowałam i przez pięć lat prowadziłam jako wolontariusz Powiatowy Telefon Zaufania w Namysłowie.

Byłam przewodniczącą i ekspertem Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Namysłowie.

W 2001 r. zostałam powiatowym ambasadorem ogólnopolskiej akcji przeciw przemocy wobec dzieci. Współpracowałam ściśle w tym zakresie z p. Marią Łopatkową, która była wielką obrończynią dzieci i dzięki jej zabiegom "władza rodzicielska" została zamieniona na "pieczę rodzicielską".

Praca w poradni dawała mi wiele satysfakcji, ale była też wielkim obciążeniem psychicznym i czasowym. Nie dało się zamknąć drzwi gabinetu i nie myśleć o problemach.

Często do późnej nocy trzeba było pisać strategię poradni, różnego typu programy czy projekty.

Żegnając się z pracą zawodową, miałam poczucie, że wielu dzieciom, rodzicom i nauczycielom pomogłam na tyle, na ile mnie było stać w tych warunkach jakie miałam.

Myślę, że było to możliwe dlatego, iż miałam szczęście uczenia się w dobrych szkołach.

Szkoła Podstawowa w Spiczyńnie dobrze przygotowała mnie do nauki w liceum, Liceum Pedagogiczne w Leśnej Podlaskiej dało mi bardzo dobre podstawy do studiowania kierunku, który wybrałam. Studia przygotowały mnie do pracy zawodowej nie tylko teoretycznie, ale i praktycznie.

Miałam praktyki studenckie prawie we wszystkich instytucjach gdzie pedagog bądź logopeda mógł pracować. Brakowało tego studentom, których spotykałam w pracy, podczas praktyk jako ich opiekun.

Mogę powiedzieć, że swoją pracę wykonywałam z pasją, było to dostrzegane i nagradzane przez moich przełożonych.

Najbardziej sobie cenię dwukrotne otrzymanie odznaki TPD "Przyjaciół Dziecka", Medalu Komisji Edukacji Narodowej i nominację do nagrody Marszałka Województwa Opolskiego. Najbliższe sercu były zwykłe podziękowania dzieci i uczniów, rodziców i nauczycieli, z którymi spotykam się do dzisiaj.

Zawsze w moich działaniach przyświecała mi taka myśl "chcesz być autorytetem, trzeba najpierw nauczyć się być sługą".

ZABAWNE OBRAZKI WYKOPANE SPRZED PÓŁ WIEKU

"Nie sądzę, że przeszłość jest tam gdzie, ją zostawiłeś"

Katherine Anne Porter

Los, a właściwie możliwość otrzymania mieszkania w ciągu miesiąca spowodowały moją emigrację z Lubelszczyzny. Kończąc studia, byłam już mężatką, miałam córkę i syna (po latach jeszcze jedną córkę), a więc wyjazd w tej sytuacji był konieczny.

Pozbawiło mnie to możliwości spotykania na szkoleniach czy konferencjach koleżanek i kolegów ze studiów i liceum. Rokrocznie, na wakacje przyjeżdżałam w rodzinne strony, ale był to zbyt krótki czas na odnowienie kontaktów.

Liceum Pedagogiczne w Leśnej było dla mnie szkołą, którą odkrywa się przez całe życie i czerpie z jej wielorakiego bogactwa. Moim marzeniem było jeszcze raz ujrzeć Leśną, a "marzenia jak wiadomo malują terazniejszość, im mniej realne, tym piękniejsze tworzą barwy".

W 2006 r pojechałam zatem z mężem, siostrą i jej mężem oraz ich wnukiem do Leśnej Podlaskiej. Jakież było moje zdziwienie, że dwa tygodnie wcześniej była uroczystość odsłonięcia pamiątkowej tablicy. Nie mogłam odżałować, że nic o tym nie wiedziałam. Postanowiłam, że po tych 44 latach odnowię kontakt z jedną z najbliższych koleżanek Marysią N., co zaraz po powrocie uczyniłam.

Obserwowałam, że ta wycieczka dla mojej rodziny była jak wiele innych, dla mnie była niesamowicie emocjonalna.

Chodziłam po terenie szkolnym, a przed oczyma przesuwaly się dawne obrazy, wracały wspomnienia.

Drzwi od starego internatu wydawały się takie niskie, małe. Szkoła ćwiczeń opustoszała, ale ja pamiętałam te wszystkie dyżury na przerwach, hospitacje lekcji, prowadzone lekcje i wcześniej solidnie przygotowane konspekty

Park wyglądał inaczej, za moich czasów był przez nas wypielęgnowany. Boiska do kosza i siatki nie ma już koło szkoły. Teren jest zadbane, ale inny, tamten był mi bliższy emocjonalnie, naturalny.

Patrzyłam na stary internat i wracała atmosfera pobytu w nim. Sale czterdziestoosobowe, najmniejsza 21 łózek. O godz. 22 gasło światło, a pewna grupa dziewcząt stwierdzając, że wychowawczyni już poszła, wychodziła na schody prowadzące na strych lub do łazienki po to, by się pouczyć, inne by zapalić papierosa, jeszcze inne by po prostu pogadać. Byłyśmy jednak czujne, bo czasem wychowawczyni wracała, a wtedy całą grupą parłyśmy na drzwi

sypialni i nie zawsze trafiałyśmy do swoich łóżek lub drzwi wypadały z zawiasów.

Patrzyłam na tzw mały internat, a wspomnienia przywołały sytuację, kiedy to Wala L. i Stasia W. nazbierały żab (żaby w Leśnej były wszędzie, spacerowały nawet po stołówce) i po zgaszeniu światła rozrzuciły po sali. Pisk

był taki, że dyr. Kępka przybiegł w piżamie, kategorycznie zarządził spokój, pozbieranie żab i zgłoszenie się winnych na drugi dzień w jego gabinecie. Solidarnie stawiliśmy się wszystkie, a karą było plewienie alejki w parku. Wychowanie przez pracę było w naszej szkole jedną z głównych metod wychowawczych.

Innym moim przeżyciem związanym z małym internatem był bieg po miednicę. W soboty, po zakończeniu lekcji odbywały się wyścigi do internatu, by zdobyć jedną z trzech miednic. Chodziło o to, aby szybko zrobić pranie lub umyć sobie włosy. Pewnej soboty, w październiku, żeby sobie skrócić dystans, pobiegłam przez boisko do kosza, które aktualnie było w budowie. Leżała tam

nawieziona, mokra, gliniasta ziemia, a więc bieg miałam bardzo utrudniony. Po nieudanych próbach wydobywania nóg z butami, zdjęłam je, a było na nich parę kg błota i biegłam dalej, a za sobą słyszałam głośny doping i brawa koleżanek, kolegów i profesorów którzy mieli jeszcze lekcje w klasach od strony boiska. Miednicę zdobyłam, ale obciach był.

Z okien małego internatu widać było pracujących w ogrodzie braci Paulinów. Wysiadywałyśmy czasami w tych oknach, obserwując ich pracę i kusząc ich różnymi metodami. Oni jednak byli odporni na to nasze nieudolne kuszenie.

Koleddy mieli internat poza terenem szkoły. Pamiętam jak w okresie świąteczno - noworocznym, przy 20 stopniach mrozu, wieczorem, kiedy już chłopcy byli w internacie, świeciło się światło, a oni przygotowywali się do snu i toczyli różne dyskusje, ja i chyba Stasia W. i Jasia S.

wymalowałyśmy im szyby. Mieszankę do malowania zrobiliśmy z wapna, piasku, pasty do zębów i butów oraz tuszu. Zmycie jej w tych warunkach było nie lada wyczynem. Dyżur w internacie miał wtedy prof., R. Cieśliński.

Ja byłam uczennicą klasy "C" i naszą wychowawczynią była przez

3 lata p. prof. Krystyna Karwowska; a potem p. prof. Ryszard Cieśliński. Profesor Karwowska była dla nas życzliwa, wyrozumiała, opiekuńcza. Czasem miała uwagi co do naszego zachowania, ale przekazywała je w sposób taktowny, nawet z pełną dozą humoru. Kiedyś zasugerowała, żeby kolega Tadeusz K. ufarbował mi

włosy np. na fioletowo, uznając, że może wtedy zrezygnuję z ich rozjaśniania gdyż uważała, że nie powinnam tego robić. Wykorzystując te sugestie, to ja wylałam Tadeuszowi pół litra wody utlenionej na głowę, czego efektem były jasne refleksy na jego włosach. Pani profesor wytknęła koledze brak sprytu, a moje zachowanie uznała za żart, wywołujący uśmiech na jej twarzy.

Był okres kiedy nasza klasa uczyła się w budynku szkoły ćwiczeń, a prof. Cieśliński został w tym okresie naszym wychowawcą. Był wtedy świeżo po studiach, podobał się dziewczętom jako mężczyzna, co wyczuwał i bardzo go to krępowało. Gdy przychodził do klasy, a chłopcy jeszcze nie wrócili z wf, wychodził, mówiąc, "wrócę jak będzie klasa".

Klasa nasza była raczej zintegrowana i kiedyś udało nam się namówić p. prof. Krystynę Chróścicką, naszą wspaniałą polonistkę; aby została na lekcji u prof. Cieślińskiego. Ubrałyśmy ją w fartuch szkolny. Koleżanka Bogumiła K. użyczyła jej swoich okularów, profesor usiadła w przedostatniej ławce. Udało nam się tak odwrócić uwagę naszego wychowawcy, że p. profesor przesiedziała całą lekcję i pan Cieśliński jej nie zauważył. Podobno, gdy po pewnym czasie mu o tym powiedziała, nie mógł uwierzyć, że taka sytuacja miała miejsce.

Z uśmiechem wspominam lekcje j. rosyjskiego, na których p. prof. S. Czaja polecała Tadeuszowi K. lub Aniołkowi D. przetłumaczyć tekst z j. polskiego na rosyjski. Tadeusz był tu bezkonkurencyjny. Tworzył takie

neologizmy, że my skręcaliśmy się ze śmiechu, np. dentysta to był "zuborwateľ", pani profesor była poważna (choć wydawało się, że i ona wybuchnie śmiechem) i na koniec niestety była ocena niedostateczna.

Pamiętam, że jak były kłopoty z zaliczeniem chemii to p. prof. Z. Chachaj odsyłał nas do kolegi z klasy B, Mietka Jarońca mówiąc, "jak Jaroniec ci zaliczy to, ja też ci zaliczę". Kolega był bardzo wymagający tak, że trzeba się było solidnie przygotować. Już wtedy fizyka i chemia były jego pasją, a zatem kariera naukowa przewidywalna i nieunikniona. Wielkie gratulacje dla kolegi.

Profesor Stefan Murczyński oprócz pytań z wiedzy podręcznikowej zadawał nam, szczególnie dziewczętom, pytania praktyczne: "ile czasu trzeba gotować jajko na twardo, co to jest kantarek?" Brak prawidłowej odpowiedzi komentował zdaniem "panna z Paryża, panna nie wiesz" i czasem właściwą oceną.

Nie zapomniałam też pierwszej lekcji wf prowadzonej przeze mnie w szkole ćwiczeń, na sali gimnastycznej. Koledzy zrobili mi takiego psikusa, że ja polecałam dzieciom przewrót w przód i przejście na koniec rzędu, a oni po cichu namawiali uczniów, by robili od razu przewrót w tył.

Zrobił się taki bałagan, że profesor Banaszkiewicz uznał, iż na przyszłość zabezpieczyć lekcję karetką pogotowia.

W liceum przygotowywano nas do nauczania wszystkich przedmiotów w szkole podstawowej. Dydaktyka była zatem bardzo ważnym elementem naszej edukacji. Takie punkty jak cele lekcji, metody, środki dydaktyczne czy po prostu tok lekcyjny były dokładnie omawiane i zapisywane, i w ten sposób powstawały gotowe konspekty. Pozwolę sobie przytoczyć prywatną sytuację, żeby pokazać jak przydatne były to notatki. Kiedy mój mąż, po drugim roku studiów prawniczych postanowił, że prawnikiem nie będzie, ja miałam w tym czasie praktykę studencką w Inspektoracie Oświaty w Lublinie. Wykorzystałam tę sytuację i zapytałam p. inspektor, czy byłoby dla męża zatrudnienie, bo wcześniej ukończył SN, kierunek historia z geografią. Okazało się, że jest miejsce w Szkole Podstawowej nr 1 w Lublinie, dla nauczyciela zajęć praktycznych. Mój mąż miał ograniczone możliwości techniczne, nie chciał się podjąć tej pracy. Przekonałam go jednak, by zmienił zdanie, kiedy pokazałam mu mój zeszyt z liceum z lekcji prowadzonych przez p. prof. Maksymiuk i p. prof. Ćwicyńskiego. Był to chyba jedyny mój zeszyt prowadzony z taką starannością, a mąż z powodzeniem realizował zadania z przedmiotu, wykonywał z dziećmi wiele ciekawych prac.

Myszę, że dyrekcja i większość nauczycieli była wyrozumiała dla uczniów. Pamiętam sytuację kiedy dwóch kolegów próbowało przekroczyć zieloną granicę do Czechosłowacji. Bardzo zmęczonych chłopców przywieźli wopiści, ledwie siedzieli na lekcji z prof. Murczyńskim, który nie mógł uwierzyć, że to zrobili i wybrali naszych południowych sąsiadów. Obniżono im ocenę ze sprawowania, ale ze szkoły nie wyrzucono.

Będąc w liceum należałam do kółka teatralnego i chóru. Mile wspominam wspaniałą p. prof. Marię Soborską, która prowadziła ciekawie lekcje z biologii i potrafiła tym przedmiotem zainteresować chyba większość uczniów.

Sztuki, które reżyserowała były dopracowane. Stroje i scenografię wykonywaliśmy sami według jej pomysłów. Niezapomniana była atmosfera podczas przedstawień, bo grali także z nami profesorowie: Alina Kluziak i Kazimierz Chmielowski. Cały czas pani profesor była suflerem i czuwała nad przedstawieniem. Niedawno z "Echa Leśniaków" dowiedziałam się, że wcześniej pracowała w Technikum Ogrodniczym w Kijanach, które to jest odległe o pół km od mojego domu rodzinnego (ostatnio obchodziło stulecie istnienia) i też prowadziła tam kółko teatralne i taneczne. Dawaliśmy przedstawienia w okolicznych miejscowościach.

Pamiętam, jak mieliśmy przedstawienie w Białej Podlaskiej, w jednej ze szkół średnich, grałam wtedy Liesel w "Niemcach" Kruczkowskiego, a po przedstawieniu poczułam się jak prawdziwa aktorka, gdy usłyszałam o sobie opinię "fajna dziewczyna, ale taka wredna".

Profesor Winkowski często brał moje skrzypce, żeby zademonstrować jakiś utwór. Ja niestety nie miałam dużych możliwości, by nauczyć się gry na skrzypcach, zdarzało się zatem, że problem niewyćwiczenia zadanej etiudy, rozwiązywałam nacięciem opuszka palca lub zabandażowaniem całej ręki. Czasem koleżanki korzystały z tego patentu. Bardzo dolegliwie potraktował mnie gdy obcięłam swoje warkocze, opatrując ten fakt odpowiednim komentarzem, którego nie przytoczę i przy kolejnych odpytaniach z etiid, ocenił moje przygotowanie na niedostateczny, chyba trzy razy pod rząd.

Dyrektor B. Żaczek lubił z nami żartować. Podczas jednego balu maskowego przebrałyśmy się z moją koleżanką Jasią S. za piratów. W tym celu ufarbowałam czarnym tuszem swoje jasne włosy, uzupełniłam to odpowiednim strojem, wsparta w tym zakresie przez kolegów z klasy, i odpowiednim makijażem. Dyrektor ogłosił, że dwóch piratów na bosaka (tekturowe buty już nam się rozleciały), zdobywa chyba trzecią nagrodę w postaci podwójnego schabowego na obiad, następnie poprosił mnie do tańca

ze słowami "tyfusie kto ty jesteś?". Po przedstawieniu się przeze mnie był bardzo zaskoczony, że mnie nie poznał.

Z rozbawieniem wspominam też, jak chłopcy z IV klasy, my byliśmy wtedy w II klasie, ogolili głowy na tyso (oprócz jednego) i rano kiedy weszli do stołówki wywołali ogromne poruszenie, bo wyglądali niecodziennie, no i takie fryzury wtedy nie były modne, a raczej kojarzyły się z innym przybytkiem niż szkoła. Wieczorem chłopcy byli główną atrakcją zabawy szkolnej. Był twist łysych, łysi proszą do tańca, łysi są proszeni itd., a ich aktorskie zachowania ubawiły nas do łez.

Przywołuję obrazki sprzed matury kiedy to, o bardzo wczesnym świcie, otulone kocami, siadałyśmy na ławkach wokół szkoły i utrwałyśmy swoją wiedzę z różnych przedmiotów.

Pamiętacie ściagi z matematyki roznoszone przez panie kucharki? Było ich tak dużo, że trzeba było je wyrzucać, ale uczciwie przyznaję, że z duszą na ramieniu zajrzałam do jednego zadania, żeby sprawdzić czy dobry wzór zastosowałam. Okazało się,

że dobrze sama zrobiłam zadanie, a co do dwóch innych byłam pewna, że są dobrze rozwiązane i ponieważ nie miałam ambicji rozwiązania wszystkich zadań, nie ryzykowałam ściągania bo nie umiałam tego nigdy robić. Powiedziałam to nawet po wyjściu z sali p. prof. A. Radkowi bo duma mnie rozpierała, że tak sobie poradziłam. Jak wiadomo mi, niektórzy siedzący bliżej stołu komisji, musieli zjeść ściagi podane w kanapkach, bo nie mieli możliwości ich wyrzucenia. Klasy czwarte naprawdę się napracowały.

Do dziś czuję atmosferę rozgrywanych meczów międzyklasowych w piłkę ręczną, kosza, czy siatkówkę. Głośny, wzbogacony odpowiednim komentarzem doping koleżanek i kolegów dodawał nam skrzydeł.

Był czas, że miałam zwolnienie z wf, ale mimo to grałam mecze, głównie w kosza i piłkę ręczną. Na zawsze została mi pamiątka po meczu w kosza, kiedy rozbiłam kolano, po bardzo agresywnym ataku koleżanki z przeciwnej drużyny. Boisko było wysypane czarnym żużlem i nie dało się całkowicie usunąć go z kolana. Było to pod koniec meczu, a więc mimo bólu, stałam prawie pod koszem i wrzuciłam jeszcze trzy kosze i mecz został wygrany.

Można by tak jeszcze długo przywoływać znajome obrazki np: sterowaną przez uczniów epidemię grypy, awarie elektryczności podczas

odrabialni, zdarzały się i wagary do okalających Leśną lasów, prace przy sianie połączone z opalaniem, wspaniały obóz kondycyjny we Włodawie, gdzie spotkałyśmy słynnych już wtedy piłkarzy (np. Dejna, Brychczy) "Legii Warszawa", którzy przychodzili do nas oglądać w telewizji mecze piłki nożnej, z trwających w tym czasie Mistrzostw Świata w Londynie (1966 r).

Okazji do śmiechu dostarczyła nam wspaniała szopka noworoczna, parodiująca naszych nauczycieli, a którą to nauczyciele odebrali bardzo dobrze, skracając się razem z nami ze śmiechu, no może poza jednym przypadkiem.

Jesienią odbywało się zbieranie i marynowanie opieńek. Gotowałyśmy je na piecu kuchennym w łazience.

Były wycieczki dydaktyczne do różnych typów szkół, krajoznawcze, które poszerzały naszą wiedzę, umiejętności i tzw obycie. Zmieniały naszą optykę widzenia różnych rzeczy, spraw, problemów.

Każdy też pamięta systematyczne koncerty Filharmonii Lubelskiej, które początkowo wydawały się zbyt nudne, długie, a potem bardzo nas wciągnęły i przygotowywały nas do odbioru nie tylko muzyki poważnej.

Szczególne obrazy stanowią wspomnienia związane z naszym życiem emocjonalnym, pierwsze fascynacje, zauroczenia, miłości, spacerów wzdłuż torów ciuchci, spojrzenia, trzymanie się za ręce, tworzenie poezji, ale te niech pozostaną, jak to się mówi, słodką tajemnicą. Niektórzy podobno by powiedzieli, że powierzyli swe tajemnice "dębowi miłości".

Przecież "Serce ma swoje prawa, których rozum nie zdoła pojąć" (Blaise Pascal)

Myślę, że to wszystko, uzupełnione różnymi, ciekawymi osobowościami nauczycieli, którzy żyli szkołą od pobudki do ciszy nocnej, potrafili znaleźć wspólny język z uczniami i okazać im wyrozumiałość, przy zachowaniu wymagań i pewnego dystansu, tworzyło niepowtarzalną atmosferę Liceum Pedagogicznego w Leśnej Podlaskiej.

Była to dla mnie szkoła, której nie zapomnę, którą mile się wspomina, szkoła z której czerpało się wzorce na całe życie, to szkoła do której się chętnie wraca.

Ja dopiero po 45 latach po raz pierwszy mogłam się spotkać z częścią koleżanek i kolegów i było to dla mnie wyjątkowe przeżycie.

Autorka w roli Danuśki z „Krzyżaków”

szczerego serca i to właśnie stanowiło ich wartość i przełożyło się na wartość innych i ogólnie całej szkoły

Według Helen Hayes "najtrudniejszy czas dla człowieka to czas między dziesiątym, a siedemdziesiątym rokiem życia" mamy więc już go prawie za sobą, teraz już tylko będzie łatwiej.

Życzę Leśniakom aby ich zmarszczki wskazywały tylko te miejsca gdzie gościł uśmiech.

Na koniec pozwolę sobie wspomnieć Pana Profesora Ryszarda Cieślińskiego, naszego wychowawcę, który w tym roku odszedł do wieczności. Za młodo, za wcześnie.

Bądźmy pamiętać Panie Profesorze! Cześć Jego pamięci.

Hanka Klementyna Rażnikiewicz z d. Kurzak
27 kwiecień 2017 r.

Wspomnienia ze szkolnych lat

E.Z.

Naukę w Liceum Pedagogicznym w Leśnej Podlaskiej zacząłem od trzeciej klasy w roku szkolnym 1954/55. Dwie pierwsze klasy licealne zaliczyłem w Brzegu n/Odrą na Opolszczyźnie. Dlaczego mnie tak daleko poniosło? Moja wychowawczyni z podstawówki w Sławatyczach uzupełniała wykształcenie właśnie w Brzegu. Dała swoim podopiecznym adres, żeby do niej koniecznie napisać. No i kilka osób ze szkoły w Sławatyczach ukończyło Liceum Pedagogiczne w Brzegu.

Miasto zniszczone podczas wojny, dużo żołnierzy i oficerów radzieckich, kucharki rozmawiają po niemiecku, wyżywienie marne (na drugie śniadanie zawsze czarna kawa bez cukru i sucha bułka). Nie ma co porównywać z wyżywieniem w Leśnej.

W nowej szkole w trzeciej klasie - musiałem siedzieć w pierwszej ławce, co mnie bardzo peszyło. Zdziwiło mnie to, że prawie wszyscy uczniowie mają nazwiska kończące się na - uk: Oleksiejuk, Olichwiruk, Sacharczuk.

P o j a k i m ś c z a s i e zauważyłem, że oceny moje z kilku przedmiotów są niższe niż te, które miałem w Brzegu. Mniej więcej pokrywały się z języków polskiego i rosyjskiego, historii, matematyki, fizyki. Lepiej byłem oceniany z pedagogiki, geografii, chemii. Bardzo lubiłem rysunki i miałem w Brzegu piątki, a nauczyciel stawiał mi trójki. Nie mogłem się z tym pogodzić. Niech za mnie powie mój olejny obraz Matki Bożej Bolesnej, który namalowałem w 1962 r., gdy skończyłem pracę w Studziance. Obraz ten powiesiłem w kapliczce i wisi tam ponad pięćdziesiąt lat. Drugi przedmiot - przysposobienie wojskowe - gnębił mnie z innego powodu. Wkrótce o tym napiszę.

Obraz Matki Bożej Bolesnej autorstwa E. Zelenta

Lubiłem sport, chętnie biegałem, gimnastykowałem się. Oceniany byłem na czwórki i piątki w Brzegu. Zimą ćwiczyliśmy w sali gimnastycznej. Leśna mnie zaskoczyła. Zimą dużo było biegania na nartach i jeżdżenia na łyżwach na lodzie. Chłopcy mieli buty z blaszkami, a ja nie miałem pieniędzy na nowe buty, więc spacerowałem koło stawu, a oni jeździli. Dlatego na maturalnym świadectwie trójeczka z wychowania fizycznego.

Tak się złożyło, że dla jednych byłem wrogiem ustroju i niebezpiecznym typem, a dla innych patriotą. Kto się uczył w tamtych powojennych latach to wie, że partia wysyłała stosunkowo młodych ludzi, żeby obserwowali, żeby wciskali kit młodzieży, no i żeby donosili. Nauczyciele bali się go. On miał "donioślejszy" głos niż niejeden nauczyciel. Nazywaliśmy takiego faceta politrukiem.

W trzeciej klasie zorganizował on zebranie w sprawie przyjęcia nowych członków do młodzieżowej organizacji. Nazwy tej organizacji nie pamiętam. Ktoś z klasy wstał i zgłosił, że zasługuję na przyjęcie do organizacji. Ja zostałem i powiedziałem, żeby zetrzeć moje nazwisko z tablicy i w klasie cisza. po tym incydencie politruk zabiegał o usunięcie mnie ze szkoły. Że zostałem, zawdzięczam kilku osobom, szlachetnym postaciom: polonistce pani Szleszyńskiej i wychowawcy panu Chmielowskiemu.

W czwartej klasie wybrano mnie na gospodarza. Naukę o konstytucji wykładał dyrektor Szymański. Gdy mnie wywoływał do odpowiedzi recytowałem wszystko od a do zet. Na koniec pan dyrektor pytał - ale ty w to nie wierzysz? Moja odpowiedź była - nie.

Od czasu do czasu dyrektor polecał mi przynieść zeszyty do kontroli. Wtedy nasza rozmowa trwała czasami dwie godziny. Dyrektor robił wrażenie oddanego idei komunistycznej. Wypowiadał się z emfazą, zachłystywał się. Codziennie zaczynaliśmy pracę od apelu: podnoszono flagę państwową, śpiewaliśmy rewolucyjne pieśni. Przychodził do swojego gabinetu na pierwszym piętrze nawet w niedzielę. Obserwował ulicę. Kto chodził do kościoła, musiał chować się za wysokim murem.

Rok 1956 przyniósł pewną ulgę społeczeństwu, nauczycielom też. W powiatach były metodyczne grupy (nie pamiętam nazwy) z poszczególnych przedmiotów. Zazwyczaj ktoś ze szkoły średniej kierował swoją grupą. Mój wychowawca w czwartej klasie pan K. pracował z historykami. Łaskawie zaczął mówić o Narwiku, o Monte Cassino i innych faktach. Jednak na pytanie pewnego nauczyciela historii dotyczące Katynia pan profesor dostał białej gorączki, według niego nie było żadnego Katynia.

Bardzo niesprawiedliwie postąpił ze mną nauczyciel przysposobienia

wojskowego (PW) p. Szumiło. Miałem wadę wzroku i nie mogłem wykonać strzelania, gdy tarcza była w odległości 100 metrów. Gdy były tarcze w odległości 25 m. otrzymywałem czwórki i piątki. Co tam było trudnego w materiale ? Mogłem bez zająknięcia wyrecytować to co trzeba. A pan Szumiło beczelnie stawiał mi dwa plus lub trzy minus. Nawet pomruki klasy nic nie dały.

W czwartej klasie na półroczu postawił mi dwójkę, odebrano mi stypendium.

Przyjechało kino objazdowe. Mój kolega Wiesiek zaprosił ładną dziewczynę z młodszej klasy. Ja też obok nich siedziałem. Okazało się, że pan Sz. zalecał się do niej, ożenił się z nią (duża różnica wieku), później ona go porzuciła. Kolega W. przeniósł się do innej szkoły, a mnie p. Szumiło gnębił.

Dla mnie to był cios. Przed wojną żyliśmy za Bugiem, rodzina wielodzietna, gospodarstwo małe. Jakoś sobie poradziłem. Zostałem przyjęty na rusycystykę na Uniwersytecie Wrocławskim. Studia ukończyłem w 1966 r. z oceną bardzo dobrą.

Szkoła posiadała gospodarstwo rolne. Dlatego wyżywienie było kaloryczne. Można było czasami dostać repetę. Cieszyły się popularnością kopytka, pierogi, barszcz ukraiński, salceson.

Jeśli chodzi o zakwaterowanie, to było bardzo skromne. Męski internat był w niewielkiej chacie. Wygód raczej nie było. Zresztą tam tylko była sypialnia, bo lekcje odrabialiśmy w klasach. Żeński internat był lepszy, bo były ładniejsze pokoje, toaleta i prysznic.

Z sentymentem wspominam swoją pracę w bibliotece (wypożyczałem książki), uczestnictwo w chórze szkolnym (dyrygentem był p. Wyszyński), występy w teatrze szkolnym, który prowadziła pani Lina Gieysztor. Mój pierwszy występ był w jednoaktówce o sytuacji rewolucyjnej w Rosji. Ja byłem rannym rewolucjonistą, a kolega z klasy Albin był podłym oficerem z obcej armii. Później graliśmy sztukę o pobycie Adama Mickiewicza w majątku Wereszczaków. Ja grałem rolę Michała Wereszczaki (brat Maryli), a Bartek grał A. Mickiewicza (był podobny do poety).

Dużo pracy włożyliśmy w "Krakowskie wesele": gwara, śpiew, tańce. Ja byłem panem młodym. Tuż przed wyjściem do kościoła śpiewałem smętną śpiewkę:

Ach siadajże na wóz

Ino mi sie nie bój,

Jam po ciebie przyjechał.

Cy ci główka boli

Cy ci nie do woli,

Czy ci łojca, matki zal.

Tak się złożyło, że z tym spektaklem pojechaliśmy na konkurs wojewódzki aż do Zamościa. W drodze przeżyliśmy przykry incydent. Na małej stacji w Gołębiu mieliśmy przesiadkę. Wszyscy wsiedli do pociągu, a kufer ze strojami został na peronie. Kilku chłopców wróciło do Gołębia i przywieźli.

Scena z „Krakowskiego Wesela”

W odpowiednim czasie przybył pracownik wydziału oświaty z Białej Podlaskiej i bez żadnej dyskusji wyczytał do jakiej miejscowości nas kierują, otrzymaliśmy skierowanie i zaproszenie na konferencję sierpniową do Białej. Wtedy tylko mały procent absolwentów (najlepszych) mógł studiować, w reszta otrzymała nakaz pracy. Pamiętam, że otrzymałem pismo, że będę zarabiać aż 660 zł. miesięcznie. Ale konferencje sierpniowe wywalczyły więcej - bo otrzymałem 750 zł. Dobrze, że były godziny nadliczbowe i można było zarobić 1100 - 1200. Mnie skierowano do szkoły w Studziance.

Eugeniusz Zelent

Część czwarta

In Memoriam

Bronisław Maksymiuk (1935 - 2016)

Dnia 22 II 2016 r. w Białej Podlaskiej w wieku 81 lat zmarł "Leśniak" (XXIV Matura, 1954) mgr pedagogiki, pedagog, animator kultury, artysta malarz, dyrektor Wydziału Kultury i Sztuki Urzędu Wojewódzkiego w Białej Podlaskiej 1975 - 1982. Kultura i oświata Południowego Podlasia wraz z Jego odejściem utraciła bogatą osobowość i organizatora, trudną do przecenienia.

B. Maksymiuk

Urodził się 29 III 1935 r. w m. Bezwola gm. Wohyń w rodzinie chłopskiej Jana i Feliksy z d. Moczulowska. Po ukończeniu Szkoły Powszechnej w Wohyniu naukę na poziomie szkoły średniej kontynuował

w Państwowym Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącym w Milanowie. Podczas nauki w tej szkole średniej "zdradził" ponad przeciętne zdolności plastyczne m.in. jako redaktor gazetek szkolnych. Po zdaniu tzw. małej matury zdecydował się na wybór zawodu nauczyciela. Pierwszą pracę w tym zawodzie jako nauczyciel kwalifikowany podjął od 1 IX 1952 r. w Szkole Ogólnokształcącej Stopnia Podstawowego w Międzyrzeczu Podlaskim, a następnie we wsi Zaniówka. Równolegle w systemie kursowym podjął naukę w Państwowym Liceum Pedagogicznym im. Stanisława Staszica w Leśnej Podlaskiej pow. Biała Podlaska. Po zdaniu egzaminu dojrzałości i zdobyciu uprawnień pedagogicznych do nauczania w szkolnictwie podstawowym w lipcu 1954 r. zdecydował się na dalszą naukę od 1955 r. w Oficerskiej Szkole Wojsk Inżynieryjnych we Wrocławiu. Po dwóch latach nauki w tej szkole oficerskiej, gdzie był plastykiem batalionowym, zrezygnował, aby ponownie powrócić do zawodu nauczyciela. Pracę podjął w Szkole Podstawowej we wsi Zabiele k. Radzyna Podlaskiego, by od 1 IX 1958 r. zostać kierownikiem tej placówki oświatowej. Doprowadził do powstania szkolnego zespołu artystycznego. Stworzył warunki do zaistnienia drużyny harcerskiej. Zainicjował organizację kursów doszkalających

dla dorosłych. Podnosząc formalne kwalifikacje w systemie zaocznym ukończył 3 letnie Studium Nauczycielskie na kursie wychowania plastycznego z zajęciami technicznymi w Katowicach. Przez okres kilku lat pracował dodatkowo w Radzynie Podlaskim jako kierownik Ośrodka Metodycznego. Latem 1965 r. korzystając z nowej propozycji pracy objął funkcję dyrektora Powiatowego Domu Kultury w Radzynie Podlaskim. W tej placówce kulturalnej zapewnił funkcjonowanie nie tylko wielu kół zainteresowań w tym: plastycznego, ale wystarał się o sprzęt i środki finansowe na funkcjonowanie zespołu muzycznego. W wolnych chwilach malował pejzaże, ale też rzeźbił. Podnosząc nadal kwalifikacje, w systemie zaocznym od 1965 r. podjął studia na Wydziale Pedagogiki i Psychologii UMCS w Lublinie. W 1969 r. obronił pracę magisterską z pedagogiki. Osobiste kształcenie łączył w latach 1965 - 1970 z pracą nauczycielską przedmiotów artystycznych w Studium Nauczycielskim w Chełmie n/Uherką. Przeniesiony służbowo od 1971 r. został dyrektorem Powiatowego Domu Kultury w Lubartowie. W mieście tym zreorganizował tę placówkę kulturalną. Zadbał od strony organizacyjnej i finansowej o funkcjonowanie m.in. przy PDK zespołu bigbitowego "Bardowie". W połowie 1975 r. skorzystał z nowej oferty pracy i od 1 VI tego roku został dyrektorem Wydziału Kultury i Sztuki nowo tworzącego się Urzędu Wojewódzkiego w Białej Podlaskiej będącego konsekwencją nowego podziału administracyjnego Polski. Na tym stanowisku pracował do 15 II 1982 r. Był nie tylko faktycznym organizatorem wspomnianego Wydziału Kultury i Sztuki w nowopowstającym woj. białkopodlaskim, ale całej struktury jednostek kultury w tym organizatorem Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej, Wojewódzkiego Domu Kultury. Był m.in. jednym z głównych inicjatorów i organizatorów ogólnopolskich plenerów malarskich w Janowie Podlaskim. Od 16 II 1982 r. został dyrektorem Klubu Międzynarodowego Prasy i Książki. Po okresie dwóch lat mianowany został zastępcą dyrektora Oddziału Wojewódzkiego Robotniczej Spółdzielni Wydawniczej do spraw kultury. Odpowiadał m.in. za utrzymanie i rozwój kiosków "Ruch" i ich zaopatrzenie, oraz prowadzoną pracę oświatowo - kulturalną. Na krótko po ustąpieniu dyrektora Aleksandra Głębockiego był dyrektorem tej firmy w stadium likwidacji. W stan spoczynku przeszedł z dniem 1 VII 1990 r. Przez cały okres czynnej pracy zawodowej udzielał się społecznie. Był m.in. społecznym inspektorem ruchu drogowego, prezesem Zarządu Miejskiego Ligi Obrony Kraju w Białej Podlaskiej, przewodniczącym Komisji Kultury Zarządu Wojewódzkiego Ochotniczej Straży Pożarnej w Białej Podlaskiej.

Jak wcześniej wspomnieliśmy pasją jego życia było malarstwo, które uprawiał z różną intensywnością przez okres 50 lat. W dorobku miał ponad 300 obrazów w różnej tematyce i w różnych technikach wykonawczych. W 2012 r. swoją twórczość zaprezentował na I Wystawie Twórców Artystów Myśliwskich Okręgu Bialskiego Polskiego Związku Łowieckiego zorganizowanej w Parku Radziwiłłowskim w Białej Podlaskiej.

W uznaniu zasług w pracy organizacyjno-pedagogicznej i społecznej odznaczony był m.in. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Srebrnym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Zasługi dla ZHP, Złotym i Srebrnym Medalem Opiekuna Miejsc Pamięci Narodowej, Złotym, Srebrnym i Brązowym Medalem Za Zasługi dla LOK, Złotym, Srebrnym i Brązowym Medalem Za Zasługi dla pożarnictwa, Medalem X, XX, XXXL-lecia Polski Ludowej. Uhonorowany był szeregiem odznak w tym m.in. Odznaką Zasłużony Działacz Kultury, Odznaką Honorową PCK, Odznaką Za Zasługi dla Woj. Białkopodlaskiego, Odznaką 1000-lecia Państwa Polskiego, Odznaką Przyjaciel Dziecka.

Żonaty z Elżbietą Karczmars, miał syna Dariusza (ur. 1980).

Pochowany został 6 IV 2016 r. na cmentarzu w Lublinie przy ul. Lipowej.

Tomasz Demidowicz

Edward Olszewski (1942 - 2016)

Olszewski E.

W dniu 4 XI 2016 r. w Lublinie w wieku 74 lat zmarł "Leśniak" (XXXV Matura, 1961) prof. zw. UMCS w Lublinie, historyk, politolog, organizator, pedagog, dyrektor Międzyuczelnianego Instytutu Nauk Politycznych w Lublinie 1982 - 1990. Wraz z Jego odejściem nauka polska, a przede wszystkim nauka lubelska poniosły znaczącą stratę.

Urodził się 6 III 1942 r. w m. Olszewnica gm. Kąkolewnica pow. Radzyń Podlaski w rodzinie chłopskiej Józefa i Anny z d. Wysokińska. Po ukończeniu Szkoły Podstawowej w rodzinnej wsi zdecydował się na wybór zawodu nauczyciela. Zdał egzamin wstępny i podjął naukę w Państwowym Liceum Pedagogicznym im. Stanisława Staszica w Leśnej Podlaskiej pow. Biała Podlaska. W okresie nauki w tym zakładzie kształcenia nauczycieli na Południowym Podlasiu był przewodniczącym Samorządu Uczniowskiego. Był funkcyjnym w szkolnej

drużynie Związku Harcerstwa Polskiego (ZHP). Udzielał się w pracach Szkolnego Radiowęzła. Od trzeciej klasy należał do składu Teatru Szkolnego. Zagrał różne role w kilku sztukach teatralnych. Zdobył też pozycję konferansjera, zapowiadając i prowadząc szereg występów zespołów artystycznych w samym liceum jak i poza szkołą. Zafascynowany literaturą piękną zaczął uprawiać poezję na tyle, że zyskał przydomek "Poeta". Po zdaniu egzaminu dojrzałości i uzyskaniu uprawnień nauczyciela szkolnictwa podstawowego w czerwcu 1961 r. (XXXV Matura) zdecydował się na podjęcie studiów historycznych. Zdał egzaminy wstępne na Wydziale Humanistycznym UMCS w Lublinie i został przyjęty. Podczas studiów należał do Związku Młodzieży Socjalistycznej i zrzeszenia Studentów Polskich. W tej ostatniej organizacji był przez I kadencję przewodniczącym Rady Wydziału Humanistycznego. Dodatkowo zarabiając pracował jako likwidator szkód gradowych i powodziowych Państwowego Zakładu Ubezpieczeń. Po ukończeniu studiów i obronie pracy magisterskiej pod kierunkiem prof. Zygmunta Mańkowskiego z tematu: *Bataliony Chłopskie w Podokręgu IV B.* w czerwcu 1966 r. otrzymał propozycję podjęcia pracy na macierzystej uczelni. Po odbyciu rocznego stażu asystenckiego w Zakładzie Historii Nowożytniej włączony został od 1967 r. w prace nad powstaniem Studium Nauk Politycznych. Kontynuując badania w 1972 r, na Wydziale Humanistycznym UMCS obronił pracę doktorską z tematu: *Początki władzy ludowej na Rzeszowszczyźnie (1944 - 1947).* napisanej pod kierunkiem prof. Stanisława Krzykuły. Mianowany adiunktem od 1973 r. został kierownikiem Zespołu Ruchów Politycznych, przekształconego w Zakład Ruchów Politycznych Międzyuczelnianego Instytutu Nauk Politycznych w Lublinie. Nadal prowadząc prace badawcze i kwerendę źródłową w 1979 r. obronił rozprawę habilitacyjną z tematu pt. *Polska Partia Robotnicza na Lubelszczyźnie 1942 - 1948* na Wydziale Humanistycznym UMCS. Mianowany docentem jako jeden z wicedyrektorów Międzyuczelnianego Instytutu Nauk Politycznych zainicjował powołanie studiów magisterskich z zakresu nauk politycznych.

Równolegle prowadził badania nad historią najnowszej Lubelszczyzny i Rzeszowszczyzny i zajmował się problematyką politologiczną. W 1982 r. mianowany został dyrektorem MINP i funkcję tę z powodzeniem i dużą determinacją pełnił do końca 1990 r. Doprowadził do znaczącego wzrostu potencjału kadrowego placówki i rozwoju badań naukowych, systemu kształcenia studentów z zakresu nauk politycznych i społecznych, tak na studiach dziennych jak i zaocznych na poziomie

magisterskim. W trudnym okresie obowiązywania "stanu wojennego" zdołał obronić przed wydaleniem z pracy w MINP siedmiu pracowników naukowo-badawczych zawieszonych w zajęciach. Zainicjował i doprowadził do organizacji wielu międzynarodowych i krajowych konferencji naukowych z zakresu współczesnych ruchów politycznych oraz emigracji polskiej i Polonii w Skandynawii, Austrii i Francji. Został wybierany regularnie do Komitetu Nauk Politycznych Polskiej Akademii Nauk. Osobiście w czerwcu 1994 r. uzyskał tytuł naukowy profesora nauk humanistycznych na podstawie monografii pt. *Emigracja polska w Danii 1893 - 1991*.

Od 1 III 1994 r. został zatrudniony na stanowisku profesora zwyczajnego UMCS.

Pełen inicjatywy był jednym z organizatorów Wydziału Politologii UMCS i prodziekanem tego wydziału w latach 1993 - 1996. Włączył się też we współorganizację Puławskiej Szkoły Wyższej z siedzibą w Puławach, gdzie w latach 1998 - 2002 był dziekanem Wydziału Nauk Społecznych. W ostatnim 10 - leciu XX w. i kolejnym 10 - leciu XXI w. realizował się z dużym powodzeniem jako badacz dziejów historii najnowszej w tym regionalistyki. Był współautorem opracowań pt. *Dzieje Włodawy* pod red. E. Olszewskiego i R. Szczygła (1991), *Włodawa Miasto i region na przełomie XX i XXI wieku* pod red. E. Olszewskiego, W. Paszkowskiego i M. Reddego (2005). W dziedzinie problematyki współczesnej myśli politycznej, ruchów politycznych i kultury politycznej doprowadził do wydania m.in. opracowań pt.

Tradycje i współczesność kultury politycznej w Polsce 1918 - 1990 pod red. E. Olszewskiego (1991), *Chrześcijańska demokracja we współczesnym świecie*. pod red. K. Krzywickiej i E. Olszewskiego (1999), *Ideologia, doktryny i ruch polityczny współczesnego liberalizmu*. pod red. E. Olszewskiego i Z. Tymoszuka (2004). Efektem zainteresowań badawczych problematyką emigracyjną i polonijną było opracowanie ponad 30 haseł w Encyklopedii polskiej emigracji i Polonii pod red. K. Dopierały t. I - V, monografii pt. *Emigracja polska w Danii 1813 - 1943*. (1993), *Polacy w Norwegii 1940 - 2010* (2011). Ogółem opublikował ponad 250 prac, ponad 80 haseł encyklopedycznych i not biograficznych. Jako znakomity dydaktyk "wyrozumiały i przyjazny" wypromował 14 doktorów, ponad 550 prac magisterskich i licencjackich. W stan spoczynku jako profesor zwyczajny UMCS przeszedł w połowie 2012 r. Nie chcąc zerwać kontaktu z młodzieżą akademicką w latach 2010 - 2014 był prorektorem w Wyższej Szkole Stosunków Międzynarodowych i Komunikacji Społecznej w Chełmie.

Od października 2014 r. pracował jako profesor w Wyższej Szkole Gospodarki Krajowej w Kutnie. Jako hobby traktował militaria i numizmatykę.

W uznaniu dokonań organizatorsko - badawczych odznaczony był Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Srebrnym Medalem Za Zasługi dla Pożarnictwa, Brązowym Medalem Za Zasługi dla Obronności Kraju. Uhonorowany Odznaką Za Zasługi dla Lubelszczyzny, Odznaką Za Zasługi dla Województwa Zamojskiego, Odznaką Za Zasługi dla Woj. Chełmskiego, Odznaką Honorową Zasłużony dla Kultury Polskiej. Był honorowym obywatelem miasta Włodawy.

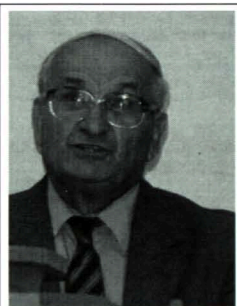
Żonaty dwukrotnie: pierwszy z Barbarą miał syna Piotra i córkę Agnieszkę, drugi z Krystyną Leszczyńską nie pozostawił potomstwa.

Pochowany został 14 XI 2016 r. po uroczystym pożegnaniu na Wydziale Politologii UMCS w Lublinie na Cmentarzu przy ul. Lipowej, żegnany przez liczne grono uczniów, kolegów i koleżanek.

Tomasz Demidowicz

Anatol Jan Omelaniuk (1932 - 2017)

Dnia 28 I 2017 r. we Wrocławiu w wieku 85 lat zmarł "Leśniak" (XXIII Matura, 1953) dr nauk politycznych, pedagog, animator kultury, organizator, redaktor, wybitny polski regionalista, przewodniczący Rady Krajowej Regionalnych Towarzystw Kultury w latach 1981 - 2001, a następnie honorowy przewodniczący Ruchu Stowarzyszeń Regionalnych Rzeczypospolitej Polskiej. Kultura polska, Polski ruch regionalny wraz z Jego odejściem utraciły wybitnego polskiego regionalistę i niestrudzonego "ambasadora" edukacji "małych ojczyzn".

Omelaniuk A.

Urodził się 10 VIII 1932 r. w nadbużańskiej wsi Neple k. Terespolu w rodzinie Jana i Katarzyny z d. Wańkowicz. Pierwsze lata szkolne przypadły na trudny okres wojny i okupacji, kiedy naukę pobierał na tajnych kompletach. Naukę na poziomie elementarnym kontynuował w Szkole Podstawowej w Terespolu n/Bugiem. Tam też jako uczeń klasy VI - VII brał udział w pracach teatryku szkolnego. Zdecydował się na wybór zawodu nauczyciela, zdał egzaminy wstępne i podjął naukę w państwowym

Liceum Pedagogicznym im. Stanisława Staszica w Leśnej Podlaskiej pow. Biała Podlaska. Podczas nauki w tym zakładzie kształcenia nauczycieli na Południowym Podlasiu udzielał się w pracach samorządu szkolnego, brał aktywny udział w działalności szkolnego zespołu pieśni i tańca. Po zdaniu egzaminu dojrzałości i zdobyciu uprawnień do nauczania w szkolnictwie podstawowym w czerwcu 1953 r. (XXIII Matura) zdecydował się na studia. Zdał egzamin wstępny i od 1 X 1953 r. podjął studia filozoficzne na Wydziale Filozoficzno-Społecznym Uniwersytetu Warszawskiego (UW). Jako student udzielał się społecznie w pracach Zrzeszenia Studentów Polskich (ZSP). Przez okres ponad 2 lat pełnił funkcję kierownika Wydziału Kultury Rady Uczelnianej ZSP UW i był pełnomocnikiem do spraw łączności kulturalnej tejże rady z młodzieżą wiejską. W latach 1955 - 1956 pracował jako nauczyciel w Państwowym Liceum Pedagogicznym w Rembertowie k. Warszawy. Prowadził zajęcia z logiki, nauki o konstytucji i był opiekunem zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych w tym zakładzie kształcenia nauczycieli. W 1956 r. wspólnie m.in. z Józefem Lenartem, Jerzym Grotowskim i Krzysztofem Pomianem utworzył Krajowy Ośrodek Rewolucyjnego Związku Młodzieży. Następnie należał do grona współzałożycieli Związku Młodzieży Socjalistycznej. Współpracował z redakcją czasopisma "Po prostu" i uczestniczył w ruchu odnowy związany z tzw. "odwilżą". Równolegle kontynuował dalsze studia. Po obronie pracy magisterskiej i po rozczarowaniu się tzw. "polską rewolucją" w 1960 r. przeniósł się do pracy w Wojewódzkim Domu Kultury w Białymstoku. Po niespełna 2 latach pracy w tej placówce kulturalnej Podlasia przeniósł się na Dolny Śląsk. We Wrocławskim Ośrodku Kultury objął stanowisko kierownika Ośrodka Oświatowo - Metodycznego i włączył się w działalność Dolnośląskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego (DTSK) i objął funkcję redaktora naczelnego kwartalnika "Kultura Dolnośląska". Politycznie zaangażował się w działalność Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego (ZSL). Przez okres ok. 20 lat, od 1966 r. pełnił funkcję przewodniczącego Komisji Kultury i Nauki Wojewódzkiego Komitetu ZSL we Wrocławiu. Od 1968 r. do 1973 r. pełnił odpowiedzialną funkcję dyrektora Wrocławskiego Ośrodka Kultury. Po przejściu na stanowisko etatowego dyrektora biura i wiceprezesa DTSK rozwinął znakomitą działalność organizatorską. Efektem było powstanie masowego ruchu regionalnego na Dolnym Śląsku, powstanie Wydawnictwa DTSK "Silesia", utworzenie Ośrodka Regionalizmu Dolnośląskiego i powstanie ok. 300 publikacji o tematyce regionalnej. Jako zamiłowany pedagog pracował przez okres ponad 30 lat jako wykładowca

takich przedmiotów jak: polskie tradycje kulturalne, metodyka działalności kulturalno - oświatowej w Państwowym Studium Kulturalno-Oświatowym i Bibliotekarskim we Wrocławiu. Zajęcia dydaktyczne prowadził w Ośrodkach Dydaktycznych w Legnicy i w Wałbrzychu, Instytucie Pedagogiki Uniwersytetu Wrocławskiego. Gościnnie prowadził też zajęcia dydaktyczne w Państwowym Studium Oświaty i Kultury Dorosłych w Warszawie. Kontynuując prace badawcze nad różnymi aspektami kultury na Uniwersytecie Wrocławskim obronił rozprawę doktorską. Charakteryzowany jako "niespokojny duch" w latach 1980 - 1981 był sekretarzem w Regionalnym Komitecie Porozumiewawczym Związków Twórczych i Stowarzyszeń Naukowych we Wrocławiu. Był współautorem raportu o stanie kultury Wrocławia i Dolnego Śląska. Jako znany animator kultury i piewca regionalizmu w 1981 r. został wybrany przewodniczącym Rady Krajowej Regionalnych Towarzystw Kultury. Funkcję tę ze znakomitą inwencją i zmysłem sprawował do 2002 r. Zapisał się w historii polskiego regionalizmu jako główny inicjator i współorganizator m.in. Krajowego Kongresu Kultury wsi zorganizowanego na Jasnej Górze w Częstochowie w 1997 r., Kongresu Kultury Polskiej 2000 r., opracowania Programu Ministerstwa Edukacji Narodowej pt. *Edukacja regionalna - dziedzictwo kulturowe w regionie*. W 2002 r. jako inicjator powstania Ruchu Stowarzyszeń Regionalnych Rzeczypospolitej Polskiej został jego przewodniczącym. Problematykę regionalizmu, kultury regionalnej prezentował na wielu kongresach, sesjach i konferencjach oraz na łamach wielu czasopism. Był autorem kilku książek w tym książki pt. *Regionalizm na przełomie Tysiąclecia*. W uznaniu dokonań na polu polskiego regionalizmu odznaczony był Krzyżem Komandorskim i Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Medalem Złotym Opiekun Miejsc Pamięci Narodowej. Uhonorowany był m.in. Odznaką Tysiąclecia Państwa Polskiego, Odznaką Zasłużony Działacz Kultury i Odznaką Zasłużony dla Kultury Polskiej.

Był honorowym przewodniczącym Ruchu Stowarzyszeń Regionalnych RP i honorowym prezesem Dolnośląskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego.

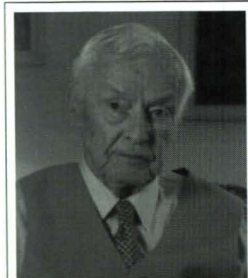
Żonaty, pozostawił potomstwo.

Pochowany został 7 II 2017 r. na Cmentarzu Osobowickim we Wrocławiu, żegnany przez rodzinę, liczne grono regionalistów Dolnego Śląska i delegacje ruchu regionalnego z całej Polski.

Tomasz Demidowicz

Henryk Radliński vel Wróbel ps. "Beton", "Szary" (1917 - 2016)

Dnia 16 I 2016 r. w Warszawie w wieku 99 lat zmarł "Leśniak" (Matura 1936 XIII Komplet, Kurs im. Kazimierza Puławskiego "B") mgr politologii, dziennikarz, redaktor, pedagog, poeta, żołnierz konspiracji, członek TON, organizator i pierwszy dyrektor Pomaturalnego Studium Stenotypii i Języków Obcych w Warszawie 1966 - 1986. Oświata i kultura polska, życie społeczno-związkowe poniosły bolesną stratę.

Radliński H.

Urodził się 7 I 1917 r. w m. Podklasztor k. Krasnobrodu w pow. zamojskim w rodzinie chłopskiej Pawła i Jadwigi. Po ukończeniu Publicznej Szkoły powszechnej we wsi Kąty, naukę na poziomie szkoły elementarnej kontynuował w Publicznej Szkole Powszechnej we wsi Wielącza. Zdecydował się na wybór zawodu nauczyciela, zdał egzamin wstępny w VI 1931 r. i wstąpił do Państwowego Seminarium Nauczycielskiego w Szczebrzeszynie. Po zamknięciu tego zakładu kształcenia nauczycieli na Zamojszczyźnie, naukę kontynuował w Państwowym Seminarium Nauczycielskim Męskim im. Mieczysława Brzezińskiego w Leśnej Podlaskiej pow. Biała Podlaska. Po zdaniu egzaminu dojrzałości i zdobyciu dyplomu nauczyciela publicznych i prywatnych szkół powszechnych w czerwcu 1936 r. pierwszą pracę podjął jako nauczyciel kontraktowy Publicznej Szkoły Powszechnej we wsi Gorajec gm. Radecznica. Uczył jak wspominał z młodzieńczym entuzjazmem geografii, historii i matematyki. Prowadził z dużą treścią kursy dla dorosłych. Wzięty wiosną 1938 r. do odbycia czynnej służby wojskowej po kursie unitarnym skierowany ukończył Szkołę Podchorążych Rezerwy Piechoty w Zamościu w stopniu plutonowego podchorążego. W tym stopniu wziął udział w Wojnie Obronnej Polski 1939 r. Po klęsce wrześniowej szczęśliwie powrócił w rodzinne strony i włączył się z końcem IX 1939 r. w prace konspiracyjne w szeregach Służby Zwycięstwa Polski (SZP). Zorganizował i był pierwszym komendantem komórki zbrojnej SZP w Sułowie występując pod ps. "Beton". Oficjalnie pracował jako nauczyciel Szkoły Powszechnej w Sułowie. Był też współorganizatorem tajnego nauczania i powstania miejscowej komórki Tajnej Organizacji Nauczycielskiej (TON). Aresztowany 1 VII 1943 r. przez żandarmerię niemiecką, więziony był w obozach pracy przy budowie lotnisk w Łabuniach następnie w Mokrem i Klemensowie. Po udanej ucieczce z tego obozu wiosną 1944 r. został oficerem ds. szkolenia w jednym z oddziałów Armii Krajowej (AK) na Zamojszczyźnie występując

pod ps. "Szary" i "Hel". W lipcy 1944 r. jako dowódca samodzielnego oddziału AK wziął udział w akcji "Burza". Po zakończeniu działań wojennych na krótko podjął pracę w Szkole Powszechnej we wsi Udrycze na Zamojszczyźnie. Zagrożony aresztowaniem przez funkcjonariuszy Urzędu Bezpieczeństwa (UB) wyjechał na Śląsk. Pracował przez pewien okres w jednej ze szkół podstawowych w Katowicach. W 1948 r. przeniósł się do Warszawy, gdzie podjął studia w Szkole Głównej Służby Zagranicznej. Po ukończeniu studiów w czerwcu 1951 r. przez okres kilku lat pracował w Wydziale Młodzieży Szkolnej w Zarządzie Głównym Związku Młodzieży Polskiej. W połowie 1954 r. korzystając z propozycji nowej pracy, podjął pracę jako dziennikarz w redakcji "Sztandaru Młodych". Po 1956 r. powrócił do pracy pedagogicznej. Pracował jako nauczyciel historii, geografii i ekonomii w warszawskim szkolnictwie podstawowym, a następnie średnim. Społecznie udzielał się w pracach Związku Nauczycielstwa Polskiego. W latach 1958 - 1962 był sekretarzem i prezesem Oddziału ZNP Warszawa Śródmieście. W latach 1962 - 1966 był urzędującym w-ce prezesem Zarządu Okręgu Stołecznego ZNP. W 1966 r. zorganizował i został pierwszym dyrektorem Pomaturalnego Studium Stenotypii i Języków Obcych dla Pracujących w Warszawie. Pracował na tym stanowisku do sierpnia 1986 r. tj. do czasu przejścia w stan spoczynku. Wierny idei ZNP nadal udzielał się w pracy oświatowej. W latach 1989 - 2002 był przewodniczącym Okręgowej Komisji Historycznej ZNP. Doprowadził do wydania wielotomowego *Słownika biograficznego zasłużonych dla oświaty i wychowania w Warszawie i województwie stołecznym warszawskim od 1919 roku*, którego był też współautorem. Zapisał się jako autor opracowania pt. *Działalność ZNP w Warszawie i województwie w latach 1916 - 2000*. W wolnych chwilach uprawiał poezję. Doprowadził do wydania dwóch tomików poezji: pierwszego pt. *Ciesz się życiem* (2009) i drugiego pt. *Poezja i proza życia* (2011).

W uznaniu zasług odznaczony był Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Armii Krajowej, Krzyżem Partyzanckim, Medalem Komisji Edukacji Narodowej. Uhonorowany został Złotą Odznaką ZNP i Srebrną Odznaką Honorową "Za zasługi dla Warszawy".

Żonaty od 1949 r. z Modestą Haliną Robak miał dwóch synów: Andrzeja (ur. 1950) i Krzysztofa (ur. 1952).

Pochowany został 26 I 2016 r. w grobie rodzinnym obok żony na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach, żegnany przez liczne grono kolegów i koleżanek nauczycieli warszawskich i rodzinę.

Sławomir Hordejuk

Janusz Zbigniew Sawczuk (1942 - 2016)

W dniu 7 VII 2016 r. w Międzyrzecu Podlaskim w wieku 74 lat zmarł po długiej chorobie "Leśniak" (XXXV Matura, 1961) pedagog, instruktor muzyki i plastyki, animator życia kulturalno - oświatowego w tym muzycznego, współzałożyciel i długoletni dyrygent Chóru Męskiego "Wiarus" w Międzyrzecu Podlaskim. Wraz z jego odejściem wiele utraciła kultura muzyczna i śpiewacza nie tylko m. Międzyrzecza Podlaskiego, ale też całego Południowego Podlasia.

Sawczuk Z.

Urodził się 15 II 1942 r. w Komarnie w pow. Biała Podlaska w rodzinie Bronisława i Emilii z d. Hryciuk. Po ukończeniu Szkoły Podstawowej w rodzinnej wsi zdecydował się na wybór zawodu nauczyciela. Za wybraniem tego zawodu przemawiały duże zdolności muzyczne i łatwość opanowania gry na instrumentach. Zdał egzaminy wstępne i podjął od 1 IX 1956 r. naukę w Państwowym Liceum Pedagogicznym im. Stanisława Staszica w Leśnej Podlaskiej pow. Biała Podlaska. W okresie nauki w tym zakładzie kształcenia nauczycieli na Południowym Podlasiu należał do składu szkolnej orkiestry. Był

członkiem kapeli i zespołu wokально - muzycznego. Po ukończeniu tej szkoły i zdaniu egzaminu dojrzałości oraz otrzymaniu dyplomu nauczyciela szkół podstawowych pierwszą pracę podjął w Szkole Podstawowej Nr 1 w Międzyrzecu Podlaskim. Zawodowo związał się z tą placówką oświatową na długi okres 30 - letniej owocnej pracy twórczej i pedagogicznej. Był wychowawcą klasowym i nauczycielem wychowania muzycznego. Założył i prowadził w macierzystej szkole dziecięcy zespół mandolinistów. Przez lata przygotowywał i był reżyserem wielu imprez szkolnych, zapewniając tzw. oprawę artystyczną. Jako znany animator muzyki i kultury śpiewaczej po kilku latach otrzymał propozycję pracy dodatkowej w Liceum Ogólnokształcącym w Międzyrzecu Podlaskim. Uczył z wielkim powodzeniem w tej szkole średniej wychowania muzycznego i plastycznego. Prowadził chór szkolny. Zajmował się organizacją szkolnych, a następnie międzyszkolnych konkursów i wystaw plastycznych. W 1982 r. otrzymał zgodę na pracę dodatkową jako instruktor muzyki i plastyki w miejscowym Miejskim Domu Kultury. "Tchnął nowego ducha" w funkcjonowanie tej placówki kulturalnej. Zainicjował szeroką akcję popularyzacji muzyki

i kultury ludowej we współpracy ze szkołami w Międzyrzecu Podlaskim. Doprowadził do powstania Chóru Męskiego "Wiarus", z którym zdobył wiele nagród i wyróżnień na różnego rodzaju przeglądach i konkursach. Z chórem "Wiarus" występował na Białorusi, Ukrainie i we Francji. Założył i prowadził kapelę ludową, która towarzyszyła zespołowi "Dzieci Podlasia". Był też organizatorem i kierownikiem przez 15 lat innego zespołu ludowego "Jutrzenka".

Osobiście zamiłowany w Międzyrzecu Podlaskim podjął się zbierania pamiątek związanych z historią tego miasta na Południowym Podlasiu. Jako znana osoba w środowisku Międzyrzecza Podlaskiego został wybrany radnym I kadencji Rady Miasta.

W uznaniu dokonań organizacyjno-artystycznych odznaczony był m.in. Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Medalem Pro Memoria. Uhonorowany był Odznaką Zasłużony Działacz Kultury, Odznaką Za Zasługi dla Województwa Białkopodlaskiego, Brązową Odznaką LOK oraz odznaką i tytułem Zasłużony dla Międzyrzecza Podlaskiego. Wyróżniony został ponadto statuetkami "Orlika" i "Międzyrzeckiej Muzy".

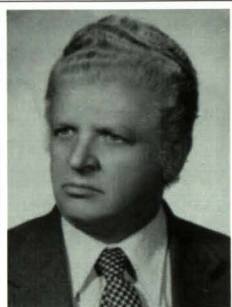
Żonaty z Elżbietą Dziedruchowską pozostawił córki Beatę, Katarzynę i Agnieszkę oraz syna Radosława.

Pochowany został 13 VII 2016 r. po uroczystym nabożeństwie w kościele pw. Chrystusa Króla na miejscowym cmentarzu w Międzyrzecu Podlaskim, żegnany przez liczne grono przyjaciół, uczniów i rodzinę.

Tomasz Demidowicz

Zdzisław Stanisław Sobkiewicz (1929 - 2016)

W dniu 4 I 2016 r. w Białej Podlaskiej w wieku 86 lat zmarł

Sobkiewicz Z.

po długiej chorobie "Leśniak" (XXI Matura, 1951) mgr pedagogiki, organizator, animator życia kulturalno-oświatowego, długoletni dyrektor Gminny Szkół w Łomazach. Odejście jego to strata kolejnego członka leśniańskiej rodziny pedagogów, wytrwałego uczestnika dorocznych spotkań - zjazdów - pielgrzymek Leśniaków.

Urodził się 6 V 1929 r. w m. Nowinki k. Leśnej Podlaskiej w rodzinie gajowego Walentego i Aleksandry z d. Łatacz. Po ukończeniu Szkoły Powszechnej w rodzinnej wsi, w której nauka przypadła na okres wojny i okupacji. Naukę

na poziomie gimnazjum kontynuował na tajnych kompletach, gdzie uczyli profesorowie przedwojennego Państwowego Liceum Pedagogicznego w Leśnej Podlaskiej: prof. Wincenty Banaszkiewicz, Zbigniew i Helena Maciakowie. Od 1 IX 1947 r. zdecydował się na wybór zawodu nauczyciela zdał egzamin wstępny i podjął naukę we wspomnianym Państwowym Liceum Pedagogicznym im. Stanisława Staszica w Leśnej Podlaskiej. W okresie nauki w tym zakładzie kształcenia nauczycieli na Południowym Podlasiu należał do koła sportowego, przyrodniczego i chóru szkolnego. Po zdaniu egzaminu dojrzałości i zdobyciu uprawnień nauczyciela szkół podstawowych w czerwcu 1951 r. zgodnie z nakazem pracy pierwszą pracę w zawodzie podjął jako nauczyciel kontraktowy w Szkole Podstawowej w m. Górki k. Kocka. Równocześnie objął funkcję po. kierownika tej placówki oświatowej. Po roku nienagannej pracy na własną prośbę od 1 IX 1952 r. przeniesiony został na stanowisko kierownika Szkoły Podstawowej w Huszcy pow. Biała Podlaska. Związał się z tą szkołą i wsią o bogatych tradycjach szlacheckich na okres 15 lat. Uczył geografii, opiekował się kółkiem szkolnym Ligi Ochrony Przyrody. Szkołę, którą kierował uczynił placówką kulturalno-oświatową otwartą. Powołał do życia zespół muzyczny i zorganizował kursy doszkalające dla miejscowej ludności. Następnie doprowadził do powstania Szkoły Przysposobienia Rolniczego. W tym czasie podnosząc formalne wykształcenie ukończył w systemie zaocznym Studium Nauczycielskie w Warszawie na kierunku geografia.

Od 1 IX 1966 r. decyzją zwierzchnich władz oświatowych jako doświadczony pedagog i organizator życia oświatowo - kulturalnego, przeniesiony został na stanowisko kierownika Szkoły Podstawowej w Łomazach pow. Biała Podlaska. Po zmianie organizacji szkolnictwa na początku lat 70 XX w. objął odpowiedzialną funkcję dyrektora Gminnego Szkół w Łomazach przejmując odpowiedzialność za 12 placówek oświatowo - wychowawczych. Umożliwił rozwój zawodowy dla zatrudnionej kadry pedagogicznej. Uruchomił Szkołę Przysposobienia Rolniczego. Zainicjował, a następnie stanął na czele Społecznego Komitetu Budowy nowego gmachu szkoły. Utożsamiając się z ideą Związku Nauczycielstwa Polskiego (ZNP) dał pełną swobodę do rozwoju życia związkowego i funkcjonowania zespołów samokształceniowych. Podnosząc nadal kwalifikacje obronił pracę magisterską w 1979 r. na Wydziale Pedagogiki i Psychologii UMCS w Lublinie, studiował w systemie zaocznym. Z dużym powodzeniem pracował w zawodzie do sierpnia 1996 r. tj. do czasu przejścia na emeryturę. Przez kilka lat pracował następnie w niepełnym wymiarze godzin.

W wolnym czasie interesował się życiem społeczno-politycznym. Uczestniczył we wspomnianych Zjazdach - Pielgrzymkach "Leśniaków". Pozostawił wspomnienia pt. Okruchy wspomnień z dawnych lat opublikowanych na łamach "Echa Leśniaków".

W uznaniu dobrej pracy zawodowej i społecznej odznaczony był Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej. Uhonorowany był m.in. Złotą Odznaką ZNP.

Żonaty od końca 1951 r. z Ireną Ignaciuk, miał syna Andrzeja (ur. 1952) i córkę Annę (ur. 1954) po mężu Kleszowska.

Pochowany został zgodnie z ostatnią wolą po uroczystym nabożeństwie w kościele pw. Św. Honorata w Białej Podlaskiej na cmentarzu parafialnym w Leśnej Podlaskiej, żegnany przez grono przyjaciół i rodzinę.

Tomasz Demidowicz

Jerzy Henryk Zomer (1925 - 2016)

Dnia 2 I 2016 r. w Dęblinie w wieku 91 lat zmarł Leśniak (XXIII Matura) pedagog, organizator, żołnierz konspiracji, instruktor harcerski, długoletni kierownik Szkoły Podstawowej nr 3 w Łukowie. Oświata i kultura Ziemi Łukowskiej utraciły wielce zasłużonego pedagoga.

Zomer J.

Urodził się 16 IX 1925 r. w Dęblinie w rodzinie robotniczej Jana i Anny. Po ukończeniu Publicznej Szkoły Powszechnej nr 1 w rodzinnej miejscowości wkrótce podjął pracę pomocnika w zakładzie fryzjerskim, chcąc uniknąć wywózki na roboty przymusowe. Od lutego 1942 r. został junakiem w Obozie Pracy Przymusowej w Dęblinie. Pracował jako młodociany pracownik przy rozbudowie lotniska na rzecz Rzeszy Niemieckiej. Po udanej ucieczce w lipcu 1942 r. został zaprzysiężony jako żołnierz Armii Krajowej pod pseudonimem "Gwóźdź". Uczestniczył po przeszkoleniu w szeregu akcjach zbrojnych i sabotażowych jako żołnierz Oddziału 15 Pułku Piechoty "Wilków" AK. Był uczestnikiem akcji "Burza" na Lubelszczyźnie. Po ujawnieniu się 5 X 1946 r. podjął wkrótce naukę w Państwowym Gimnazjum Handlowym w Dęblinie. Po jego ukończeniu w czerwcu 1948 r. zdecydował się na wybór zawodu nauczyciela w jednej ze szkół podstawowych na Ziemi Łukowskiej w Poizdowie nieopodal Kocka. Jako nauczyciel niewykwalifikowany w systemie

kursowym podjął naukę w Państwowym Liceum Pedagogicznym im. Stanisława Staszica w Leśnej Podlaskiej pow. Biała Podlaska. Od 1 IX 1950 r. pracował jako nauczyciel Szkoły Podstawowej w Adamowie. Po przeniesieniu na posadę do Szkoły Podstawowej we wsi Krzówka od 1 IX 1952 r. objął funkcję kierownika tej placówki oświatowej. Zorganizował w tej szkole niewielki zespół artystyczny i założył boisko sportowe. W czerwcu 1953 r. zdał egzamin dojrzałości i uzyskał uprawnienia do nauczania w szkolnictwie podstawowym we wspomnianym zakładzie kształcenia nauczycieli na Południowym Podlasiu. Decyzją zwierzchnich władz oświatowych od 1 IX 1955 r. został przeniesiony na stanowisko kierownika Szkoły Podstawowej w Domaszewicy. W tej szkole założył zespół artystyczny i drużynę harcerską. Podjął inicjatywę organizacji kursów oświatowych dla dorosłych. Na własną prośbę od 1 IX 1959 r. przeniesiony został nauczycielem w Szkole Podstawowej nr 3 w Łukowie. Uczył z dużym zaangażowaniem przedmiotów ścisłych w tym matematyki. Ponownie przeniesiony, został od 1 IX 1962 r. nauczycielem Szkoły Podstawowej nr 2 w Łukowie. Rok później objął funkcję zastępcy kierownika tej placówki oświatowej. Podnosząc formalne kwalifikacje zawodowe w 1969 r. w systemie zaocznym ukończył kierunek matematyka z fizyką na Studium Nauczycielskim w Lublinie. Po ponownym powrocie do pracy w Szkole Podstawowej nr 3 w Łukowie został p.o. kierownika tej placówki oświatowej. W 1971 r. oficjalnie został mianowany kierownikiem wspomnianej Szkoły Podstawowej nr 3 w Łukowie. Sprawując tę funkcję do sierpnia 1991 r. tj. do czasu przejścia w stan spoczynku postawił tę placówkę oświatową na bardzo wysokim poziomie. Dzięki różnorodnym staraniom doprowadził do rozbudowy kompleksu szkolnego poprzez dobudowę nowego skrzydła. Wzniósł też salę gimnastyczną. Zorganizował na potrzeby młodzieży szkolnej gabinet stomatologiczny i lekarski. Założył boisko szkolne. Równolegle zainicjował organizację obozów wędrownych pieszych i rowerowych. Stworzył dobre warunki do rozwoju harcerstwa poprzez organizację harcówki i stałych obozów harcerskich. Pozostawił we wspomnieniach nauczycieli tej szkoły dobrą pamięć.

W dowód zasług odznaczony został Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Partyzanckim, Krzyżem Armii Krajowej, Medalem Komisji Edukacji Narodowej. Uhonorowany był Złotą Odznaką ZNP, Honorową Odznaką Przyjaciół Harcerstwa, Odznaką Weterana Walk o Niepodległość.

Żonaty, pozostawił syna i córkę.

Pochowany został 6 VI 2016 r. na cmentarzu w Dęblinie, pożegnany przez liczne grono kolegów i koleżanek pedagogów.

Tomasz Demidowicz

Część piata

Sprawozdania i Informacje

Informacja o XXXIV Pielgrzymce - Zjeździe „Leśniaków” 2 - 3 VII 2016 r. Leśna Podlaska Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Wincentego Witosa

XXXIV Pielgrzymka - Zjazd „Leśniaków” - absolwentów leśniańskiej szkoły pedagogicznej miał miejsce 2 - 3 VII 2016 r. w Leśnej Podlaskiej. Formalnie prowadzącym rocznikiem miał być Rocznik 1966, obchodzący 50 - lecie matury, ale tak się nie stało. Rocznik ten zorganizował odrębny zjazd wcześniej. Mowa jest o zjeździe tego Rocznika 1966 w następnym sprawozdaniu.

Przybyli na XXXIV Pielgrzymkę - Zjazd „Leśniaków” sprawdzeni byli absolwenci leśniańskiej szkoły pedagogicznej z całego niemal kraju. Korzystając z gościnności miejscowego Zakonu Paulinów, którzy zapewnili noclegi. W sobotni wieczór 2 VII 2016 r. wzięli udział w uroczystej kolacji, a następnie wieczorku wspomnień.

W niedzielę 3 VII 2016 r. w drugiej części pielgrzymki „Leśniaków” o godzinie 9.30 wszyscy uczestnicy wraz z koleżankami i kolegami, którzy dojechali wzięli udział we Mszy Świętej. Podczas tej mszy modlono się za Leśniaków wszystkich roczników oraz za absolwentów wszystkich typów szkół wchodzących w skład Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Wincentego Witosa w Leśnej Podlaskiej. Po zakończonej mszy uczestnicy XXXIV Pielgrzymki - Zjazdu „Leśniaków” przybyli do byłego gmachu leśniańskiej szkoły pedagogicznej.

W byłej sali teatralnej szkoły odbyło się spotkanie doroczne Leśniaków. Zgromadziło ono ok. 60 osób. Gospodarzem spotkania była Pani dyr Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Wincentego Witosa w Leśnej Podlaskiej mgr inż, Anna Sęk. Powitała ona wszystkich zebranych w imieniu gospodarzy i miłośników Leśnej Podlaskiej i pożyczła owocnych obrad.

Spotkanie prowadziła kol. mgr Wiesława Andrusiuk „Leśnianka”. W pierwszej części kol. Tomasz Demidowicz Leśniak zapoznał zebranych z ideą kontynuowania wydawania czasopisma absolwentów leśniańskiej szkoły pedagogicznej "Echo Leśniaków". Następnie zapoznał koleżanki

i kolegów z zawartością Nr 15 - 20 "Echa Leśniaków". Czasopismo wydane z pewnym "poślizgiem" obejmuje lata 2001 - 2016. Składa się z siedmiu części, gdzie objętościowo największą jest część trzecia. W tym numerze "Echa Leśniaków" spotykamy wspomnienia, sprawozdania i informacje. Lektura zawartości czasopisma dostarcza szeregu nowych informacji o leśniańskiej szkole pedagogicznej i losach absolwentów tej szkoły.

W drugiej części spotkania odbyła się dyskusja o potrzebie kontynuowania spotkań. Głosy były różne i odnosiły się do różnych spraw. Wyrażono aprobatę i dano "zielone światło" by nadal wydawać własne czasopismo. Proponowano by rozbudować dział informacji i dział kroniki. W dyskusji zgłoszono wiele uwag jeśli chodzi o organizację dotychczasowych pielgrzymek - zjazdów Leśniaków. Przeważało stanowisko by rocznikiem niejako prowadzącym był ten rocznik, który obchodzi jubileusz kolejnej rocznicy matury.

W dyskusji nie zabrakło głosów by podjąć pracę nad nową szerszą monografią leśniańskiej szkoły pedagogicznej. Rocznik 1967 obchodzący 50 - lecie egzaminu dojrzałości podjął się organizacji kolejnego zjazdu - pielgrzymki.

W końcowej części uczestnicy odśpiewali hymn leśniańskiej szkoły pedagogicznej i rozjechali się do domów.

Tomasz Demidowicz

Informacja o wieloletnich spotkaniach "Leśniaków" Rocznika 1966 (Matura XLI) 2000 - 2016

W początkach 2000 r. w niewielkim gronie kolegów Leśniaków, Rocznik maturalny 1966 zrodził się pomysł spotkań byłych absolwentów klasy V B Liceum Pedagogicznego w Leśnej Podlaskiej. Do pierwszego spotkania doszło 27 V 2000 r. w Leśnej Podlaskiej. Przyjechała kilkunastoosobowa grupa z tej klasy. I Spotkanie było krótkie, ale obiecujące. Doszło do zwiedzenia obiektów szkolnych dzisiejszego Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Wincentego Witosa oraz Zakonu leśniańskich Paulinów. Odnowiono kontakty po latach i podjęto decyzję by jeszcze raz się spotkać w czerwcu 2000 r. Do II Spotkania kolegów z klasy V B Rocznika 1966 doszło zgodnie z ustaleniami wcześniejszymi w Wólce Leśnej k. Siedlec.

Na tym spotkaniu po dyskusji z inicjatywy m.in. kolegów Andrzeja Gasiuka i Tadeusza Hryciuka postanowiono podjąć się organizacji I Zjazdu absolwentów klasy V B Matura 1966.

I Zjazd doszedł do skutku 23 VI 2001 r. w Leśnej Podlaskiej. Wzięły w nim udział 23 osoby. Był uroczysty obiad, zwiedzanie obiektów szkolnych i spotkanie wspomnieniowe. Zebrani na I Zjeździe koledzy i koleżanki z klasy V B uznali, że trzeba podjąć próbę organizacji zjazdu większego z włączeniem kolegów i koleżanek z klasy V A Roczniaka 1966 (72 absolwentów Matury XLI). Obecnych na spotkaniu było 38 osób. Spotkanie - Zjazd miał miejsce 7 - 8 VI 2003 r. w Leśnej Podlaskiej. Po 7 - letniej przerwie ponownie doszło do spotkania w czerwcu 2010 r. Roczniaka 1966 Liceum Pedagogicznego im. Stanisława Staszica w Leśnej Podlaskiej. Spotkanie miało miejsce w Wólce Leśnej k. Siedlec. Ponownie w gronie inicjatorów spotkań Leśniaków postanowiono odbywać spotkania corocznie.

Do kolejnego spotkania Roczniaka 1966 doszło w Styrzynie w VI 2011 r. Wspomnieniom nie było końca. Nastąpiła dalsza integracja Roczniaka. Wzbogaceniu uległ program spotkania.

VII Spotkanie Roczniaka 1966 Leśniaków miało miejsce w Zabuzu n/Bugiem. Przybyła grupa koleżanek i kolegów, która corocznie była obecna. Dołączyło też kilka nowych osób z grona Roczniaka 1966. Był uroczysty obiad i spotkanie wspomnieniowe w tej malowniczej nadbużańskiej miejscowości.

Następne VIII Spotkanie koleżanek i kolegów klasy V A i B Roczniaka 1966 miało miejsce w VI 2013 r. w Kodniu n/Bugiem w jednym z gospodarstw agroturystycznych. Był uroczysty obiad, a następnie spotkanie wspomnieniowe. Dalszemu poszerzeniu uległa spontanicznie część artystyczna spotkań.

IX Spotkanie Leśniaków Roczniaka 1966 miało miejsce w czerwcu 2014 r. w Wólce Leśnej i Siedlcach. Dopisała obecnością grupa stałych bywalców spotkań. Przybyło kilka osób z Leśniaków, którzy po raz pierwszy zameldowali się po latach. Spotkanie składało się z dwóch części: pierwszej pobyt w Wólce Leśnej, drugiej - którą była wycieczka do Siedlec wraz ze zwiedzaniem Muzeum Diecezjalnego.

Zgodnie z obowiązującą niepiśaną umową do X Spotkania Leśniaków Roczniak 1966 doszło w Międzyrzeczu Podlaskim wiosną 2015 r. W Zajeździe "Zacisze" zgodnie z utrwaloną tradycją spotkało się ok. 30 osób. Znaleźli się tacy z grona absolwentów Roczniaka 1966 Liceum Pedagogicznego im. Stanisława Staszica w Leśnej Podlaskiej, którzy na spotkaniu byli po raz pierwszy. Na tym spotkaniu po dyskusji podjęto decyzję o organizacji

II Zjazdu Roczniaka 1966 w Leśnej Podlaskiej ze względu na jubileuszowy charakter 50 Rocznicy Matury.

II Zjazd Jubileuszowy Roczniaka 1966 r. miał miejsce 27 V 2016 r. w Leśnej Podlaskiej i Witulinie. W pierwszym dniu Zjazdu uczestnicy spotkali się w Leśnej Podlaskiej. Zwiedzali obiekty byłego Liceum Pedagogicznego im. Stanisława Staszica. Zobaczyli po latach dobrze znane sobie ścieżki, miejsca, były park szkolny, boisko oraz stan i wyposażenie byłego głównego gmachu liceum pedagogicznego. Następnie odbyli wizytę do leśniańskiego Zgromadzenia Paulinów i Sanktuarium Maryjnego. Na zakończenie pobytu w Leśnej Podlaskiej miał miejsce uroczysty obiad. Na drugi dzień zjazdu uczestnicy Zjazdu Roczniaka 1966 w liczbie 31 osób udali się do pobliskiego Witulina. Zwiedzali obiekty po dawnym założeniu dworskim i miejscowy parafialny kościół rzymskokatolicki. Na zakończenie Zjazdu wzięli udział w wieczorku wspomnień połączonym ze śpiewami, konkursami, deklamacją wierszy i muzyką. Na II Zjeździe obecni Leśniacy Roczniaka 1966 podjęli decyzję o organizacji kolejnego XII - ego spotkania w 2017 r. Spotkanie to zaplanowano w Roskoszy w Ośrodku Ochotniczych Hufców Pracy.

Przyświeca Uczestnikom Spotkań: Zapytanie i Odpowiedź. Zapytanie brzmi: Czy co roku spotkania, to nie zbyt duża częstotliwość? Odpowiedź zaś brzmi: Nie, nie za duża. Gdybyśmy byli 30 - letni czy 40 - letni - to tak.

Informację sporządzono dnia 30 III 2017 r. na podstawie relacji stałego bywalca Spotkań Andrzeja Gasiuka.

Tomasz Demidowicz

Krótką informacja o twórczości naukowej i artystycznej "Leśniaków"

Leśniańska Szkoła Pedagogiczna jako zakład kształcenia nauczycieli na Południowym Podlasiu należała do najciekawszych tego typu szkół w II Rzeczypospolitej i w okresie Polski Ludowej. Wypracowała przez długie lata istnienia ciekawe formy pracy kadry pedagogicznej ze swoimi słuchaczami w tym bardzo ciekawe w dziedzinie wyrobienia zamiłowania do literatury polskiej, praktycznego uprawiania poezji i prozy. Ciekawi świata młodzi ludzie pochodzący ze wsi Południowego Podlasia, Ziemi Łosickiej czy Łukowskiej wprost garneli się do różnych form pracy literackiej w powołanych redakcjach pisemek klasowych i czasopism szkolnych czy wydawanych w różnym okresie i z różnej okazji tzw. jednodniówek.

Powstanie bogatego życia literackiego, artystycznego pisanie sztuk, szopek, przedstawień było na porządku dziennym. Potwierdzają ten fakt absolwenci leśniańskiej szkoły pedagogicznej we wspomnieniach, relacjach pisemnych i ustnych. Oczywiście w rozwoju bogatego życia literackiego największą rolę odgrywali profesorowie języka polskiego. Z zachowanych informacji wiemy, że piękną pracę w tej dziedzinie prowadzili w okresie międzywojennym profesorowie: prof. Anna Nagórska i Jan Papaj Żarnowiecki. Podobną pracę w okresie powojennym zaś profesorowie: prof. Stanisław Popek, Leonard Turkowski i Anna Wej - Barańska.

Znakomici profesorowie z innych przedmiotów inspirowali słuchaczy do zainteresowania nauką w tym przedmiotami przyrodniczymi m.in. poprzez aktywne uczestnictwo w funkcjonowaniu szkolnej stacji meteorologicznej. Prace te zaowocowały w efekcie wykształceniem naprawdę dużej grupy późniejszych przedstawicieli nauki polskiej.

Piękną kartę w poezji polskiej zaprezentowała "Leśnianka" **Teresa Ferenc Janowska** autorka kilkudziesięciu tomów poezji. Podobnie swoją obecność zaznaczył mgr filologii polskiej Stanisław Antoniak (1907 - 1984) późniejszy profesor Liceum Ogólnokształcącego im. Emilii Plater w Białej Podlaskiej, autor siedmiu tomików poezji.

Obecność swoją w życiu literackim zaznaczył **Józef Kus** (1903 - 1994) późniejszy zastępca dyrektora Państwowego Liceum Pedagogicznego w Chełmie n/Uherką. Poezję z powodzeniem uprawiał niedawno zmarły Henryk Radliński vel Wróbel (1917 - 2016).

Ciekawą, piękną poezję uprawia poeta i prozaik **Henryk Józef Kozak** urodzony we wsi Krasna na Południowym Podlasiu. Debiutował w 1967 r. jako student na łamach lubelskiej "Kameny". Nazywany "Odyseuszem podlaskim" opublikował kilkanaście tomików poezji. Szereg jego wierszy

zostało przetłumaczonych na obce języki. Miłośnicy poezji Południowego Podlasia z kunsztem literackim mieli okazję poznać zapoznając się z zawartością tomiku pt. *Nostalgia* (2015). W 2017 r. ma ukazać się kolejny tomik pt. *Ocalała tylko droga*.

Talent pisarki ujawniła dość późno „Leśnianka” **Marianna Kołodziuk** z d. Chwedoruk urodzona w m. Kolonia Witulin k. Leśnej Podlaskiej. Zadebiutowała jak stwierdziliśmy dość późno. Może jednak pochwalić się pewnymi sukcesami. Była bowiem 2 krotną laureatką Ogólnopolskiego Konkursu Literackiego im. Józefa Ignacego Kraszewskiego. Wyróżniona zaś wielokrotnie w Międzynarodowych Konkursach *O Wstęgę Orzyca* w Makowie Mazowieckim.

Wiersze jej spotykamy w antologii pt. *Anioły Wiedzą*. Jest autorką zbioru wierszy dla dzieci pt. *W Kraju Czerwonych Jarzębin*, Wyd. Diecezji Siedleckiej Unitus, Siedlce 2017 s 140, zbioru *Nim czar prysnie*.

W niniejszej informacji w załącznikach spotykamy wiersze autora występującego pod ps. Mały Promyk.

Na polu nauki z sukcesami kontynuuje swoją twórczość m.in. **prof. Jan Zubelewicz**. Prace naukowo-badawcze nad problematyką historyczno-prawną prowadzi autor niniejszej informacji **dr Tomasz Demidowicz**.

Ciekawą i wartościową działalność publicystyczną kontynuuje od lat **dr Mieczysław Wojecki**. Znany podróżnik, pedagog, jakkolwiek mieszka daleko od Południowego Podlasia, to na bieżąco interesuje się tradycjami i historią regionu.

Ciekawą i pożyteczną działalność prowadzi Leśniak **mgr Eugeniusz Korolczuk** ur 1934 r. w Rogoźnicy, były Kurator Oświaty i Wychowania w Lublinie. Opublikował swojego autorstwa m.in. opracowania: *Rogoźniczka. Dzieje wsi i jej mieszkańców* (2013), *Monografia Rogoźnicy nad Krzną* (2008). Ostatnio wzbogacił historiografię Południowego Podlasia o obszerne dzieło pt. *Dobra ziemskie Woroniec i ich właściciele Mirscy* (2017). (Patrz załączniki)

Tomasz Demidowicz

Załączniki

Załącznik nr 1

Szliśmy do Leśnej Podlaskiej

*Wczoraj późną nocą znów
Usiłowałem sobie przypomnieć
Modlitwę której uczyła mnie matka*

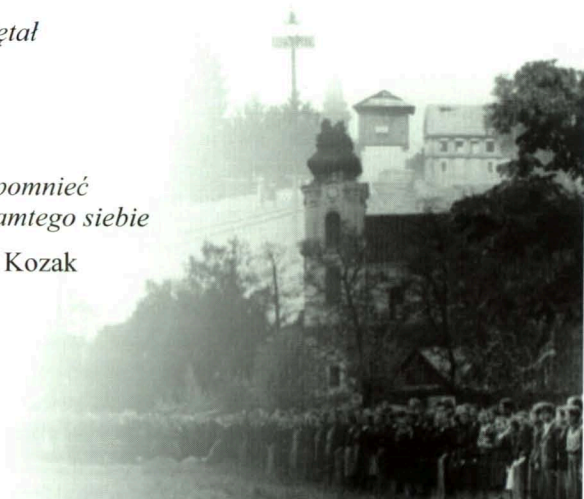
*Do świtu stałem w oknie
Myślałem o tym dniu wiosennym
Sprzed pół wieku
Kiedy dróżkami
Pośród łąnów kłoszącego się żyta
Płosząc skowronki
I wygrzewające się na pryzmach polnych kamieni pliszki
Szliśmy pokłonić się Leśniańskiej Pani
I oddać się pod jej obronę*

Nad ranem zatelefonowałem do brata

*Niczego nie pamiętał
Ani drogi
Ani dali
Ani modlitwy*

*Muszę sobie przypomnieć
Muszę odnaleźć tamtego siebie*

Henryk J. Kozak

Załącznik nr 2

Leśniakom powracającym przed tron Matki Bożej

Leśniańskiego walca ciąg dalszy

*Wracamy znów do Leśnej,
po dawnych wspomnień czar.
W miłości swej bezkresnej
- u Matki staniam bram !
Wracamy z dawna pieśnią
lipcowym, jasnym dniem.
W niej drży uśpiona przeszłość
i bicie młodych serc.*

ref.

*Jak nić się rwie, znów łączy się,
młodości pieśń sprzed lat.
Świt złoci ją, przytula zmierzch,
by mogła wiecznie trwać.
Płyn pieśni płyn w głębinach serc,
nad Leśną znów się wznieś.
Przywitaj szkolny próg.
Powracaj znów... i znów.
Przywitaj szkolny próg.
Powracaj znów... i znów.*

*Czas mija nieuchronnie,
zacieśnia się nasz krąg.
Już blednie blask zór złotych,
w zieleni pól i łąk.
A kiedy nas nie będzie,
w dal ujdzie duch i głos
- czas nową pieśń
z wieczornych cisz i ros.*

ref.

Jak nić się rwie ...

Maria Kołodziuk z d. Chwedoruk

Załącznik nr 3

Pamięci profesorów Władysława Szemerluka i Zofii Jędrych

*Walc żyje w nas !
- wpisany w czas i pamięć.
Budzi się pieśń,
w pamięci zmartwychwstaje.*

*Walc żyje w nas !
- chociaż dawno Was nie ma.
Niech żyje walc !
- śpiewa serce, przestrzeń
i ziemia.*

*Już mało nas ...
leśniańskie płaczą drzewa.
Niech żyje walc !
- kto jeszcze żyw, niech śpiewa.*

*Walc żyje w nas !
płonie jak znicz pamięci.
Niech gubi żal,
choć łza się w oku zakręci.*

*Wznosi się pieśń,
jak ptak szybuje w przestworza.
Słyszemy Was !
- wiecznie żywych w melodii i słowach.*

Maria Kołodziuk z d. Chwedoruk

Załącznik nr 4

Zdrowaś Mario ...

*Co dzień powtarzam - Zdrowaś Mario ...
Pozdrawiam Ciebie - Matko Słowa.
Moje usta rozszepłane, jak fale rzeki
- Zdrowaś Maryjo ... zdrowaś.*

*Mario ... na każde zdrowaś - przyjdź.
Zdrowaś Mario ...
Ciszo najpiękniejsza z cisz.
Ucisz burze zniewag i kłamstw.
Zdrowaś Mario ...
Ojczyźnie mej - drogę wskaż.
Bądź dla błędzących - ratunkiem,
promienistą latarnią.
Usłysz moje wołanie, proszę Cię
Zdrowaś Mario ...*

*Tobie śpiewają wiersze serca.
Tobie oddają cześć nieustanną.
Królowo Podlasia - Matko Jedności,
z szacunkiem powtarzam:
Zdrowaś Mario ...*

*Mario ... na każde zdrowaś - przyjdź.
Zdrowaś Mario ...
Ciszo najpiękniejsza z cisz.
Ucisz burze zniewag i kłamstw.
Zdrowaś Mario ...
Ojczyźnie mej - drogę wskaż.
Bądź dla błędzących - ratunkiem,
promienistą latarnią.
Usłysz moje wołanie, proszę Cię
Zdrowaś Mario ...*

Maria Kołodziuk z d. Chwedoruk

Załącznik nr 5

Podlaskie drogi i dróżki

*Poznaczone krzyżami, kapliczkami,
echem wygasłych modlitw ...
wznawianych, powtarzanych,
wiernych jak echo.*

*Przybrane w codzienność, budzą zachwyty.
Wyzłoczone mniszkiem.
Rozbłękitnione podróżnikiem po brzegi.
Obsypane kwieciem amarantowych róż.
Cierniem głogów koronowane.
Tajemnicze jak los człowieka.*

*Zasłuchane w czystą mowę brzóz,
odwieczną pieśń siwych wierzb staruszek.
Rozśpiewane melodią pszczoł
w lipowych koronach.
Rozszepiane różańcami jarzębin.*

*Wrzynają się w rozłogi zbóż,
dzielą niwę, jak bochen chleba.
Wspinają się na leśne pagórki, gdzie
na wierchołkach sosen zawisł szmer wiatru.
Schodzą w nadbużańską dolinę,
zatracić się w symfonii dzikiej rzeki.*

Każdy ma swój początek i kres jak człowiek ...

Maria Kołodziuk z d. Chwedoruk

Załącznik nr 6

Myśli

*Rozszumiały się myśli moje
w podlaskiej sośninie i brzozie.
Rozśpiewały się na progu rodzinnym,
myśli dziecinnie niewinne.*

*Wyplakały się pod gruszą znajomą,
cichutko, po kryjomu.
Ocierały się o jaskrów pozłotę
myśli bezdomne, sieroce.*

*Przewiały je wiatry, przemoczyły deszcze.
One, wspomnień głodne, chcą tulać się jeszcze.*

*Lecą stadem jak wróble,
jak żurawie - szeregiem.
Usypiają hen w polu,
zmęczone własnym śpiewem.*

Maria Kołodziuk z d. Chwedoruk

Załącznik nr 7

Ziemio

*Ziemio święta,
darze z darów największy.
Stole obfitości,
pieśni nad pieśniami,
tobie śpiewam.*

*Na twym łonie
Bóg rozpalił ognisko miłości,
jest z nami.*

*Ziemio święta,
Ziemio pokutnico,
mój klęczniku,
przystani moja
przed Wielką Ciszą.*

Maria Kołodziuk z d. Chwedoruk

Załącznik nr 8

Wiersz z cyklu: Polska

Polsko !

*Polsko kocham Cię, gdy jesteś w bieli
W równinach płaskich, w niebieskim śniegu
W latach stojących ścianą w oddali
Maleńkiej, niewinnej sarnie z matką
będącą w biegu*

*Polsko zachwycasz zimą rzekami
skutymi lodem
Dziwnym serdecznym spokojem, jakby
danym od Ciebie
Polami ciągnącymi do horyzontu
i idącym od nich chłodem
Biegąc po nich beztrosko czuję się
że jestem u Siebie*

*Rozczarowujesz poetę swoim bezruchem
wszędzie widocznym
Maleńkością pokolenia w swoim koniecznym rozwoju
Czynisz ze Mnie biernego świadka
wizerunku naocznego
Że się cofasz, że nie stajesz
do twórczego boju*

ps. Mały Promyk
Biała Podlaska II 2006

Załącznik nr 9

Wiersze z cyklu: Matka i o matce

Matko !

*Może pytasz się Mnie czy spełniłem się
W swojej przestrzeni marzeń
Czy potrafiłem przewidzieć splot,
Cały nadchodzących zdarzeń*

*Może pytasz się Mnie czy znalazłem
Tą jedną w życiu zatokę
By móc się schronić w razie czego
Przed burzy nieuchronnym wyrokiem*

*Wiem, że się martwisz jak zawsze
naprawdę serdecznie
Nie widzisz mojej twarzy radosnej
To Cię martwi bardzo boleśnie
Lecz się nie smuć, bo jesteś we Mnie
Przy Mnie jak zawsze gdy trzeba
Wiem, że do Ciebie przyjdę, a Ty
Mnie przytulisz i będziemy chodzić po
Naszym skrawku nieba*

ps. Mały Promyk
Biała Podlaska 2008

Załącznik nr 10

Prosiłaś Mnie Matko !

*Prosiłaś Mnie Matko zawsze
O powrót do domu
Wiedziałem, że się martwisz
nie mówiąc nic nikomu
Prosiłaś Mnie Matko o pobyt jak
Najdłużej ze Sobą
Dążyłaś, żeby każda nasza
chwila była zawsze dobrą.*

*Prosiłaś Mnie Matko bym patrzył na życie
Swoje naprawdę szeroko
Myślał o Sobie, o przyszłości sercem
Naprawdę głęboko
Prosiłaś Mnie Matko o mądrość
dla Siebie.
Byś była spokojna tam wysoko
hen hen hen w niebie.*

ps. Mały Promyk
Biała Podlaska VI 2008

Załącznik nr 11

Wiersz z cyklu: Miłość

Nie odważyłem się ...

*Nie odważyłem się na
Miłość z Tobą
Nie dotknąłem Ciebie
w Tą jedną noc*

*Do dzisiaj nie mogę
Pogodzić się ze Sobą
Że nie powiedziałem
Ze Mną chodź.*

ps. Mały Promyk
Biała Podlaska VI 2009

Część szósta

Kronika 2014 - 2017

2014

- W dniu 16 IV 2014 r. mieszkańcy m. Horodyszcze uczcili pamięć por. rez. WP. Stefana Lesiuka (1904 - 1940) kierownika Publicznej Szkoły Powszechnej przed 1939 r. w ich miejscowości "Leśniaka" (Matura V Komplet, Kurs im. Tadeusza Kościuszki), który zginął w Katyniu. Przy tablicy upamiętniającej bohatera złożyli kwiaty mieszkańcy wsi, a młodzież szkolna przygotowała stosowną część artystyczną.
- 18 IV 2014 r. zmarł w Warszawie w wieku 92 lat prof. dr hab. Bronisław Gej (1922 - 2014) uczony botanik polski, długoletni wykładowca i kierownik Zakładu Fizjologii Roślin Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. „Leśniak” (Matura 1946, Kurs XVI). Pochowany został na Cmentarzu w Marysinie Wawerskim.
- Latem 2014 r. ukazał się tomik poezji pt. *W ogrodach Minerwy* autorstwa prof. zw. UMCS Stanisława Leona Popka, byłego profesora Państwowego Liceum Pedagogicznego w Leśnej Podlaskiej w latach 1954 - 1956.

2015

- W dniu 3 VII 2015 r. miała miejsce promocja tomiku poetyckiego *Nostalgia* autorstwa Henryka Kozaka, znanego poety „Leśniaka” (Matura XXXVIII 1964) w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Białej Podlaskiej. Spotkaniu literackiemu z autorem towarzyszyła wystawa dorobku twórczego.
- we wrześniu 2015 r. pod redakcją kol. dr Mieczysława Wojeckiego *Leśniaka* (Matura XLIV, 1968) ukazał się kolejny numer czasopisma "Wieści z Mazowsza Małego" R XXII, Nr 3 (130) z IX 2015 r.
- prof. S. Popek uhonorowany został "Wyróżnieniem naukowym Multiinowator" za monografię autorską pt. *W kręgu aktywności twórczej* Lublin 2015.

- Dnia 2 I 2016 r. w Dęblinie w wieku 91 lat zmarł Jerzy Henryk Zomer (1925 - 2016), „Leśniak” (XXIII Matura 1953) pedagog, organizator, instruktor harcerstwa, żołnierz konspiracji, kierownik Szkoły Podstawowej Nr 3 w Łukowie. Pochowany został na cmentarzu w Dęblinie.
- Dnia 16 I 2016 r. w Warszawie w wieku 99 lat zmarł mgr politologii Henryk Radliński vel. Wróbel ps. "Beton", "Szary", „Leśniak” (Matura 1936, XIII Komplet, Kurs im. Kazimierza Puławskiego B.) pedagog, dziennikarz, redaktor, poeta, żołnierz konspiracji, organizator i pierwszy dyrektor Pomaturalnego Studium Stenotypii i Języków Obcych w Warszawie 1966 - 1986. Pochowany został na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach.
- Dnia 22 II 2016 r. w Białej Podlaskiej w wieku 81 lat zmarł mgr Bronisław Maksymiuk (1935 - 2016) „Leśniak” (XXIV Matura, 1954), pedagog, animator kultury, artysta malarz, dyrektor Wydziału Kultury i Sztuki Urzędu Wojewódzkiego w Białej Podlaskiej 1975 - 1981. Pochowany został na cmentarzu przy ul. Lipowej w Lublinie.
- W połowie 2016 r. znany na świecie chemik prof. Mieczysław Jaroniec, uczony, wykładowca uniwersytecki uhonorowany został Medalem Marii Skłodowskiej-Curie przyznawanym przez Polskie Towarzystwo Chemiczne.
- Dnia 2 VII 2016 r. zmarła w Terespolu n/Bugiem po długiej chorobie kol. Eliza Urbala z d. Ćwicyńska, „Leśnianka” (Matura XLIV, 1968). Była córką prof. Liceum Pedagogicznego w Leśnej Podlaskiej Edwarda Ćwicyńskiego.
- W lipcu 2016 r. Jubileusz Diamentowy kapłaństwa świętował ks. infułat Antoni Laszuk, stały uczestnik Pielgrzymek - Zjazdów corocznych Leśniaków.
- Dnia 1 X 2016 r. Teresa Ferenc Jankowska, Leśnianka (XXIV Matura 1954), wybitna poetka polska, członkini - założycielka Stowarzyszenia Pisarzy Polskich Oddział w Gdańsku i członkini PEN Clubu, autorka kilkudziesięciu antologii, laureatka wielu nagród, otrzymała Medal Zasłużony Kulturze Gloria Artis.
- Kol. mgr Eugeniusz Korolczuk były Kurator Oświaty i Wychowania w Lublinie 1975 - 1981, „Leśniak” (XXII Matura, 1952) w końcu 2016 r. opublikował obszerną monografię własnego autorstwa pt. *Dobra ziemskie Woroniec i ich właściciele Mirscy*. Lublin 2016 ss. 570.

- Dnia 23 I 2017 r. zmarł w Białej Podlaskiej w wieku 77 lat Ryszard Cieśliński dr hab. prof. AWF w Warszawie, Filia w Białej Podlaskiej w latach 1981 - 1991, zastępca dyrektora Instytutu Wychowania Fizycznego i Sportu do spraw dydaktycznych 1991 - 1996 i prorektor do Spraw Instytutu Wychowania Fizycznego i Sportu 1996 - 2004, dziekan Wydziału Wychowania Fizycznego w Białej Podlaskiej 2002 - 2006. W pamięci "Leśniaków" profesor przedmiotów pedagogicznych w Liceum Pedagogicznym w Leśnej Podlaskiej w latach 1965 - 1969.

- Dnia 28 I 2017 r. we Wrocławiu w wieku 85 lat zmarł dr nauk politycznych Anatol Jan Omelaniuk, „Leśniak” (XXIII Matura 1953), pedagog, animator kultury, organizator, redaktor, wybitny polski regionalista, przewodniczący Rady Krajowej Regionalnych Towarzystw Kultury w latach 1981 - 2001, honorowy przewodniczący Ruchu Stowarzyszeń Regionalnych Rzeczypospolitej Polskiej. Pochowany został na cmentarzu Ossobowickim we Wrocławiu.

